DEMOKRAT TÜRKİYE

GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

SAYI 21
EYLÜL
1983

3 DM
3.75 HFL
3 SFR
24 ÖS

Nr.21
Gültig von 15 September
bis 15 Oktober

G 2008 E POSTVERTRIEBSTÜCK GEBÜHR BEZAHLT

Cemal Kemal Altun
"Yaşamak istiyorum"

Alman devleti izin vermedi

16. SAYFADA

Diyarbakır'da ölüm orucu sürüyor

6. SAYFADA

16 parlamenterin bildirisi, Çağlayangil'in mektubu, Demirel'in ikinci bildirisi, Cindoruk'un protestosu...

Belgeleri yayınlıyoruz

Türkiye'de, özellikle siyasal partilerin kurulması ve seçim ortamına girilmesi ile birlikte, gözle görülür bir hareketlilik yaşanıyor. Başta AP ve CHP çevreleri olmak üzere sivil burjuva güçler cuntaya karşı tavır alıyorlar. Bu aynı zamanda Türkiye toplumu için yeni seçenek anlamına da geliyor. Bugüne kadar cuntaya karşı verilen mücadelede kendilerini yalnız gören devrimci demokrat güçler ciddi bir rakiple karşı karşıyadırlar. Ülkemizde verilmekte olan demokrasi kavgasına da yeni bir boyut getiren bu odağa karşı, devrimci demokratik güçler kendi demokrasi anlayışlarında yeni açılımlar yaparak mücadele etmek zorundadırlar.

Bu nedenle, ortaya çıkan bu muhalefet hareketinin niteliğini saptamak ve cuntaya hangi noktalardan, nasıl tavır aldığını bilmek gerekmektedir. Devrimci demokratik güçler daha önce pek fazla hesap etmedikleri bu yeni gelişmeyi nasıl değerlendirirlerse değerlendirsinler, önce ciddiye almak zorundadırlar. Bugün asıl problem, devrimci demokratik güçlerin, kendi demokrasi anlayışlarını açabilmeleri, topluma mal edebilmeleri ve oluşan tüm burjuva seçenekler dışında, olumlu ve güçlü bir demokrasi perspektivi sunabilmeleridir.

Demokrat Türkiye, oluşmasını zorunlu gördüğü devrimci demokratik muhalefet hareketinin sorunlarının tartışıldığı bir platform olarak üzerine düşenleri yapmayı bir görev bilmektedir.

Bu sayımızda, ortaya çıkmakta olan burjuva muhalefetin özelliklerini ve tavır alışlarını açığa çıkaran bir dizi belge yayınlıyoruz. Bunun devrimci demokratik güçlerin kendi tavırlarını belirlemelerine yarayacak önemli bir hizmet olduğu inancındayız.

12-13. SAYFADA

Cunta 3. yılında binlerce kişinin katıldığı gösterilerle protesto edildi

Bonn'da ilerici-devrimci-yurtsever yazar, sanatçı, gazeteci ve sendikacının GEW'le birlikte düzenledikleri protesto gösterisi geniş ilgi gördü.

Tüm Avrupa'da ve Avustralya'da askeri darbenin 3. yılı nedeniyle protesto gösterileri ve mitingler düzenlendi.

ARKA KAPAKTA

Bir hesaplaşmaya doğru

Doğru Yol ve SODEP seçimlere sokulmadılar. Böylece meydan sadece Cunta Partilerine kaldı. Demirel ve Baykal'ın içlerinde bulunduğu 16 eski politikacı yayınladıkları bildiriden dolayı İstanbul askeri cezaevine kondular. Şimdi bu iki partinin mahalli seçimlere de sokulmaması için Kanun teklifi hazırlanıyor. Teklifin doğrudan M.G. Konseyi üyesi tarafından hazırlanması niyetin oldukça ciddi olduğunu gösteriyor.

Burjuva Muhalefet ile Cunta arasında saflaşma artıyor. Taraflar birbirlerini niteleyiş tarzları, kullandıkları araçlar ile birbirlerinden giderek uzaklaşıyorlar ve her iki tarafta bugünkü verili koşullarda, tavır alışlarını sürdürmeye kararlı görülüyorlar. En azından bugün için bir uzlaşmadan söz etmek mümkün değil. Hatta giderek artacak bir kutuplaşmadan, biçimi ne olursa olsun bir sertleşmeden karşılıklı açık ve net tavır alışlardan bile bahsedilebilir.

Cunta, AP ve CHP'ye karşı tavrının dozajını giderek arttırıyor. Demokrasiye geçiş süreci olarak adlandırdığı süreçte salt AP ve CHP çevreleriyle değil, yanına alabilme şansı olduğu (Metin Toker ve benzeri) çevrelerle de bağını kopartıyor. Toplumda giderek artacak olan kesin bir saflaşmanın ilk göstergeleri bunlar.

Cunta hedeflediği yönetim tarzının yerleşmesi, oturması şansının AP ve CHP'yi devre dışı tutmaktan geçtiğine inanıyor. Bu nedenle elinde güç olduğu sürece AP ve CHP'ye karşı, onları normal koşullarda mücadeleye sokmamak için, her türlü tedbirlere başvuracaktır.

Burjuva muhalefet, sistemin kendisine sunduğu olanaklarla mücadele etme geleneğine sahiptir. Seçimler bu mücadelenin verildiği en önemli alanlardan birisidir. 6 Kasım'da seçimlere katılmaları engellenerek ellerinden önemli bir olanak alınan AP ve CHP çevrelerinin Bağımsız adayları zorlayacakları gözleniyor. Öte yandan Mahalli Seçimlere hazırlandıklarını da ilan ediyorlar. Fakat, Generallerin bağımsız adayların büyük bir kısmını veto edeceklerine ve D.Y.P ile SODEP'in bu yolla seçimlere katılmalarını engelleyeceklerine kesin gözle bakılabilir. Ve yine bu iki partinin

Devamı 2. sayfada

1. sayfadan devam

Mahalli seçimlere de sokulmayacakları kesin gibidir.

Sivil Burjuva güçlerin ellerindeki tüm eylem olanaklarını alan, onların sistem içi mücadele etme koşullarını ortadan kaldıran bu politika neyi hedefliyor? Niçin Cunta sistemin uzun vadeli devamı açısından bu güçlerle uzlaşmayı tercih etmiyor? Cunta çevrelerinin düşüncesi şu hesaba dayanıyor olsa gerek. **"Varlık koşulu, rejimin olanaklarını kullanmakla sınırlı olan bu güçlerin ellerinden her türlü legal imkanı alırsak dağılmak zorunda kalırlar"** *Böylece burjuva güçlerin rejimin veya ondan da öte düzenin korunmasındaki titizliklerini bilen Cunta onların bu zayıflıklarını kullanmak istiyor. AP ve CHP çevrelerini ancak radikal akımların başvuracakları yöntemleri kullanmaya iterek köşeye sıkıştımayı hesaplıyor. Çünkü mücadelenin bu zeminde sürdürülmesi bir dizi* **"davetsiz misafir"** *in de devrede meşru bir güç olarak hesap edilmesini zorunlu kılar ki; bu da Cunta'ya burjuva muhalefet çevrelerini suçlayacak büyük bir koz anlamına gelir.*

Böyle bir açmazla karşı karşıya kalan burjuva muhalefet düzenin devamı ve sürekliliği için rejime tüm aksaklıklarına rağmen onay verebilir, sessiz kalabilir mi? Gelişmelerin hiçte böyle olmayacağını tahmin etmek zor değil. Son sıralardaki çıkışları ile AP ve CHP çevreleri birçok şeyi göze almış görünüyorlar. Askerler burjuva muhalefetin mevcut zaafı nedeniyle hereketsiz kalacağını hesap ediyorlarsa yanılıyorlar. Aksine Generallerin bu katı tutumu onları tereddüt ettikleri birçok konuda da daha rahat davranmaya itebilir. Zaten AP ve CHP çevreleri Cuntaya karşı giderek sertleşecek bir sürece girmeye ve onun sonuçlarını göğüslemeye karar verselerdi Cuntaya karşı tavırlarını daha ılımlı koyabilirlerdi.

Burjuva muhalefetini kendisi açısından oldukça önemli ve herbiri bir dönüm noktası anlamına gelen bu kararları almaya iten nedir? Bu soruya kısaca, onların düzen koruma bilinçleridir diye cevap verebiliriz. AP ve CHP çevreleri, generallerin kendi rejimlerini, yönetim tarzlarını oturtmak için düzeni tehlikeye soktuklarını görmektedirler. Ve düzeni korumak için, onun sürekliliğini sağlamak için(generaller ve onların rejimi ile sert bir çatışmayı dahi göze alarak) Cuntaya tavır almak zorunda olduklarını bilmektedirler. Bugün bulundukları yerde olmazlarsa ve Cunta ile böylesi bir karşı karşıya gelişi gerçekleştirmezlerse düzenin sürekliliği tehlikeye girecektir.

Bugün bizlerin düşünmesi gereken şu olmalıdır: Burjuva muhalefet güçlerini, düzen partilerini bu derece tavır almaya iten, **"düzenin devamını tehlikeye sokabilecek şey"** *nedir? Onları, güç bir zemine, hemde tarihlerinde hiç yapmadıkları biçimde ve boyutta alışmadıkları bir zemine itilmelerine rağmen, Cuntaya karşı tavır alıştan vaz geçirmeyen ana etken ne? AP ve CHP çevrelerini tutumlarında ısrarlı kılan şeyin kaynaklarını bulmak, bilmek zorundayız. Bu da ordu ile Devletle Türkiye toplumu arasındaki çatışmadır. Toplumun ordu ile devlet ile hesaplaşma arzusudur.*

Klasik düzen partileri belli bir güvenle hareket ediyorlar. Toplumun ne dediğine, ne istediğine bakılarak verilecek kararlarda sorunun bu noktada çözümünde, kazanacaklarına kesin gözle bakıyorlar. Bu konuda son derece eminler. Toplumda buldukları desteğin ve çoğunluğun onlara yerine getirme sözünü verdikleri şeylerden geçmediğini biliyorlar.(Benzeri sözleri bugün MDP de HP de veriyor)

Türkiye Toplumunun asker-sivil elit kesime ve onların devletçiliğine karşı, tarihten gelen bir kendisini ispat çabası vardır. Seçimle de olsa, oy mekanizması ile de olsa, Toplum bir biçimde Devlete karşı bağımsız varlığını, kişiliğini koymaya göstermeye çalışıyor. İşte düzen partilerinin üzerine oturduğu güç toplumun bu tarihsel özellikleridir. Ve onlar çok iyi biliyorlar ki eğer kendileri olmazsa bir başkaları bu enerjiyi, bu gücü bir başka yere götürürler.

Bu çatışmanın, toplumun bu gücünün bilincinde olan AP ve CHP(*) hiçbir biçimde bu potansiyeli kaçırmak istemiyor. Çünkü sonuç, toplumun onların da istemedikleri çözümlere yönelmesi olacaktır. Bu nedenle içeriği nasıl olursa olsun bir demokrasi kavgası vermek zorunda hissediyorlar kendilerini.

Gelinen noktada AP ve CHP ellerindeki tüm olanakları, kendileri açısından uygun olabilecek biçimlerde açığa dökmek zorundadırlar. Kendilerine bu kadar anlam veren şeyin ne olduğu özellikle 6 Kasım'da gösterilmek durumundadır. Eğer bunu yapamazlarsa, tabanlarını harekete geçirmede zorlanırlarsa önemli bir fırsatı değerlendirememiş olacaklardır. Çünkü Cunta'da bir kitle desteği aramaktadır ve kendi bildiği biçimde ve kendi metodlarıyla AP ve CHP tabanını -zorla da olsa - ele geçirebileceğini zannetmektedir. Dolayısıyla AP ve CHP kendi tabanlarını, kendi politikaları doğrultusunda, **harekete geçirecek biçimleri bulmak zorundadırlar.**

Bu nedenle özellikle D. Yol partisinin Özal'ı destekleyeceği türünden söylentilerin pek geçerli olamayacağını söylemek gerekiyor.

Cunta ile AP ve CHP arasındaki çatışmada en şanslı taraf Özal gibi görülüyor. Belki de gerçekten Turgut Özal tüm hesaplarını tarafların çatışması esasına göre yapmış olabilir ve aradan sıyrılabileceğini düşünüyordur. 12 Eylül döneminin **"yeni"** sayılabilecek partisini kuran Özal belki Amerikanın **"Özel"** ricaları ile seçimlere katılmayı başarabilir. Ve bir sürpriz'de yapabilir. Fakat bunun dahi Cunta için bir yenilgi olacağını bilmek gerekir. Cunta'nın Ozal hakkındaki düşüncelerini ve neler yapabileceğini önümüzdeki dönem birlikte göreceğiz.

Bugün bütün ayrıntılar bir kenera, cunta ile burjuva güçler arasındaki çatışmanın demokrasi eksenin de bir çatışma olarak sertleşeceğini tesbit etmek gerekmektedir. Bu çatışmayı elbette Demokrasi Kavgası olarak görmeyebiliriz de. Basit bir Koltuk Kavgası, iktisadi menfaat çatışması veya faşist kliklerin çatışması olarakta açıklayabiliriz. Ve bizler açısından çok anlamlı olmayan, üzerinde durmaya değmeyecek bir olgu olarak ta ele alabiliriz. **İşte böylesi bir bakışta bizlerin tümüyle devre dışı kalışımızın ön koşulunu hazırlar.**

Demokrasi mücadelesi açısından bu zemin oldukça önemlidir. **Devrimci demokratik güçler kendi demokrasi anlayışları temelimde devreye girmenin yollarını bulmak zorundadırlar.**

Bu zeminde yapıcı olarak yer alabilmenin koşullu ise çatışmanın kaynaklarına inebilmekle mümkündür. **Çünkü çatışmanın kaynağında ülkemizdeki gerçek demokrasi güçlerine güç katacak, onlara dinamizm verecek öğeler vardır.**

Bunun yolu'da, ilk önce bu toplumu biraz tanımaktan, insanlarımızı tanımaktan ve bu halka güvenmekten geçiyor. Bundan ötesi devrimci demokratik güçlerin **demokrasi** *konusundaki tavırlarını gözden geçirmeleri ve Türkiye toplumunun tarihi özlemlerini de dile getirecek bir demokrasi anlayışına sahip olmaları ve bunu birleştirmeleri sorunudur.*

(*) CHP başlangıçta asker-sivil bürokrat elitin partisi idi. Özellikle 1971'ler sonrası Ecevit hareketi ile belli bir nitelik değişimine uğradı.

12 Eylül'ün

Her önemli olayın yıldönümünde, geçen dönemin bir muhasebesini yapmak usuldendir. Fakat geldiğimiz noktada bizi geçen üç yılın toplu bir değerlendirmesini, derinliğine bir analizini yapmaya teşvik eden şey hiç de bu değil. Çünkü, özellikle son aylarda meydana gelen bir seri olayın ışığında açıkça görebilmekteyiz ki; 12 Eylül'ün ilk iki yılı süresince belli bir yönde gelişen olayların seyri artık değişmeğe başlamıştır. Süreç, onu şimdiye kadar istediği gibi yönlendirmiş gözüken askeri diktayı tökezleten oluşumların devreye girmesiyle önemli ölçüde başkalaşmış, adeta bir dirsek dönülmüştür. Yıllardır ülkeye çöken kederli, bezgin, acısını öfkesini içine gömmüş karanlığın alaca karanlığa çevrildiği bir kesim noktası yaşanmaktadır şimdi. Ve herşey, Türkiye'nin devrimci-demokratlarının bu alaca karanlığı bir şafak vaktine dönüştürmek sorununu **"bugünün sorunu"** somut durumundan önlerine koymaları gerektiğini göstermektedir. Fakat şunu da açıklıkla teslim etmeliyiz ki devrimci-demokratlar, başlayan yeni dönemin bu ilk evresinde şekillenmekte olan mücadele zemininde henüz etkili bir güç, faktör olarak bulunmamaktadırlar. O bakımdan yapacağımız analiz ve değerlendirmenin bize bunun imkan ve kaynaklarını araştırıp gösterme yönünde olması gereklidir.

DARBE NEDEN KOLAYCA BAŞARI SAĞLADI

12 Eylül darbesinin niçin yapıldığına dair bugüne kadar çok şey söylendi. Doğrusu, yanlışı ile hala yer yer süren tartışmayı bir yana bırakıyoruz. Çünkü inanıyoruz ki özellikle bugün bizi çok daha anlamlı, aydınlatıcı sonuçlara vardırabilecek başlangıç sorusu darbenin niçin yapıldığı değil,neden bu denli kolay başarıya ulaşabildiğidir. Bu nokta üzerinde titiz bir önemle durmak zorundayız. Çünkü 12 Eylül' ün çok öncesinden beri ufukta bir darbe ihtimalini görmüş olanların hemen hepsi, böyle bir darbenin gerçekleşmesi halinde darbecilerin ancak uzunca bir süre sonra, bir dizi direnmeyle, kitlesel karşı koyuşlarla cebelleştikten sonra ülkede denetimi kurabileceklerini düşünüyordu. Ülkede siyasal cepheleşmenin kitlesel çatışmalar boyutunda yaşanır hale gelmiş yüksek gerginliği ortamı bu düşünceyi destekliyordu. Fakat darbe ertesi durum tam anlamıyla şaşırtıcıydı. Darbeciler kendilerinin de hiç ummadıkları kadar kısa sürede ve adeta direnmesiz, tüm ülkede denetimi sağladılar. 12 Eylül öncesinde peşlerinde binlerce insanı sürükleyen, pek çok yerleşim alanında tek otorite konumunda bulunan radikal siyasi hareketler birden bire etrafındaki kitlesel halkanın daralıp çekildiğini gördüler. Askeri Diktanın öncelikle bunları hedefleyen saldırısı bu koşulda hızla etkisini gösterdi. Darbenin ilk 3 ayı dolduğunde bu hareketlerin tümü ağır darbelerin altında ezilmişlerdi. Öte yandan varolan demokratik düzenin tüm kuruluşları çoğu kez yüz kızartıcı bir teslimiyetle diktaya başeğmiş, sonuç olarak 12 Eylül öncesinin siyasi tabanı, sanki kumdan sutunlar üstünde duruyormuş gibi ilk dokunuşta çökmüştü. Bu genel çöküşü Askeri Diktanın baskı, terör ve vahşetiyle açıklamak yanıltıcı bir kolaycılık olur. En azından şu dikkate alınmalıdır ki; işbirliği halinde yürüttükleri baskı, terör ve vahşet kampanyalarına karşı hiç de yılıp geri çekilmemiş, aksine silahla ve yer yer kitlesel katılımlarla mukabele edilebilmiş, üstelik bunu 1978 sonunda ilan edilen sıkıyönetime rağmen sürdürülmüştür. Askeri Diktanın Faşist hareketi de sindirip dağıtmaya yönelmesinin son kitlesel hareketle **"darbenin tarafsızlığı"** biçiminde bir izlenime yol açtığını söyleyerek 12 Eylül ertesinde ülkeye egemen olan durgunluğu, Apolitik havayı açıklamaya kalkmak da aynı derecede yanıltıcı ve yanlış olur.

Bizce, bunun ana nedeni, 12 Eylül' ün hayli öncesinden itibaren geniş halk kitlelerini sarmaya başlayan umut kırıklığı, bezginlik yüklü eğilim, onun doğurduğu apolitikleşmedir. Her ne kadar, siyasal çatışmaların, iç savaş noktasına varan kitlesel bölünmelerin politaka yüklü havasında, o görüntüler altında bu eğilimin işleyişini görmek kolay değilse de; şimdi o döneme uzaktan bakıldığında insanların, hatta militan kesimlerin bu siyasi hareketsizliğe katılış saiklerini- örneğin 1973-1977 dönemiyle kıyasladığımızda- aradaki ciddi farkı ve politik söküntünün ipuçlarını kavrayabiliriz. Türkiye toplumunun tarihindeki en yaygın ve dinamik siyasal hareketliliği yaşadığı o yıllarda ya **"insanca, hakça bir düzenin vaadediciliğinde veya"** çok daha üst beklentilerle özdeşleştirilen **"sosyalizm"** in parlaklığında tarihsel ve güncel sorunlarının nihayet çözümünü bulabileceklerine inanan, bunu kuvvetle uman insanlar, bunun için öne atılmış militanlar vardır. Fakat özellikle 1977'den sonra iktidara gelerek kendi asıl gerçekliğini gösteren CHP, nasıl **"insanca hakça bir düzen"** e bağlanan insanlarda çarpıcı bir umut kırıklığı yarattıysa benzer bir sonuç **"sosyalizm"** etrafında toplanmış kitlelerde de görülmeğe başlandı. Sosyalizmi kendileriyle mümkün ve hatta özdeş gösteren bir dizi grubun, partinin eylemleriyle, iç çelişkileriyle, dışa dönük tavırlarıyla ortaya koydukları gerçeklik karşısında sosyalizme duyulan inancın sarsıldığı, kırgın bir kötümserliğin yayılmaya başladığı görülebiliyordu.

Eğer 1973-1977 döneminin coşkulu toplumsal muhalefeti bu duruma gelmeseydi, değil askeri darbenin anında ortama hakim olması, askeri darbeye kalkışmak bile cesaret isterdi. 1971 askeri müdahalesinin ertesinde hiçkimsenin öngörmediği bir siyasallaşma atılımıyla kurulu düzenin kendine

HÜSEYİN

UĞUR DURAK

IMPRESSUM

Herausgeber/Sahibi: ADA Verlags- und Handels GmbH.

Redaktionsanschrift/Yazışma adresi : ADA Verlag, Postfach 25 04 63, 5000 Köln 1

Verantwortlicher Redakteur/ Sorumlu Müdür: A. Danış. Bonner Str. 24, 5000 Köln 1

Telefon : (0221) 21 90 64
Telex : 8886601 ada d

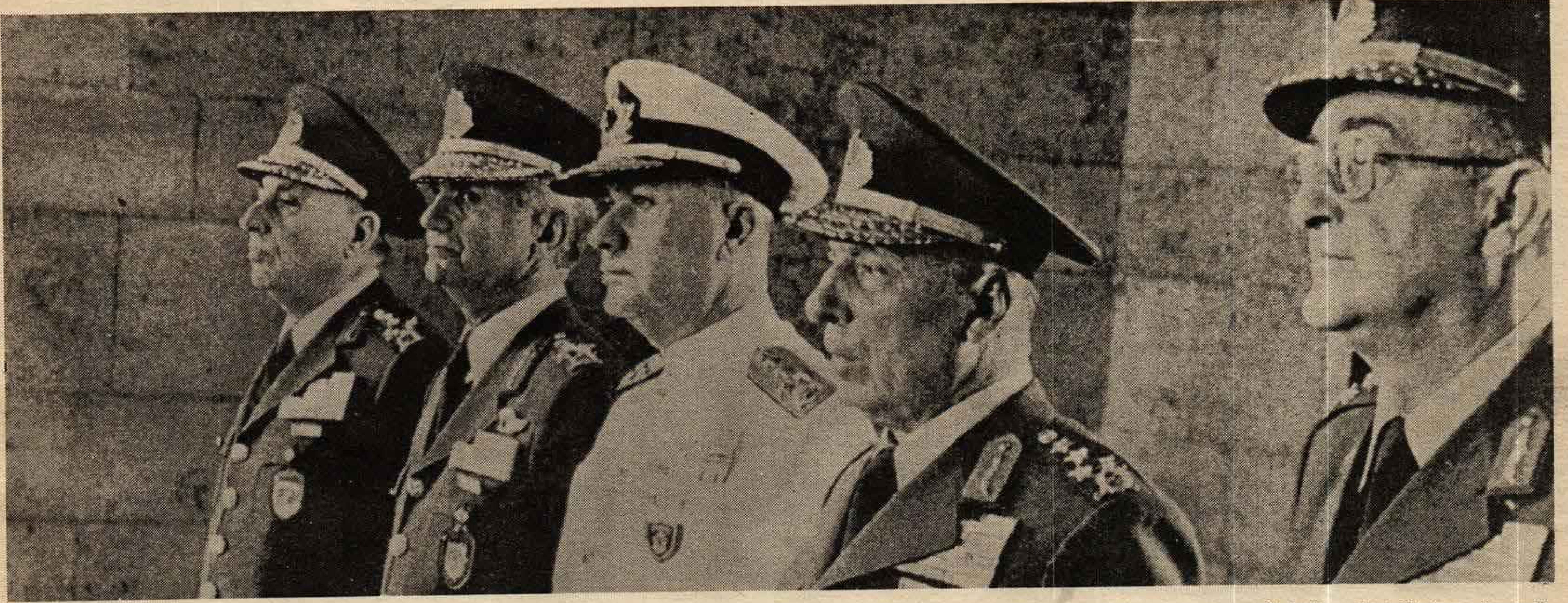
Druck/Baskı: Kon-Stahl-Stiftung KG, 5309 Meckenheim. Erscheint monatlich/Aylık dergi

ÖDEMELER İÇİN

ADA Verlag
Postscheckamt Köln
Konto Nr. 321 568-508
BLZ: 370 100 50

Deutsche Bank Köln
Konto Nr. 330 25 51
BLZ: 370 700 60

4. yılına girerken...

tanıdığı etkinlik sınırını zorlayıp geçen bu halk hareketi karşısında asker-bürokrat elit herkesten fazla ürkmüş, bu gelişmeyi iliklerine kadar sinmiş bir nefretle izlemiştir. Toplumsal muhalefet hareketindeki coşkunun iyice azaldığı, umut kırıklığının iyice sezilebilir olduğu an... Askeri-bürokrat elitin dişlerini gıcırdatarak beklediği zaman işte bu zamandı. O zamana kadar bu halk hareketini düzen kanalları içinde massedebilmenin yollarını deneyen düzen partileri de ekonomik yapının ağırlaşan krizi koşullarında tıkanıp kalınca " generallerin gecesi" için artık herşey hazırdı.

CUNTANIN DEMOKRASİNİN KÖKÜNÜ KAZIMA SEFERİ

Daha 1 Ocak'ta açıklanan **"uyarı mektubu"** yla generaller siyasal amaçlarının hiç de **"terör ve anarşiyi"** süratle önlemek, bunun odakları sayılan örgütleri acımasızca ezmekten ibaret olmadığını resmen ilan etmişlerdi. o mektupta ve daha sonra 12 Eylül bildirilerinde **"demokratik düzen" in bütün kurum ve kuruluşları temelden suçlanıyor ve hatta "terör ve anarşi"** nin bu yapıdan ürediği söyleniyordu.

O yüzdendir ki Cunta, işbaşına gelişinin ilk 3-4 ayında **"terör ve anarşi"** ile doğrudan özdeşleştirdiği siyasi hareketleri ezip, sendika ve dernekleri kapatıp geniş tevkifler, insan avı ve işkence kampanyaları ile bu **"düzen dışı"** kesimi bertaraf ettikten sonra, saldırısını eski siyasal düzenin siyasal güç ve kurumlarına yöneltti. Evren, Ocak 1981'den itibaren başlayan yurt gezilerinde **"anarşi ve terör"** ü sindirmiş olmanın kibirli gücüyle büyük düzen partilerine, kadrolarına karşı hakaretli bir dille saldırıyordu artık. O yaz faaliyete geçirilen Danışma Meclisinin seçilme tarzı, kullanılan ölçütler yeterli ipuçlarıyla gösteriyordu ki cunta, sadece demokratik hakların alabildiğine kısıtlandığı, devlet baskı gücünün azami ölçüde arttırıldığı bir yönetim ve siyasi yapı kurup, iktidarı devretmek niyetinde değildir. O, bütün bunların yanı sıra kendi müdahale ve denetimini sistemin tepesine yerlestirip tüm mekanizmaya el atabilir hale gelmeyi de amaçlamaktadır. Nitekim Anayasa taslağı ortaya çıktığında bu bütün açıklığıyla ortaya çıktı. Yalnızca sol-demokratik kamuoyundan değil, birçok burjuva demokrat çevreden ürkek ve dolaylı ifadelerle de olsa kurulmak istenen anayasal düzene eleştiriler yükseldi. Bu, bırakın **"demokrasi"** yi, ordunun yönetimi sivillere terketmesi bile değildi. Bütün devlet sistemi, yasama erkini aşabilen, yargı erkini denetim altına alabilen Cumhurbaşkanlığı kurumu etrafında merkezileştirilmiş; Genel Kurmay, Üniversite ve TRT dahil birçok kuruluşun yönetimine müdahale eder hale getirilmiş, yüksek komuta heyeti,-Cumhurbaşkanına tanınmış yetkileriyle zaten güdükleşmiş-hükümet üzerinde emredici fonksiyonlara sahip kılınmıştı.

Vaktiyle AP tarafından önerilen **"güçlü Cumhurbaşkanlığı"** na dayalı anayasal düzen ile aralarında benzerlik kurulmasına rağmen ortada önemli farklar vardı. Yüksek komuta heyetine böylesi yetkiler tanınmaması bir yana; AP; cumhurbaşkanını halkın doğrudan oylarıyla seçtiriyor, dolayısıyla onu parti-veya partilere- dayandırıyor, kendi deyişiyle **"meşruiyet ve gücünü "mili irade" de alan** bir cumhurbaşkanı öneriyordu. **Oysa cuntanın çok daha geniş yetkilerle donanmış cumhurbaşkanı meclisce seçilecekti. Bu dar platform, ordunun adayının zorla seçtirilebilmesine uygun olduğu için tercih edilmişti. Herkes biliyordu ki ordu bu seçim tarzıyla en az iki Cumhurbaşkanlığı döneminin kendi gösterdiği kişiyle doldurulmasını garantilemek istiyordu.**

Daha çok bu Cumhurbaşkanlığı kurumu üstünde yoğunlaşan, kısmen de demokratik hakların kısıtlanmasını konu alan eleştirilerle birlikte ülkedeki burjuva sivil muhalefetin ilk ürkek karşı çıkışları başladı. Fakat Cunta hiçbir eleştiriye taviz vermeden Anayasa tasarısını tamamen kendi siyasal isteklerine göre düzenledi ve öylece referanduma koydu.

"EVET"İN GERİSİNDE NE VARDI?

Belli işveren çevreleri hariç kamuoyunun hemen her kesiminin hoşnutsuzluğunu duyurduğu bu anayasa yüzde 92 gibi bir oy oranıyla kabul edildi. Kabul oyunun bu denli yüksek oluşunda, cuntanın oy vermeye ilişkin aldığı bir dizi önlemin, birçok kırsal alanda yaptığı açık zorlama ve tehditlerin yanı sıra asıl önemli etken, **"hayır"** oyunun yüzde 50'yi aşması halinde ne olacağının, neyapılacağını bilinmemesidir. Cunta, bilinçli olarak bu konuda sustu. **"Hayır oyu milletin demokrasiyi istemediği, bizim yönetimimizi istediği anlamına gelir"** diyen Evren, **"Hayır"** oyunun tam da bunun aksi demek olduğunu pekala bilmekte ve bu sözleriyle **"Hayır"** diyenlerin iktidarı namluların ateşinden geçerek gelip kendilerinden zorla alabileceğini aksi taktirde iktidarlarını sürdüreceklerini söylemiş oluyordu.

Ne anayasaya açıkça hayır diyen, onu temelden rededen sol demokratik güçler, ne de en yakın çevrelerine Anayasaya karşı olduklarını söyleyen CHP ve AP yönetimleri, halka **"Hayır"** dan sonraki sürece ilişkin hiçbirşey söylemedi. 12 Eylül'ü bazı filisten orta tabakalar hariç -sevinçsiz, hatta kederli bir suskunlukla karşılamış- geniş halk kitleleri Anayasa'ya **"Evet"** derken de aynı bezgin suskunluk içindeydiler. İçlerinde hayır diyebilecek büyük kesim, vereceği **"Hayır"** oyunu sahiplenmesi, onun gereğini istemesi halinde yapması gereken göreve kendisini hazır hissetmiyordu.

BURJUYA MUHALEFETİ TEDİRGİNLEŞİYOR

Anayasa oylaması arifesinde **"Hayır"** eğiliminde olduklarını kendi örgütlerine, o kanalla da topluma duyurmuş olan, fakat cuntayla bu aşamada çatışmaya girmekten de kaçınan AP-CHP yönetimleri ile askeri dikta arasındaki mücadele bundan sonra adım adım su yüzüne çıkmaya başladı. Her nekadar her iki tarafça da uzlaşma kapıları her zaman açık tutulmuşsada, cuntanın bu uzlaşmaları kendi iradesinin kayıtsız kabulü şartına bağlar biçimde davranması karşısında ipler giderek gerildi. Son kez referandum sonrasında özel olarak AP kanadı ile yapılmak istenen uzlaşma teşebbüsü de aynı nedenle sonuçsuz kaldı.

Anlaşıldığı kadarıyla cunta başlangıçta bunu fazlasıyla önemsemedi. Referandum sonuçlarını kendilerinin her durumda onayı olarak değerlendiren cunta çevreleri, bir ara bu yüzde 92 evet oyunu toparlayacağına güvenilen bir **"merkez-devlet partisi"** kurmayı bile gündeme getirdiler. Ancak bu yüzde 92 oyun verilme koşullarını psikolojisini hesaba katan daha gerçekçi bir eğilimin ağır basmasıyla 12 Eylül öncesi siyasi yelpazenin merkez - sol ve merkez sağ unsurlarına yönelik iki güdümlü parti kurudurulması projesi uygulamaya konuldu.

AP ile son uzlaşma girişimi bu aşamada oldu. Ancak gerek AP ve gerekse CHP kadrolarının büyük bölümü, düzenin orta ve uzun vadeli çıkarları açısından Cunta'nın dayatığı modeli benimsemenin daha'sı Cunta ile uzlaşmış görünmenin son derece tehlikeli ihtimallere gebe olduğunu ve bu tehlikeyi önleyebilmenin şimdiden koşullarını hazırlayabilmek için Cuntayla ve onu temsil eden kuruluşlarla aralarına açık sınır koymanın gerekli olduğunu çoktan kararlaştırmışlardı. Deneyli düzen partileri olarak AP ve CHP toplumun sesini, taleplerini, katılma isteğini budenli kısıtlayan bir siyasal düzen ve devlet sisteminin varlığında, ağır iktisadi-sosyal-kültürel sorunları süregelen Türkiye toplumunun er geç bir arayışa yöneleceğini ve herhalde bu durumda **"majestelerinin iktidarı ve muhalefeti"** rolünü oynayan partilere değil, siyasi düzen dışı odaklara doğru akacağını pekala kestirebiliyorlardı. Cunta böyle bir durumdaki cevabını zaten hazırlamıştı: Terör, vahşet 12 Eylül uygulamalarıyla bu konuda sınır tanımadığını kanıtlamış olan Cunta'nın sivil giyinmiş; giyindirilmiş partileri iktidar olsun muhalefet olsun aynı anlayışın savunucuları olacaklardı.

ASKER SİVİL BÜROKRASİNİN SİYASAL ANLAYIŞI, TÜRKİYE TOPLUMUNA BAKIŞI

Siyasal hakların kısıtlandığı, muhalefet eğilimlerine karşı baskı ve terörün öne çıkarıldığı bir düzenin sürekli olamayacağına ilişkin o çok bilinen uyarılara Cunta ve onun siyasi ekipleri kulak tıkıyorlardı. Çünkü, onların siyasal anlayışlarının özünde Türkiye halkının **"adam olmazlığı"** şeklinde özetlenebilecek tarihsel bir önyargı vardır. Onlara göre bu halk gelişmemiş ve gelişemeyecek bir çocuk gibidir. Ne kendisini yönetebilir nede kendisine gerçekten iyi yöneticileri seçebilir. Kolayca kandırılabilir, gevşek bırakılınca şımarır.

Ama ciddi devlet gücü, zoru karşısında suspus olmak, devlete itaat ve korku da iliklerine işlemişdir. O bakımdan hem **"çağın icabı"** diye demokrasinin bir takım şekili kurumlarını almak, ama öte yandan halkı sıkı devlet denetimi altında tutmak- başka milletlere değilse bile- Türk milletine en uygundur. Asırların alışkanlığıyla bu millet, paşaların tepede dikildiği bir devlete isyan edemez. Kendisini bu **milletin doğal yöneticisi "memleketin gerçek sahibi"** göregelmiş asker-sivil üst bürokrasinin 1980 darbesi koşullarında nihayet olanca asıklığıyla sergilemek ve uygulamak fırsatını bulduğu öz siyasal-toplumsal anlayışı böyle özetlenebilir.

Türkiye halkını aşağılık bir sürü gibi gören bu zihniyet şu veya bu siyasi akıma, şu veya bu iktisadi-toplumsal programa karşı olmanın öncesinde bizzat topluma karşıdır, onu düşman gibi görür. Onun için sivil toplumun seçimler yoluyla etkinliğini duyurabildiği mahalli yönetimlerden derneklere kadar tüm örgütlenmelere, seçimle gelinen her makama karşı, siyasi eğilimi ne olursa olsun peşin bir şüphe ile bakar. Şu yada bu oranda hitab ettiği kitlenin taleblerini yansıtan, onları dikkate almak zorunda olan bütün bu kuruluşlar ve görev yerleri, **"devletli"** lerin gözünde halk çamuruna bulaşmışlardır. Gücünü, etkinliğini sağladığı kitle desteğinden alan siyasi partiler, seçim kazandıklarında iktidar olabilecekleri için özel bir şüphe konusudurlar. **"Devlet"** e halk çamurunun sızabileceği bu kapı, önceden düşünülerek alabildiğince daraltılmıştır. Seçimi kazanacak partinin işgal edeceği hükümet makamının özerk yetki alanı kısıtlanmıştır. Cumhurbaşkanının her düzeyde denetimi ve yüksek Komuta heyetinin emredici kararları altında çalışacak bu makamın, sözü edilen organlarla uyum sağlamadıkça etkin olabilmesi mümkün değildir.

İşte bu zihniyet, 15 Nisan 1983 de partilerin kuruluşuna izin verilişi ile birlikte gelişen olaylarda örtülerini atmak zorunda kalarak kendini çıplak biçimde sergiledi.

ÇATIŞMA AÇIĞA ÇIKIYOR

Cunta, uzlaşmaya yanaşmayan AP ve CHP'nin devamı partilerin kurulmasına başlangıçta ses çıkarmadı. Toplumun politik ilgisinde gözle görülür bir kımıldanmanın olmamasına ve referandum deneyine güvenerek umuyor olmalıydı ki; Cunta'nın açıkça lanse ettiği partiler karşısında, aynı alanlara hitabedecek AP ve CHP devamı partiler, gözle görülür bir destek üstünlüğü sağlayamayacaklar ve belki de Cunta'nın gazabından ürken halk AP ve CHP girişimlerine büsbütün uzak kalacaktır.

Oysa tam tersi oldu. kısa bir süre içinde apaçık belli oldu ki: **"gücümüzü halkın desteğinden alıyoruz"** diye ortaya çıkan AP ve CHP'nin devamı partiler karşısında, aynı alanlara **"gücümüzü askeri yönetimden alıyoruz"** dercesine giden Cunta partilerinin hiçbir şansı yoktur. Cunta'nın açıkça iktidar partisi olarak lanse ettiği MDP'nin normal koşullarda yapılacak seçimde değil iktidar olmak, seçim barajlarını aşma şansı bile tehlikededir.

Halkın yavaş da olsa bu kımıldanışı bir dönüm noktasını haber veriyordu. İşbaşına geldiğinden beri istediği hedeflere direnmesiz erişen Cuntanın siyasal-toplumsal taaruzlarının sınırına geldiğini gösteriyordu. Bugüne değ[illegible] her çeşit zor aracıyla tehdi[illegible] iradesini kabul ettirmiş gö[illegible] ta, ilk kez burada tehditl[illegible] vemet edildiğini gördü. Bu gö[illegible] fakat belirgin mukavemet, Cun[illegible] prestiji referandum zaferi gibi ask[illegible] yönetimin meşruiyet argümanlarını da temelden sarsmaya yetmişti. Ortaya sürdüğü partilerle birlikte kendisi de en azından manevi bir yenilgiye uğramış oluyordu. Bunun öfkesiyle Cunta, AP devamı partiyi, kendi koyduğu kuralları da çiğneyerek kapattı. Aynı anda AP ve CHP'nin önde gelen yöneticilerini sürgüne yolladı, yeniden yüzlerce kişiye siyaset yasağı koydu. Ardından CHP devamı SODEP kurucularına veto yağdırdı.

BUGÜNÜN KAVGASINDA YAKIN GELECEĞİN KOZLARI

Ancak bu saldırı burjuva muhalefeti geriletmedi. Nitekim AP, hemen yeni bir partiyi (D.Y.P) ortaya sürdü. CHP'nin ürünü SODEP, veto zılgıtıyla verilmiş emri duymazdan gelip devam kararı aldı, cuntanın karşısına yeni adaylarla çıktı. Böylece iki aya yakın süren bir sinir savaşı başladı. Burjuva muhalefet partileri cuntaya karşı hiçbir suçlayıcı, eleştirici söz sarfetmeden, aksine aşırı saygılı bir uslupla cuntanınardarda veto ettiği adaylarının yerine hemen yenilerini takdim ettiler. Ama artık cunta dahil herkez sessizce ama ilgiyle olup biteni seyreden tüm toplum gayet iyi bilmektedir ki ne bu suskun ve saygılı uslup cuntaya itaat etmiş olmaktır ve ne de cuntanın o parti kurucu adaylarının bir kısmını veto etmemesi burjuva muhalefetle mücadeleden vazgeçmesi demektir.

En azından her iki tarafın bilinçli politik taktisyenleri bilincinde olmalıydılar ki; bu iki ay süren sessiz çekişmede taraflar bir sonraki aşamada birbirleri aleyhine kullanabilecekleri ideolojik- hukuki kozları sağlamak, karşı tarafın tavrından bunları devşirmek amacındadırlar. Örneğin cuntanın amacı, burjuva muhalefetle arasındaki sorunun basit bir kadro sorunu olduğu izlenimini verebilmektir. Başından beri **"eski politikacılar"**, **"eski partiler"** argumanını kullanması, kendi amacının yalnızca **"yeni politikacı tipi"** nin ortaya çıkmasından ibaret olduğunu iddia edegelmesi

▶

Cuntanın 3 yılında işsiz sayısı 4 milyona çıktı, iflaslar arttı

bundandır. Ve bunun için de DYP ve SODEP'in bazı kurucu adaylarını onaylamak taktiğini kullanmıştır. Öte yandan ise DYP ve SODEP, başından beri **"Milletin,halkın desteği"** nin kendilerinden yana olduğunu vurgulayagelmiş, ayrıca gösterdiği kurucu adaylarını yeni isimlerden veto edilmesi şaşkınlık yaratacak kişilerden seçerek cuntanın argumanını zayıflatmak istemişlerdir. Bunda başarılı da olmuşlardır.

Fakat asıl ideolojik-hukuki kazançları cuntayı meşruluğu tartışılır bir zemine düşmek zorunda bırakmalarıdır. Cuntanın kendilerini 6 Kasım seçimlerine sokmuyacağını hesaplayarak, -belkide bunu bile bile- kurucu aday gösterme oyununu sonuna kadar oynadılar. İki üç kurucu aday eksik diye seçime sokulmamaları, hem 6 Kasım seçimlerini, hem muhtemel MDP hükümetini, hem de bizzat cuntayı, onun tüm organlarını cunta Anayasasına ve yasalarına göre bile meşruluğu temelden tartışılır bir konuma oturtmuştur. Cunta söz konusu partileri seçime sokmamakla belki peşin iktidar adayı MDP'nin kazanmasını garantilemiş olabilir. Ama BTP'yi kapatmakla başlatıp sürdürdüğü tavrıyla, önümüzdeki dönemde muhalefetin eline onu rahatlıkla gayri meşru ilan edeceği bir koz vermiştir. Daha doğrusu burjuva muhalefeti cuntayı, kendi mücadele tarzı için çok önemli bir motifi vermek zorunda bırakmıştır.

Tam da bu nokta da devrimci-demokratların tavrı sorununu gündeme getirmek gerekiyor.

DEVRİMCİ- DEMOKRAT AKIM BU İKİ MÜCADELEYİ ÜÇ CEPHELİ HALE GETİRMELİDİR

Şurası bir gerçektir ki; yukarıda genel çizgileriyle tanımlanan siyasal ortam, devrimci-demokrat eğilimleri büyük ölçüde bertaraf edildikleri, Türkiye Sosyalist hareketi denilen geniş alanın tüm unsurlarını hemen tamamen etkisiz hale getirildikleri bir dönemde geniş halk kitlelerin bezgin bir apolitikleşmeye gömüldüğü koşullarda, cunta ve onun siyasi kadroları ile burjuva sivil güçler arasındaki mücadelenin ürünü olarak bugünkü [illegible] elmiştir. Şu anda ortamın [illegible] ır. Henüz adı ve içeriği [illegible] amış olan siyasi mü[illegible] nazır tarafları, şekillen[illegible] an hesaplaşmanın şu an[illegible] ndirici güçleridir. Devrimci [illegible] ratlar ve geniş halk kitleleri [illegible] bu sahnede yerlerini almamış[illegible] ıdır. Fakat bu, olayın ileriki safhalarında etkin biçimde yer alamıyacakları demek olmadığı gibi, şu anda ortamı belirleyen güçlerin onları kaale almadıkları anlamına hiç gelmez. Eğer şimdiye kadar yazılanlarda gereğince anlatabildiysek, özellikle burjuva sivil muhalefetin Cuntaya karşı açtığı mücadelede başarısını hemen tamamen halk kitlelerinin alacağı desteğe, onları harekete geçirebilme gücüne bağlandığını söylemeye gerek yoktur. Şüphesiz ki bu noktada onların sorunu bu desteğin hangi motiflerle sağlanabileceği, buna uygun olarak hangi kanallarda, eylem tarzlarında aktifleştirebileceğidir.

Şu andaki güç durumu ne olursa olsun sivil burjuva güçler bu sorunu önlerine koyduklarında devrimci-demokratları kaçınılmaz olarak hesaba katmak zorunda olduklarının bilincindedirler.

"DEVLET"E, ONUNLA ÖZDEŞLEŞMİŞ ZÜMREYE KARŞI TARİHSEL HALK TEPKİSİ

Çünkü herşeyden önce bilmektedirler ki; eğer ayni ekonomik-sosyal programlara sahip cunta partileri ortadayken, toplumun büyük çoğunluğu adeta otomatik biçimde kendilerinden yana eğilim gösterdiyse, ve bu eğilim cuntanın açık tehditlerine rağmen sürebildiyse, bunun nedeni; sadece **"demokrasi"** arzusu veya kendi kadrolarının güven vericiliği değildir. Halk,**"kurucu adayları"** adı sanı duyulmamış kişilerden oluşan DYP ve SODEP'e eğilimini belirtirken, ne onların niteliğini ne de **"demokrasi"** ye bağlılıklarını ölçmüş değildi. Buna gerek duymuyordu. **bu partilerin cuntanın karşısına çıkmış olmaları yetiyordu.** Partiler bunun farkındaydılar. Kendilerine yönelik eğilimlerde dile gelen şeyin, Türkiye halkının nadiren söze dökülmüş, örtülmüş siyasi bilincin odağına asırların deneyiyle yerleşmiş olan **"devlet"** kendilerini bu devletle özdeşleştirmiş **"devletliler zümresine"** **-tepki** olduğunu- en azından son yarım yüzyılın siyasi tarihiyle biliyorlardı. 1946'dan 1977'ye kadar halk kitlelerinin coşkulu desteğiyle iktidara gelen bu siyasi gücün, halkın bu tarihsel tepkisine açık veya artık seslendiğinin, böyle bir mesajı verdiklerinin bilincindedirler.

Yakın tarih boyunca bu tepki potansiyeline seslenen siyasi hareketler (DP-AP ve 1970'lerin CHP'si) **"millet iradesi"** veya **"halk iktidarı"** sloganlarını bu amaçla seçmişlerdi. Biliyorlardı ki bu sloganlar, **"devlet" i toplumun varlık nedeni sayan** ve gerektiğinde bu **"devlet" in toplumun irade ve isteğine rağmen toplum üzerinde kendi bildiği gibi ve sınırsız müdahalede bulunabileceğini esas alan geleneksel "devletçi" anlayışa,** bunu temsil eden ve kendilerini bu **"devlet"**le özdeşleştirerek **"memleketin gerçek sahipleri" olduklarını düşünen, öyle de davranan-zümrelere karşı duyulan tepkiyi, bunu reddedişi çağrıştırmakta ve o yüzden de coşkuyla benimsenmektedir. Şüphesiz sözkonusu siyasi partiler bu tarihsel tepkiyi olanca açıklığıyla ortaya dökmekten titizlikle kaçınmış, ona mümkün en dar boyutta dolaylı bir ifade ve tatmin tarzı bularak avutup kullanmışlardır. Ancak bu böyle olmakla birlikte dikkatli bir analiz gösterirki; düzen partileri için bu yol gitgide zorlaşmaktadır. Her defasında onu düzen kanalları içinde harekete geçirebilmek için eskisine ek olarak bir başka boyutunada seslenmek ona uygun yeni bir kanal açmakta gerekmektedir. Nitekim 1970'lerin CHP'si bu tarihsel tepki potansiyelini kullanma imkanını DP-AP çizgisinden devralırken, o tarihlere kadar DP-AP nin oy depoları olagelmiş** yığınları kendi etrafında toparlama başarısını gösterirken bunu yapıyordu. DP-APnin yalnızca **"Yöneticilerini secmek ve değiştirebilmek imkanı"**ndan ibaret , sadece bu boyutta bir tatmin sağladığı halka, **"Halk iktidarı"** kavramıyla yaklaşıyor dolayısıyla yalnız bunlar değil, yönetime de katılabilme boyutunu getiriyor, bunun yanı sıra **"Insanca hakca bir düzen"** vaadini ekliyerek başta iktisadi sömürü olmak üzere hayatın öteki boyutlarınada yönelik bir değişim izlenimini de uyandırmak gereğini duyuyordu.

Işte bu evrim çizgisinden dolayıdır ki sivil burjuva muhalefet, devrimci-demokrat bir akımın kendilerini dışta bırakabileceğinden endişelidirler.

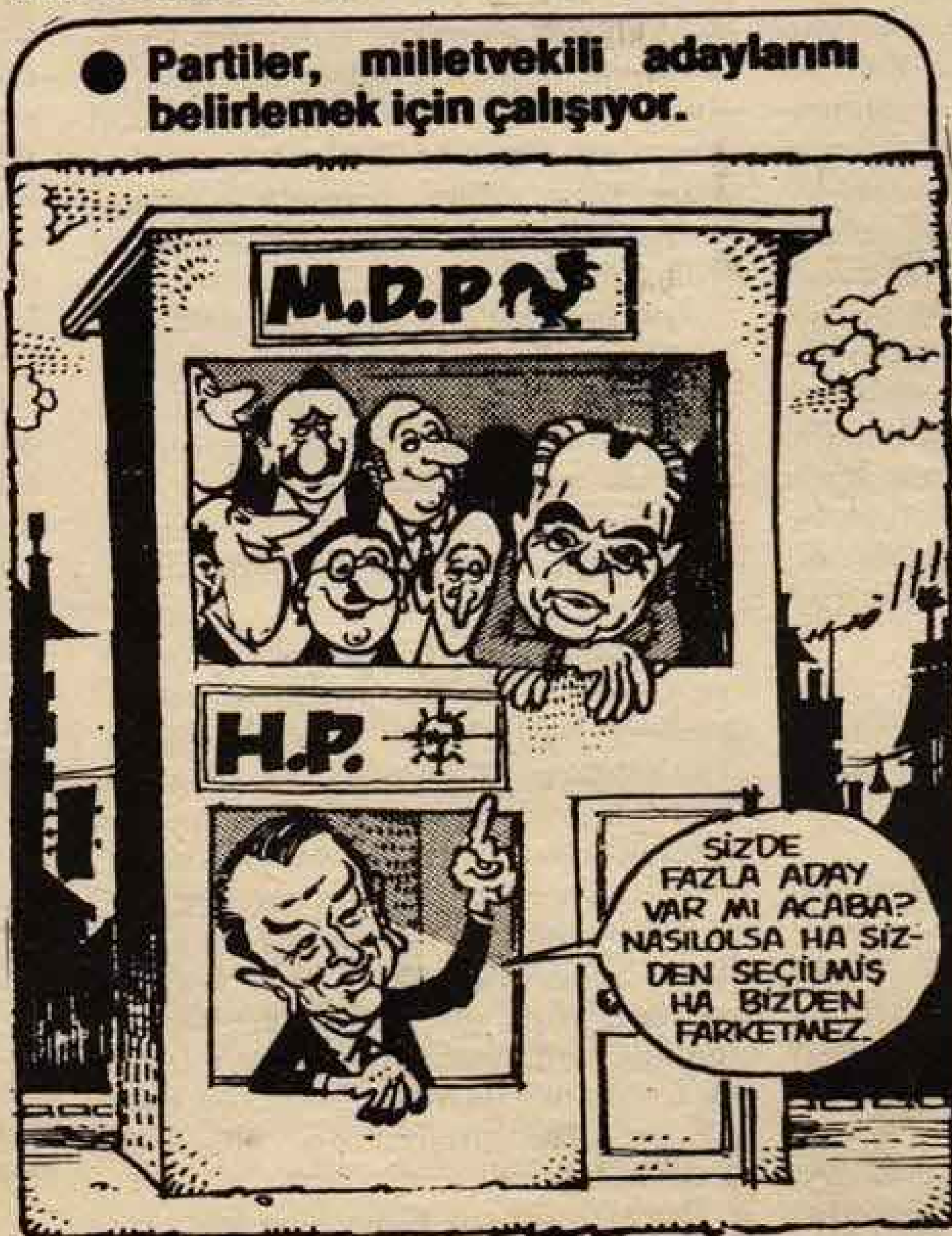
1970'li yıllarda büyük kısmıyla CHP'nin **"Halk iktidarı"** sloganı etrafında toplanan halk muhalefetini bu aşamada tatmin edebilen boyutlar, geleneksel devlet anlayışının en çıplak, en üst biçimde şekillendirildiği 12 Eylül rejimine karşı kaçınılmaz olarak gelişecek halk tepkisini kanalize etmekte bunların yetersiz kalması ciddi bir ihtimaldir. Bu, söz konusu tepkiyi kullanmak ve kanalize etmek planını alt üst edecek bir **"tehlike"**dir. Bu tehlikeyi organize etmeye aday bir devrimci-demokrat akımın çekirdekleri vardır. Devrimci-demokrat akım, burjuva partilerin sorunu yalnızca dar siyasi boyuta sıkıştırarak, salt genel oyu ve vesayetsiz bir parlementer rejimi talep eden, halkı bu uğurda mücadeleye cağıran tutumununun karşısına siyasi düzeyde hem de hayatın öteki alanlarında ve ikisini kaynaştıracak bir hareket perspektifi ile çıkabilir ve çıkmalıdır. Siyasi planda, halen ortamı belirleyen **"demokrasi"** sorununu sahiplenerek **"burjuva demokrasisi"**nin ötesinde bir **"sosyalist demokrasi"** olduğunu vurgulamalıdır. **"Sosyalist demokrasi"**nin öteki gibi halk kitlelerine kullanabilecekleri bazı siyasi haklar, yöneticilerini seçmekten ibaret bir katılım düzeyinden ibaret olmadığını, halkın doğrudan yönetime katılımı, tüm devlet yetkilerinin bu işleyişe dayalı örgütlenmelere devredildiği, halkın siyasal faaliyetin bütün aşamalarına dolaysızca katılabileceği bir siyasal düzen olduğunu açıklamakla başlayan ve halk muhalefetine buna uyarlı, bu hedefe yönelik şekillenmeler öneren bir devrimci propaganda, özellikle mevcut tarihsel durumda ve halk tepkisinin tarihsel deneylerinden çıkaracağı derslerle birleştirilerek yapıldığında herhalde yankısız kalmayacaktır. **"Devlet"**in tüm heybetiyle toplum üzerine çöreklendiği bu siyasal düzenin varlığında ve tarihsel halk tepkisinin az önce işaret edilen evrim çizgisinin muhtemel olgunluk düzeyinde bu propagandanın çiceklenmesi bir düş olmayacaktır.

Kaldı ki devrimci demokrasi halkın bu geleneksel devlet anlayışının uygulamalarında karşılaştığı mutlak otorite-tabii ilişkisinin toplum hayatımızın bütün öteki alanlarındaki ilişkilerle bağını da gösterebilecektir. Nasıl onca nefret edilmesine onca acılar çekilmesine karşın bu **"devlet"**le olan ilişkiye şimdiye değin açıkca karşı çıkılmamışsa, tam tersine yüzeyde **"devlet"**e saygı, gönüllü itaat edebiyatı sürdürüle gelmiş, yoğun tepki bu örtünün altında saklanmışsa, toplum hayatımızın bütün öteki alanlarında da aynı ikiliğin hüküm sürdüğünü gerçek bir devrimci hareket dikkate almamazlık edemez.

Günümüz Türkiye toplumunda en az devlet terörü ve politik kısıtlanma kadar dikkat çekici olan, toplumsal çöküntü durumu ahlaki kural ve değer yargılarındaki buhran ve açmazlar, şüphesiz bir burjuva demokrat hareketi doğrudan ilgilendirmez. Ama sırf bir siyasi devrimi değil en genel anlamıyla toplumsalsiyasal bir devrimi hedeflemiş olan sosyalist hareketin bu alanı kapsaması, doğası gereğidir ve mevcut durumda bu olduğundan da fazla öne çıkarılmak zorundadır.

O halde devrimci demokrat akım, halen şekillenmekte olan mücadele zemininde, kendi özgün demokrasi anlayışıyla bunu inandırıcı kılacak üslup, davranış ve önerilerle ve hepsinden önemlisi sosyalist demokrasiyi yeni bir hayat tarzı perspektifi ile birleştirerek yer almak zorundadır. Mevcut durumu ile bu istisnai önemdeki görevi gereğince yerine getirilebilmesi için göstermesi gereken gayretin büyüklüğü, çok boyutluluğu onu duraklatmamalıdır. Çünkü bu perspektif yerine sadece burjuva demokrasisinin **"siyasal hak ve özgürlükleri"**ni ve bazı ekonomik istekleri talep eden bir programla çıkmak, ötekilerden farkını yalnızca bu taleplere varmak için daha radikal eylemler önermekten ibaret görmek, marjinalliği peşinen kabullenmekten başka bir şey değildir.

Tarih, Türkiye halkını, onun devrimci-demokrat eğlimini kader belirleyici bir sınavın eşiğine getirmiştir. Sadece mevcut askeri diktanın değil, onun en son mirascısı olduğu bin yıllık devletci saltanatın kökten yıkılıp temizlenmesinin ön koşulu bu sınavın başarısıdır. Devrimci-demokrat perspektifin tüm zenginliği ile eyleme aktarılabilmesi ile başarılacak bu sınavın asıl sonucu Türkiye toplumunun asırlarca süngülenmiş, tahribedilegelmiş cenderelere sokulmuş yapıcı, yaratıcı özelliklerinin özgürleşmesi olacaktır. Tebaalık altında sürdürdüğü çalkantılı kimlik arayışlarını böylece sona erdirerek kendini kanıtlayan bir halk hareketinin varlığında, burjuva toplumsal-siyasal düzenin kaderinin ne olacağı sorusunun cevabı aşağı yukarı bellidir.

Anayasa oylaması, siyasi partilerin kurulması, seçimler derken cunta 3. yılını doldurdu. Bu kapkaranlık dönem, 12 Eylül 1983'e girerkende işkenceyi, açlığı, yoksulluğu, baskı ve zulmü devam ettiriyordu

Cuntanın üç yıldır Türkiye'de uyguladığı IMF reçeteli ekonomi politikasında işsizlik arttı, iflaslar çoğaldı, enflasyon belli bir düzeyde seyrederken bir çok sektörde üretim durma noktasına geldi. Bu ekonomi politikasının örneklerine bakacak olursak, cuntanın, zaten yoksul olan halkımızı daha bir yoksullaştırdığını, ülkemizi nasıl bir açlar, işşizler, yoksullar ülkesi haline getirdiğini daha iyi görürüz.

Grevler yüzünden, anarşi yüzünden üretimin azaldığını her fırsatta söyliyen cunta şefi Evren, grevsiz geçen 3 yıl içindeki iflasların, üretim azlığının suçunu kime yükleyecek acaba ?

DURDURULDU DENİLEN ENFLASYON DURDURULAMIYOR

Ücret ve maaşlarla, fiyatlar arasındaki dengesizlik emekçi halkımızı, işçimizi, memurumuzu sefalete itmiştir. Köylümüz, dengesiz taban fiyatlarıyla toprağına tohum bile alamaz duruma gelmiştir.

Cuntanın dönüş yapamayacağı IMF reçeteli 24 Ocak kararlarına somut verilerle bir göz atacak olursak, cuntanın halklarımızı nasıl bir ortamda yaşamağa zorladığını görürüz.

Enflasyonla, ücret ve maaşlar arasındaki dengenin bir türlü sağlanamaması, enflasyonun büyük farklarla her zaman önde gitmesi, her yıl bu açığın büyük boyutlara erişmesine neden oluyor. Enflasyon lehindeki bu gelişme, zaten alım gücü kalmayan halkımızın, iyice yoksullaşması demektir. Enflasyon artışının 1983 yılı içinde yüzde 20 olacağı düşünülerek ayarlanan ücret ve maaşlar daha yılın ilk üç ayında enflasyonun yüzde 25 civarında seyretmesiyle geride kalmıştır.Yıl sonuna doğru yüzde 40'a ulaşması beklenen enflasyonun böylelikle ücret ve maaşlarla yüzde 20'lik bir fark getirmesi kaçınılmaz oluyor.

MİLLİ GELİR DÜŞMEYE DEVAM EDİYOR

Kişi başına milli gelirin 1000 doların altına, 800 dolar'a düşmesi bekleniyor. Birleşmiş Milletlerin az gelişmişlik sınırı olarak, kişi başına yılda 1000 dolar milli geliri sınır kabul ettiğini düşünürsek, Türkiye'nin 1977'de kırdığı az gelişmişlik çemberi içine tekrar girdiğini söyleyebiliriz.

1979'dan 1983'e milli gelir

Yıl	cari fiyatlarla	dolar olarak
1979	50.600	1.446
1980	98.732	1.106
1981	143.004	1.081
1982	186.123	1.008
1983	—	800

Türkiye'deki nufusun yüzde 64'ü milli gelirin yüzde 33.7'sini, yüzde 24.9'u milli gelirin yüzde 44'ünü alırken, nufusun yüzde 2.5'i milli gelirin yüzde 21'ini alıyor.

İFLASLARDA BÜYÜK ARTIŞ VAR

Yine çeşitli iş dallarındaki kriz ve buna bağlı olarak iflas, Konkordato, tasfiye işlemleri 1983 yılı içinde yoğunlaştı.

Sermaye toplamları 750 Milyon TL. olan 158 firma 1982 yılı içinde iflas etti. Başta Transtürk Holding, Türkman Kasife, Çavuşoğlu Kazanoğlu grubu, Asil Çelik, İzmir Yün Mensucat, Karataşyağ v.b. bir çok Şirket, Maliye Bakanlığına başvurarak "Devlet desteği" istedi. Bir çok şirkete "Kurtarma operasyonları" uygulandı.

Bu arada ayakta kalan Şirketlerin Üretiminde de büyük düşüşlerin olduğu gözleniyor. Her 10 makina'dan 4'ünün boşta, üretim yapamaz durumda olduğu fabrikaların dışında, DİE'nin resmi açıklamalarıda, 1983 yılında başta hububat Üretimi olmak üzere, Madencilik, bazı tekel maddeleri ve çimento üretiminde de önemli düşmeler görüldüğünü gösteriyor.

İŞSİZ SAYISI 4 MİLYONA YAKLAŞIYOR

Devlet Planlama Teşkilat'ı verilerine göre 1981 yılında yüzde 16,9 olan işsizlik oranı, 1982'de yüzde 18,2'ye, işsiz sayısıda 2 milyon 993 bin kişiden, 3,3 milyon kişiye yükseldi.1983 yılı sonuna kadar işsiz sayısının 4 milyonu aşması bekleniyor. 1983 yılı için hedeflenen yeni yatırımların yapılamaması ve şirket iflaslarının işsizliği daha da körüklemesi kaçınılmaz olacak.

CUNTA TÜRKİYE'Yİ DÜNYANIN EN FAZLA BORCU OLAN 10 ÜLKESİNDEN BİRİ HALİNE GETİRDİ

Türkiye 22,5 Milyar dolar dış borcuyla dünyanın en çok borçlu 10 ülkesi arasında. 1988 yılına kadar 7,3 milyar dolar'ı anapara, 3,6 milyar dolar'ı faiz olmak üzere toplam 11 milyar dolar dış borç ödemek zorunda olan Türkiye'nin borç ödeme takvimi 1985 yılın da 2 milyar 530 milyon dolar'la en yüksek düzeyde Bu da bugünkü ihracatın % 45'i demektir. Türkiye 2020 yılına kadar 17 milyar doları borç ve 6 milyar doları faiz olmak üzere toplam 23 milyar dolar borç ödemek zorunda.

DOLAR 241 MARK 90 TL OLDU

7 Eylül 1982 yılında 177.26 TL. olan 1 Dolar 12 Eylül 1983'te 241.35 TL. yükseldi. 11 Eylül 1980'de ise 1 Dolar 70 TL.'idi. Aynı şekilde, yapılan günlük ayarlamalar daha doğrusu günlük devalüasyonlar Mark içinde aynı durumu gösteriyor. 7 Eylül 1982'de 72,20 TL. olan bir Batı Alman Mark'ı 12 Eylül 1983'de 90,15 TL. oldu. 11 Eylül 1980'de ise 1Mark 40 TL'idi. Ekonomik yapının bu seyirinde Dolar ve Mark'ın Türk Lirası karşısında değer kazanması kaçınılmaz oluyor.

TABAN FİYATLARI VE KÖYLÜLER

Bir yandan şirketler için milyarlarca lira "Kurtarma Operasyonu" fonu ayrılırken, diğer yandan da köylüler devletten alacaklarını alamaz durumda.

Devletten tarım alanında pancar üreticisinin 40 milyar, tahıl üreticisinin 13 milyar, çay üreticisinin 9,5 milyar alacağı varken şirket kurtarma operasyonları fonuna aktarılan para 107 milyar lira.

[illegible] yılında çeşitli tarım ürünlerine verilen taban fiyatları 1982 yılına göre yüzde 20 arttı. ama ücret ve maaşlar gibi taban fiyatlarda , [illegible] aşan enflasyonun gerisinde kaldı.

Beş ürünün taban fiyatlarına ve yüzdesine bakacak olursak bunu daha somut olarak görebiliriz.

	1983 TL	82 TL	83/82 artış oranı (%)
pamuk	95	78	20
K.fındık	175	150	14.2
K.incir	94	78	20
Y.ayç.toh.	61	50	22
çek.kur.üz.	158	132	19.7
ortalama artış			19

Oysa yılın ilk 8 ayına göre enflasyon artışı yüzde 30'dur.

Üç karanlık yıl....

Rüşvet, ahlaksızlık, zorbalık dolu

12 Eylül 1980 darbesinden bu yana ülkemizde 200 bin dolayında yurttaş gözaltına alınıp tutuklandı.
3 yılda 48 kişi idam edildi, 253 kişi hakkında idam cezası verildi, 5682 kişi hakkında daha idam isteniyor.
İşkencede öldürülen devrimci sayısı 204, çatışmada ve operasyonlarda ise 614 yurtsever katledildi.
Haklarında soruşturma açılanlar arasında 3067 sendikacı ve işçi,46 gazeteci, 80 avukat, 203 eski 15685 öğretmen, memur ve mühendis ile binlerce işçi, köylü ve öğrenci var.
halen5854 kişi aranıyor,1229 kişi hakkında vatandaşlıktan çıkarma işlemi uygulanıyor.
12 Eylül sabahından bugüne kadar toplam 760 kanun çıkarıldı. Çıkarılan kanunların büyük bir bölümü yurttaşların siyasi, hukuki, mali, ekonomik toplumsal vb. hak ve özgürlüklerini yokeden özelliğe sahip.
Yüzlerce öğretim üyesi üniversiteden atıldı. 4968 öğretmenin işine son verildi.

TÜRKİYE TOPLUMU TARİHİNİN EN ZORBA YÖNETİMİ ALTINDA YAŞIYOR

12 Eylül 1980 sabahı yönetime el koyan generaller Türkiye insanının tarihinde yaşamadığı ve görmediği bir zorbalık dönemi başlattılar. 3.yılınıda dolduran bu dönem içinde,toplumumuzun tüm değerleri yok edilmeye çalışıldı. Devlet yukardan aşağıya yeniden örgütlenirken toplum hayatı tam bir cendereye alındı. Türk ve Kürt halklarının, onun çeşitli siyasal, sendikal, mesleki temsilcilerinin hiç bir özgürlüğü yok. Faşistler hariç toplumun tüm gerçek siyasal eğilimleri baskı ve yasaklama altında. Faşistlik ise devletin resmi politikası haline geldi. Toplum, zorbalık ve terörle kişilik, karekter değiştirmeye zorlanıyor. Baskı, işkence, idam ve katliam 12 Eylül rejimi ile ülkemizde tam bir devlet politikası oldu.

İşte faşist generallerin siyasal, toplumsal vd. alanlardaki uygulamalarından birkaç örnek:

YÜZBİNLERCE İNSAN TAKİBATA UĞRADI

12 Eylül 1980 sabahı başlayan operasyonlarda yüzbinlerce kişi sorgudan geçirildi. Bunlardan 200 bin dolayında yurttaş uzun süre gözaltında tutuldu. Resmi açıklamalara göre, gözaltına alınanlardan 61 bin 151 kişi hakkında mahkemelerde dava açıldı. Yine resmi açıklamalara göre, bu güne kadar 33 bin 71 kişi hakkında idam dahil çeşitli hapis cezaları verilirken 14 bin 581 kişi beraat etti.(Bu sayıya tek tek, yada 2'şer 3'er kişilik davalar dahil değildir.) Bu durumda 47 bin 662 kişinin davası sonuçlandı. Ancak siyasi ve kitle davalarının büyük bir bölümü halen devam ettiğine göre tahminen 40 bin dolayında kişinin mahkemesi henüz sonuçlanmadı.

Hakkında mahkemede dava açılmayan büyük bir yurttaş kitlesi ise dosyalarda adı geçiyor gerekçesiyle fişlendi. Bunlara hiç bir iş verilmiyor.

3YILDA 866 KİŞİ KATLEDİLDİ

12 Eylül 1980 ile 12 Eylül 1983 arasında işkence, idam ve operasyonlarda 866 kişi öldürüldü. Mahkemeler tarafından bugüne kadar verilen toplam 253 idam kararından 48'i infaz edildi. (25'i siyasi, diğerleri siyasi değil) 80 idam kararı Askeri Yargıtay'da onaylandı. Danışma Meclisinde görüşülerek cezası infaz aşamasına gelen yurttaş sayısı ise 14. Halen devam eden mahkemelerde idam talebiyle yargılanan insan sayısı 5 bin 682'yi buldu. İdam talebiyle yargılananlardan en az 100'ünin iki defa idamı isteniyor.

Son 3 yılda işkencede 204 devrimci hayatını kaybetti. Bu sayı işkencede öldürülenlerin ailelerinden alınan bilgileri kapsamaktadır. İşkencede ölüpte ailesi tarafından yurt içinde ya da yurt dışında herhangi bir yere bilrilmeyenlerin bulunduğu bir gerçektir.

Askeri Faşist Rejimin açıklamalarına göre işkence ve kötü muamele iddiaları ile ilgili olarak bugüne kadar 704 olayla ilgili soruşturma açıldı. Bu olaylardan 540'ı kötü muamele iddiasını, 204'ü ise ölümle sonuçlanan işkence iddiasını içeriyor. Demek ki işkence olaylarından 204'ü ölümle sonuçlanmış. Yani 204 kişi işkencede ölümüş. Yönetim tarafından da gizlenemeyen işkence olayları ile ilgili açılan soruşturmalr ise şöyle: 540 olay hakkında açılan soruşturmada 171 olay hakkında koğuşturmaya gerek olmadığı kararı verilmiş, 37 olay ise mahkemeye sevedilmiş. Tüm bu iddia ve soruşturmalar nedeniyle sadece 5 polis ve asker tutuklu bulunuyor.

Ölümle sonuçlanan işkence iddialarının soruşturmasında ise askeri mahkemeler bunlardan sadece 4'ünün gerçek olduğuna karar vermiş. Yani 4 kişinin işkence ile öldüğü kabul edilmiş. Geri kalan 200 ölüm olayının ise normal olduğuna karar verilmiş. Mart 1982 tarihinde, Devlet Bakanı İlhan Öztrak, resmi bir açıklamasında, o güne kadar 15 kişinin işkence sonucu öldüğünün saptandığını söylüyordu.

BÜTÜN BİR TOPLUM YARGILANIYOR

3 Yıl önce başlayan operasyonlar sonucunda toplumun her kesiminden insan gözaltına alınıp tutuklandı. Hakkında soruşturma açılanlar arasında her kesimden insan bulunuyor. Yargılananların bazılarının meslek durumları şöyle:
3067 sendikacı ve işçi. (sadece sendikal faaliyet nedeniyle.) 46 gazeteci, 80 avukat, 203 eski parlementer. (154 CHP, 2 AP, 15 MHP, 30 MSP, 2 Bağımsız.) 15 bin 685 memur, öğretmen, mühendis. Ayrıca çok sayıda işçi, köylü, genç vd. kesimlerden insan da çeşitli davalarda yargılanıyor.

Bütün takip ve operasyonlara, sürek avlarına rağmen hala yakalanmayanlar var. Resmi açıklamalara göre, halen 5 bin 854 kişi aranıyor. Cunta bütün çabasına rağmen devrimci-demokratik güçlerin bir bölümünü yakalayabilmiş değil.

Öte yandan bugüne kadar 1229 kişi hakkında vatandaşlıktan çıkarma işlemi uygulandı. Bunlardan 78 kişi vatandaşlıktan atıldı 980'inin işlemi devam ediyor. 58'i dönüp teslim olmuş. (Bunların çoğu sağcı ve kaçakcı).

760 KANUN ÇIKARILDI

Cunta döneminde toplum hayatını düzenleyen çok sayıda kanun değiştirildi ve yenileri çıkarıldı. Milli Güvenlik Konseyi daha henüz Danışma Meclisi'ni atamdan önce, kendisi 210 kanun çıkardı. 10 ay içinde 210 kanun ilan ettiler. Danışma Meclisinin atanmasından bu yana ise, (29 Ekim 1981'den Temmuz 1983'e kadar) 550 yeni kanun çıkarıldı. Kanunların büyük bir bölümü, toplumun tüm hak ve özgürlüklerini yeniden kısıtlayan ve yasaklayan içerikte. Kanunlar arasında Demirel döneminde bir türlü çıkarılamayan DGM gibi yasalar da var. Bu yasalarla toplum yeni bir kalıba sokulmaya çalışılırken devlet te yeniden örgütlendiriliyor.

PROFESÖR VE ÖĞRETMEN

12 Eylül Reimi, tüm öğretim kurumlarını baştan aşağı değiştirmeye çalıştı. Ders proğramlarının yanısıra idari önlemlerle de öğretim kadrolarını tümden faşistleştirdi. Bugüne kadar tutuklanan, ya da gözaltına alınan öğretmenler hariç, 4968 öğretmen görevden atıldı. Yine 2000 dolayında memurla, 200 dolayında polis meslekten ihraç edildi.

Üniversitelerde ise özerklik tümden kaldırıldı ve çok sayıda profesörle öğretim üyesi görevden uzaklaştırıldı.

YÖK tarafından ya da sıkıyönetim komutanlıkları tarafından görevlerinden atılan profesör ve öğretim üyesi sayısı 1770 dolayında.

BİLİM VE SANAT HAYATI

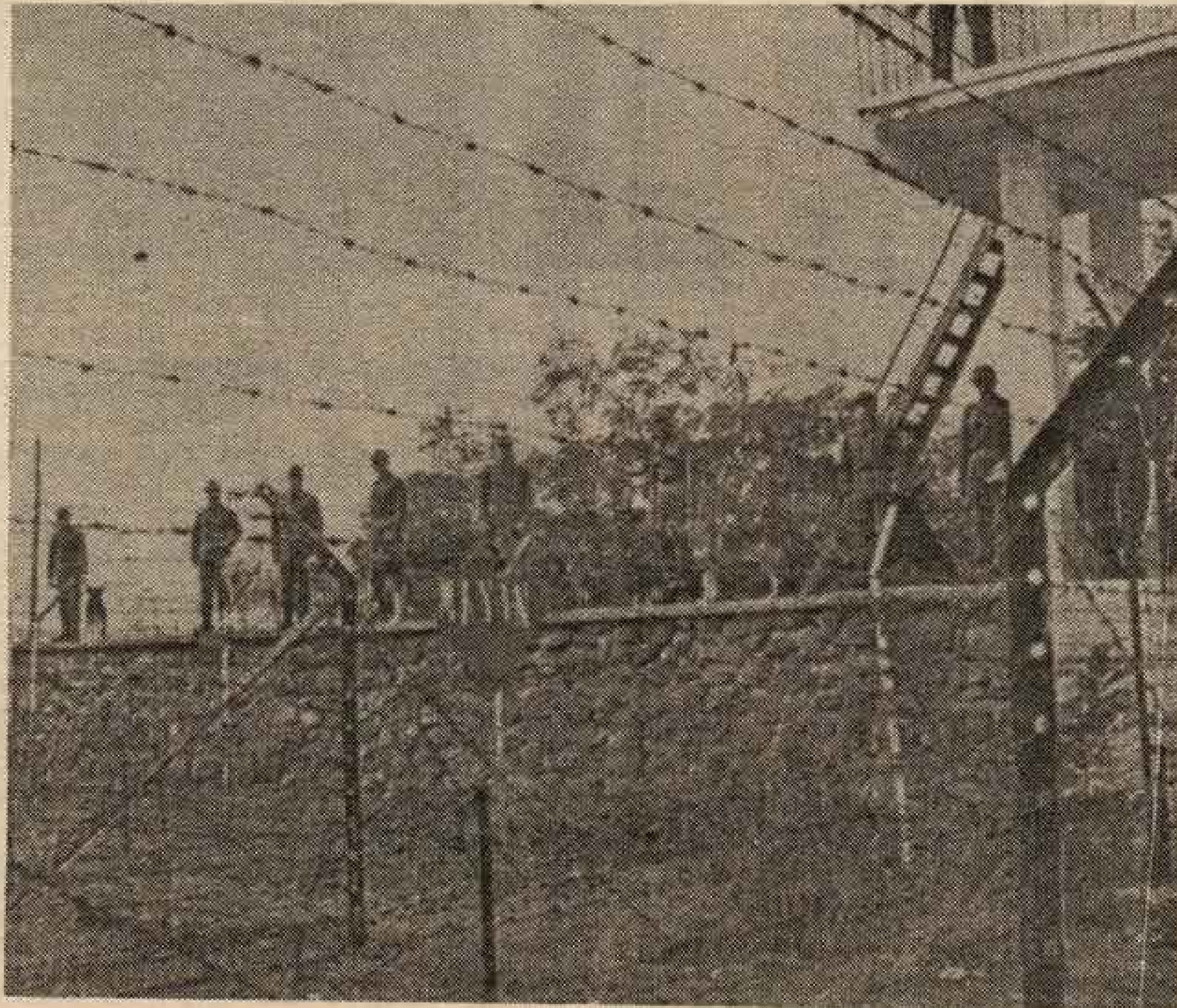
12 Eylül Rejiminden bilim ve sanat da payını aldı. Son üç yıl boyunca resmi devlet ideolojisinin dışında görüş belirten tüm bilim ve sanat yapıtları ve ürünleri yasaklanmış durumda. Resmi bir yasak olmamakla birlikte, ilerici yapıtların basım ve dağıtımı fiilen engelleniyor. Askeri Rejim, Orhan Veli'nin şiir kitaplarının bile yasaklıyor, toplattıyor. Toplumun bir çok sanatçı ve yazarı ürün veremez hale getirildi.

Gazete ve dergi yasaklamaları ise sürekli hale geld. Yönetimin görüşüne birazcık ta olsa ters şeyler yazan gazete ve dergiler anında kapatılıyor.

AHLAKSIZLIK, RÜŞVET VE TORPİL

Generallerin yönetimi ile birlikte rüşvet, ahlaksızlık vb. gibi olumsuzluklar çığ gibi büyüdü. Özellikle subayların vatandaşın tüm devlet işlerini rüşvetle yaptıklarını herkes biliyor. Yine torpil tüm devlet daireleri için geçerli. Subaylardan torpili olmayan vatandaş işini yaptıramıyor.

Cunta 3 yıllık uygulamalarıyla ahlaksızlık ve iki yüzülüğü meşru hale getirdi. Toplum, cunta zoruyla ahlaki ve moral değerlerini değiştirmeye zorlanıyor. Cuntanın politikaları insanları ve toplumu kişiliksizliğe, yalancılığa, kısacası toplumsal ve ahlaki değerleri tümden yıkıma zorluyor.

Faşizm

Demir ÖZLÜ

12 Eylül 1980 askeri darbesiyle Türkiye'ye gelen rejimin bir **"faşizm"** olup olmadığı konusunda, tartışmalar oldu. Bu tartışmalarda ihmal edilmiş olan yan, sanırım, olaya tarihsel bir perspektiften bakılmasındaki eksikliktir. Özellikle 12 Eylül rejiminin, Türkiye'de, daha öncesinden beri varolan burjuva diktatörlük rejimleriyle (*) bir ilgisinin olup olmadığının açık seçik araştırmasıdır.

Önce, siyasi literatürde, İtalyan Faşizmi ile Alman Nasyonal-Sosyalizmi gibi faşizmin sistemli, klasik tipleri yanında, çağdaş askeri diktatörlüklere de **"faşizm"** dendiğini belirtelim. Böylece Türkiye'deki askeri cunta rejiminin **"faşist"** olarak nitelendirilmesinin, bilimsel açıdan, önemli sakıncalar doğurmayacağını söylemiş olalım. Siyasal açıdan da elbette bir sakıncası yoktu. Özellikle Avrupa Sosyal-Demokrat ve liberal çevreler de, gerektiğinde, bu nitelendirmeyi kullanırken.

Fakat, 12 Eylül rejiminin yapısının ekonomik, siyasal ve ideolojik yönlerden daha yakından incelenmesi, solun doğru siyasal taktikler oluşturması bakımından önemlidir. Türkiye'de **"faşistleşme süreci"**, 12 Eylül 1980 de mi başlamaktadır? Yoksa bu süreç, daha eskilere mi uzanmaktadır? 12 Eylül'den bu yana, askeri rejim altında geçen üç yıl, faşizmin iktidardaki ilk dönemi midir? Bu dönemi faşizmin yerleştiği, stabilize olduğu uzun bir dönem izleyebilir mi? Yoksa bu faşizm, sistematik bir faşizm olma aşamasına ulaşamadan yıkılabilecek midir? Yıkıldığında, altında hangi siyasal oluşumlar çıkabilecektir?

Gerçekten bugün, 1983 yılında, faşizmi teşhis edip inceleyebilecek kadar bilimsel veriler var elimizde. Bu olguyla karşılaşmada, dünya kapitalizminin emperyalist-tekelci aşamaya geçmeye başladığı 1920 yıllarındaki kadar hazırlıksız değiliz. İlk defa karşılaşmıyoruz bu siyasal-ideolojik olguyla.

İtalyan ve Alman faşizmleri siyasal partiler yoluyla gelmişlerdir. İspanya'da faşizm, askeri yoldan gelmiştir. Bu bakımdan da İspanyol faşizminin, askeri diktatörlük yanı da ağır basmaktadır. Bizdeyse faşizm, -1936 İspanyol iç-savaşı gözönüne alındığında-, çok dar kalan, aldatıcı bir iç-savaş provasından sonra askeri yoldan gelmek istiyor. Alman Nasyonal-Sosyalist hareketi, Alman ordusuna, aşağıdan sızmıştı. Bizde, ABD güdümünde ordu üst kademesi, faşizmi yerleştirmek görevini üstleniyor. Türkiye'de halkın, işçi sınıfının ve gençliğin şiddetle direndiği, esas faşist mitolojileri kullanan MHP hareketi vardı. Bu hareket, faşist hareketin esas örgütsel özünü oluşturan, küçük burjuva sınıfı içinde yeterli örgütlenmeye henüz ulaşamamıştı ama, bir ölçüde Anadolu küçük burjuvazisi içinde dayanaklar bulmaya başlamıştı. Gücünü daha çok lumpen gençlik unsurlarından alıyor ve devletin gizli örgütlerince destekleniyordu. Şimdi bu hareketin, bugünkü rejimle bağı kopmuş görünüyor. Ama bu da aldatmamalı bizi: 1923'de, Almanya'da faşizm Von Seekt'in ordusundan bekleniyordu, Nasyonal-Sosyalist hareketten geldi. Bir ülke faşistleşme sürecine girmişse, faşizmin geldiği kaynak yer değiştirebilir.

Elbette faşizm, en çok işçi sınıfına karşı tavırdan belli olur. 12 Eylül rejiminin, işçi sınıfına karşı takındığı tavırsa ortadadır. Rejimin hazırladığı DİSK iddianamesini, içinde taşıdığı ideolojik görüşler açısından, siyasal anlamda, rejimin faşist niyetini açıklıkla ilanı olarak alabiliriz. Faşizm, dünyada, kapitalizmin tekelci aşamasına denk düşüyor; bizim kendine özgü nitelikler taşıyan kapitalizmimiz de, bu dönemde, tekelci aşamaya geçmeye çalışıyor. Bugünkü rejim. bu oluşumu zora dayanarak destekliyor. İtalya'da faşistleşme sürecinde, banka sermayesi ile sanayi sermayesi hızla mali sermaye içinde yoğunlaşıyordu. Bizde de bu olgu, göz göre göre, bütün açıklığıyla (en vahşi biçimiyle) yaşanıyor. Faşizm, siyasal bunalıma denk düşen bir süreçtir. Türkiye'de, kendi koşullarında bu bunalımı yaşadı. Türkiye'de bu siyasal bunalımı yaratan etmenler arasında, burjuva demokrasisinin bütünleşememesi, geleneksel devletçe ve bütün burjuva partilerce desteklenen marksizm düşmanlığı ve geleneksel anti- komünizm vardır. Dimitrov, eski burjuva partileriyle gittikçe şiddetlenen bir savaşla faşizmin gelişine dikkati çekmişti. Şimdi Türkiye'de de bu savaş başladı. Bu partiler sırasıyla, az ya da çok, faşizmin gelişine siyasal, hukuksal, ideolojik açılardan destek oldukları halde. Faşizm konusunda düşünürken, sadece Türkiye'de 1960 sonrası başlayan toplumsal bilinçlenmeye karşı çıkarılan MHP'yi, geleneksel devlet otokrasisi içine yerleştirilen, ABD ile işbirliği halindeki gizli örgütleri gözönüne almıyalım. Cumhuriyet rejiminin, 1936 yılına kadar, işçi sınıfına ve onun ideolojisine karşı İtalya'dan aktardığı hukuksal kuralları ve uygulamayı besleyen burjuva diktatörlüklerini de düşünelim.

*

Türkiye'de bir faşizm girişimi vardır. Askeri diktatörlük eliyle faşizm yerleştirilmek, sistemli bir hale getirilmek istenmektedir. Bu konuda arkalarına sözde bir anayasal metin de almışlardır. YÖK yasasıyla üniversiteyi temizlemişler; coşkun bir ideolojileri, sosyalizan sloganları olmadığı halde, dil alanından eğitim alanına kadar, ideolojik ve eğitimsel bir saldırıyı da başlatmışlardır. Öte yandan meslek kuruluşlarını bakanlıklara bağlıyarak bir çeşit korporasyon modeli de aramaktadırlar. Ellerinde sadece iyi örgütlenmiş bir parti, bu partinin militanları ve kitle tabanı yoktur. Şimdi de bazı emekli subaylar ve MİT mensupları aracılığıyla, zorla **"iyi örgütlenmiş bir parti"** yaratmaya çalışmaktadırlar. Bu parti, seçimlerden sonra, başta MHP olmak üzere, çeşitli gerici kesimlerde siyasal müttefikler arayışına da çıkabilir. Bunu yapmak için baskıyı, ideolojik saldırıyı arttırarak, ülkeyi bir **"umutsuz insanlar mezarlığı"** haline getirmeye çalışmaktadırlar.

Bunlara bakarak, Türkiye'de faşizmin stabilizasyon sürecine girdiğini söyleyebilir miyiz? Sanmıyorum. Türkiye'ye özgü bir biçimde iktidarı almış, sistemleşmek istemektedirler. Siyasal bunalım yapay bir biçimde durdurulmuştur (* *). Fakat, faşizmin stabilizasyon sürecine girmesi, bugünden zor görünmektedir. Ama, bu sürecine de yarayabilir. Bu yüzden, solun gerçekçi ve alçakgönüllü -kendi gerçeğini ve yarınını gören -tezler çevresinde bütünleşmesini istiyoruz. Çözüm siyasaldır.

Nasyonal-Sosyalist Partisine (afedersiniz Nasyonal Demokrasi Partisi diyecektim) dikkat! DİSK İddianamesi nasıl rejimin faşizm kastının ilanı ise, MDP de onun sistemleşebilme girişimidir.

(*) Türkiye'deki burjuva diktatörlüklerinin gevşeyerek, görece bir burjuva demokrasisine yaklaştığı dönemler vardır. Örneğin 1908-1912, 1920-1924, 1960-1965 dönemleri. 1973-1980 dönemi de faşist güçlerle, demokratik güçler ve işçi sınıfı hareketinin fiili mücadelesi sonucu, görece burjuva demokrasisinin can bahasına korunabildiği bir dönem sayılabilir.

(* *) Siyasal bunalımın sürmesi açısından, biraz önce tarihsel planda eleştirdiğimiz burjuva siyasal partilerin bugünkü işlevlerini küçümseyemeyiz. Çünkü, marksist sol, hala bir başına siyasal bunalım yaratacak güçte değil.

Bir Sol'dan, Bir Sağ'dan

Doğan ÖZGÜDEN

KIZGIN Temmuz-Ağustos ayları, Türkiye'de muhalefetin nitel ve nicel gelişmesi açısından önemli iki açılım getirdi. Birisi sol'dan, diğeri sağ'dan... Her iki açılımda da, Evren'in başını çektiği askeri faşist cunta'ya ilişkin tüm "rezerv"ler ve "beklenti"ler bir tarafa bırakılıyor; Türkiye marksist solunun ezici çoğunluğunun üç yıldır ısrarlı şekilde vurguladığı çözümlemelerin ve Cunta'ya karşı aldığı tavrın haklılığı bir kez daha ortaya çıkıyor.

Türkiye Postası Gazetesi'nin bildirdiğine göre, TKP merkez kanadı Politik Bürosu'nun 24 Temmuz 1983 tarihli toplantısında Genel Sekreter Haydar Kutlu, bir konuşma yaparak, parti yönetiminin "12 Eylül devirmesiyle kurulan gerici askersel diktatörlüğün gericileşme sürecinde, adım adım faşistleşerek, sonuçta açık faşist bir nitelik kazandığı," görüşünde olduğunu açıklamış bulunuyor. Kuşkusuz, açıklama, üç yıldır soldaki gelişmeleri dikkatle izleyenler açısından, yeterli açıklıkta değil. Bir kez "gericileşme süreci" nedir? Böyle bir sürecin yaşandığı varsayılırsa, bu sürecin hareket noktasında Cunta'nın sadece faşist değil, gerici bile olmadığı, ancak giderek gericileştiği sonucuna varılabilir. O zaman, başta gerici olmayan Cunta'nın hangi nedenlerden ötürü giderek gericileştiği ve sonunda faşistleştiği sorusuyla karşı karşıyayız. Kutlu'nun açıklamasına göre, "Son gelişmeler, Cunta yönetiminin dış politikasının, ABD emperyalizminin dünya çapındaki saldırgan politikasıyla uyum içinde olduğunu, son yıllarda imzalanan gizli ikili anlaşmalara göre yürütüldüğünü ortaya koymuştur. Cunta yönetimi, komşu sosyalist ülkelere ve Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş hareketine karşı ABD emperyalizminin bir uydusu olmuştur."

BİR kişiyi, olayı veya şeyi ait olmadığı zamana koymaya "anakronizm" denir. Bu açıklama, anakronizmin parlak bir örneğidir. Cunta yönetimi, dış politikasını "gericileşme süreci" içinde ABD emperyalizminin saldırgan politikasıyla uyumlu hale getirmemiş, aksine, ABD emperyalizminin saldırgan politikasının bir ürünü olarak 12 Eylül 1980'de Türkiye'nin başına bela edilmiştir. Söz konusu ikili anlaşmalar ise, Cunta'nın son yıllarının ürünü değildir. Gerçi son yıllarda özellikle yeni üslere ilişkin bazı ara anlaşmalar imzalanmıştır ama, ABD emperyalizmiyle askeri ve ekonomik plandaki temel anlaşmalar, darbeden çok önce, Kenan Evren'in sadece Genelkurmay Başkanı olduğu sırada verdiği ultimatom üzerine arka arkaya imzalanmıştır. Bunların askeri planda olanı 10 Ocak 1980'de parafe edilen "Savunma İşbirliği Anlaşması", ekonomik planda olanı ise ünlü "24 Ocak 1980 Kararları"dır... Cunta, her iki teslimiyet belgesinin "parlamenter" hükümet tarafından uygulamaya geçirilememesi üzerine bu işi süngü zoruyla yapmak için 12 Eylül'de yönetime resmen elkoymuştur.

ÜÇ yıllık bir "gericileşme süreci sonunda Cunta'nın faşistleşmesi"ne gösterilen ikinci gerekçe ise şudur: "Cunta yönetiminin burjuvazinin uluslararası tekellerle içiçe geçen en işbirlikçi, en gerici, tekelci, asalak kesimlerinin ve büyük toprak sahiplerinin erkine dönüştüğünü gösteren olgular şimdi çok daha açık ortaya çıkmıştır." Bir başka anakronizm... İşbirlikçi tekelci burjuvazinin ekonomik, politik ve askeri programını üç yıldır ödünsüz uygulayarak emekçi halk kitlelerini giderek yoksullaştıran, işbirlikçi tekelleri daha da palazlandıran, yabancı sermayeye kapıları sonuna kadar açan, tekel dışı tüm sınıf ve katmanları, yani işçi sınıfını, köylülüğü, şehir küçük burjuvazisini ezen ve hatta tekelci burjuvazinin bir kısmını dahi iflas ve yıkıntıya sürükleyen aynı cunta değil midir? Onun daha baştan hangi çevrelerin erki olduğunu gösteren o kadar çok "olgu" vardır ki, bunları görebilmek için herhalde üç yıl tereddüt etmek gerekmezdi.

Kuşkusuz bu tutumun değerlendirmesi, marksist kadrolarca yapılacaktır.

DİĞER önemli bir açılım ise, Çanakkale'de gözetim altında tutulan 16 eski politikacının dünya kamuoyuna yayınladıkları muhtıradır. Avrupa basınında da özet olarak yayınlanan muhtıra, Türkiye'de yıllarca burjuvazinin sözcülüğünü yapmış, onlar adına hükümet etmiş politikacıların dahi, bugün Cunta yönetiminin karşısında kesin tavır aldıklarını belgelemektedir. Gözetim altındaki CHP'li politikacıların da imzaladığı ileri sürülen, fakat bütünüyle Adalet Partisi'nin ağırlığını taşıyan muhtırada, mevcut rejim, "güdümlü bir vesayet rejimi", "Evrenizm", "militarizm", "militer demokrasi"; Evren ise "Türkiye'nin diktatörü" olarak nitelenmektedir.

Bu çıkış, Şili'de baştan Pinochet Cuntası'nı destekleyip süngünün ucu kendilerine de değince muhalefet bayrağını açan Hristiyan Demokratların çıkışını anımsatmaktadır. Burjuvazi içinde şiddetlenen çelişkileri ortaya koyması bakımından önem taşımakla beraber, AP ağırlıklı muhtıra, yine de, demokrasi mücadelesine soyunan tüm burjuva siyasal hareketlerinin kaypaklığını yansıtmaktadır.

MUHTIRA, herşeyden önce, Türkiye'de bugün egemen bulunan diktatörlüğü, tarihsel ve sınıfsal bağlamından soyutlayarak, Evren'in kişisel ihtiraslarının ürünü olarak göstermektedir. Demirel ve arkadaşlarına göre, Türkiye'de "1876'dan bu yana parlamento vardır, 1946'da ise çoğulcu demokrasiye geçilmiştir. (...) Bugüne kadar ordunun sözüne millet güvenmiştir. Ordunun 1960 ve 1971'de olduğu gibi bir süre sonra kışlasına çekileceği, demokratik idareye tekrar dönüleceği sanılmış, ancak ikinci Atatürk gelmiş, Evrenizm militer bir demokrasi kavramı olarak sunulmuştur."

Aslında, Demirel'lerin Evren diktasına muhalefeti, iki olgudan kaynaklanıyor. Anayasa referandumuyla Evren'in kendisini "üniformalı cumhurbaşkanı" ilan ettirmesi ve AP'nin devamı olarak ortaya çıkan *Büyük Türkiye Partisi*'nin kapatılması. Bu kapatmayla birlikte, kendilerinin de Çanakkale'de gözetim altına alınması...

Şimdi yakınıyorlar: "Türkiye'de 3 yıl içinde olup-bitenler ve Evren gerçeği iyi anlatılamadı..." 3 yıl içinde olup-bitenleri ve Evren gerçeğini anlatmaya çalışan marksist sol'a en adi iftiralarla saldıran kendi basınları değil miydi? Marksist sol'un dünyaya anlatmaya çalıştığı gerçekleri yerinde irdelemek üzere Türkiye'ye giden Avrupa parlamenterleri önünde aynı iftiraları kusanlar yada en azından suspus olanlar AP parlamenterleri ve hatta bir kısım CHP parlamenterleri değil miydi?

DARBEDEN çok önce, "terörü önlemek üzere" Parlamentonun ittifakıyla sıkıyönetim ilan ederek yönetimi fiilen generallere kendilerinin teslim ettiklerini muhtıranın başında kendileri itiraf ediyorlar. Terörü ordu içindeki Kontr-gerilla'nın kışkırtıp örgütlediğini Türkiye'de yıllar yılı başbakanlık yapmış kişi bilmez mi? Bile bile, yönetim neden teslim edilmiştir?

Türkiye'de 1876'dan beri parlamentonun varolduğunu, 1946'dan beri de çoğulcu demokrasiye geçildiğini söyleyenler, bu sürenin yarından fazlasının sıkıyönetim altında geçtiğini, parlamentonun ve "çoğulcu demokrasi"nin oldum olası işçi sınıfı partilerine kapalı olduğunu es geçmektedir. Çünkü, bundan kendileri de sorumludur.

Evet, "terörü önlemek," 12 Eylül darbesinin bahanesidir. Ama bu darbe, Evren'in kişisel ihtiraslarını tatmin için mi alkışlanmıştır Washington'da, Bonn'da, Londra'da... Kendi başında bulunduğu hükümetin Savunma İşbirliği Anlaşması'nı ve 24 Ocak Kararları'nı uygulamaya gücü yetmeyince, süngü zoruyla bu işi halletmek için Ordu'yu ileri süren ABD ve işbirlikçi burjuvazi değil midir?

ŞİMDİ Demirel, Evren'e Batı sınırından alkışlar yağmasından, demokrasi ile militarizm arasındaki savaşta ABD ve Avrupa'nın tarafsız kalmasından yakınıyor. Ve NATO Anlaşması'na sığınıyor: "NATO, 'rejimi ne olursa olsun, yeter ki istikrar olsun' düşüncesindeki devletlerin bir araya gelmesinden değil, hürriyet ve özgürlüğü, insan haklarını korumak için bir araya gelinmesi fikrinden doğmuştur." Ta başından beri Salazar diktatörlüğünü bağrına basan, ABD'nin çıkarları uğruna Türkiye'de darbeyi tezgahlayan bizzat NATO değil midir? Demirel, bunları bile bile, militer demokrasi'ye savaş açarken, NATO'cu demokrasiyi baykuş yapmaktadır.

Ama korkuları başkadır: "...vatansever devlet ve siyaset adamları, böyle bir yönetimin getireceği felaketi biliyorlar: ya faşizm, ya komünizm."

Faşist bir partiyle yıllarca koalisyon yapan, faşist diktanın ekonomik ve askeri programını kendi eliyle imzalayan ve bunun uygulanmasına üç yıl seyirci kalan Demirel'in *faşizm*'i hâlâ yok sayma, kapıda bir tehlike gibi gösterme gayretine şaşılmaz. Korkusu başkadır; korkusu Türkiye'de devrimci hareketin gelişmesinden ve iktidar olmasındandır. Batı'yı bu korkuya ortak etmek çabasındadır.

İŞTE işin püf noktası da budur.

İnsan hakları evrensel ve Avrupa bildirgelerinin yürürlükte olduğu ülkelerde işçi sınıfı partileri de varmış, hatta Avrupa Parlamentosu'nda, Avrupa Konseyi'nde grupları varmış. Demirel'lerin gözünde değildir. Onlar için "Türkiye Pakistan değildir", ama Türkiye bir Fransa, bir İtalya hiç değildir.

Onlar için Türkiye, hâlâ, insan hakları bildirgelerinin başlığının içine gelmeyen yanlarının uygulanamayacağı bir NATO demokrasisine adaydır. Ecevit de Sosyalist Enternasyonal'deki konuşmasında ABD demokrasisinde, ABD'nin "özgürlükçü misyonu"na övgüler düzmüştür.

İşte içinde bulunduğumuz dönüm noktasında, bu anlayışın, 1946'da, 1961'de, 1973'te olduğu gibi, *karizmatik* burjuva liderleri eliyle kitlelere yeniden dayatılmasına karşı mücadele de, faşizme karşı mücadeleyle atbaşı götürülmelidir.

Bu mücadelenin başarısı ise, herşeyden önce, sol'un gerçekten güçlenmesine, geniş halk muhalefetinin başını çekecek ve iktidar alternatifi olabilecek bir etkinliğe kavuşmasına bağlıdır.

"Benim oğlum bina okur, döner döner yine okur" örneği herşeyin "eski hamam, eski tas" olmaması için, sol, yine burjuvazinin peşine takılmamalı, onu da peşine takacak ideolojik, politik, örgütsel önderliği gerçekleştirebilmelidir.

Diyarbakır'da 100 tutuklu ölüm orucunda, 2500 tutuklu açlık grevinde

Diyarbakır Askeri Cezaevinde önce 35 numaralı tecrit koğuşunda bulunan 100 tutuklunun başlattığı ölüm orucu, tüm cezaevine yayıldı. Gazetemiz baskıya verildiği sırada açlık grevine katılanların sayısı 2500 olmuştu. Tutuklu ailelerinin çeçitli protesto gösterileri ise sürüyor. Şu ana kadar bir kişi hastahaneye kaldırıldı.

AÇLIK GREVİNİN GELİŞMESİ

1 Eylül 1983 günü Diyarbakır Askeri Mahkemesinde duruşması olan PKK sanıklarından Celalettin Delibaş'ın salonda 2 Eylül gününden itibaren ölüm orucuna başlayacaklarını açıklaması üzerine haber kamu oyunca duyuldu.

Hakkında verilmiş bir idam kararı olan ve başka bir davada da idam istemiyle yargılanan Delibaş mahkemeye şu açıklamayı yaptı:

"Biz idama mahkum edilen devrimciler olarak 35. koğuşta tutuluyoruz. Bu koğuşta çok sayıda hücre vardır. Biz bu hücrelerde bütün sağlık koşullarından mahrum olarak ve her gün ölüm tehlikesi içinde yaşatılıyoruz. Daha henüz hakkımızda verilen idam cezaları yasal olarak infaz aşamasına gelmemesine rağmen bizler bu hücrelerde hergün ölümle yüzyüzeyiz. Hücrelerimizin altında, lağım suları akmaktadır. Bizler lağım suları içinde yaşamaya mahkum edildik. Üzerimize her türlü insanlık dışı ve onur kırıcı uygulama açıkça yapılıyor. Biz bu durumu protesto için ölüm orucuna başladık. Bugüne kadar yaptığımız açlık grevlerinden sonra verilen sözler yerine getirilmedi. Artık yapacağımız bir şey kalmadı. 2 Eylül'de itibaren ölüm orucuna başlıyoruz."

ÖLÜM ORUCU BÜTÜN KOĞUŞLARA YAYILDI

Diyarbakır Askeri Cezaevinde 35. koğuşta başlayan ölüm orucu bütün cezaevine yayıldı.

Alınan bilgilere göre, Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde Pazartesi günü yapılan duruşmalarda yargılanan 150 devrimci ifade vermeyerek ölüm orucuna başladıklarını açıkladılar. Yine 6 Eylül Salı günü devam edilmesi gereken Özgürlük Yolu davasında da devrimciler ifade vermiyerek ölüm orucuna başladıklarını açıkladılar. Duruşma salonunda eylemlerini devam ettiren devrimcilerden 2' si dövülerek kanlar içinde dışarı çıkarıldılar. Diğer devrimciler de duruşma yapılmadan cezaevine getirildiler. Aynı gün yapılması gereken görüş günü de iptal edildi.

TUTUKLULARA ATEŞ AÇILDI

Bir gurup ziyaretçi yakını, cezaevinde görüşme için beklerken 15 kişilik bir gurup cezaevi çatısına çıkarak slogan atmaya başladı. Askerlerin ateş açması üzerine slogan atanlar tekrar içeri girdiler. Aynı anda cezaevi çevresinde bulunan tutuklu yakını 150 kadın toplu olarak Kolordu Komutanlığına kadar slogan atarak, bağırarak yürüyüşe geçti. Tutuklu yakını kadınların Kolordu Komutanlıyla görüşme istekleri kabul edilmeyince eylemlerini Halkla İlişkiler şubesi önünde slogan atarak devam ettirdiler. Bunun üzerine askerler tarafından dövülen kadınlar tekrar toplanarak, çarşıya doğru yürüyüşe geçtiler. Ancak çarşıda polis tarafından dövülerek dağıtıldılar. Bu arada 600 kadar babanın telgraflarla protestoya başladıkları görüldü. Yine 6 Eylül Salı akşamı saat 7'de bir Komando Taburu Bağlar semtini ve cezzaevini tamamiyle sararak giriş ve çıkışı yasakladı. Hava kararınca Komando Taburu cezaevine girdi ve kısa bir süre sonrada cezaevinden silah sesleri ve slogan seslerinin geldiği duyuldu.

7 EYLÜL GÜNÜ YAPILAN DURUŞMALAR

7 Eylül günü yapılan duruşmalarda da olaylar çıktı. Sabah yapılan DDKD davasında tutuklulardan **Neccmettin Büyükkaya** cezaevindeki uygulamaları anlatarak açlık grevine gittiklerini açıklayınca **Hakim Yzb.Şadi Çaycı "atın bu eşeoğlueşeği"** sözleriyle sanığı dışarı attırdı. Bu durum aynen 2. ve 3. sanıklarla da aynen gelişti. Bu tutuklularında dışarı atılmasında sonra birkaç dakikalık bir sessizlik oldu. Daha sonra yeni bir tutuklu ayağa kalkarak **"Mahkemeyi ve Cezaevi Yönetimini protesto etmek için ben de açlık grevindeyim. Bu nedenle mahkemeyi dinleyemiyorum. Beni dışarı çıkarın dedi."** Bu tutuklunun dışarı çıkarılması üzerine diğer sanıklar da dışarı çıkarılmasını istediler. Salonda 4 kişi kaldı.

Bu gelişmeler üzerine cezaevi müdürü olan binbaşı **"Bunları cezaevine, hücreye götürün, hesaplarını görün"** dedi.

Bu sözler üzerine salonda bulunan avukatlar da **"Bu olaylar mahkemenin tarafsız olmadığını ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle davayı takip etmeyeceğiz"** diyerek bunu zapta geçirdiler.

Öğleden sonra yapılan Kurtuluş davasının duruşmasında da tutuklulardan **Adnan Güllüoğlu** hapishane koşullarını protesto etmek amacıyla açlık grevine gittiklerini açıkladı. Bunun üzerine sivilden gelme **Duruşma Hakimi Canikoğlu** söylenenleri aynen tutanağa geçirdi. Durumun tahlili için Sıkıyönetim Komutanlığına müzekere yazılmasına karar verdi.

Askeri mahkeme 6 Kasım seçimlerini protesto eden tutukluları salondan attı

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesinde yeni açılan 61 idam istemli 4. Dev - Sol Davasının ilk günü olaylar çıktı. Davada yargılanan tutuklular, kimlik tesbiti sırasında kendilerine sorulan sorulara cevap vermeden önce, Metris Cezaevindeki baskı ve işkenceleri anlatmak istediler. Söz alan bir tutuklu, cezaevindeki uygulamaları anlattı ve açlık grevinin nedenlerini dile getirdi. Duruşma hakimi, tutukluların sadece kendilerine sorulan sorulara yanıt vermelerini istedi. Tutuklular ise bu durumu ve 6 Kasım seçimlerini protesto için topluca slogan söylemeye başladılar. Bunun üzerine mahkeme heyeti, davanın daha ilk gününde tüm sanıkları salon dışına çıkardı. Tutuklular salonu terkederken slogan atmaya devam ettiler.

12 Eylül 3. yılı ve Avrupa

M. Tekinalp

Yurtdışında, 12 Eylül Cuntasına karşı mücadelenin 3. yılını dolduruyoruz. Başlangıçtan bu yana değişen o kadar şey oldu ki,...

Bugün, hemen hemen herkes Cunta'ya karşı; Batı kamuoyu eski desteğini göstermiyor. Generallerimiz başlangıçtaki itibarlarından oldukça çok şey kaybettiler.

Şimdi herkesin Generallere karşı olduğu veya en azından karşı olduğunu göstermeye çalıştığı koşullarda, olup bitenleri hatırlamanın, geçen 3 yılın bir muhasebesini yapmanın, üzerimize düşen görevleri açığa çıkartmak açısından da faydası büyük.

Darbe Batıda Nasıl karşılandı?

T.C. Ordusunun 12 Eylül darbesi, Batı tarihine, "**demokratik**" ülkelerce desteklenen ender darbelerden biri olarak geçecektir. Hemen hemen tüm Batı ülkeleri, basın-yayın organları ve ilerici kuruluşları ile darbeyi odlukça yumuşak, anlayışla karşıladılar. Darbeden önce adından hiç bahsedilmeyen Türkiye birden keşfedildi ve hergün 20 kişinin öldüğü, iç savaşın hüküm sürdüğü bu ülkede bir darbenin nasıl "**kaçınılmaz**" olduğu anlatılmaya başlandı.

Hem Türk ordusu, Latin Amerika orduları gibi değildi. Verdiği sözde durutdu. Daha önce de 2 defa darbe yapmıştı ve hiç kan akıtılmamıştı. Şimdi de büyük bir destekle işbasına gelmişlerdi ve geri dönme sözünü veriyorlardı. Darbenin aşırı sağa ve aşırı sola karşı olmasıda zaten onun demokrasiyi korumak için yapıldığını yeteri kadar gösteriyordu. Ayrıca NATO'nun güney doğu kanadındaki bir ülkenin anarşinin kucağına düşmesine, istikrarsızlık yuvası haline gelmesine de kimse tahammül edemezdi:

Batıda egemen olan kanı bu idi. Ordunun teröre karşı işbaşına gelmiş olması ve Türkiye'nin NATO ülkesi olması batının tavrını belirleyen iki önemli faktördü. Bunun bilincinde olan Cunta'da bu iki faktöre sık sık başvurdu. Aslında Batı'nın Cunta'ya verdiği sesiz onayda, pek öne çıkmaya bir diğer faktöre de değinmekte yarar var.

Batı ülkeleri geri bıraktırılmış ülkelerde "**demokrasi**"nin sık sık tökezlenişini olağan, garipsenmeyecek bir gelişme olarak değerlendiriyorlar. Sınırlı da olsa demokratik bir işleyişin bizler için "**lüks**" olduğunu inancındadırlar. Dolayısıyla bizim gibi ülkelerde demokratik işleyiş kurallarının sürekliliğinden çok rejimin sürekliliğine daha fazla önem verirler. Aksi, Batı müttefiki bir ülkenin bir başka kampa geçmesidir ki bu da hiç istenen bir şey değildir. Sözde "**demokrasi**" havarisi Batı ülkelerinin bu tavrını en açık Avrupa Topluluğundaki gelişmelerde gözlemek mümkün oldu. Gerek NATO üyeliği gerekse Avrupa Topluluğu üyeliği için demokratik işleyiş şarttır. Buna sahip olmayan ülkelerin üyeliğine son verilir. Oysa 3 yıl boyunca Türkiye'yi bu hususlarda tutmak için dünyanın numarası çevrildi. Heyetler gitti heyetler geldi ve sürekli bekleme, gözleme süreci yaşandı. Bir anlamda devrimci, ilerici güçleri yoketmek, ezmek için açık çekler verildi.

Cunta'ya Batı'dan sağlanan bu desteğin en önemli nedenlerinden birisi de AP ve CHP'lilerin tutumları idi. Bugün Generallere karşı açık bir tavır alışa yönelen AP ve CHP çevreleri Batı kamuoyunda Cuntanın en büyük savunucuları olarak boy gösterdiler. Başta Turan Güneş'ler, Muammer Aksoy'lar ve diğer Avrupa Topluluğuna üye AP-CHP'li milletvekilleri darbenin "**Terörizme**" karşı bir zorunluluk olarak yapıldığını anlatmaya çalıştılar. Özellikle Ecevit olmak üzere Parti liderlerinin tavrı Batı ülkelerini önemli ölçüde etkiledi ve yurtdışında Generallere karşı güçlü şeyler yapılmasını engelledi.

Gerek Ecevit gerek Demirel Cuntanın "**Teröristleri**" yokettikten sonra kendiliklerinden gideceklerine inanıyorlardı ve bu nedenle Batı'dan Generallerimize destek olunmasını istiyorlardı. Kendileri ise iktidarın kendilerine devredileceği zamanı bekliyorlardı.

Bizler neler yaptık

Yurtdışında Cunta'ya karşı demokratik muhalefet oluşturma çabaları bugün hayli bir yol katetmiş durumda. Başlangıçtaki zayıf ve izole olmuş konumundan sıyrılmış ve belli bir güce ulaşmış geniş bir demokratik muhalefet sözkonusu...

Başlangıçta ilerici devrimci güçlerin bir tek çabası vardı denebilir. Kasıtlı bir yanılsama ve destekle karşılanan Cunta'nın gerçek niteliğini teşhir etmek. Darbenin "**kötülüğünü**", "**Teröristliğini**", "**Faşistliğini**" anlatmaya çalıştık. Ağırlıkla terörizme karşı geldiğini iddia eden Cuntanın suçlamalarına karşı daha çok bir savunma çizgisi izlendi.

Batı kamuoyunda oluşan genel havanında etkisiyle bizler, belli bir alanda sıkıştık. Devrimcileri ve ilericileri, sendikacıları, yazarları teröristlikle suçlayan bir Cuntanın aslında terörist sıfatına en uygun güç olduğunu anlatmaya çalıştık. Aslında bir başkasının olumsuzluğunu anlatmakla sınırlı bu bakış açısı, Batı kamuoyunun olaylara bir başka yerden bakabilmesinide engelledi.

İlk iş başına geldiklerinde, "**Anarşi ve terör**" ile "**Ekonomik istikrar**" öğelerini kullanan Generaller geniş bir kesimde şu sorunları çözüne gidecekleri imajını uyandırdılar. Oysa 1980 Ocak ayarı mektubu ile başlayan sürece müdahalelerinde oldukça karanlık amaçlar taşıyorlardı. Yazdıkları metinlerde tüm bir sisteme, demokratik kurumların tümüne yönelik açıkça saldırıları mevcuttu. Geldiklerinde gitmeyeceklerini veya aksak giden birşeyleri düzeltmek için gelmeyeceklerini çok açık ilan ediyorlardı. Tüm bir sistemi, onun tüm kurumlarını, partileri, parlamentoyu toptan karşılarına alıyorlardı. Bu ise uzun sürecek Generaller egemenliğinin ilk haber vericisi idi.

Dolayısıyla, "**Terör**" de, "**Ekonomik istikrar**" da iktidarı gasp etmeye hazırlanan Generallerin elinde güçlü bir koz, bir bahaneden başka bir şey değildi.

Bizler, Özellikle Batı kamuoyunun da etkisiyle ağırlıkla "**terörizm**" ekseninde ki bir tartışmada takıldık kaldık. Generallerin bütün bir toplumu esir almayı hedefleyen, her türlü demokratik işleyişi yok etmeyi hedefleyen tasarılarına yeterince teşhir edemedik. Bunun da ötesinde kendi demokratik tutumumuzu anlatabilmek konusunda oldukça eksik kaldık.

Bugün Batı kamuoyunda Türkiye'li yazar, sanatçı, sendikacı, ilerici sol örgütlerin tümünün yarattığı ortak imaj şudur: "**Bunlar ülkelerindeki askeri rejime karşı olan güçlerdir ve zor durumda olan insanlar için bizden yardım istiyorlar**". Yani hala Cuntanın kötü eylemlerinden zarara uğramış, yardım edilmesi gereken bir topluluk imajını aşabilmiş değiliz.

Neler Yapılabilir

Yapılması gereken, biz demokratik güçlerin kendimize has özelliklerimizi anlatabilmektir. Kendi demokratik tutumumuzu açığa çıkartabilmek, olumlu bir demokrasi platformu geliştirebilmektir. Cunta olmadan da biz demokrasiyi ve kendimizi anlatabilmeliyiz.

Eğer olağanüstü gelişmeler olmazsa, 6 Kasım'la birlikte "**Sivil yönetime**" geçilecek. Dolayısıyla Generaller Cuntası doğrudan hedef olma özelliğini kaybedecek. Savundukları ve Süngü zoruyla uygulamaya sokacakları yeni bir yönetimin altında yaşayacağız. Dolayısıyla hedef cuntanın dayattığı yönetim anlayışına uygun, parlamentosu ve partileri ile yeni bir rejim olacaktır.

Öte yandan tüm iplerin Generallerin elinde olduğu bu yönetim anlayışına karşı, burjuva muhalefet güçleri seslerini oldukça fazla çıkartacağa benziyorlar. Yani AP ve CHP çevreleri güçlü bir biçimde devreye girmeye hazırlanıyorlar. Bu güçler kendi demokrasi anlayışları doğrultusunda mücadele edecekler, Generallerin, kitlelerin eğilimlerini hiçe sayan diktatörlüklerine karşı klasık burjuva demokrasinin bazı öğeleriyle sınırlı bir demokrasi anlayışını savunacaklardır. Bu durumda elbette öncelikle yapılması gereken sosyalist, devrimci, demokratik güçlerin demokrasi anlayışını öne çıkartmaktır. Cuntanın ve burjuva demokratlarının demokrasi anlayışını aşan, onları sadece olumsuzlamakla yetinmeyen, kendi üstünlüklerini de koyan bir demokrasi mücadelesi yürütülebilmelidir.

Eğer bizler bu olumlu özelliklerimizi öne çıkartabilirsek ve tüm bir Batı kamuoyunun bu düzeyden olaylara bakmasını başarabilirsek Türkiye'de demokrasi mücadelesi oldukça önemli mevziler kazanacaktır.

Demokrat Türkiye Gazetesi, ilerici ve devrimci güçlerin demokrasi platformunun ortak sesi onun güçlü bir aracı olma görevini yerine getirmeye çalışacaktır.

OYUN BİLİNMELİ

Şerafettin KAYA

Cuntanın ilan ettiği demokrasiye dönüş takvimi, ay, gün ve saatine sadık kalınarak gerçekleştirilmektedir. Ancak,bu gerçekleşmenin, cuntanın gerisindeki egemen güçlerin CIA yetişmeli teorisyenleri tarafından hazırlanan proğram düzeyinde gelişim gösterdiği açıkça görülmektedir. Ortada bir demokrasiye dönüş konumu yok, oynanan bir demokrasi oyunu vardır.

Bir gerçektir ki sahnelenen oyunun senaryosu USA imzalıdır ve NATO patentlidir. Dekor ve kostümler tekelci sanayi burjuvazisinin atelyelerinde itina ile dikilmiştir. Reji ve suflör CIA ve MİT'tir. Kenan Evren ve onun çorbacı generalleri oyunun as aktörleri olarak sahnedeler. 1980 öncesi dönemin isim yapmış demokrasi havarisi demokratları ve boyalı basının kul olmuş has kişileride yan oyuncular ve figuran durumundadırlar. Seyirci ise, işçiler, köylüler, zanaatkar, esnaf ve küçük memur takımıdır.

Oyunun as oyuncuları (aktörleri), yan oyuncuları, suflörü, rejisi ve figuranları-senaryoyu biliyor veya bilmiyor- oyunun içindedirler ve senaryocunun, yönetmenin gösterdiği istikamette ve belirgin amaç doğrultusunda oyunu sürdürmektedirler.

Oyunun birinci perdesi Anayasanın hazırlanması ve halkın onayından geçirilmesi ile kapandı. İkinci perde seçim ve partiler yasası ile açıldı ve bu yasaların kabulü ile perde kapandı. Alkışlarla kapanan perdenin arkasından bir heyecan kasırgası sarıverdi politikacı grubu ve sahte demokratları.

Burjuvazinin değişik kategorileri arasında egemen olma ve yönetimi alma mücadelesi bu perde ile gündemleşti. İşin garibi bu heyecana bir çok ilerici çevreler de kendilerini -ister istemez- kaptırdılar. Varolan bu heyecan kasırgası sonucu on beş parti doğdu. Ve on beş parti ile 12 Eylül'ün ruhuna sadık kalacağı yemini ile sahnede yerini aldı. Ardından vetolar, soruşturmalar, kapatma kararları ve sonuç olarak Milliyetçi Demokrasi Partisi, Anavatan Partisi ve Halkçı Parti dışındaki partiler üçüncü perde açılmadan sahneyi terkederek, oynanan oyun gereği ve senaryodaki dizgeye uygun biçimde seyircilerin arasına katıldılar.

Üç partinin dışındaki partilerin göstermelik işlevlerle seçime katılmalarının engellenmesi, bir yandan Avrupa demokrat kamuoyunun tepkisini getirdiği gibi, bir çok yazar ve çizer takımının ve bir çok politikacının 12 Eylül ruhuna sadık kalarak demokrasi adına horozlanmalarına da fırsat verdi.

Kenan Evren'in gezdiği illerde yaptığ ve tümüyle televizyonda ve radyolarda yayınlanan konuşmalarındaki belirlemeleri, gelecekte "**umut**" olabilecek, ismi kötüye karışmamış, kendilerinde lider olma yetenek ve vasıfları bulunan bir çok kişinin veto edilmesi, halkın desteğini alacağı açıkça bilinen bazı partilerin seçime sokulmaması, bir çok yazar ve çizer takımının ve politik kişinin horazlanması, kesinlikle oyundu ve senaryoda belirtilen biçimde sürdürülmüştür.

Kenan Evren , yukarıda belirlediğimiz gibi sahnelenen oyunun as oyuncusu. Onun tek hesabı ikinci Atatürk olmak ve bu egemenliğini uzun süre devam ettirmektir. Bir çocuk tutkusu içinde her gün biraz daha şaşanın etkisi ile şımarması da bu tutkusundan kaynaklanmaktadır. Geride, tüm meseleleri belirli bir plan ve program doğrultusunda değerlendiren, biçimlendiren, Kenan Evren ve çorbacı generallerin duygusal yapı ve tutkularından yararlanarak programı uygulamaya koyan bir teorisyen ekip vardır. Bu ekibin de hangi güçlerin temsilcisi olduğu ve kimlerin hesabına çalıştığı bilinir. Bu ekip, emperyalist sistemin hesabına, ona bağımlı Türk tekelci burjuvasinin çıkarları uğruna, bir gün Kenan Evren ve hempasınıda harcamadan çekinmeyeceği açıktır. Geçmişte bunun örnekleri görülmüştür.

Gerideki bu güç, Türkiye'nin sosya/ekonomik yapısını, içinde bulunduğu ekonomik bunalımı, gelecek yılların getireceği işsizliğin ve büyüyecek enflasyonun yaratacağı sefaleti bildiği gibi, giderek halkın oynanan oyunu kavrayacağını ve sınıfsal çıkarları doğrultusunda mücadeleyi başlatacağını da çok iyi bilmektedirler. Bu nedenledir ki, oyun oynanıyor. Geçmişten gelen ve cuntanın yarattığı tahribatlar, işkenceler idamlar ve yapılan ekonomik yaptırımlar sonucu büyüyen toplumsal muhalefetin burjuvazinin insiyatifinde bir organizasyona kanalizesi sağlanmaya çalışılıyor.

Bunun içinde bir "**umut**" ve bir "**kahraman**" a ihtiyaç duyuluyor. İşte BÜYÜK TÜRKİYE PARTİSİNİN kapatılması, bir kısım politikacının Çanakkaleye sürülmesi, Erdal İnönü ve Atilla Sav'ın piyasaya çıkması ve sonunda veto edilmesi, Sodep'in Büyük Türkiye Partisinin devamı DOĞRU YOL PARTİSİNİN seçime katılmasının engellenmesi, Nazlı Ilıcak ve Teoman Erel gibi cuntanın ve burjuvazinin has savunucu yazarların horozlanmaları ve haklarında soruşturma açılması, Erdal İnönü'nün beyanı ve sorguya çekilmesi, Yıldırım Avcı'nın dokunulmazlığının kaldırılması ve Güvenlik Konseyinin atadığı bir kısım kurucu meclis üyesinin seçime girmelerinin engellenmesi, bu kahraman yaratma ve doğacak muhalefeti gelecekte belirli alternatifler içinde tutma amacından kaynaklanmaktadır.

1971-1974 döneminde yaratılan kahraman, BÜLENT ECEVİT'ti. O dönemde gelişen toplumsal muhalefet üzerine, sayın Bülent Ecevit "**Vatan Kurtaran Aslan**" edasıyla oturuvermişti. İşçide, köylüde, esnafta, zanaatkarda ve küçük memur takımında günah yoktu. Bilemezlerdi oynanan oyunu. Buzağı iken arap atlarını geride bırakan dananın, öküzleşince atlarla yarışamayacağını düşünmemişlerdi. Genel Af vaadine, 141 ve 142 inci maddelerin ve ayrıca idam cezalarının kaldırılacağı sözlerine, "**su kullananın toprak işleyenindir**" sloganlarına aldanıvermişlerdi.

Bugün oynanan oyun da, 1971-1974 yılları arasında oynanan oyunun değişik bir biçimi. Ama amaç aynı. Bir taşla iki kuş vurulmak istenmekte. Kenan Evren'in yedi yılının garantiye alınması yanında, 1998 yılına kadar burjuvazinin egemenliğini teminat altına alma hesabı yapılıyor. Gereken tedbir alınmaz ve oyun açığa çıkarılmaz ve halk duyarlı kılınmazsa, gelişimin bu düzeyde olacağı açıktır. "**Görünen köy klavuz istemez**". 6 Kasım seçimlerinde büyük olasallıkla MİLLİYETÇİ DEMOKRASİPARTİSİ iktidardadır. Parlamentoda ANAVATAN PARTİSİ ve HALKÇI PARTİ gurup oluşturacak ve iktidar partisinin yanında, ancak görünümde göstermelik bir muhalefet sürdürüleceklerdir. Asıl muhalefeti, SODEP ve DOĞRUYOL PARTİSİ parlamento dışı sürdüreceklerdir. Bu durum Kenan Evren tarafından da çok iyi bilinmektedir. Zaten böyle olması da isteniyor. Bu partiler ağır topları ile boy gösterecek, Anayasanın oluşumunda getirilen anti-demokratik yapıya, seçim, partiler, dernekler yasalarındaki hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı hükümlere, cuntanın devrimci-demokrat ve yurtsever kesim üzerindeki baskı ve işkencelerine, idam cezalarına, cezaevindeki insanlık dışı uygulamalara karşı kılı kıpırdamayan bu kişiler, meydanlarda demokrasi nutukları çekeceklerdir. Amaç; sol hareketin toplumsal muhalefeti örgütlenmesini engellemek ve bu muhalefeti ağa babalarının hesabına kendilerine kanalizeyi sağlamaktır.

Bu partiler ve bu muhterem demokrat bozuntuları bu oyunu kendiliklerinden değil, verilen emir ve talimatlar uyarınca sürdüreceklerdir. Bunların kahramanlaşması ve halkın "**umudu**" olmaları içinde egemen güçler ellerinden gelen baskı dahil, tüm imkanlarını seferber edecektir.

Bu kahramanlaşma bu günden kendini göstermektedir. Bu oyunun açığa çıkarılması gerekir. Bu görevde öncelikle devrimci-demokrat güçlere düşer....

Zehir hafiyeler...

①②

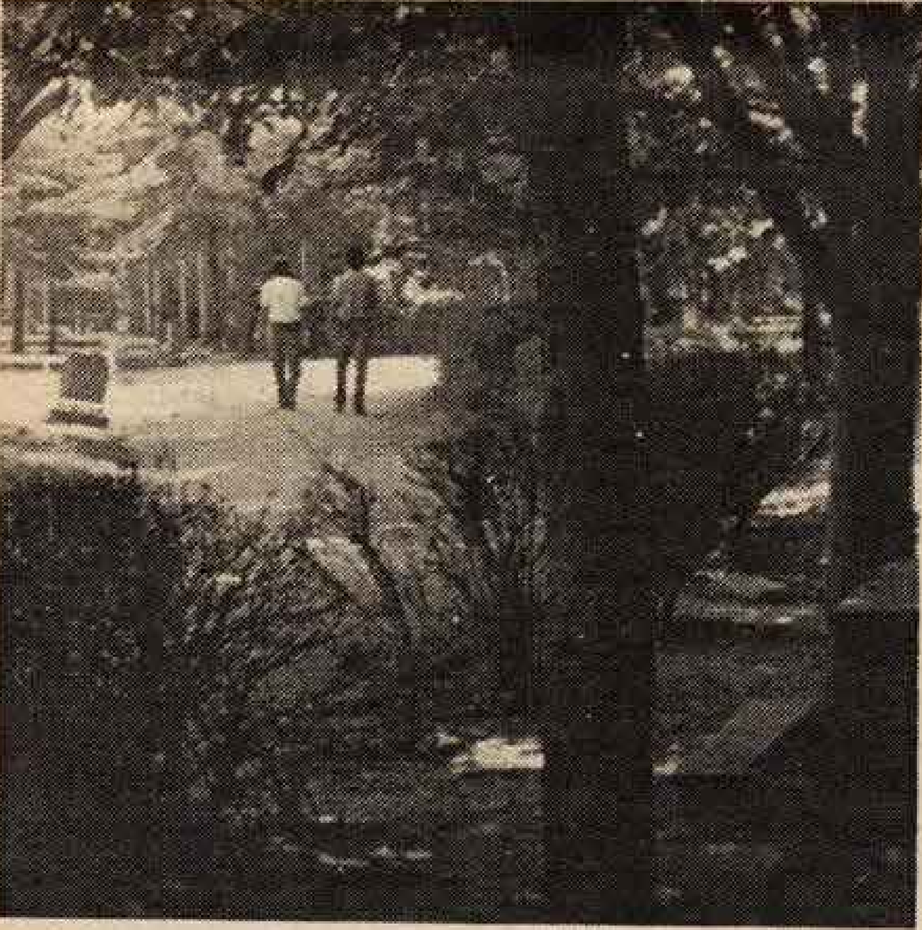
4 KİŞİLİK HEYETE 5 ARABA İLE 20 POLİS: Heyet üyeleri İstanbul'a geldiklerinde cezaevleri hakkında bilgi almak için İstanbul Emniyet Müdürlüğüne başvurdular. O andan itibaren de izlemeye alındılar. Emniyet yetkilileri, heyete izin verme yetkilerinin olmadığını, iznin ancak Ankara' da Genel Kurmay Başkanlığından alınabileceğini söylediler. Heyet zorunlu olarak Ankara'ya gidecekti. 4 kişilik heyet, Esenboğa Havaalanına indikten sonra 5 arabadan oluşan bir polis ekibi tarafından izlenmeye başlandı. Polis ekipleri, fotoğraflarının çekildiğinden habersiz heyeti otele kadar izlediler. İşte bunlardan üçü. Heyeti izleyen arabalardan birçoğu İstanbul plakalı idi. MİT'in her şehirde başka şehirlere ait plakalı arabalarla çalıştığı biliniyor.

③ **HEM OTELİN İÇİNDEN HEM DE DIŞINDAN İZLİYORLAR:** Heyet üyeleri Bulvar Palas oteline geldiklerinde kendilerine parka bakan odaların ayrılmış olduğunu gördüler. Bunun otelin bir hizmetinden çok, polisin işini kolaylaştırmak amacıyla yapıldığı daha sonra anlaşıldı. Fotoğraftaki 3 kişi, parkta serinlemek isteyen yurttaşlar değil. Otel odasındaki heyet üyelerini izliyorlar. Ayakta ortada duranın elinde kamera var. Fırsat buldukça heyet üyelerini filme alıyor. Otelin içi ve dışı 20 dolayında polis tarafından neredeyse ablukaya alınmış.

④ **BU KİM?** Fotoğraftaki kişi yorgunluğunu gidermek için arabaya yaslanmış birisi mi? Değil... Bulvar Palas Oteli'nin önündeki yolda heyet üyelerinin dışarı çıkışını bekleyen bir polis. Elinde kamera var. Çaktırmadan heyet üyelerinin dışarı çıkmasını bekliyor.

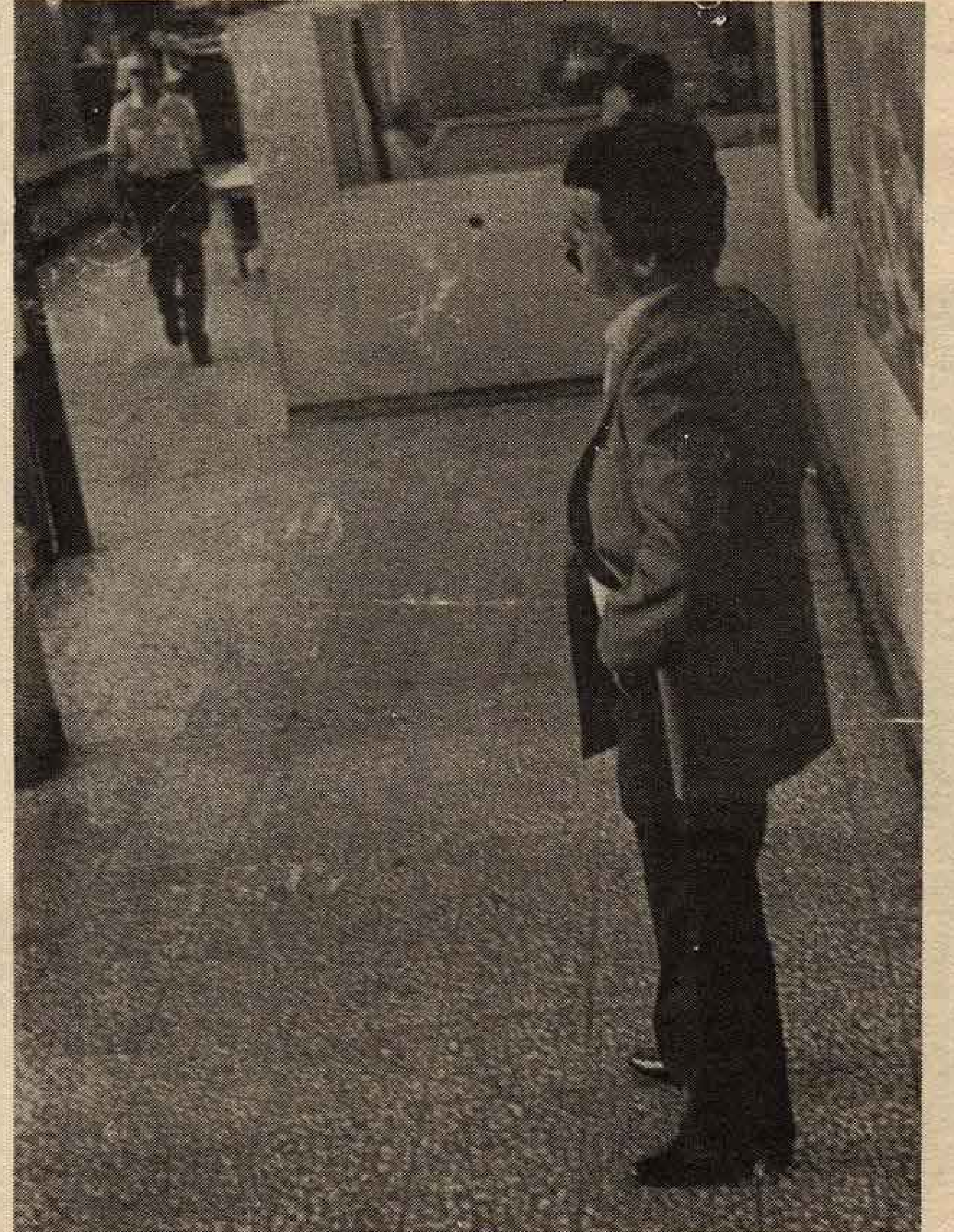

⑤

HEYET ÜYELERİ KAYIP, POLİSLER ŞAŞKIN: Esenboğa Havaalanına indikleri andan itibaren 5 araba ile izlendiklerini fark eden heyet üyeleri, kendilerini karşıdaki parktan izleyen polisleri otel odasında seyrederken akıllarına bir muziplik geldi. Parka inip bir süre polislerin gözü önünde dolaştıktan sonra kaybolacaklardı. Birkaç dakika içinde parka indiler. Parkta bir süre gezindikten sonra bir anda uygun bir yer bulup gizlendiler. Polisleri bir şaşkınlık almıştı. Polisler hemen parkı kolaçan etmeye başladılar. Koşuşturma ve arama işi yaklaşık on dakika sürdü. Heyet üyeleri on dakika içinde bir yandan korkarken bir yandan da gülüyorlardı. Fotoğrafta, parktaki **"heyet arama operasyonu"** na katılan polisler görülüyor.

⑥ **YEŞİLKÖY'DE BİR YOLCU:** 13 Ağustos gününden itibaren izlemeye alınan heyet üyeleri Genelkurmay'dan izin alamayınca 16 Ağustosta geri dönmeye karar verdiler. Yeşilköy Havaalanı'na geldiklerinde yine tanıdık simalarla karşılaştılar. Bir grup polis onları uğurlamaya gelmişti. İşta bunlardan birisi. Birilerini izlediği hiç belli olmuyor değil mi?

⑦ **POLİSİN POLİSE YAPTIĞINI...** İstanbul Emniyet Müdürlüğüne izin için başvuruda bulunan heyet üyeleri binadan çıkar çıkmaz izlemeye alındılar. Taksim'deki Dilson Otelinde kalan heyet üyelerini izleyen polis ekipleri arabalarını yasak yere park edince olay çıktı. Trafik polisleri yasak yere park eden MİT arabasını çekmeye kalkışınca sağdan soldan koşuşturmalar başladı. MİT'çiler kimliklerini gösterince Trafik cezasından kurtuldular. Heyet üyeleri de otel balkonundan gülümsüyerek durumu seyrediyorlardı.

Geçtiğimiz ay sıkıyönetim mahkemelerinde 8 idam kararı verilirken 61 idam istemli yeni bir dava açıldı

Sıkıyönetim Mahkemelerinde geçen ay sonunçlanan davalarda 8 idam kararı verildi. 61 idam istemli yeni bir dava açıldı.

Diyarbakır'da sonuçlanan PKK Halefti - Bozova grubu davasın da 1 devrimci hakkında idam kararı, İzmir'deki DEV - SOL davasında da haklarında verilen idam kararı Askeri Yargıtay'ca bozulan 2 devrimci, yeniden görülen mahkemede tekrar idam cezasına çarptırıldı. Öte yandan Istanbul'da Dev - Sol 4 adı altında açılan dava da 61 devrimci hakkında idam isteniyor.

5 İDAM DOSYASI DANIŞMA MECLİSİ'NDE

Muzaffer Öztürk (TİKKO), Sedat Yılmaz (TİKKO), Mehmet Uçaroğlu, Fevzi Iııк, İbrahim Yalçın hakkında verilen idam cezalarının yerine getirilmesine ilişkin dosyalar Danışma Meclisi'ne geldi. Dosyalar Adalet Komisyonu'nda görüşüldükten sonra Danışma Meclisi Genel Kurulu'nda ele alınacak.

PKK HALEFTİ - BOZOVA GRUBU DAVASINDA 1 İDAM CEZASI VERİLDİ

Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülen PKK Halefti - Bozova grubu davasında 1 devrimciye (Davut Utkun) idam cezası verildi. 128 devrimcinin yargılandığı davada, 4 kişiye ömür boyu, 41 kişiye de 1 ile 28 yıl 4 ay arasında değişen hapis cezaları verilirken, 77 kişi de beraat etti.

DEV - SOL DAVASINDA YENİDEN YARGILANAN 2 DEVRİMCİ İDAMA MAHKUM OLDU

Askeri Yargıtay 1. Dairesi'nce haklarında verilen idam kararı bozulan Aziz Geyik ve Sezai Aktaş yeniden idam cezasına çarptırıldı.

Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde yeniden görülen Dev - Sol davasında 9 devrimcide 3 yıl 4 ay ile 15 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldı, 2 kişi de beraat etti.

İSKENDURUN DEVRİMCİ YOL DAVASI SONUÇLANDI KARAR: 5 İDAM

Adana 6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesinde sonuçlanan İskenderun Devrimci Yol davasında 5 idam kararı verildi.

İskenderun Devrimci Yol davasında Mehmet Emin Höke, Hacı Saygılı, Mithat Göneņç, Yusuf Keleş ve Münir Hacıoğlu hakkında idam cezası verilirken, 5 devrimcide ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı. Toplam 150 devrimcinin yargılandığı davada 67 kişi hakkında da 3 ile 13 yıl arasında değişen hapis cezaları verildi, 73 kişi de beraat etti.

BİR DEVRİMCİ YOL DAVASINDA 2 ÖMÜR BOYU HAPİS KARARI VERİLDİ

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesinde sonuçlanan bir Devrimci Yol davasında 2 Devrimciye ömür boyu hapis cezası verildi. 10 kişinin yargılandığı davada 8 kişi de beraat etti.

OPERASYONLAR SÜRÜYOR

33 devrimci daha yapılan operasyonlar sonucu yakalandı. Yakalanan devrimcilerin 14'ünün TKP - Birlik, diğer 19 kişinin ise Devrimci Kurtuluş üyesi olduğu öne sürülüyor.

HALKIN KURTULUŞU DAVASINDA BİR ÖMÜR BOYU HAPİS CEZASI VERİLDİ

6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde suçlanan bir Halkın Kurtuluşu davasında 1 devrimci hakkında ömür boyu hapis cezası verildi. Toplam 11 devrimcinin yargılandığı dava da 6 kişi de 3 yıl ile 15 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırılırken 4 kişi de beraat etti.

İGD KARABAĞLAR DAVASI SONUÇLANDI

Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan İGD Karabağlar davası sonuçlandı. 14 devrimcinin yargılandığı davada 6 devrimciye 3 ile 8 yıl arasında değişen hapis cezaları verilirken, 5'i hakkında ki dosyalar ayrıldı, 3 kişi de beraat etti.

BİR KURTULUŞ DAVASI SONUÇLANDI

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan bir Kurtuluş davası sonuçlandı. 111 devrimcinin yargılandığı kurtuluş davasında 75 kişi 2 yıl ile ömür boyu hapis arasında değişen hapis cezalarına çarptırılırken, 36 kişi de beraat etti.

5 İDAM İSTEMLİ BERGAMA DEVRİMCİ YOL DAVASI KARARA KALDI

Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askeri Mahkemesi'nde görülmekte olan 5 idam istemli Bergama Devrimci Yol davası karara kaldı. 57 devrimcinin yargılandığı dava da Askeri Savcı 5 kişi için idam isterken 16 kişi için de 5 ile 15 yıl arasında değişen hapis cezaları istiyor. Askeri Savcı ayrıca 35 kişinin tahliyesini, 1 kişinin dosyasının da davadan ayrılmasını talep etti.

LANET KÖR ŞEYTANA!..

ÖNERİMİZ

Kenan Evren aileleri uyardı: **"Kızlarınızı evlerde saklayın!"**

Hımm...Demek ki güvenlik kuvvetleri işsiz kalmış!..

Bu da dert mi yani? Adamlar nasıl olsa insan öldürmede uzmanlaştılar. Bu kez de hayvan kasaplığı yapsınlar!

Mazbahanelere müracaat!..

İLLE DE LATİFE

Çankaya köşkünden İzmir'e giden bir görevli, evlerin kapısını çalarak,**"Latife"** adında evlenecek kızları olup olmadığını sormaktaymış.

Siyasi gözlemciler, bu girişimin üst düzeyde bir devlet adamının evlenme kararı ile ilgili olduğu görüşünü savunmaktadırlar.

Söylendiğine göre bu devlet adamı, evleneceği kızın İzmir'den olacağını ve Latife adını taşıyacağını, eski eşinin hemen ölümünden sonra açıklamış!..

Bilin bakalım bu devlet adamı kim ve niye Latife!

BÖYLE BAŞA BÖYLE TIRAŞ

Evren'i traş eden özel berberi, makası eline alır almaz başlamış Evren'e sormaya:

"Paşam demokrasiye ne zaman geçiyorsunuz?"

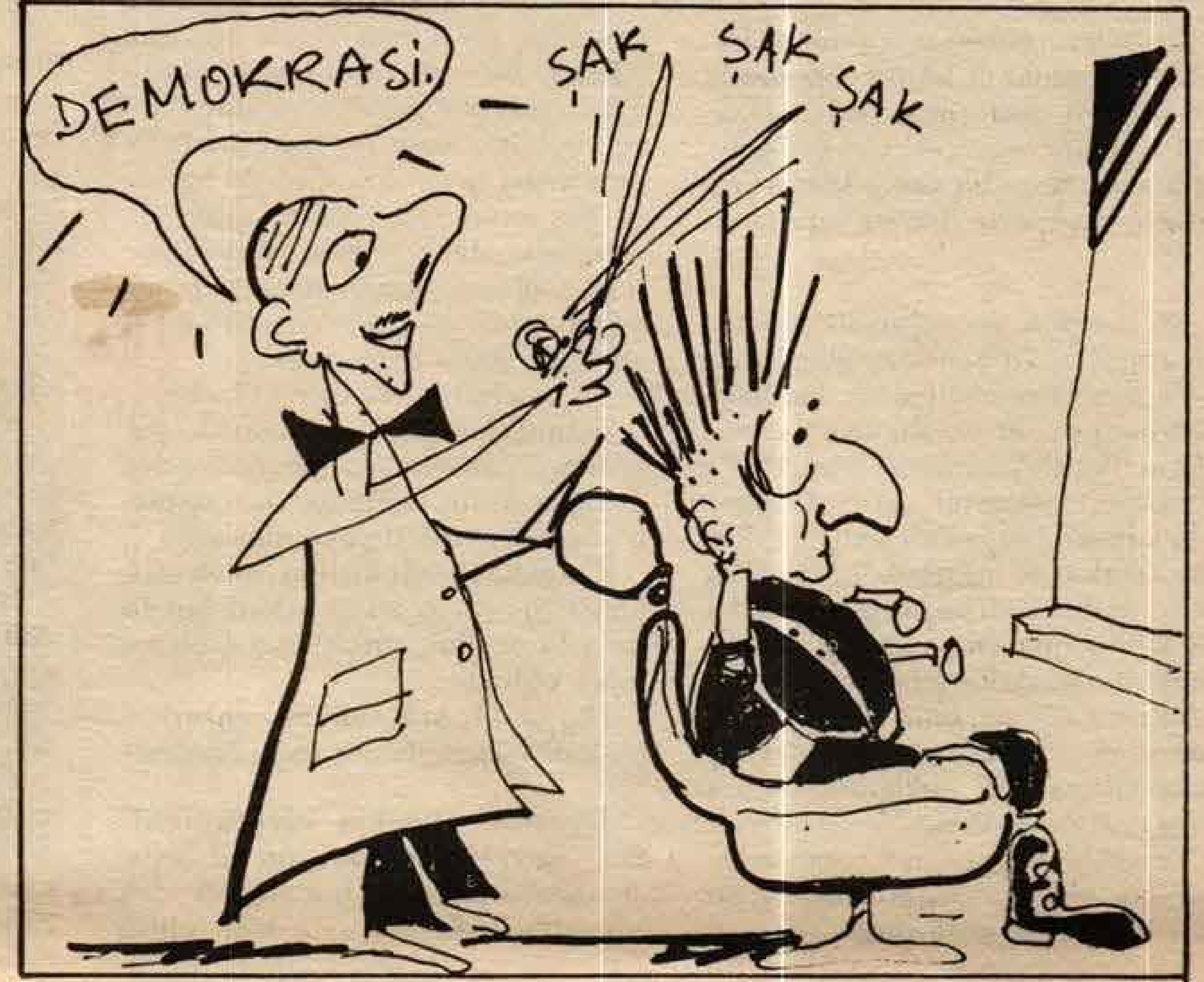
"Paşam yeni demokraside kaç parti olacak?"

Paşanın yaveri dayanamamış bir gün, paylamış berberi:

"Sana ne demokrasiden be adam, sen paşamın traşına bak!.."

Berber hemen yanıtlamış yaveri:

"Efendim, bendeniz de paşamı traş etmek amacı ile soruyorum. Çünkü "demokrasi" lafını duydukça paşamın saçları diken diken dikiliyor. O yüzden rahatça traş edebiliyorum!"

HELE ŞÜKÜR

Yapımına yeni başlanan, **"Devlet Mezarlığı"** na gömülecekler arasında ilk sırayı cunta şefleri alacakmış...Ve böylece ölüler de diriler de kurtulmuş olacaklar.

Gözünü seveyim Ezrail, elini biraz çabuk tut!..

HIYAR AĞASI

Kenan Evren'e sormuşlar: **"Darbe yapmak mı kolay, turşu yapmak mı?.."**

"Darbe yapmak kolay!" demiş Evren paşa, **"çünkü biz beş hıyar darbe yaptık, ama beş hıyarla turşu yapılmaz!"**

SİRK HAYVANI

"Sunalp atağa kalktı!" diye yazıyor gazeteler.

Türkiye'de Turizm şimdi patladı demektir.

Çünkü öküzün atağa kalkması dünyada görülmüş bir olay değildir!

Sol güçler arasında birlik çabaları yoğunlaşıyor

Ağustos ayı içinde biraraya gelen 16 siyasal hareket, geçici bir irtibat komitesi oluşturdu.

Siyasal hareketler, somut hedefler doğrultusunda güçlerin ortak seferber edilmesi gerektiğine inandıklarını açıkladılar.

Türkiye'deki Askeri Faşist rejimin 3. yılını doldurduğu günlerde sol güçler arasındaki birlik çabaları da yoğunlaştı. Demokrat Türkiye'ye ulaşan bilgilere göre, Ağustos ayı içinde 18 siyasal hareket biraraya gelerek " **"Cephe, Güç ve Eylem Birliği"** sorunları üzerinde tartıştılar. Tartışmalar sonucu tüm sol güçlere bir çağrı yapılarak başlatılan çalışmalara katılmaları istendi. Biraraya gelen hareketler kendi aralarında geçici bir irtibat komitesi oluşturarak bundan sonraki eylemlerin koordineli yürütülmesi üzerinde anlaştılar. Grupların ortak imzasıyla yapılan açıklama aynen şöyle:

Bugün ülkemizde Askeri Faşist bir diktatörlük hüküm sürmektedir. Halklarımızın en temel hak ve özgürlükleri gaspedilmiş, insanca yaşama koşulları ortadan kaldırılmıştır. İşkence ve terör günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

"Demokrasiye geçiş" adı altında, generaller faşizmi geliştirmeye ve oturtmaya çalışmaktadırlar ve bölgede savaş hazırlığı içindedirler. Kürt ulusu'na yönelik imha planları yapılmaktadır.

Bizler, aşağıda imzaları bulunan örgütler aramızdaki temel ayrılıkların bilincinde olarak faşist cuntaya karşı üzerinde anlaşacağımız somut hedefler doğrultusunda güçlerimizin ortak seferber edilmesi gerektiğine inanıyoruz.

Başta en geniş siyasi hak ve özgürlüklerimiz olmak üzere idam, işkence ve katliamlara karşı daha iyi yaşam koşulları uğruna mücadeleyi kaçınılmaz bir görev bilmekteyiz. Özellikle özgürlük ve bağımsızlık uğruna savaşan Kürt ulusu'na yönelik baskı ve katliamlara ve bölgedeki savaş kışkırtıcılığına karşı çıkmayı önemli bir görev olarak görmekteyiz.

Bugün cuntanın çeşitli uygulamalarına karşı (idam, işkence vb.) gündeme gelen somut talepler doğrultusunda belli eylemlerin organize edilmesi ve bu eylemler doğrultusunda gerekli koordinasyonun yapılması tüm grupların ortak istemidir.

Temel birlik anlayışlarından ayrı olarak ve bu konuda geliştirilecek çabaların dışında kendi aramızda belli aralarla toplantılar yapmayı, bu toplantılarda cuntaya karşı yapılabilecek somut işleri konuşmayı ve tartışmayı, tek tek eylemlerde ortak tavır almayı doğru buluyoruz. Bu nedenle tüm örgütler arası oluşturulan koordinasyona ve düzenlenebilecek eylemlere tüm diğer devrimci, demokratik güçlerin katılmasını istiyoruz. Bu amaçla örgütler arası irtibat sağlamak, gündeme gelecek somut sorunlar konusunda eylem birliklerini düzenlemek için bir geçici irtibat komitesi oluşturulmuştur. Oluşturulan geçici irtibat komitesinin hayata geçirilmesi, planlanacak eylemlerin ve sorunların gündeme gelmesiyle işlerlik kazanacaktır. Bu nedenle gündeme gelecek eylemlerin çerçevesini çizme, prensiplerini belirlemenin organı değildir.

Yapılan toplantıda ortaya çıkan farklı temel eğilimler doğrultusunda kalıcı ve uzun vadeli bir birliktelik yaratma çabaları ise sürecektir.

Bu nedenle toplantıya katılan örgütler tarihi sonra bildirilmek üzere tüm örgütleri birlik sorunlarını görüşmeye (cephe, güç ve eylem birliği) ve faşist dikktatörlüğe karşı yapılacak somut işleri tartışmaya çağırmaktadırlar.

FKBDC (Devrimci Yol, PKK, TKEP, THKP-C Acil, Emekçi, İşçinin Sesi, SVP, Devrimci Savaş), Emeğin Birliği, KAVA, KUK, Mayıs, THKP-C HDÖ Yurtdışı, TKP(B), TKP/ML, TSİP, TKSP.

Not: Rızgari hazırlanan metne katılmamaktadır. Fakat eylemlere katılacaktır. TİP toplantıya gözlemci olarak katılmıştır.

Rahatsız edilmesi gereken çevreler

Nihat BEHRAM

1970 öncesi yıllarıydı. En büyük arzularımdan biri devrimci bir yazar olmaktı. Bu duygunun heyecanıyla doluydum. Toplumcu-gerçekçi yazarların ürünlerinden öykünerek yazılar yazıyor fakat daha kimseye gösterme cesareti bulamıyordum. Toplumcu sanatçıların, yazar ve gazetecilerin üslubunu, konu buluşunu, eleştiri yöntemini, cümle çatısını kavramaya çalışıyor, defalarca okuyordum.

İşte bu yılların benim için en önemli isimlerinden biriydi Doğan Özgüden. Hem son derece yakın, gidip konuşu verecek biri, hemde gözümdeki yeriyle yanına erişilmez bir yanı vardı.

O günlerin siyasi ortamındaki hareketlilik sanat ve kültür ortamında da kendini göstermiş, çıkış noktasını toplumcu-gerçekçi sanat geleneğine dayanan bir sanat-kültür dergisinin yayın hazırlıkları yapılmakta idi.

Bu derginin yazarları ile yapılan bir röportaj Doğan Özgüden'in yönettiği ANT'ta yayınlandı. Bu bana devrimci sanat ve şiir üstüne yazdığım ilk yazılarımdan birini ANT'a götürme cesaretini verdi. O güne dek kapısından çeşitli siyasi bildirileri bırakarak çıktığım ANT' a ilk kez elimde kendi yazımla gittim. Ve ilk kez o gün Doğan Özgüden' le kendim olarak karşılaştım.

Yazımı ille de ona verme heyecanından olacak, kapısı önünde odası boşalana dek bekledim. Sonra girip yazımı verdim.

Yazım bir hafta sonra yayınlandı. Bundan aldığı cesaretle ikinci bir yazı yazdım ve götürdüm.

İkinci gidişimde Özgüden **"İlk yazın bazı çevreleri rahatsız etti, ilk kez sanatla ilgili bir yazıya bu derece yoğun bir eleştiri geldi. Bu iyi bir şey, çünkü rahatsız ettiğin çevreler rahatsız edilmesi gereken çevreler"** dedi.

Dergiden çıktığım zaman Cağaloğlu'nun ara sokaklarında ağlayacak kadar heyecanlıydım.

Aradan yıllar ve yıllar geçti. Birbuçuk yıl kadar önce, zor koşullarda İsviçreden Fransa'ya geçtiğim bir gün, **"sağ-salim"** olduğumu bildirmek için telefon açtığım bir arkadaş **"Belçika'dan Doğan diye biri"** nin beni aradığını ve telefon beklediğini söyledi. Hemen telefon ettim ve Özgüden'le konuştum. Arama nedeni yine Türkiye devrimine ilişkin sorunlardı. Sesi yine umutlu ve aynı yumuşaklıktaydı.

1970 lerden sonraki gelişme yıllarında onunla farklı düşünce yapısı içinde bir hat izlememe ve örgütlenme içinde olmama. karşın Doğan Özgüden'in içimdeki imajı ve ona duyduğum saygı hiçbir zaman değişmedi.

O bence Türkiye tarihi içinde tutarlı aydın olarak gösterilebilecek çok az sayıdaki örneklerden biridir. 12 Mart darbesinden buyana uzun yıllardır yurdundan uzakta yaşayan, fakat her anıyla yurdu için yaşayan, onun için çırpınan, direnen, çalışan örnek bir aydın, örnek ve seçkin bir yazardır. Türkiye'de yetişmiş olan ve yazık ki sayısı çok az olan tutarlı gazetecinin de seçkin bir örneğidir.

Doğan Özgüden gibi bir aydın-yazara dar siyasi ölçüler içinde yanaşmak son derece büyük bir hatadır. Hangi görüşün, çizginin inancında olursa olsun, Özgüden'in kararlılığı, yurduna, halkına bağlılığı, devrime olan içten tutkusu, aydın onuru, çalışma azmi ve alçak gönüllü yapısından öğrenilecek,örnek alınacak **esasta** çok şey vardır.

12 Mart öncesini ve sonrasını yaşayanlar bir Çetin Özek örneğini bilirler. Devrimci dalganın yükseldiği günlerde yazdığı yazılar, üniversitelerde yaptığı konuşmalarla anti-faşist gençliğin simgesi haline gelmiş olan Özek daha darbenin ertesinde yüzgeri etmiş, burjuvaziye teslim olarak **"özeleştiri"** yapmış, gazetelerde sosyalizm aleyhine yazılar yazmaya başlamıştı.

Ve niceleri izledi Çetin Özek'i...

Aydınlar arasında dindarlık, pasifizm, Demirelcilik... gibi anlayışlar ortaya çıkmış, teslimiyetin açık-gizli çeşitli biçimleri yaygınlaşmıştı.

Kendisine böyle kişileri örnek alan nice genç yazar adayı arkadaşın da onlarla birlikte sürüklenip gidişine tanık olduk.

12 Eylül sonrasında da benzerleri on katı fazlasıyla yaşandı... yaşanıyor.

Düzenin **"keskin eleştirmeni"** bir Uğur Mumcu bu gün işi faşist generallerin akıl hocalığına dek vardırdı. Irak sınırında Kürt ulusu üstünde uygulanan katliama övgüler düzüyor. Konuya ilişkin batı basınındaki eleştirilere karşı faşist generalleri soğukkanlı ve kararlı olmaya çağırıyor.

Sanat-kültür ortamında ise teslimiyetin,yüzgeri edişin binbir biçimi yaşanıyor.

Ve kendilerine bunları örnek alan nice genç arkadaşın da usul usul yüzgeri oluşunu izliyoruz.

Bu gün Türkiyeli aydının içine düştüğü durum hazindir. İnançsızlık, halkı küçümseme, kutsal devrimci değerleri espri konusu yapma, toplumsal acılara karşı vurdum duymazlık ve kanıksama, sorumsuzluk, toplumsal sorunlardan kaçış, mistizm, gerçeküstücülük gibi anlayışlara dönüş eğilimleri, halkı hafifseme ve alay gibi anlayış, tutum ve davranışlar aydın katlarda başat hale gelmiştir.

Uyuşukluk, mızmızlık, uzlaşma yaygınlaşmıştır.

Yazar ve aydınlar arasında Kemalizme övgü düzme bir yarış halini almıştır.

Faşist düzenin çizdiği sınırlar içinde bir **"demokrasi"** arama anlayışı ile **"legalizm tuzağı"** içindeki düşünceye itibar kazandırılmış ve toplum katlarında arsızlaştırılmıştır.

Yurt dışına bakıldığında ise: Esas itibariyle aydın kesimlerde uzlaşma eğilimlerinin bir başka biçimine tanık oluyoruz.

Şu yada bu sebepten çok sayıda yazar-aydın-sanatçı Türkiye dışında bulunmaktadır. **"Türkiye ile köprüleri atmama"** hesabı çok sayıda yazar-sanatçının uyguladığı bir ' 'taktik''tir. Ya Türkiye ile **"gerçekten çok iyi ilişki içinde"** yaşamaktalar, ya ikili oynamaktalar, ya da hem Türkiye'ye hem de hayatın sorunlarına çoktan yabancılaşmış durumdadırlar.

"Türkiye ile köprüleri atmama" hesabı siyaset dışı kalmanın, yurt dışında Türkiye'nin siyasi sorunlarına bulaşmamanın, siyasi çabalar içinde bulunmamanın bir ifadesi olarak yaşanmaktadır.

Ve bu anlayışa bir de sinsice devrimci çabaları küçümseme, demokrasi mücadelesine karaçalma gibi açıklamalar aranılmaktadır.

Oysa farkında değiller ki siyaset dışında kaldıkları oranda, Türkiye'nin sorunlarına, mücadeleye sırt döndükleri oranda Türkiye ile köprüleri atıyorlar. Çünkü Türkiye bugün onu işgal altında tutan hainlerin yurdu değil, onun kurtuluşu için mücadele edenlerin yurdudur.Türkiye ile bugünkü hain yönetimi özdeşleştirip onunla **"köprüleri atmama"** hesabı içinde olmak, esas itibariyle faşizmle uzlaşmanın bir biçimidir.

Yurt dışındaki kimi Türkiyeli yazar-aydın-sanatçı da, suyu sıkılmış bir portakal posası ne kadar portakalsa o kadar Türkiyeli. Sorumsuz, yabancılaşmış, **"batılılaşmış"**....

İşte bu gerçekler de Türkiye devriminin sorunları arasındadır. Bu sorunlara da bütünlüklü bir yaklaşım devrimimiz için bir zorunluluktur.

Türkiyeli aydın onuru ve devrimci aydın sorumluluğu bugün yurt içinde ve yurt dışında bir avuç insanın omuzlarındadır. Bu nedenlerle devrimci kadroların bu soruna daha da hassas ve sekter olmayan ölçüleri içinde yaklaşmaları gerekir. Dar, sekter yaklaşımlar olsa olsa yeni kayıplara yol açar.

Hangi koşul altında olursa olsun devrime bağlılığı, halkın yüce kurtuluş davasına karşı sorumluluğu, aydın onurunu, hayata güveni, kurtuluşun ancak ve ancak halkların mücadele rahminde şekilleneceği anlayışını ve kaçınılmaz olduğu inancını ayaklar altına düşürmeyen, burjuvazinin tımarına teslim etmeyen aydınlarımız da var.

Demokrat Türkiye'nin 18. sayısındaki Doğan Özgüden'in yazısını okurken içim şu yazdığım yazının heyecanıyla çalkalandı.

On yılın üstünde bir süredir yurdundan uzakta ve sürgünde olan Özgüden'in devrime olan inancını, aydın onuru ve sorumluluğunu, Türkiyeli olma titizliğini sürdürüşündeki kararlılığı örnek bir tutumdur.

İlk gençlik yıllarımda gerek gazetecilik, gerek devrimci aydın onuru ve yazarlığımı bilemede çok şey öğrendiğim Özgüden'den bu gün üç yıldır yurdundan uzak bir insan olarak öğrenmeğe devam ediyorum.

Bu belki **"bazı çevreleri rahatsız ediyor, ama onlar zaten rahatsız edilmesi gereken çevrelerdir"**.

Metris'teki bir tutuklunun annesi yazıyor:

'Şuna emin olduk ki cuntanın silahları bir gün geri tepecek'

Demokrat Türkiye'ye bir mektup gönderen tutuklu annesi, satırlarının işkenceleri anlatmaya yetmeyeceğini belirtiyor.

"Çocuklarımızı açlık grevinin bitmesinden sonra, cezaevi avlusunda on saat yağmur altında çırılçıplak beklettiler."

Metris ve diğer cezaevlerindeki gerçekleri anlatan bir tutuklu annesinin mektubunu aynen yayınlıyoruz.

Ben Metris askeri ceza ve tutuk evinde bulunan binlerce SOL görüşlü tutuklulardan birisinin Annesiyim. Üç senedir oğlum tutuklu bulunmaktadır. Gerek gözetim ve gerekse tutuklu bulundukları sürelerde çektikleri işkenceleri sizlere anlatmamıza bu satırların yeteceğini sanmıyorum. Kısacası akla hayale gelmiyen insanlık dışı İŞKENCELER.

Bu üzücü olaylara dur diyecek ne bir makam nede bir yetkili bulabildik. Tüm çabalarımız boşuna, Neticede ULUSLARARASI alanda bizlere yardımcı olup üzüntü ve dileklerimizi gereken yerelere ileteceğinizi düşünerek sizlere yazmayı bir ümit kapısı telaki ettik. TÜRKİYE da yasak ve sansür nedeniyle GAZETELER yazamıyor. İleride belki tarih yazacaktır. Fakat gerek bizim gerekse çocuklarımızın o mutlu anı görmeleri olası mı. Çünkü ölüm kalım mücadelesi veriyorlar. Onları bu güne kadar ayakta tutan tek neden yaptıklarının bilincinde olmaları ve dayanma gücünde ve azminde oluşlarıdır. İşte yukarıda yazdığım gibi gerek çocuklarımızın, gerekse bizlerin artık taahmül gücü kalmadı.

İsterseniz birazda buradaki cezaevlerinden ve bizlere reva görülen durumlardan söz edeyim. Türkiye'deki askeri ceza ve tutuk evlerinin sağlık koşullarından yoksun, sadist insanların yönetimine terk edilmiş birer işkence yuvasıdır. TUTUKLU bulunan çocuklarımızın ekserisi yüksek tahsil görmüş veya görmekte olan talebeler. Onların tüm gıdası OKUMAKTIR. Malesef altı ay önce tüm kalem kağıt, defter ve kitapları alınarak sekiz gün devamlı işkence görmüşlerdir. MAHKEME heyetine soyunarak göstermek istedikleri İŞKENCE alametlerini, hiçe sayan bir mahkeme heyeti adil olur mu? Biz ailelerde tanık olduğumuz bu işkencelere sebebiyet veren idareci ve tatbikçisi işkencecileri şikayet için baş vurmadığımız makam kalmadı.

Bizzat CUMHURBAŞKANLIĞI makamına, M. G. K. GENELKURMAY Başkanlığına M.G.K. Genel sekreterliğine, Milli Savunma Bakanlığına, Kuvvet komutanlıklarına, ADALET ve İÇİŞLERİ Bakanlıklarına, DANIŞMA Meclisi Başkanlık ve üyelerine, ilgili komisyon ile SIKIYÖNETİM Komutan, Savcı ve Adlimüşavirliğine defalarca mektup yazdık, Telgraf çektik, Dilekçe verdik. Olaylara el koymasını istedik, malesef tüm kapılar yüzümüze kapandı. Ziyaretler yasaklandı .

Çocuklarımız bu durumları protesto için muhtelif tarihlerde AÇLIK grevine girdiler. Uğraş veren bizlerden de çokları gözetim altına alındı bir kısmıda halen tutuklu bulunmakta. Gerek tutuklu çocuklarımızın gerekse biz ailelerin birlik ve beraberliklerinden rahatsız olan yönetim Direnişi kırmak bahanesiyle RAMAZAN Bayramı öncesi 170 tutuklu yavrumuzu yeni yapılmış olup gayri sıhhi olan SAĞMACILAR askeri ceza evindeki hücrelere koydular. Bu durumu protesto için Metris, Sağmalcılar, Kabakoz, Sultanahmet cezaevinde bulunan Binlerce tutuklu 7 Temmuz 1983 günü ölüm orucuna girdiler.

Dolayısıyla yakınları olarak bizlerde perişan olduk. Küskünlerin dargınların barışacağı gününde bizleri hapishane kapılarında sefil ve perişan bıraktılar. Kendi aramızda durum değerlendirmesi yapmaya ve çözüm yolları arayışı içinde olan bizlere taahammülü olmayan emniyet ekipleri bizleri dağıtmaya çabalıyor, direnen olursa derhal alıp emniyete götürüyorlar.

Son ümit üç otobüs dolusu ANA-BABA yine ANKARA ya gittik? Gerekli yerlere çözüm için temaslarda bulunduk. Dilek ve temennilerimizi ilettik. Olumlu konuşmalar neticesi tekrar İstanbul'a döndük. Netice olarak ölüm orucu 28 gün devam etti, açlığa dayanamıyan kalp, mide ve ciğerlerinden rahatsız olan yüzlerce yavrumuz komaya girdi. Yapılan müdahale ve verilen SEROM neticesi yavrularımız yeniden HAYATA döndüler.

Açlık grevinden çıkan ÇOCUKLARIMIZIN sağlık ve sihattlarına kavuşturulmaları için gereken çabalarda bulunurken yine görüşlerimiz kaldırıldı. Haftada on dakikalık bir görüşmeyi dahi çok gören bir zihniyetin samimiyetinden nasıl emin olabilirsiniz. İşte TÜRKİYE CUMHURİYETİ' ni yönlendirenlerin demokrasi görüşleri.Görüşler kabinlerde ve telefonlarda sağlanıyor. Üçlü ahize biri dinlemede hoşa gitmeyen bir kelime yapılırsa dinleyici görevi yapan asker hemen sesi kesiyor. Tüm olanaklara göğüs gerdiğimiz bir sırada 14 Ağustos 1983 Pazar günü yapılan operasyon nedeniyle çocuklarımız ON saat dışarda yağmur altında çırıl çıplak beklettirip yine malum işkencelerine devam ediyorlar. SEBEBİ de yanlarında kalem olması. Bu nedenle her yer didik didik aranıyor. Yatakları radyo ve televizyonları alınıyor, KİTAP ları yırtılıyor, yiyecekleri ayaklar altında çiğneniyor, Hatta çıplak çocukların kıçlarına ve ağız içlerine dahi parmaklar sokuluyor.

Bu olayları 16 Ağustos 1983 günü yapılan duruşmalarda açıklayan SANIĞI da duruşma sonucu işkenceye alıp bilahare hücreye atıyorlar. NETİCE olarak şuna emin olduk ki Kaba kuvvet, işkence ve zülumla hedefe varılmaz? Bu silahları bir gün ters tepki yapacaktır. Şuna katiyetle emin olunuz ki Hislerimi dile getiren anlatımlarım doğru ve samimidir. Bu SAMİMİ hislerimize TERCÜMAN olacağınız günleri bekliyor ve BAŞARILAR diliyorum.

İzinci gözüyle Türkiye

İSTANBUL

"Donuyooor, buz gibiiiii" diye bağıran çocuklar kan ter içindeler.

Sağa sola koşuşturan sinirli insanlar, sık sık horozlanmalar.

Yaygınlaşan yaşam stili: **"Paralının önünde iki büklüm ve parasıza karşı gaddar olmak"**.

Kitabevlerinin pek az müşterisi var. Bir çok yayınevi iflas etmiş. Kitapcılarda sadece dinsel, seks veya Atatürk kitapları dolu. Vitrinler Atatürk devrimleri, Atatürk felsefesi vs. vs. gibi kitaplarla dolu. Eczanelerde yüzmede kullanılan edavatlar, terlikler, kozmetik araçlar ve (biraz da) ilaç satılıyor. **"İlaçların pahalı olmasından dolayı müşteri az"** diyorlar eczacılar.

Köşebaşlarında ikişer üçer G3'lü jandarmalar elleri tetikte bekliyorlar. İnsanlar hergün namluların önünden geçip gitmeğe alışmış görünüyor. Konuşulan konu genel olarak **"para sorunu"**.

Dişlerinin hepsi dökülmüş bir hammal memleketin durumu üzerinde şöyle düşünüyor: **"Arkadaşım, Türkiye'de her evde altın dolu. Dünyada olmayan altınlar var bizde. Bu altınları devletimize versek yeter de artar bile."**

Yasak olduğu için dilençiler görünmüyor. Sadece tek tük küçük çocuklar **"acım abi"** diye 20 lira istiyorlar.

Naylon torba veya su satan çocuklar da emniyet görevlilerini görünce panik başlıyor. Kaçışıyorlar. Bazan da yakalanıp, kolları büküle büküle götürülüyorlar.

Vapurla giderken Selimiye'nin çevresinde çok sayıda asker ve asker kışlaları görünüyor. Akşam karanlığı çökünce sadece 3. ve 4. katlarda yer yer ışıklar görülüyor.

Gençlik züppe özentiliğine oldukça kapılmış görünüyor. Yoksulluk içinde, yüksek ökçe, dar pantolonlu giysiler ve yılışık, omurgasız bir yaşam...

"Ben ticaretle uğraşırım" sözü, gururla söylenen bir cümle olarak duyuluyor.

Üreticiden tüketiciye kadar mal senet karşılığı defalarca el değiştiriyor. Tüketicinin verdiği para tüccar senetlerini çöze çöze üreticiye ulaşıyor. Bir kişinin ortadan kaybolmasıyla zincirleme iflas ortaya çıkıyor. Bu mekanizma öyle hassas ki, zoraki yaşayan bir yaratığın bazan duran bazan çalışan kan dolaşımına benziyor.

Sanayide genel olarak çocuklar çalışıyor.

ZONGULDAK

Yaşam standartı oldukça yüksek bir eksoz imalatcısı:

- Allaha çok şükür, ayda 350 ile 500 bin lira arasında kazanıyorum.

İşçi ücretleri sorun değil. Ben çocuk çalıştırıyorum. Şu sıra 7 kişi çalışıyor.

Kaç para aldıklarını ne yapacaksın be kardeşim? Eh işte 8000 civarında. Hayır arkadaş flim çekmene izin veremem, benim atelyede çekme de nerede çekersen çek.

Biraz da ağustos ayının ilk haftasının fiyatları:

(Türk Lirası olarak)

Patlıcan, domates	40-60.-
Et(kuzu)	750-9000.-
Gazeteler(Cumhuriyet, v.d.)	30-50.-
Üzüm	100-150.-
elma	100.-
Tavuk 1Kg	350-400.-
Bal	900.-
Kaşar Peyniri	700.-
Beyaz Peynir	500-600.-
Sucuk	1.300.-
Antep Fıstığı	1.400.-
Taksi(Topkapı-Sirkeci)	200.-
İşkembe çorbası	120.-
Ayran(bardak)	25.-

Kiralar(İstanbul, Ankara'da 3 odalı daireler 22.000-25.000.-, 2 odalı daireler 16.000-20.000.-) İstanbul'da 7 metrekare Gecekondu(Zeytinburnu) metrekare Gecekondu(Zeytinburnu)

Umarım ki, sizlere ülkemiz üzerine kısa bir bilgi verebildim.

Başarılar dilerim
Bir okuyucu

K. L.

ATAOL BEHRAMOĞLU PEN KLÜBÜ ONUR ÜYELİĞİNE SEÇİLDİ

Şair Ataol Behramoğlu Finlandiya P.E.N. Klübü tarafından onur üyeliğine seçildi. Finlandiya P.E.N. Klüp başkanı Lassi Nummi, 25 temmuz tarihli kararı dünya kamuoyuna açıkladı.

1960 kuşağının değerli şairlerinden olan Ataol Behramoğlu, bugün Barış Derneği davası ile genel sekreteri bulunduğu Türkiye Yazarlar Sendikası (TYS) na karşı açılmış bulunan davada sanık olarak bulunuyor. Ataol Behramoğlu, yaşadığımız dönemde şair ve yazarların yaratma özgürlüklerini savunmuştu.

Yıkılsın Zindanlar Kırılsın Zincirler

12 Eylül günü Bonn-Münster Platz' da önemli bir gün yaşandı. Türkiyeli sanatçılar, sendikacılar, gazeteciler, Türkiye'deki Askeri Cuntay'yı protesto ettiler.

Yurtdışında bulunan Türkiyeli sanatçılar ve Sendikacıların, Alman meslekdaşları ile birlikte düzenlediği protesto gösterisinde, ilginç sahneler sahnelendi. Alman Öğretmenleri Bilim ve Eğitim Sendikasının sorumluluğunda organize edilen eylem saat 12.00'de 18.00' e değin altı saat aralıksız sürdürüldü.

Bu eylemde ozanlar türküler okudular. Ressamlar, heykeltraşlar, faşizmi vurgulayan yapıtlarını sergilediler. Topluca devrimci Türküler söylediler, halaylar çektiler. Bilekleri zincirli, caddelerde bildiriler dağıttılar.

Münsterplatz'daki sanatçıların bu eylemi, Bethoven heykelinin önünde başladı ve orada bitti. Protesto eyleminde, daha çok göze hitap eden afişler dikkati çekiyordu. Ak bez üstünde al yazılarla, cuntanın üç yıl içindeki cinayetleri, zorbalıkları çağdışı tüm uygulamaları sayılarla somut bir biçimde ifade ediliyordu. Hemen tüm afişlerin sağ üst köşesine **"1933 Almanya/1983 Türkiye"** yazılmıştı. Ve aşağılara doğru da öteki yazılar... Ayrıca oldukça büyük boyutlu bir bez üstünde F.Almanya'dan ve dünyanın öteki ülkelerinden çok sayıda sanatçı, bilim adamı, Cuntayı protesto ediyordu. Bunların arasında ünlü sanatçılardan Maria Farantouri, V.Vassilikos, Paco İbanez, Mikis Theodorakis da vardı.

Saat 12.00'de sanatçı, yazar, sendikacı ve gazeteciler, adlarını içeren kartonları boyunlarına astılar. Alana toplanan halka faşist cuntanın 3 yıllık eylemini ana çizgileriyle vurgulayan bildiriler dağıttılar. Bu arada yurtseverlerin akıtan kanlarını simgeleyen kanlı **"100 D.M." lar dağıtılan bildiri**ler içinde ilgiyi en çok çeken çarpıcı bir örnekti. Protesto gösterisini düzenleyenlerce özel bastırılmış **"100 D.M."** ların üstüne **"Askeri Cuntaya Mark yok"** ifadesi yazılıydı.

Ses sanatçıları Şivan, Melike Demirağ, Ufuk Adalı, Zamani, Emekçi, M.Çobanoğlu, kendilerine ayrılan platformlarda türküler söylediler. Ressam A.Karahasan, İ.Çoban ve ötekiler tablolarını sergilediler, yarım kalmışları alanda tamamlamaya çalıştılar. Yıldırım'ın... **"İşeyen asker"** heykeli alanın bir köşesinde oldukça ilgiyi çekiyordu.

Sanatçılar ve sendikacılar topluluğu zaman zaman biraraya toplanarak türküler, marşlar söylediler. Münsterplatz bu protesto gösterilerini izlemek isteyen insanların dörtbir yandan akın ettiği alan oldu.

Saat 16.30'a doğru, eyleme katılanlar birbirlerine zincirlenerek kentin kalabalık sokaklarına doğru yürüyüşe geçtiler. Bu yürüyüş sırasında, Türkiyedeki cuntanın insanlık dışı baskılarını , işkence ve katliamlarını kınayan bildiriler, dövizler elden ele dolaştı. Bildirileri dağıtanlar arasında zencilerin ve Yunanlı işçilerin de bulunması ayrıca ilgiyi çekti. Bu çarpıcı protesto karşısında Alman halkı, protestocu sanatçıları ve sendikacıları çembere almışlardı ve coşkuyla izliyorlardı. Aynı ölçüde bu gösteri Alman faşistlerinin de rahatsız etmişti. **"Defolun, kendi memleketinizde yapın bu işleri"** diyebilenler görüldü. Ancak bunların sayısı ikiyi, üçü geçmedi, korkularından kalabalık arasına karışarak kayboldular.

Cemal Kemal Altun'un katledilmesi olayı da eyleme katılanlar tarafından protesto edildi. Şanar Yurdatapan'ın C.K.Altun için yazdığı ve bestelediği bir şarkıyı Melike Demirağ Almanca söyledi. Oldukça ilgi topladı.

Zincire vurulmuş sanatçı, sendikacı ve gazeteciler, saat 18.00'de alana döndüler. Büyük pankartın çevresinde bir çember oluşturdular, ve hepbir ağızdan:

"Kazanacağız"

"Yıkılsın zindanlar, kırılsın zincirler" diyerek, haykırdılar ve bileklerindeki zincirleri kırarak dağıldılar.

Değişik siyasal görüşlere sahip sanatçı, sendikacı, yazar, gazeteci'nin bu ortak eylemi ve ortak dayanışması, içinde bulunduğumuz ortamda örnek bir davranıştı. Bu davranış geleceğe umutla bakanların umutlarını daha da pekiştirdi ve sevindirdi.

Eyleme aşağıda adları yazılı Sendikacı, gazeteci, sanatçı, yazar, bilim adamı katıldı...

Dursun Akçam(Yazar), Ömer Polat(Yazar), Şanar Yurdatapan(Besteci), Melike Demirağ(Sanatçı), Ufuk Adalı(Sanatçı), Murat Tokmak (DİSK Maden-İş Başkanı), Gültekin Gazioğlu(TÖB-DER Genel Başkanı), Kemal Uzun (TÖB-DER Genel Sekreteri), Nurettin Kurtuluş(Sanatçı), Uğur Durak(Karikatürist), Şivan(Kürt Ozanı), Emekçi (Ozan), Zamani (Ozan) Osman Dağlı(Şair), L.Baksi (Gazeteci), M.Baksi(Yazar), Mizgin (Kürt Ozanı), Sefkan (Kürt Ozanı), M.Yürekli, Prof. M.Worf, Y.Feyzioğlu (Yazar), M.Çobanoğlu(Sanatçı), İ.Ece (Ressam), M.Yıldırım, M.Erdoğmuş (Ozan) İ.Çoban(ressam), A.Karahasan (Ressam), K.Hüseyin Avni(Ressam), R.Hocher-Gew-Köln, V.Morr-Gew-Bonn, Y.Arıkan(DİSK Hür-Cam-İş), A.Yeşilyurt (DİSK BLG:temsilcisi), T.Üstün (TÖB-DER) A.Özserin (DİSK Sine-Sen), T.Ata (DİSK Bank-Sen), Roly Brig-Gew

İĞNEYİ DE ÇUVALDIZI DA

Şanar YURDATAPAN

Tahammülsüzlük

Hiç de niyetim yoktu bu sayıda böyle bir yazı yazmaya.. 12 Eylül'ün üçüncü yıldönümü için yapılacak -siz bu yazıyı okurken yapılmış- olan yürüyüşü yazmak isterdim.. 12 Eylül 1983 günü Bonn'un en geniş meydanında, sanatçılar, yazarlar, gazeteciler, sendikacılar ve akademisyenlerin yapacağı protesto gösterisini yazmak isterdim..Aylık bir yayın organının çilesi bu!. Yazımı -hatta gecikmiş olarak- yazdığım şu anda, daha iki eylem de yapılmadı. Ama siz bu yazıyı okurken, çoktaan geçmiş olacaklar!.

Buna benzeyen bir başka şanssızlık da okuyucu mektupları konusunda. İlk yazımdan beri, zaman zaman okuyuculardan fikirlerini yazmalarını rica ettim. Daha canlı bir alış-veriş olabilir ümidiyle. Deneyle öğrendim ki, böyle alış-verişler, hiç değilse HAFTALIK yayınlarda olabilirmiş..Kimi okuyucu, neden sonra gazteyi eline geçiriyor veya yazıyı çok sonra okuyor ve içinden gelip yazıyor.. (Mektupların elime ulaşmasında da başka gecikmeler olabileceğini kabul ediyorum.) Sonuç, -inanırmısınız- hala bir buçuk yıl önce sorduğum sorulara cevap veren mektuplar aldığım oluyor. **"Dil"** konusu aynen (Mektuplarına çok istediğim halde cevap veremediğim okurlarımdan burada özür dilemek isterim. Anlayışla karşılamalarını da beklerim, aynı konulara geri dönersek bir daha içinden çıkamayız sanıyorum.)

Ama Mainz'dan yazan Osman Ant'ın mektubundan bazı bölümleri size aktarmadan geçemeyeceğim..(Mektup Mart'ta başlamış, Nisan'da bitirilmiş, ben Eylül'de cevaplıyorum, ne güzel bir okur-yazar diyaloğu, değilmi?) Osman Ant'ın 14 dolu sayfa tutan mektubundan bir bölümü, altını üstünü çizerek sizlere iletmek isterim:

......"Ama iki kitap okuyupta teorisyen kesilen,...... arkadaşını bir kızla sarmaş-dolaş görüp onu suçlayan ardından bir güzel kızla tanışıp işi ilerletince devrimcilikten elini ayağını çeken, çatık kaşlı, vahşi bakışlı, eli hızlı olmayı devrimciliğin şanı sayan gençleri bunlardan dolayı suçlayıp onlarla alay etmek, onları küçümsemek; girdiği evden çukulata çalarken yakalanmış gecekondu çocuğunu 'Hırsız' olarak adlandırmaya benzer!.....Gençlerin tüm bu saydığımız kötü taraflarından dolayı suçlu olduğunu söyleyenler, kendilerinin bu insanlara nasıl bir miras bıraktıklarına bakmalıdırlar. Nasıl bir mücadele vermişlerdir ki gençler onları 'Pasifist' diye adlandırmış ve......eskilere tepki olarak doğru bildikleri yönde gitmişler, hatalar hataları beraberinde getirmiştir!."......

Böyle sürüp gidiyor mektup, çok farklı konulara değinmiş, tam 14 sayfa emek emek yazılmış.. Böyle uzun mektupların köşe yazarını nasıl açmaza soktuğunu anlamak için yazdığım köşenin boyuna bir daha göz atmamız yeterlidir sanırım. Bu nedenle, öteki konuları bir kenara bir yana bırakıp, yukardaki görüşlerini ele almak istiyorum:

Gençlerin büyük çoğunluğunun, hiç bir eğitim çabası gösterilmeden, o tertemiz **"ilk"** heyecanları kullanılarak yanlışlara itildiğinde aynı görüşteyiz.. Eleştirdiğim zırva davranışların genellikle gençlerde yer etmiş olmasından hareketle, **"Nedenini düşünmeden onlara saldırmayalım"** diyor okurumuz.. Onlara saldırmıyoruz ki!. Saldırdığımız yapılan yanlışlara, yobazlıklara!. Hele hele **"Sol"** adına yapılan yobazlıklara!.. Bu akıl almaz yobazlıkları sadece genç yaştakiler yapmıyor ki!.. Yaşını başını almış, görmüş geçirmiş, belli yerlere ulaşmış sandığın nice insanda, en ummadığın anda çıkıveriyor karşına!..Gençler özellikle alınmasın.. Zaten bir yobazlığı eleştirirken yaşla sınırlı birşey yazdığımı sanmıyorum.. Genç-yaşlı, yarası olan gocunabilir rahatlıkla..

"Demokratik hak ve özgürlükler" i rahat rahat küçümsedik yıllarca.. Onlar **"Burjuva Demokrasisi"** oldukları ve biz **"Halk Demokrasisi"** istediğimiz için, bunu savunmak ihanetle eş sayıldı. Bugün adı altında okur-yazar olarak da olsa toplandığımız gazetenin adına bakın: Demokrat Türkiye!. Bizim, en azından fikirlerimizi geniş kitlelere ulaştırabilmek için, o eskiden pislediğimiz **"Burjuva Demokrasisi"** dediğimiz özgürlüklere ihtiyacımız var, uzun süre de olacaktır..Oysa bu özgürlüklerin en temelinde oturan **"Fikir özgürlüğü"** nün, aramızda bile doğru dürüst olmadığını söylemek, hiç de abartma sayılmamalı...Bakın şu son birkaç sayısına Demokrat Türkiye'nin!.. Çeşitli görüşler yer alıyor ya... Vay sen misin?.. Hakkı Keskin'e, Demir Özlü'ye küfreden edene.. Sizin okuduğunuz eleştiri yazıları -ki bir çoğu bana göre eleştiriden çok sövmek için yazılmış- yayınlanan yazılar, ötekiler arasında zemzemle yıkanmış olanları!. Bir de ötekileri görseniz..Mangalda kül kalmıyor Marksizm adına..Ama mektubun altına bakın: Ya imza yok, ya adres!.

Kendimizinkinden başka görüşlere **TAHAMMÜL** etmek zorundayız...Sevsek de sevmesek de, beğensek de, beğenmesek de mecburuz birbirimize tahammül etmeye.. Kimi zaman düşünmüşümdür kendi kendime ve şu soruyu sormuşumdur:

-Ya kazaen sol iktidara geçebilseydi Türkiye'de, neler olurdu?... Bunu düşünmek -acı ama-korkutucu!.. Türkiye solu, bugünkü yapısı, düzeyi ve kadrolaşmasıyla inandırıcı bir "İktidar alternatifi" olmadığı gibi, bir kaza sonucu iktidara gelmesi halinde, birkaç aydan fazla tutunabilecek bir yapı göstermiyor!..Kısacası, -birçok kişinin düşünüp de açıkça söyleyemediği şeyi yazmak istiyorum: **"Ya iktidara solcular gelse halimiz ne olurdu!?.."**

Bu satırları yazdım ya, düne kadar savunan da saldıracaktır artık! Gene de bilmenizi isterim, şu son yazdığım cümleyi -hiç değilse 50 kez- başkalarından duydum. Hastalıkla baş edebilmenin ilk şartı, hastalığı kabul etmektir...Hasta olduğumuz besbelli ki, **"CIA planıdır..Bizi buraya itiyorlar"** diye diye, itildiğimizi bildiğimiz çukura düştük..Hasta olduğumuz besbelli ki, cuntanın üçüncü yılında, Faşizm hepimizin gözü önünde bütün toplum yapısını değiştirmeye çalışırken, hala etkin bir direniş cephesi oluşturamıyoruz.. Gecike gecike bu görevi–(sosyal demokratlar bile değil), A.P. liler- ele almak üzereler, biz hala birbirimizle meşgulüz!!!..

Bu satırlara TAHAMMÜL edemeyenlere sesleniyorum...Kabul, ben ve benim gibiler **"Küçük Burjuva "** yız!. Ama alışın biraz TAHAMMÜL etmeye.. Bu küçüminnacık burjuvalar, pekala Burjuvazinin çıkarlarını savunabilirlerdi, o vakit başlarına bir sürü belayı da almazlardı!... Bakın o küçüminnacık burjuvacıklar-yanlışta bulsa, yobaz da bulsa- tek insandan bile vazgeçmek istemiyorlar..İnsanları **"Değişmeleri, gelişmeleri içinde"** görüyorlar.. Oysa bu görüş açısı, Diyalektik görüşe yatkın olanlara ait olması gerekti, değil mi?..

İşte bunun için yazmaya devam etmek kararındayım.. Yazdıklarımı okumaya katlanacak insanları gözden çıkamadığım için... Sevgilerimle

BELGELERİ YAYINLIYORUZ

●

Aşağıda yayınlanan belgelerden ilki 17 sahifelik bir metindir. Ağustos ayı başlarından itibaren Türkiye'de AP ve CHP taraftarları arasında okunup çoğaltılıp dağıtılmaktadır. 31 Mayıs'tan beri önce Çanakkale'de daha sonra İstanbul Balmumcu Askeri Cezaevinde tutulan AP ve CHP'nin bir Kısım önde gelen yöneticileri tarafından ortak hazırlanmıştır. Daha çok Demirel'in üslup ve değerlendirme mantığını yansıtan bu belgeyi uzunluğundan dolayı, geniş alıntılarla özetleyerek veriyoruz.

İkinci belge, AP'nin devamı olarak ilk önce kurulan 31 Mayıs'ta Cunta tarafından kapatılan BTB'nin iki önde gelen örgütleyicisinin, Çanakkale'de tutuklu bulundukları sırada Cunta'ya hitaben yazdıkları dilekçedir. BTP'nin kapatılmasının anayasaya, yasalara açıkça karşı bir müdahale olduğunu açıklayan bu belgeyi de ilginç bölümlerini olduğu gibi aktararak özetleyeceğiz.

Son iki belge, **"Demokrat Türkiye"** nin bu sayısı baskıya verilmek üzere iken elimize geçti. Hernekadar yukardaki belgelerde ileri sürülen görüşlere yenilerini eklemiyorlarsa da, ortaya konulan tavrın kararlılığını yansıtmaları bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca Demirel'in elinden çıktığı belli olan dördüncü metinde Cuntaya karşı daha da sertleşmiş nitelemeler, suçlamalar görüyoruz. Öte yandan Demirel'in ilk metinde **"Batı"** yı başlayan mücadelede kendilerinden yana tavır koymaya çağıran, bunun önemine değinen sözlerinin bu sonuncu bildiride vurgu noktası değişmiş. Demirel **"desteklemeseniz dahi bu mücadeleyi vereceğiz"** mesajını daha belirgin bir ifadeyle belirtmek gereğini duymuş görünüyor.

Bu belgeden önce, AP hükümetlerinin değişmez Dışişleri Bakanı İ.S. Çağlayangil'in bir mektubundan küçük bölümler aktaracağız. Mektup, F.Almanya Dışişleri Bakanı Genscher'e yazılmıştır ve 25 Temmuz 1983 tarihini taşımaktadır. Bu, çeşitli ülkelerin devlet adamlarına, önde gelen politikacılarına, nüfuzlu basın-yayın organlarına ve uluslararası kuruluşlara gönderildiğini duyduğumuz mektuplardan biri olmalıdır. Diplomatik jargon içinde aynı görüşler ifade edilmektedir.

Bu belgelerden sonra bunlardan yola çıkan bir yorum yer alıyor. Burada AP, CHP partilerinin bir burjuva demokrat muhalefet kimliğiyle ortaya çıkış nedenleri ana hatlarıyla verilmeye çalışılmıştır. Demokrat Türkiye'nin bu sayısında yer alan öteki yazılarda bu konuyla ilgili noktaların bazıları işlendiği için ve ayrıca dergimizin bundan sonraki sayılarında devrimci demokrat akımın tutumu ile ilgili olarak yapılacak yayınlar içerisinde bu konu yeri geldiğinde daha ayrıntılı biçimlerde analiz edileceği için şimdilik bir çerçeve verici yorumla yetiniyoruz.

BELGE 1

TÜRKİYE DEMOKRASİYE DÖNMÜYOR

Türkiye, dünyada mevcut 156 devlet arasında demokrasi ile idare edilen 23, Asya'da 4 ve Orta-Doğu'da 2 devletten biri idi. Bu gün askeri idare ile yönetilen 40 devletten biri oldu.

Türkiye, aynı zamanda, Avrupa Konseyi'nin ve NATO'nun bir üyesidir.

12 Eylül 1980'de ordu, ülkenin anarşi ve terör sebebi ile idare edilemez hale düştüğünü ileri sürerek ve en kısa zamanda demokrasiye dönüleceği teminatını vererek hiyerarşik düzen içinde yönetime el koydu.

12 Eylül 1980 tarihinde, ülkenin yaklaşık üçte birinde zaten Sıkıyönetim vardı. Parlamento, orduya geniş yetkilerle bu güvenliği sağlama görevi vermişti. Buna rağmen, 12 Eylül 1980'de ordu, fiilen sivil yönetime tümü ile son verdi.

Bu bir hükümet darbesi idi. Ancak, içerde ve dışarda, ordunun 1960 ve 1971'de olduğu gibi bir süre sonra kışlasına çekileceği, demokratik idareye tekrar dönüleceği sanıldı. 12 Eylül 1980 harekatı huzur ve güven sağladı diye alkışlandı. Demokrasinin katline hiç önem verilmedi.

Daha sonraki gelişmeler bu istikamette olmamış. Türkiye demokrasiye dönmekten uzaklaşmış, şimdilik güdümlü bir vesayet rejimine kaymıştır.

Böyle başlayan metin, daha sonra askeri müdehale ile ona gerekçe olarak gösterilen **"anarşi ve terör"** üzerinde duruyor. Özetle ülkede darbeden önce sıkıyönetimin var olduğunu, terörü önlemek üzere ordunun zaten görevlendirilmiş olduğuna işaret ediyor: **"Bu görevi yapmak için devletin başkaca bir güvenlik kuvveti de yoktu"**, ayrıca **"parlamento ve hükümet anarşi ve terörün önlenmesinde hiç bir şekilde engel değildi,"** deniyor.

Bugün bu görevi yapanlar, dün de aynı görevle mükellef olanlardı. Nitekim, sıkıyönetim sonrasında 18 ay İstanbul'da Ordu Kumandanı, Vali, Emniyet Müdürü aynı kişilerdi.

Ülkede, kanun ve nizam hakimiyetinin sağlanması, ister sivil idare, ister sıkıyönetimle olsun, hukukun temel ilkeleri ve Anayasa düzeni çiğnenmeden yapılacaktı. Parlamento ve hükümet, anarşi ve terörün önlenmesine hiçbir şekilde engel değildi. Keyfiliğe, zulme, haksızlığa kaçmadan huzur ve sükun, kanun hakimiyeti sağlanmalı idi.

Bugünkü nispi sessizliğe aldanarak yönetimin, kalıcı huzur ve sükunu sağladığını iddia etmek güçtür.

Sağlandığı söylenen yüzeydeki huzur, açık baskıya, keyfiliğe, insan haklarının tümü ile çiğnenmesine dayalı bir tedhişin yarattığı geçici bir korku döneminin sonucudur.

Ordu, yönetime el koyduktan sonra, hiçbir yargıç kararı olmadan dilediği kişiyi göz altına almaya başladı. Bu kişiler doksan günden önce yargıç önüne çıkarılma hakkına sahip değillerdi.

Polise, jandarmaya ve sıkıyönetime anti-demokratik yetkiler tanındı. İşkence yaygın hale geldi. Yurt içinde ve dışında bu olaylar duyulmaya başladı. Şikayetler çoğaldı.

Bir-iki olay soruşturma konusu olunca, bazı polis şefleri, subay ve assubaylar, polisler işkence yapmaktan, ölüme neden olmaktan mahkum oldular.

Buna karşı binlerce işkence olayı kapalı kapılar arasında, hücrelerde ve özel sorgu odalarında gizli kaldı. İşkence yaygın bir sorgulama sistemi olmuştu. Bugün mahkemelerce tahliye edilen binlerce vatandaş işkence izlerini ve sakat kalan uzuvlarını göstererek dolaşıyorlar. Terör büyük ölçüde durmuştu, ama bitmiş mi idi?

Darbenin lideri Evren **"Onlarla anlayacakları dille hesaplaştık. Kendi silahları ile mücadele ettik. Şimdi yerin altına indiler."** demektedir.

Kaba kuvvete dayanan, hukuk dışı bir bastırma hareketinin insan haklarına aykırılığı gözardı edilse bile, kesin sonuç vermediği bu konuşma ile de kabul edilmektedir.

Üstelik önümüzdeki günlerde, teröristlerin, işkence gören ve haksızlığa uğrayan küskün ve kinli yeni dostları ortaya çıkacaktır.

Şayet geçilebilirse sivil yönetim, bu yaraları da sarmaya, kanun ve hukuk devletini adalet duygusu ile uygulayarak iç barışı sağlamaya mecbur bırakılmıştır.

Yüzbinlerce yurttaş sıkıyönetim ve polis tarafından yakalanmış, dövülmüş ve işkence görmüştür. Analar, babalar, eşler, çocuklar, avukatlar aylarca sanıkları görememişler, nerede olduklarını bulamamışlardır.

Daha sonra MGK'nin kayıt tanımaz keyfi yönetiminden, yasalarda yapılan anti-demokratik, insan haklarına aykırı düzenlemelerden, devlet aygıtını, mahalli idarelerin, devlet işletmelerinin başına ve etkili mevkilerine eski subay ve generallerin yerleştirildiğinden, hukukun bağımsızlığının ortadan kaldırıldığından örneklerle söz edilmekte **"asker siyasete girmiş, cunta teşekkül etmiştir"** sonucuna varılmaktadır.

Ardından, cuntanın **"terör ve anarsi önlendikten sonra 'makul bir süre içinde' demokrasiye dönüleceği"**ne söz verdiği Evren'in konuşmalarından alıntılarla hatırlatılıyor, ama buna karşılık uygulamanın tam aksi yöne olduğu ileri sürülüyor.

Bir süre sonra generaller, ihtilalin hedefini devlete, siyasi partilere ve politika adamlarına çevirdiler. Böylece iktidara yönelmiş bir cunta oldular. Devleti ve ülkeyi işgal ettiler. Hazır imkan varken her sahada reform yapacaklardı. Siyasi Partileri kapattılar. Partilerin binalarına el koydular. Büro malzemelerini açıkça sattılar. Sendikalar kapatıldı. Liderleri yargıç önüne çıkarıldı. Üniversitelerin bağımsızlığına son verdiler. Yargıçların teminatını kaldırdılar. Danıştay'ın yetkilerini aldılar. Vergi reformu adı altında bazı bürokratların ütopik fikirlerini yasa diye yürürlüğe koydular. Tutmadı, değiştirdiler. Şu güne kadar 48 vergi kanunu çıkardılar. Bunların çoğu kendi çıkardıkları yasaların yanlışlarını düzelten kanunlardır. Bugün Türk Vergi Hukuku içinden çıkılmaz bir yumak halindedir. Grev hakkı, toplu sözleşme hakkı askıdadır. Yeni anayasa ise işçi haklarını büyük ölçüde kısıtlamıştır.

Cunta, yönetimin süresini uzatmak için, devletin bütün meselelerini ancak kendilerinin çözeceğini; bu işleri bitirmeden gitmeyeceklerini, siyasetçilere güvenmediklerini yoğun bir propaganda haline getirdi.

Daha sonra Evren'in yurt gezileri alaylı bir dille anlatılıyor ve hazırlanan anayasanın **"... ön sözünden geçici maddelerine kadar militarizmi hukuki yapıya kavuşturan bir metin"** olduğu vurgulanıyor.

Demirel ve Ecevit, Anayasaya şiddetle karşı çıktılar. Ecevit bir demokrasi mücadelesinin bu şartlar altında yapılamıyacağını söyledi. Evine çekildi. Demirel, partili arkadaşlarına sesini duyurmaya çalıştı. Fakat, referandumda 'Hayır' propagandası yasaklanmış, hapis cezaları ile önüne geçilmişti. Bu baskı ve tedhiş havasında herhangi bir netice alınması mümkün değildi.

Radyo ve TV ve Basında Generaller kesin bir 'Evet' kampanyasına giriştiler. Evren yurdu dolaşıp, bandolu, mızıkalı bir 'evet' gösterisi yaptı.

Hayır, demek, vatana ihanet gibi gösteriliyordu.

Politikacılar, hayır demek ve gerekçesini anlatmak için ortaya çıkamadılar. AP eski milletvekillerinden Dr. Nazmi BAŞ, muayenehanesinde (Hayır) oyu kullanacağını söylediği iddiası ile tutuklandı.

Ülkenin her köşesinde (Hayır) demeye kalkanlar takip edildiler. Tutuklandılar, yargılandılar.

Referandum, Türk Demokrasisinin tabuta konduğu gün olmuştur.

Batı basını ve devlet adamları da işin içyüzünü aramadan Türkiye'nin demokrasiye dönme yolunda bir dönemeci aştığı inancındaydı. Alkışlar, bravolar batı sınırından yağmaya başladı.

Metnin bu bölümünde kurulan yeni rejimden ve partileşme olaylarının nasıl geliştiğinden bahsedildikten sonra batı devletlerinin cuntaya karşı tavrını sorguluyor. Onları eleştirerek ikaz ediyor. Önce şunları soruyor.

VESAYET REJİMİ BAŞLIYOR

Hangi demokrasiye geçiliyordu?

Türkiye için özel bir demokrasi olur mu idi?

Bu sorunun cevabını birlikte arayalım...Evren'e ve Genarallere göre demokrasinin temeli parlamento değildir. Silahlı kuvvetlerdir.

Son sözü millet değil, ordu söyleyecektir. Ne kadar izin verirlerse, o kadar özgürlük ve insan hakları olacaktır Türkiye'de.

Daha sonra Evren'in çeşitli açıklamaları hatırlatılarak onun **"namus sözü"** verdiğini, hatta faaliyetleri durdurulan partilerin yeniden aynı isim altında çalışmaya başlayabileceklerini söylediği, fakat daha sonra bütün bunlardan cayıldığını, veto hakkı vb. gibi kayıtlar getirildiğini belirterek:

Demokrat ve özgürlükçü siyaset adamları bu şartlara rağmen demokrasi mücadelesi ıı başlattılar. Gazetelere demeç verdiler.

"Partiyi Millet kurar, partimiz hazır."

Evren bu sözü duymazlıktan geldi. 3 Ocak 1983 günü başbakan Ulusu, kapatılan AP'nin ikinci adamını, Dr Saadettin BILGIÇ'i davet ederek kendisinin başkanlığında kurulacak bir Merkez Partisini desteklemelerini istedi. Demirel'in de desteğini beklediklerini bu görüşme talimatını Evren'den aldığını söyledi.

Komünistler ve Sosyalistlere karşı değiller mi idi? İşte fırsat önlerine çıkmıştı. Devleti birlikte yönetirler, Sol'u ve aşırı Sağ'ı ezerlerdi. Liberal Demokrasi ise 5 yıl sonra düşünülecek bir konu idi. Bu olacak şey değildi. Cevap kesin hayır'dı. Adalet Partisi fikrini savunan liderleri, özgürlükçü demokrasiye dayalı bir partinin milletin içinden çıkacağına inanıyorlardı. Ulusu'ya da fikrinden vazgeçmesini tavsiye etmekte idiler.

deniyor. Ardından MDP'nin kuruluşundan ve BTP'nin kapatılmasına kadar giden süreçten sözediliyor.

Sunalp, generaller tarafından bir devlet partisi kurmakla görevlendirilmiştir. Ulusu şimdilik saklanmıştı. Kolları sıvadı. Kadrosunu kurmak için Demirel'in etkisinden çıkabilecek eski AP'li yöneticilere dayanan bir parti kurdu.

Muvazaa Partisi, Anadolu'da soğuk karşılandı; tutmadı.

Buna karşı, partiyi millet kurar diyen gerçek demokratlar ve yasak dışı kalan AP'liler çok kısa zamanda **"Büyük Türkiye Partisi"** ni Ankara'da kurup, kapısını açtılar.

Partinin genel başkankığına da bir emekli orgeneral, Ali Fethi ESENER seçildi.

Parti bütün yurtta coşku ile karşılandi. Basın hiç bir yorum yapmadan bu olayı içte ve dışta olduğu gibi aksettirdi.Evren ve Ersin, derhal Esener'i çağırdılar. Sunalp ile birleşmesini istediler. İstanbul'da valisi devreye sokuldu. Parti kurucularından İstanbul'da bulunanlara generaller adına Sunalp'in partisine iltihak etmeleri için baskı yapıldı. Cevap hayırdı.

Generaller BTP'ne 11 gün tahammül edebildiler. **Veto haklarını kullanmayı bile çok hafif ve tehlikeli buldular.**

Demokratik sol kanatta olanlarda şöyle anlatılıyor.

Demokratik sol da, CHP'nin yerine, tabandan bir parti oluşturma hazırlığı içinde idi. Türkiye'nin eski Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün oğlu Prof. Erdal İnönü bu görevi üstlenmişti.

Generaller ise, kendi adamları ve Başbakanlık Müsteşarı Necdet Calp'i istifa ettirerek Halkçı Parti adı altında, sözde sol bir muvazaa parti kurdurmuşlardı. Calp, İnönü'nün özel kalem müdürü idi. Şimdi ise karşısına oğlu çıkıyordu. Elbette değerli bir oğula karşı sönük bir özel kalem müdürü pek hafifti.

Metinde, **"Çanakkale'de ikamete mecbur edilme"** olayının **"düpedüz tutuklama"** olduğu, kendilerinin açık bir cezaevi koşullarında yaşadıkları, aileleri dışında kimseyle görüştürülmediği, basının yaklaştırılmadığı ve gazetelerde kendileriyle ilgili en basit haberlerin bile yayınının yasaklandığı anlatılıyor ve Çağlayangil'in yurtdışında iken gelip teslim oluşuna değinilerek bundan **"bir adam kaçırma olayı"** diye sözediliyor.

Ardından yeni rejimi **"Evrenizm"** diye adlandırıp anlatan bölümler geliyor. Evren'in kendini **"herşeyi bilen"** bir diktatör yerine koyduğu öyle davrandığı belirtilerek alaylı bir dille bahsediliyor.

Metin, **"militarizm ülkeye bütün ağırlığı ile çökmüştür"** diye devam ediyor ve cuntanın **"kendi anayasasını ve kanunlarını çiğnemeyi göze alarak"**, **"referandumu da çiğneyerek"** parti kapattığını, tıpkı yargıçmış gibi 16 siyaset adamını tutuklatıp, parti kurucularının siyasi hak ve özgürlüklerini kaldırdığını ilan ederek, bununla da yetinmediğini belirtiyor ve şöyle diyor.

Şimdi elinde bir silah daha var. Partilerin göstereceği milletvekili adaylarını veto edebilecektir. Bunun anlamı şudur; ancak cuntanın beğendiği kişiler aday ve sonuçta milletvekili olacaklardır. Seçmen Cuntanın gösterdiği adaylara oy verecek, böyle bir seçimle ortaya çıkacak parlamento ülkeyi beş yıl yönetecek, temsil edecek, yasa yapacaktır. Muvazaa partileri hükümet kuracak, hizmet verecektir.

Türkiye ve Türk milleti buna rıza gösterecek.

Bu, millete, ülkeye ve onun ayrılmaz parçası olan Türk Silahlı Kuvvetlerine hakarettir.

Türkiye Pakistan değildir. Bir Ziya-Ül Hak aranmıyor. Tarihinde hiç müstemleke olmadı. 17. bağımsız Türk Devleti bu Cumhuriyettir.

Bu ülkede 1876'da bu yana parlamento vardır. 1946'da ise, çoğulcu demokrasiye geçilmiştir. O günden bu yana otuza yakın genel ve kısmi milletvekili, mahalli ve senato seçimi yapılmıştır.

Millet son sözü söylemeye alışıktır. 1950'de milli şef İnönü'yü oyları ile değiştirmiş, iktidar kurup değiştirme geleneğini benimsemiştir.

Demokrasi milletin hayat tarzıdır.

Bugüne kadar millet ordunun sözüne güvenmiştir. Çünkü 1960 ihtilalini yapan cunta sözünü tutmuş ve 1961'de bir genel seçim yaparak iktidarı devretmiştir. 1971'de parlamentoya dayalı bir restorasyon dönemine fiili müdahale yapmadan önayak olmuş, daha sonra geriye çekilmiştir.

Bugüne kadar Türk Ordusu Güney Amerika modelinde kalmamaya özen göstermiştir. Bu Atatürk'ün de buyruğu idi.

Şimdi ikinci Atatürk gelmiş, **"Evrenizm"** militer bir demokrasi kavramı olarak sunulmuştur.

Türkiye bugün 12 Eylül 1980 tarihinden daha ağır bir krizin içine itilmiştir.

Ardından kendi tavırlarını formüle ediyorlar.

Evren'in zorla kabul ettirmek istediği, güdümlü patilere dayalı rejim modeli vatansever devlet ve siyaset adamları tarafından şiddetle reddediliyor. Çünkü böyle bir yönetimin getireceği felaketi biliyorlar; ya faşizm, ya komünizm. Milletin demokrasi ümidi ve inancı yaşatılmalıdır.

Bundan sonra **"Batı"** devletleri ve NATO'nun tavırına değinerek şöyle diyorlar:

"Evrenizm" geçici bir idare olacaktır. Avrupa, Portekiz ve İspanya'da bir **"Evrenizm"** modeli ile karşılaştığını unutmuştur. Amerika ve batı ülkeleri, Evren'i, elleri kızarıncaya kadar alkışlıyor, destekliyorlar. Evren başarıya ulaşırsa, demokrasi rafa kalkacaktır; ama Nato'nun bir kanadı istikrara kavuşacaktır, sanıyorlar.

Aksi düşünce bir hayaldir. Halbuki Nato, **"Rejimi ne olursa olsun, yeter ki istikar olsun"** düşüncesindeki devletlerin bir araya gelmesinden değil, hürriyet ve özgürlüğü, ins... haklarını korumak için bir araya gelinmesi fikrinden doğmuştur. Nato şartı budur. Özgürlükçü demokrasiye inanan sol ve sağ siyaset kadroları kısa bir süre de gizli kalan gerçek amacı geniş halk kitlelerine indireceklerdir. İşte o zaman Türkiye için yeni bir arayış başlayacaktır. Türkiye yeniden demokrasiye döndüğü gün artık bir batı müttefiki kalabilir mi? Kötü günlerinde Evrenizm'i kendisine layık bulan dostlarına güvenebilir mi? İnanabilirmi?

Kader birliği içinde olan sol ve sağ liderler bu sorulara içten 'Evet' diyemiyorlar.

BÜGÜNKÜ MÜCADELE

Metin'in sonuç bölümü ve mesajı şöyle:

Türk siyaset kadroları ve liderleri bugün özgürlükçü demokrasi için çetin bir mücadele veriyorlar.

Millet giderek bu mücadeleyi anlıyor. BTP'nin kapatılması, siyaset adamlarının had-be-had Çanakkale'ye götürülerek tutuklanması, milli şok etkisi yapmıştır. Henüz serbest kalan politikacılar yeni partiler kuruyorlar, generaller veto ediyor. Onlar tekrar yeni kurucular ileri sürüyorlar, generaller onları da veto ediyor. Vatansever siyasetçiler tükenmiyor.

Tekrar yeni kurucular. Bu şerefli bir özgürlük kavgasıdır.

Demokrasi ile militarizm savaşı başlamıştır. Avrupa ve Amerika demokrasileri bu savaşta tarafsız kalamaz. Demokrasi, müşterek kültürümüzdür.

Batı medeniyeti ile Türkiye'yi birbirine yaklaştıran en önemli bağ demokrasidir.

Türkiye, birçok islam ülkesi için özlemle takip edilen örnek bir devlettir.

Demokrasisinin Türkiye'de kesin başarısı, III. Dünyanın ve pekçok islam ülkesinin siyasi kaderini değiştirecek ağırlık taşımaktadır.

Demokrasi ile yönetilen tek islam ülkesi olan Türkiye'de, batı demokrasileri taraf olmak zorundadırlar. Demokrasiden yana, insan hak ve özgürlüklerinden yana, ortak medeniyetten yana...

Birleşmiş Milletler ve İnsan Hakları Beyannamesi, Helsinki Nihai Belgesi ve Nato anlaşması uygulanmak için imza edildiler.

Türkiye bu anlaşmaların onurlu imza edenidir. Türkiye'deki buğünkü durum, bunların tümüne aykırıdır.

Batı bir Polonya olayındaki direnişi yürekten destekliyor. Demirel ve Ecevit'in başlamak zorunda kaldıkları demokrasi kavgası, Walesa'nın direnişinden çok daha fazla sonuca yakındır. Ve o kadar zor değildir.

Türk milletinin içten desteği, Evren ve arkadaşlarının dışında Türk ordusunun demokratik geleneği, iyi yetişmiş siyaset kadrolarının varlığı Türkiye'yi gerçek demokrasiye hızla döndürebilir.

Türkiye'de 3 yıl içinde olup-bitenler ve Evren, gerçeği iyi anlatılamadı.

Türk basını üzerinde ağır bir sansür vardır. Gazete sahiplerinin büyük bir bölümününün hükümetle ticari ilişkilerini sıcak tutmaya temayülü, giderek istismar edilmektedir. Gazeteciler hapsedilmektedir. Etkili kadın yazar Nazlı Ilıcak cezasını çekmiştir. Şimdi sıra 70 yaşındaki Başyazar Nadir Nadi'ye gelmiştir.

Bu nedenle bazı gazetelerde askeri yönetimi ve hatta militarizmi övme yarışı başlamıştır.

1918'lerde işgal altındaki İstanbul'da böyle bir basın türemişti. Mütareke basını, bugün Türk basın tarihinin unutmak istediği bir dönemin yüzkarasıdır.

O zaman da gerçeği söyleyen, yazan ve bağıran vatanseverler vardı. Sonuçta onlar kazandı.

Bugün de var. Sayıları çok olmasa bile, bugün de öyle olacaktır. Onlar kazanacak, demokrasi kazanacaktır.

Türkiye iç kavgasını yapmaktadır. Yardım ve keza destek değil, demokrasi düşmanlığı yapılmamasını istiyor.

Türk demokrasisinin sevdalıları, seslerini duyurmak ve yalnız olmadıklarını hissetmek istiyorlar. Gerçeğin batıda anlaşılmasını, yayılmasını, tartışılmasını ve konuşulmasını; kısaca, milletler ve devletler tarafından bilinmesini istiyorlar. Militarizmin övülmemesini, desteksiz kalmasını bekliyorlar.

Evet buğün belki insanlar ölmüyor. Ama demokrasi öldü. Demokrasinin ölümlerin sebebi olduğunu kimse iddia edemezdi. Demokrasi öldürülmemeli idi. (...)

Netice olarak, Türkiye demokrasiye dönüş çabasında değil, Türkiye idaresini ordunun nüfuzuna dayanarak ele geçirenler, devlete yerleşmeye, ona meşruiyet kazandırmaya çalışıyorlar. Demokrasi ölmüştür. Huzur ve sükun demokrasiyi katlederek değil, yaşatarak sağlanmalı idi.

Hedef, huzur ve sükun sağlanmadan çok devleti ele geçirmeleridir. Huzur ve sükun sağlamanın onun bahanesi olduğu iyice ortaya çıkmıştır.

Cuntanın maskesi düşmüş, hakiki yüzü görülmüştür. Bu, Türkiye'yi zaafa uğratır, yeni emsallere sürükler. Bu durumu alkışlayanların, vebal altında kaldıklarını, demokrasiyi katletme suçuna iştirak ettiklerini söylemek istiyoruz.

BELGE 2

BTP YÖNETİCİLERİ "ANAYASA TEBDİL, TAĞYİR VE İLGA EDİLMİŞTİR" DİYOR

31 Mayıs günü cuntanın emriyle kapatılan BTP'nin örgütlenme sürecinde nazım rol oynayan H. Cindoruk ve M. Gölhan'ın Çanakkale'de **"ikamete mecbur"** tutuldukları yerden cunta yönetimine gönderdikleri dilekçe, **"MGK sayın başkanlığına"** hitabıyla başlıyor. Daha sonra Nisan ayında başlayan partileşmenin anayasal ve yasal kural ve koşulları tek tek açıklanıyor ve bunlara dayanarak şu hatırlatmaları yapıyor.

(...) "Bu hukuk kurallarını bilen ve uyan vatandaşlar için, siyasi parti kurma ve siyaset yapma hakkı Devletin Anayasasının teminatı altına alınmıştır.

Yönetim biçimi ayırd edilmeksizin bütün Devletler sözlerine güvenilen ve yaptığı yasalara uyan hukuki ve onurlu otorite kaynaklarıdır.

Devleti, Anayasa ve yasa bağlar. Devlet, anti-demokratik kural da koyabilir, yasa da çıkarabilir. Bu da bir hukuk ve durumdur. Ancak, devlet kendi yaptığı Anayasa, kanun ve kararından cayamaz, bunları kaldırmadıkça veya değiştirmedikçe uygulamaktan vazgeçemez. Yasal kaynağı olmayan buyruk veremez.

Bu nedenle Devletler geriye işleyen yasa çıkaramazlar. Yasada açıkça işlendiği gün suç olmayan hiç bir fiilden ötürü kişileri suçlayamaz, yargılayamaz, tutuklayamazlar.

Ayrıca, kişilere uymaları gerekli kuralları ve uymazlarsa uğrayacakları sonuçları yasalara açıkça yazarlar.

Herkes bilsin ve öğrensin diye Resmi Gazete ile de yayınlarlar. Resmi Gazete ile yayınlanamayan kanun ve kaide, mahkemeleri de kişileri de bağlayamaz.

Devlet, uluslararası bir kurumdur. Yasaları kendi sınırları içinde başka uyruklu kişileri de başka devletleri de bağlar. Milletlerarası anlaşmalara taraf olur, taahhüt altına girer.

Devlet, bu derece ciddi ve saygıdeğer güvenilir bir organizasyondur.

Biz 25 Nisan 1983 günü, yüce ve sürekli böyle bir Türk Devletinin teminatı altında siyasi faaliyete başladık.

İnandık ki, biz yasalara uydukça ve hakkımızda görevli ve yetkili yargı organlarınca onanmış hüküm bulunmadıkça Anayasada yazılı hak ve görevlerimizi yerine getirebileceğiz, bir siyasi parti kurabileceğiz."(...)

Daha sonra ise MGK'nin BTP'yi kapatıp iki kurucusunu sürgüne göndermek kararına değinilerek, MGK'nin böyle bir karar almasının hiçbir hukuki dayanağı olmadığı, MGK'nin Anayasa ve yasalarla kendine verilmiş yetki sınırını çignediği vurgulanıyor.

"Cumhuriyet Baş Savcısı, Savcılar, Anayasa Mahkemesi, Sivil ve Askeri Mahkemeler bizi suçlayabilir, denetleyebilir, kovuşturabilirdi.

Milli Güvenlik Konseyi ise bizi şahsen veto edebilirdi, Yargılayamazdı. Konsey, Anayasanın geçici maddelerine göre ancak yürütme ve yasama yetkilerini kullanabilirdi.

Anayasanın ve yasaların kesinleşmiş yargı kararlarına bıraktığı konularda Milli Güvenlik Konseyi yetkisizdi. (...)

Ardından MGK'nin aynı kararında getirilen yeni siyaset yapma yasaklarının da anayasa ve yasaları çignemek anlamına geldiğine işaret ediliyor.

"Anayasa, Milli Güvenlik Konseyine Anayasada yazılı siyaset, seçme ve seçilme yasaklarını arttırma ve değiştirme yetkisi tanımamıştır.

Maddenin Anayasada yer alması, aksine bir karar almaktan Milli Güvenlik Konseyini men etmiştir. O kadar ki, Milli Güvenlik Konseyi geçici 4. maddedeki yasakları da değiştiremez, kaldıramaz." (...)

Kendilerine uygulanan Çanakkale'de **"ikamete mecbur tutulma"** tetbirinin de özel olarak T.C.K'unu hiçe saydığını,keyfi olduğunu işaret ederek MGK'nin BTP'yi kapatma kararında gösterdiği gerekçelerin hiçbir hukuki dayanağı olmadığı açıklanıyor.

79 sayılı kararda gösterilen gerekçelerin ve kararların Anayasa ve mevzu hukukta yeri yoktur. Şöyle ki:

a) Vatandaşların bir kısmını vicdan sahibi kabul ederek, bu mechul zevatın şahitliğine istinat edilerek suçlama yapılmıştır.

Vicdan sahibi olmayan veya olan tabirleri bir hukuki kararda objektif delil taşımaz. Bilinmeyen kişilerin mutasaver kanaatlerine istinaden karar kurulamaz.

"Ükemizde vatandaşları yeniden kamplara bölmek aralarına yeniden nifak tohumu serpmek" iddiası müccerret olmakla beraber, mevzu hukukta yeri olmayan bir suç tarifidir.

Bu iddia, partilerin tümüne ve kurucularına yöneltilmiş bir suçlamadır. Bütün partiler fikir ayrılığının yasal temsilcileridir. Zira tarafımızdan yapılan iş, program ve tüzüğü yetkili organlara tevdi edilmiş yasal bir parti kurmaktan ibarettir. Bu parti, illegal bir cemiyet ve çete değildir. Ayrılıkçı bir kamp veya nifak merkezi sayılamaz.

Partiler kuruluşlarından sonra yazılı ve sözlü faaliyetlerinden sorumludurlar. Kaldı ki, tüzel kişilik kazanan partinin iki kurucusunun asli mesuliyeti olsa bile kapatmaya yetkili değildir. Kapatmayı gerektiren fiilleri ancak parti yetkili organları işleyebilir. Partinin aktif veya pasif bir davranışı gereklidir.

(...) "Konseyin kararı bu yönü ile de tezat ve terdit ifade etmektedir."(...)

Kendilerinin iki kurucu üye olarak suç işlemeleri halinde bile hiç bir organın partiyi kapatamayacağı belirtilerek şöyle deniliyor:

"Kısacası iki kurucunun şahsi fiilleri nedeni ile siyasi hayatın vazgeçilmez bir kurumu kapatılmıştır. Konsey kurucuları değil, partiyi veto etmiştir. Bu karar yok sayılmalıdır, Konseyin parti veto hakkı yoktur. Milli Güvenlik Konseyi, gerçek ve tüzel kişilerin hürriyetleri ve varlıkları ile ilgili yargı kararları veremez. 12 Eylül 1980'den beri bu hakkı hiç olmamıştır."(...)

Parti kapatmanın ancak ve ancak yetkili yargı organınca hükme bağlanabileceği vurgulanarak, **"aksi hal anayasayı tebdil, tağyir ve ilgadır"** denilmektedir.

Dilekçenin son kısmında durumun hukuki açıdan topluca değerlendirilmesi yapılmakta ve

Nasıl Danıştay'ı, Yargıtay'ı kapatamaz ise parti kapatmak, kurucularına veya bir kısım vatandaşlara siyasi yasaklar koymak, gözetim altına almak gibi yargı kararlarına gerek olan işlemlerde Konsey sadece müddedi olabilir.

Yargıçlık yapamaz. Anayasanın ve kamu hukukunun sistematiği de budur.

c) Nitekim, Konseyin bu kararı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe de girmemiştir. Eğer bu karar, bir yasama tasarrufu olarak muhalen kabul edilse bile mer'iyeti için neşri kanun icabıdır.

Neresinden bakılırsa bakılsın yasal dayanağı olmayan 79 sayılı tebliğ uygulanamaz.

İnfaz kabiliyeti olmayan, kamu kudretini sınırlayan, Anayasaya açıkça aykırı bu kararın tatbik edildiği kişiler mağdurdur.

Hukuka aykırı bütün kararlar gibi bu tebliğin infazı ise kanunsuz bir mahiyet almıştır.

Çanakkale Sıkıyönetim Komutanlığı, 79 sayılı bildiride ikamete mecburiyet haline bir mevkufiyet haline intikal ettirmiştir.

Zincirbozan'da askeri bir tesiste 2 Haziran 1983 tarihinden bu yana tutuklu bulunuyoruz. Bu hususu hafifletmek için nizamiye kapısına asılan bir yazı özü itibarı ile tutukluluk hadisesinin kesin delilidir.:

"Misafirler, Sıkıyönetim komutanının nezaretinde, eşsiz güvenceli ve toplu olarak ikamet etmektedir. Bu ikamet bir tutukluluk veya adi bir nezaret altında bulundurma hali değildir."

Biz misafir değiliz, Misafir, kendi serbest arzu ve iradesi ile bir barınağa geçici olarak intikal eden kişidir. Biz ise yolumuzu çeviren Güvenlik Kuvvetlerinin gözetiminde ve rızamıza bakılmaksızın bu garnizona kapatıldık.

Misafir kelimesi ile hukuki durum da, sıfat da değiştirilemez. Girdiği evden çıkmasına, dilediği ile konuşup görüşmesine engel olunan, bulunduğu yerden çıkmasın diye çevresi silahlı askerlerle beklenen kişiye misafir demek kanunla apaçık alay etmektir. Hukukta mizah olmaz. Bu açıkça bizlerin bu garnizona silah zoru ile kapatılması olayıdır."(...)

denilmektedir.

Dilekçe şü sozlerle sona ermektedir.

"SONUÇ: Bu dilekçe, pişmanlık ve ıslah olma duguları içinde ve bir talebe konu olsun diye verilmiyor. Talep, bir hukuki durumun düzeltilmesi, farkedilmeden yapılan bir haksızlık ve kanunsuzluğun kaldırılması için yapılır.

Yapılacak talep yetkili ve görevli organa yönelmelidir.

Bizim olayımızda hukuk yoktur. 79 sayılı karar metninde hakkımızda kanunsuz ve hukuka aykırı muamelenin farkedilerek yapıldığı açıkça yazılıdır. Yargı denetimi de kapalıdır.

Bu nedenle, bu yazıyı yapılan işin referandum, Anayasaya, milletin üstün iradesine ve yasaya rağmen yapıldığını bildiğimizi ve her türlü haklarımızın korunmasını yüce Milletimize tevdi ettiğimizi ifade ve tarihe bir vesika teşkil etmek üzere sunuyoruz.

Demokrasiye inacımız, milletimize güvenimiz çoğalmıştır.

Sonuç ve çile önemli değildir. Anayasa var mı, geçerli mi, referandum yapıldı mı sorularının muhatabı mesuliyetini ve cevaplarını versin, bilsin istedik.

Sağılarımızla,

MEHMET GÖLHAN

HÜSAMETTİN CİNDORUK

BELGE 3

ÇAĞLAYANGİL'İN GENSCHER'E MEKTUBU

Mektup,

Türkiye'nin geçirmekte olduğu bunalım üzerinde Ekselanslarına zaman zaman fikir teatisinde bulunmak fırsatı doğmuştu. Ekselans DEMİREL ile beraber Ankara'daki evimde yaptığımız konuşmaları hatırlıyorum.

Bu konuyu Türkiye'deki Büyükelçilerinizle sık sık konuştuk.

Bu telakkilerde de ifadeye çalıştığımız gibi, başta Ekselans Demirel olmak üzere ben ve mensup olduğumuz siyasi partinin yöneticileri gerçek demokrasilerde hangi sebep ve gerekçe ile olursa olsun askeri müdahalelere yer verebileceğine hiç bir zaman inanmamışızdır.

Buna rağmen Türk Ordusunun manevi şahsiyetinin zedelenmemesi gerektiğini ve nihayet olayın defakto bir durum olduğunu nazarı itibare alarak ve demokrasiye geçebileceğini de düşünerek, 12 Eylül'ün karşısında bir tavır takınmamaya, bir askeri idarenin işlerini zorlaştırmamaya azami itina gösterdik.

girişiyle başlıyor ve askeri darbelerin Türkiye'de **"sık sık tekrarlanan tarihi bir hata"** olduğu belirtiliyor, bunların **"Türkiye'de siyasal istikrara kavuşulamamasının tek engeli ve ülke kalkınmasının daima yarım kalmasının ve Türkiyenin güçsüzlüğe düşmesinin baş sebebi"** olduğu ileri sürülüyor.

Mektup şöyle devam ediyor:

Bunun içindir ki biz başta kader birliği yaptığımız müttefiklerimiz olmak üzere bütün batı aleminin özellikle kendileri ile aynı gayeyi paylaştığımız, bugünkü Almanya Hükümeti gibi hürriyetçi ve demokrat, anti-komünist anti-faşist iktidarların Türkiye gibi stratejik önemi büyük olan bir ülkede uyanan dikta hevesleri ve demokrasiden uzaklaşma hareketleri karşısında, kendi felsefelerine, aynı zamanda siyasi çıkarlarına yakışan tavrı almalarını istedik ve bekledik.

Ama "Türkiye bizim yanımızda olsun da rejimi ne olursa olsun" diyenler, askeri idareyi teşci, hatta teşvik etmekten kendilerini alamadılar.

Bugün, varılan neticede bu davranışların büyük payı vardır.

Ardından

Türkiye'nin idare biçimi elbette ki iç meselesidir. Bu duruma dıştan bir müdahale söz konusu olmamalıdır. Ne var ki, demokrasi Türkiye'de askıya alınınca kendileri ile ortak bağlarımız sadece demokrasi anlayışında birleşmekten ibaret olan dostlarımız. "Ne oluyor." diyecekleri yerde "iyi oluyor." derlerse bunu tasvip etmenin imkanı yoktur. Ve böyle durumun gerçek anlamı Türkiye'nin iç işlerine karışmaktır.

Bugün türkiye'de cereyan eden faaliyetin vahim neticeleri kısa zamanda ortaya çıkacaktır.

deniliyor. Mektubun son bölümünde yeniden Türkiye'nin **"Batı"** ile, NATO ile ilişkisine değiniliyor:

Size bir çok kere "Askeri idare ile meselelerinin çözmüş hiç bir ülkenin

Süleyman DEMİREL

İhsan S. ÇAĞLAYANGİL

Mehmet GÖLHAN

Hüsametin CİNDORUK

olmadığını, askeri idarenin hiç bir memleketi güçlendirmediğini aksine zaafa uğrattığını, şayet NATO'nun fonksiyonu bitmemiş ise, iskelet bir NATO olamayacağını onun için şayet Türkiye zaafa uğrarsa bütün hürriyetçi camianın zararına olacağını söyledim.

Sizinle Ankara'da benim evimde bu son konuşmamızda sizin Ankara havaalanında vermiş bulunduğunuz beyanatı övdüğümüzü hatırlıyorum. Siz o beyanatınızda Türkiye NATO'nun bir üyesidir. NATO üyesi olan ülkeler NATO şartı ile bağlıdır. Bu şart ise, "Hürriyet, Serbestiyet ve insan haklarının korunmasının, demokratik prensiplerin uygulanmasını amirdir." diyordunuz.

Bugün Türkiye'nin demokrasiye geçeceği bir aldatmacadır. Türkiye güdümlü bir idareye sürüklenmiştir, seçim yine olacak, meclis yine olacak, partiler yine olacak ama, halkın istediği gibi değil diktatörün dediği gibi olacaktır.

BELGE 4

DEMİREL'İN İKİNCİ BİLDİRİSİ

İlk bildirinin kamuoyunda duyulması ve bir özetinin ünlü İngiliz gazetesi **"The Times"** te yayınlanmasından sonra ve bunun üzerine başta Demirel olmak üzere tutuklu siyasiler hakkında askeri soruşturma açılmasından sonra yazıldığ anlaşılan bu belgede Demirel, ilk bildirideki görüşlerini yeni gelişmeler bağlamında bir kere daha ve artık iyice sertleşmiş bir dille tekrarlıyor.

Örneğin, **"Türkiye her geçen gün biraz daha militarizmin avuçlarına giriyor"** diye başlayan bildirinin Cunta paralelindeki -seçime katılacak- üç parti hakkındaki söyledikleri şu:

Generaller, anarşist ve teröristleri bir kenara bırakmış, partiler siyaset ve devlet adamlarına, tarafsız basına savaş açmışlardı.

Bu sırada Başbakan Ulusu da cuntanın partisinden aday olacağını açıkladı. 6 Kasım'da yapılacak seçime, Başbakan ve Eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Bülent Ulusu'nun partisi ile Amiralin müsteşarı Necdet Calp'in partisi katılacaktır.

Favori Bülent Ulusu'dur. Sağı temsilen yarışıyor. Rakibi Necdet Calp ise Solu temsil edecek. Bir de figüran parti liberal Turgut Özal var. Bu zat da son aylara kadar Ulusu'nun Başbakan yardımcısı olarak Cunta hükümetlerinde görevli idi.

Durum şudur. Başbakanlık binasının üç odasından birer lider yaratılmıştır. Bu binanın üç odasında oturup, üç yıla yakın aynı yönetimi beraberce cuntanın emrinde sürdürenler bir anda üç ayrı fikri temsil eden parti kurudurulmuştur. Bu bir operettir. Rol tevziatını, cunta yapmıştır. Şimdi sahneye konulmaktadır. Müzik bandodur. Dekor kışladır. Aksesuar süngüdür. Bunun adı düpedüz, demokrasi sahtekarlığıdır.

Evrenizm, faşizmin 1983 modelini gerçekleştiriyor. Temel görüşü devlet ve istikrar bahanesi ile demokrasinin şekli hale getirilmesidir. Bu yönetimde devletin temeli ordudur. Parti bir araçtır, ve Ordunun emrindedir. Partinin varlığı bir fikri temsil etmek, halkın yönetime katılmasını sağlamak değildir. Ordu herşeyin üstündedir.

Aksine ordu adına yönetimde ve parlementoda görev alacakları bu yerlere getirmek için parti bir silahtır. Türk halkı bu düşünceyi kavradığı için Generallerin kurdurduğu MDP'ye "Beşinci Ordu" adını takmıştır.

Çünkü Türk Silahlı Kuvvetleri bugüne kadar 4 ordudan kurulu idi. Bugün ordu politikaya girmekle kalmamış, siyaset yapma tekelini de üzerine almıştır. Konsey üyeleri dışında Kara Kuvvetleri Komutanı Necdet Uruğ'da açıkça politika yapmakta, orduyu siyasi bir organ haline getirmeye çalışmaktadır. Bir iktidar partisi bir de muhalefet partisi vardır. Bir tane de yedek partisi. Generaller, batı dünyasına ve halka ciddi biçimde bu üç parti arasında yapılacak seçimin dürüst ve demokratik genel oy tesbiti olduğunu kandırmaya çalışıyor. Son bir hafta içinde Evren Doğu Anadolu'da sesini yükselterek ve milleti de tehdit ederek, militarizminpropagandasını yapan 6 nutuk söyledi. İktidarı isterlerse bırakmayacaklarını fakat bu formülle bırakmayı münasip bulduklarını söyledi. Aksi halde tekrar vazgeçebileceklerini ima etti. Şimdi, cunta tespit ettiği adayları bu üç parti arasında taksim etme işini yapıyor. En güvenilen militarist kiralık, satılık veya korkak bürokrat, asker eski siyasetçi, gazeteci, yeni meclise aday gösterilip, milletvekili yapılacak.

Bildirinin son kısmı ise şöyle:

6 Kasım'da kim kazanırsa kazansın militarizm iktidara gelcektir.

Evrenizm, parlementoyu bir birlik haline getirmektir. Millet vekili askere alınacaktır. Böylece militarizm seçimle işbaşına geçmiş olacaktır.

Cunta, iktidarını sözde seçimle değiştirecektir. Değişen bir şey olmayacaktır.

Süngü, seçimle meşru iktidar yapılacaktır.

Bu seçim mekanizması, demokratik, eşit ve adil bir oylamanın hiçbir şartını taşımıyor. Batı demokrasilerinin savundukları, halkın serbest iradesi ile hür, özgür ve etkili bir parlemento kuruluyor.

İnsan hak ve özgürlükleri, yürüylüğe konulmuyor. Olağanüstü rejim bitmiyor, temelli bir sistem haline getiriyor.

Avrupanın en güçlü Nato ordusu, ülkesini işgal olayını bir barış anlaşması ile milletine ve müttefiklerine onaylatmak istiyor.

Demokrasi, batı ve Nato ile ortak bağımsızdır. Bu bağı savunmak sadece Türk Milletinin görevi sayılamaz.

Toplu ve milli yararları gereği bütün demokrasiler, müteeffikler, dünyanın her yerinde, yüksek manevi değerleri savunmalıdır.

Komünizm faşizm'den sonra Evrenizm bazı ülkelerde çekici ve kolay bir yönetim biçimi olarak yayılırsa şaşkınlık veya pişmanlık fayda vermez.

Evrenizme Türkler karşı çıkıyor, tek başlarına. Cunta böyle bir seçimden bile korkuyor.

Tutukluyor, yasaklıyor, 16 politikacıyı rehin alıyor, yargılıyor, dövüyor. Bahanesi kominizm tehlikesi idi, o bitti, şimdi iftira, tehdit, hakaret ve şantaj silahlarını kullanıyor.

Batı dünyası sussada Türkler kararlıdır.. Hem istikrar hem demokrasi için kavga verilecektir.

Türkler 1920'lerde tek başlarına istiklallerini sağladılar.

Şimdi de öyle olacak.

Görüleceği üzere, ilk metin, Türkiye halkına da açık mesajlar vermekle birlikte, asıl olarak **"Batı"** kamuoyuna, özellikle de şimdiye dek cuntaya karşı hayırhah bir tutum almış olan merkez ve sağ politik güçlere, NATO çevrelerine seslenmektedir. AP-CHP bloku olarak Türkiye'de bir demokrasi - militarizm savaşının başladığı resmen duyurulmakta ve kendilerinden buna göre tutumlarını militarizm belirlemeleri istenmekte, daha doğrusu onların şimdiye kadarki tutumlarını militarizm yanlısı diye değerlendirerek bundan böyle bu tutumlarını terkedip **"demokrasi"** cephesinden yana ağırlık koymaları kesin bir dille talep edilmektedir. Ayrıca şimdiden uyarıyorlar ki, **"Batı"** ve **"NATO"** şimdiye kadar sürdürdüğü **"rejimi ne olursa olsun, yeterki istikrar olsun"** tavrını bundan böyle de sürdürürse, Türkiye'de başlamış mücadelenin demokrasinin zaferiyle sonuçlanması halinde bu ülke **"Batı"** ile ilişkisini hiç şüphesiz gündeme getirecek ve herhalde koparacaktır. Metni yazanlar **"Batı"** ve **"NATO"** Cuntaya karşı tavrını değiştirmezse **"Türkiye yeniden demokrasiye döndüğü gün artık bir Batı müttefiki olarak kalabilir mi?"** diye soruyorlar.

Bu, apaçık biçimde-enazından-" **NATO'dan çıkarız"** uyarısı hatta tehdididir. Ve son derece ilginçtir. Çünkü AP-CHP cephesinin ağzından ilk kez duyulmaktadır. Ve şimdiye kadar bu partilerin NATO'da çıkma talebini ileri sürenleri nasıl niteledikleri düşünülürse şimdi bizzat kendilerinin bundan sözetmeleri kolay inanılacak gibi değildir.

Yoksa bu geçici bir öfkeyle söylenmiş bir boş söz, kof olduğu belli bir blöf müdür? Bir başka deyişle **"demokrasinin"** militarizme galip geldiği gün, örneğin bir AP'nin **"dün dündür, bugün bugündür"** gibisinden bir tavırla boşverip geçeceği belli olan bir kuru tehdit midir?

CHP'nin özellikle AP'nin bugüne kadarki siciline bakıldığında buna pekala evet diyebilir ve ciddiye almayabiliriz. Ancak, CHP ve AP'nin duyan **"hadi canım sende"** desin diye bunu söylemiş olabileceğini düşünmek de yanlıştır. O halde metni yazanların bu çarpıcı görüşü ileri sürmelerinin bir nedeni olmalıdır.

Metinde bu neden bir ilke sorunu olarak konuluyor. Şöyle ki; onlara göre NATO, **"hürriyet, özgürlük, insan haklarını korumak temeli üzerine kurulmuştur. Daha doğrusu iddia budur ve Türkiyede sırf bu iddianın gerçekliğine inandığı için "Batı"** müttefiki ve NATO üyesidir. Öysa; örneğin NATO cuntayı desteklemekle, hele sözkonusu **"demokrasi-militarizm"** mücadelesi koşullarında bunu yapmakla, temelindeki iddia ile çelişkiye düşmüş olur. Açıkçası bu ilkeler üzerine kurulmadığı kanıtlanmış olur. Dolayısıyla da özgürlükçü demokrasinin zafer kazandığı bir Türkiye'nin NATO 'da yer alması şart değildir, hatta buna gerek yoktur.

Bu kendilerini ilkelerinden zerre taviz vermeyen bir kimlikle sunan AP-CHP'lilerin NATO sorununun neden gündeme getirileceğini izah edişidir. Şüphesiz son derece saygıdeğer ve parlak bir tavır alış tarzıdır ama tek kusuru AP ve CHP'nin bu denli ilkesever olduğuna bizzat kendilerinin bile inanmamalarıdır.

Bunu söylemekle NATO'dan çıkma tehdidinin kofluğunu, gayriciddiliğini söylemek istemiyoruz. Tam tersine ciddi bir ikaz yapıldığını ama gerekçenin metinde ifade edilenden başka olduğunu öne sürüyoruz. Bize göre metni yazanlar, öyle "ilke" leri falan değil, doğrudan doğruya, başlamış demokrasi mücadelesinin muhtemel seyrini gözönünde tutmaktadırlar. Kesin bir kapışmaya hazır olduğunu bunu göze aldığını, buna göre hazırlandığını iyice belli eden ordu-devlet **"cephesi"** karşısında demokrasinin gerçek bir zafer kazanması için gerekli olan geniş toplumsal hareketin hangi tepki güçlerini, hangi tarihsel-ideolojik motifleri devreye sokması gerekeceğini ve bütün bu oluşumu yaşayıp sahiplenen bir halkın ulaşacağı eylemsel düşünsel düzeyi, bunun zaferle taçlandığı bir ortamın havasını, buna rengini verecek siyasal-ideolojik yönelimi dikkate alıyorlar. Daha açık bir deyişle devrimci demokrat bir akımın kendilerinin bir ölçüde, mümkün en az boyutlara indirgeyerek harekete geçirmeyi, kullanmayı tasarladıkları halk tepkisini tarihsel-toplumsal kökenlerine inerek, örtük veya örtülmeye çalışılan tüm yönlerini dinamize ederek harekete geçirebileceğinden korkuyorlar. Ve bu sürecin bırakalım Türkiye-NATO ilişkisini, ülkenin **"Batı"** ile ilişkisinin tümünü temelden değiştirmesine kaçınılmaz olarak yol açabileceğini kestiriyorlar. Dolayısıyla metni yazanlar, kendi istek ve iradelerinin dışında gelişecek bir durumun kaygısıyla uyarıda bulunuyorlar.

Ama eğer bu tespit doğruysa açıklamamız gereken bir nokta var. AP-CHP, özellikle AP **"demokrasi"** mücadelesinin, böyle bir sürece gebe olduğunu kestirebiliyorsa, NATO'dan çıkmak vb. sonuçlara varabileceğini hesaplıyorsa, neden bu mücadeleye katılıyor? Kaldı ki eğer süreç anılan türden gelişmelere, özelliklere gebe ise böylesi bir süreçte bizzat AP ve CHP'nin siyasal varlıkları, temsil ettikleri sosyal sınıfların konumları da ciddi bir tehlikeyle karşı karşıya olmayacak mıdır? O halde AP-CHP'nin hem bu tehlikeleri görerek hem de bu tehlikeleri adeta kaçınılmaz biçimde içeren bir mücadele sürecine katılmaları, nasıl açıklanabilir?

Hernekadar ortada bir çelişki var gibi gözüküyorsa da metni kaleme alanlar mevcut durumda, **"demokrasi-militarizm"** mücadelesi bayrağını açmakla düzenin asli koruyucu partileri olarak gereken en doğru ve zorunlu tavır aldıklarını biliyorlar. Şüphesiz böyle bir durumda olmayı, yukarda anılan tehlikeleri taşıyan bir mücadeleye girmeyi hiç istemezlerdi ve siyasi hayatları boyunca sorunların **"demokrasi - militarizm"** çatışması planında konmasından hep kaçındıkları halde şimdi bundan başka bir yol bulamama noktasına gelmiş oluşlarından ötürü seviniyor da değillerdir. Ancak AP ve CHP, ülkenin yakın tarihindeki başlıca siyasal gelişmelerin birinci derecede mirascıları olarak ve dolayısıyla bu mirasın tarihsel evriminin karakteristiklerini dolaysız gözlemleyebilmelerinden, içeriyor olmalarından dolayı herkesten daha önce biliyor ve seziyorlar ki, özel olarak siyasi tarihimizin bizi getirdiği noktada,kurulu düzenin orta ve uzun vadede mümkün en az zararla kalıcılığının, devamının garanti altına alınabilmesi için bir **"demokrasi - militarizm"** mücadelesinden geçmek kaçınılmaz olmuştur. O mücadele de düzenin aslî sahipleri, AP ve CHP, **"militarizm"**'in karşısında **"demokrasi"** yi sımsıkı sahiplenerek, cephenin odağını ve insiyatif gücünü elde tutarak mücadele etmelidir. Aksi takdirde, yani kendileri yer alsın veya almasın o mücadele, ama biraz erken veya geç mutlaka verilecektir. Ama bu kez bu kavganın adını koymak, içeriğini vermek, yayılacağı alanları ve derinliğini belirlemek, mücadele güçlerini şekillendirmek başkalarının elinde olacaktır. Bu mücadeleyi ertelemek bir ölçüde ama artık o noktaya gelinmiştir ki toplumun şimdi ses vermez görünen yüzeyi altındaki huzursuz, kımıldanan iç dünyasının derinlerinde her erteleme, erteleyenleri de dıştalayan bir tepki boyutlanması demektir. O yüzden sözkonusu mücadelenin ilk fırsatta ilan edilmesi, demokrasi cephesinde mevzilerin mümkünse hepsinin şimdiden işgal edilmesi hayati bir zorunluluktur. Verilmesi kaçınılmaz mücadelenin kaderini, içeriğini, alanlarını ve kanallarını belirleyebilmenin ilk koşulu budur. Bunları çok önceden bilebilmenin bilinciyledir ki gerek AP ve gerekse CHP, 12 Eylül'ün başından beri Cuntaya mesafelerini koymağa özen göstermiş, açık tavırlar almamakla birlikte birer muhalefet odağı oldukları izlenimini vermeğe gayret etmiş ve Cuntanın kurmaya çalıştığı siyasal-toplumsal model somutlaştıkça, bunun orta ve uzun vadede düzen için nasıl büyük bir tehlikeyi davet ettiğini görerek, düzen adına muhalefetlerini sertleştirmişlerdir. Cuntanın yaptığından taviz vermemek kaydıyla önerdiği siyasal uzlaşma veya barış tekliflerini bundan dolayı kararlılıkla reddederek, ona karşı mücadele açmanın düzen adına tek sorumlu, bilinçli davranış olduğunu, başka bir yolun artık kalmadığını tesbit etmişlerdir.

O halde şöyle bir özetleme yapabiliriz. Ortada şimdilik sessiz, sinmiş duran geniş bir kitlesel muhalefet potansiyeli vardır. AP ve CHP gibi köklü düzen partileri bunun sadece gözle görülür iktisadi sorunlardan, mevcut kurumsal yapının aksaklık ve yetersizliklerinden kaynaklanan bir muhalefet olmadığını, başka ve en az bunlar kadar önemli kaynakları olduğunu biliyorlar. Ve muhalefet potansiyelininhenüz değinmediğimiz- bu özelliklerini dikkate alarak, 12 Eylül rejiminin kurup yerleştirmeye çalıştığı idari-siyasi mekanizmanın bu muhalefeti sindirmek, massetmek şöyle dursun, büsbütün patlama noktasına iteceğini görüyorlar. Böyle bir patlamanın ise yalnızca o idari-siyasi yapıyı değil, tüm düzeni yıkabileceğini kestiriyorlar. Ve işte bu yüzden Cuntanın kurup zorla benimsetmek istediği yapıyı **"militarizm"** diye niteleyip **"demokrasi"** sloganıyla ona karşı mücadele açıyorlar. Şüphesiz bu slogan yörüngesinde sadece bu kitlesel muhalefet değil, ayni tehlikeyi gören egemen sınıf kesimleri de toplanacaklardır. AP-CHP'nin ortak zemininde ve kendi iç bünyelerinde oluşacak bu bileşim istenen sonucu sağlayacaktır.

AP ve CHP herbiri kendi açısından ve kendi alanlarında bunu başarabileceklerini, daha doğrusu başarmaya mecbur olduklarını biliyorlar. Az önce de belirtildiği gibi bu son derece hayati girişimin birçok handikapı olduğunun da bilincinde olmalıdırlar. Hemen işaret etmeliyiz ki, Cuntanın ve onun iktidar partisinin kendilerine karşı yöneltecekleri hücumların sertliği, bu handikapların ancak bir kısmıdır. Asıl handikaplar bizzat yönlendirmek istedikleri muhalefet potansiyelinde yatmaktadır.

şüphesiz CHP, AP'nin, özellikle AP'nin geniş halk kitlelerinin muhalefetini yönlendirmesi sözü bile alışılagelmiş sol literatürde sınırlı birine çok yadırgatıcı gelecektir. Fakat önemle hatırlatmak gerekir ki AP'nin devamı olduğu D.P. 27 yıllık Kemalist tek parti diktatörlüğüne karşı birikmiş halk tepkisini çevresinde toparlayıp yönlendirerek iktidara gelmiş bir parti idi ve bu desteği 1960 askeri darbesine kadar büyük ölçüde korumuştu. Kaldı ki 1960'dan sonraki 1961 ve 1963 başarısız askeri darbelerin ertesinde DP'nin devamı AP, 1965 seçimlerini DP'den bile fazla bir oy oranına erişerek kazanmıştı. 1971 askeri müdahelesiyle istifa ettirilen hükümetten uzaklaştırılan AP 1969 seçimlerini de kazanmış partiydi. **"DP-AP geleneği"** nin bu parti ideologlarınca daha gerilere dayandırıldığı, örneğin 1930' larda kurulan, fakat gördüğü geniş kitlesel destekten ötürü hemen kapatılan Serbest Fırka olayının da sahiplenildiği gözönüne alınırsa, bu DP-AP geleneği denen şeyin, Türkiye halkının otoriter devlet düzenlerine karşı, kendisini şekillendirecek bir hamur gibi gören siyasal anlayış ve müdahalelere karşı duyduğu derin tepkiyi anlama, onu yönlendirme başarısı diye özetleyebiliriz. DP-AP siyasi literatürünün gözde deyimi **"1946 ruhu"** bu olguyu ve bu başarıyı kasdeder. Şüphesiz bu, sözkonusu tarihsel ve yaygın tepkiyi kurulu düzenin ana müesseselerini sarsmayacak kanallara akıtabilme aralarda avutabilme **"sanatı"** dır da.

DP-AP geleneğinin en azından 1970 başlarına kadar en büyük oy oranına sahip partileri çıkarabilmesi, bu **"sanat"** taki ustalıklarının da bir ölçüsüdür.

Bu konuya yeniden dönmek üzere bu kez CHP'ye baktığımızda benzer bir nokta bulabileceğiz. Bilindiği gibi, TC devletini kuran ve yirmi yedi yılın hemen tümünde ülkeyi tek parti diktasıyla yöneten CHP, 1970'lerin başına kadar genel algılanışıyla bir **"devlet partisi"** gibidir. Partinin 1965 öncesinde **"ortanın solu"** na kaydığını ilan etmesi bile onu halk kitlelerine ısındırmamış ve nitekim 1965 ve 1969 seçimlerinde oyları sözde artacağına sürekli düşmüştür. Ancak, 1972'de B.Ecevit ve ekibi **"biz kapıkulu değiliz"** diyerek partinin tarihi başı, devletle adeta özdeşleşmiş lideri İ.İnönü'ye karşı çıkıp onu sansasyonal biçimde istifaya mecbur bıraktıktan sonradır ki CHP, İnönü'yü deviren ve 12 Mart askeri müdahalesine açıkça karşı çıkan yeni lideri Ecevit'in şahsında halk kitlelerinin coşkuyla etrafında toplandığı bir parti oldu. CHP'yi 1973 ve 1977 seçimlerinde en büyük parti yapan coşkulu halk destsğinin bu yöneliminde **"1946 ruhu"**'nun bir tekrarını, aynı saikleri görebiliriz.

AP ve CHP, yakın tarihlerindeki bu ögeleri ve deneylerini, ayrıca hala büyük ölçüde koruduklari yaygın ilişkilerine güvenerek, buna ortak hareket etmelerinin alışılmış somutlanması kolay tez ve önerilere sahip oluşlarının avantajlarını dadeleyerek, söz konusu tarihsel halk muhalefeti potansiyeline sonuna kadar, büyük ölçüde denetimlerinde tutabileceklerini varsaymaktadırlar. Ancak, derginin öteki yazılarında oldukça etraflı şekilde açıklandığı üzere, devrimci-demokrat bir akımın özellikle Türkiye tarihinin, toplumunun bu aşamasında kendileri için en azından potansiyel bir alternatif, ciddi bir rakip olduğunu da görebilmekte, bundan tedirgin olmaktadırlar.

Bülent ECEVİT

Belki de bu **"tehlike"**'yi, bu tedirginliği, ötekilerden çok daha fazla dikkate aldığından ötürü CHP lideri Ecevit ve etrafındaki kadrolar, 12 Eylül döneminin ortalarına kadar en aktif burjuva muhalefeti odağı olmalarına rağmen, şu aşamada öne çıkmamışlardır. Ecevit'in özellikle işçi sınıfı hareketiyle **"taban"**'dan bağlaç kurmaya yönelik çalışmalara ağırlık verdiği bilinmektedir. Ecevit ve kadrosunun son partileşme aşamasında, parti kurmaya karşı çıkarken 12 Eylül rejimini kökten gayri meşru saydığını belirten, parti kurmak için müracaat etmenin rejimi meşru görmek anlamına geleceğini ifade eden tavrı, onun çok daha radikal bir muhalefet programıyla ortaya çıkabileceğinin açık belirtileridir. Anlaşıldığı kadarıyla Ecevit'in önderliğinde veya onun çevresinde geliştirilecek bu muhalefet hareketi, seçimlerin ertesinde ve muhtemelen bir **"parti"** biçiminde olmasa bile değişik alanlarda kendisini gösterecek bir **"akım"** olarak ortaya çıkacaktır. Hiç şüphesiz bu akım, fiili gücüyle belki değil ama ideolojik-siyasal tezleri itibariyle devrimci-demokrat bir akımın önünde önemli bir engel olabilecektir. ●

Fransa-Masell maden ocaklarında maden işçilerinin yaşam garantisi yok

Bir başkadır Maden ocakları.. Ve Başkalaşır Derinliklere İndikçe.. Kendine Has Kuralı Vardır..Ve Bu Kurala Uymak, Onu Öğrenmek Yaşamın Tek Şartıdır, Yeraltında. Kuralları Tanımayan, Uymayan Çoğu Zaman Ölümle Buluşur. Bir Başkadır Yeraltı Dünyası. Işıksız, Havasız Karanlık ve Kaypaktır... Burun, Burunadır Ölümle, İnsan...

Çok şeyler söylenmişdir, çok şeyler yazılmışdır, haklarında maden işçilerinin. Türküleşmişler kimi kez. Birlikte gitmişler ölüme, birlikte üretmişler Kömürü ve birlikte paylaşmışlar çok şeyi.. Bunun içinde ortak davranışlar görmek mümkündür ayrı ulustan olan insanlarda. Yüzyıllardır hep aynı olmuş kaderleri. Ya bir göçük altında kalmak, ya bir patlamada Ölmek, ya da bir dikkatsizliğe kurban gitmek. Harıl-harıl çalışır maden ocakları. Ve tüm günler işçi çalışır yerin dibinde, pek haberleri olmaz yukarda olup, bitenlerden. DIŞARI, onlar için bir an evel gidilmesi gereken yer olur. Ve bunun içinde bir başkadır iş bitişinde yukarıya çıkış. Islak atletleriyle silerler yüzlerini. Terleri damlar siyah taşlar üzerine.

Ufak bir çıtırtı dikkat keser. Ocaklarında çalışmak için herkesten genç olmak istenir. 30 yaşından büyüğü pek almazlar maden ocaklarına.

Uzun bir geçmişe sahip Mosell maden ocakları. Avrupanın en büyük ocaklarından biri sayılır. Her ulustan binlerce işçi çalışır. Özellikle iş krizinin artmasıyla birlikte maden ocaklarına rağbet arttı.

Yaklaşık bin kadar Türkiyeli ve Kürdistanlı işçi çalışır. Çağdaş tekniğin maden ocaklarınnada girmesine rağmen, ağırlıkla insanoğlu üretimin temel unsurudur. Kimbilir kaç can yemiştir bugüne gelene dek. Haftanın 7 gününde üretim durmaz. Pazar, cumaertesi de çalışır. Ve sürekli üretim artışı sağlanır. Çok çalışır, çok üretir ve çok yorulur maden işçisi. Toplumsal yaşamın büyük bir ihtiyacını karşılar maden ocakları. Ama yinede katmerli sömürü uygulanır, ağır koşullarda çalışır, ve hiç bir yaşam garantisi yoktur. Çoğu kere ufak bir dikkatsizlik yaşamlarının sonunu getirir. Uzun mücadeleler sonucu kazanılmış haklar gaspedilmeye çalışılıyor. Özellikle göçmen işçilerin dil bilmemesi sömürüyü daha da kolaylaştırıyor. Çünkü sorunlarını, haklarını pek bilmeyen yabancı işçiler, mücadele etme gereğinide duymuyorlar. Hele kendilerini bugün-yarın ülkelerine dönecek insanlar olarak görmeleri, hiç bir haklarına sahip çıkmamaya yol açıyor..

Fransa'daki tüm sendikalar Merlabach maden ocaklarında da örgütlü. Ama bunların tümü işçilerin başı derde girdiğinde başvurdukları bürolar durumunda. Onun ötesinde yapılan bir şey yok. Bu örgütsüzlük sonucu işçiler tümüyle sağlık şartlarından uzak, yıpratıcı bir çalışmanın içine sürükleniyorlar.

Avustralya'da açlık grevindeki Türkiyeliler bazı haklar aldılar

21 Ağustos'ta bir grup Türkiye'li göçmen işçi tarafından başlatılan açlık grevi sürüyor.

Grevin 19. gününde, 6 Eylül'de, Göçmen Bakan S. West ile görüşen grevcilerin iki temeltalebi kabul edildi. Bunlar, Türkiye'li İlticacıların isteklerinin kabul edilmesi ve Türkiye'li göçmenlere baskı kurmaya kalkışan Türk Büyükelçiliği ve Konsolosluğu'nun kınanması ve Türk faşistlerinin kontrol altına alınması. Bakan, görüşmenin yapıldığı günün akşamı TV'de bir görüşme yaparak verdiği sözü yerine getirdi.

Açlık grevinin 15. gününde greve katılan bir kişi komaya girerek hastaneye kaldırıldı. Diğer iki kişi grevlerini diğer maddeler kabul edilinciye kadar sürdürecekler.

CUNTAYI PROTESTO VE AÇLIK GREVİNİ DESTEKLEME YÜRÜYÜŞÜ

4 Eylül Pazar günü'de Sydney'de 3. yılını dolduran faşist cuntayı lanetleme ve açlık grevini destekleme yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşe 300 Türkiye'li katıldı.

Belçika hükümeti yabancı haklarında yeni kısıtlama getirdi

Uzun süreden beri yabancı işçiler üzerinde baskıları arttıran ve kazanılmış haklara çeşitli kısıtlamalar getiren Belçika hükümeti Resmi Gazete'de yayınlanan yeni bir karar ile Belçika'da çalışmakta olan yabancı işçilerin çocuklarına süresiz çalışma kartı verilmesi uygulamasını kaldırdı.

Çalışma Bakanı "Michel Hanssenne" alınan kararın ülkede çalışmakta olan yabancıların daha kolay iş sağlamada kolaylık getireceğini ileri sürdü.

Önceki uygulamaya göre Belçika'da süresiz çalışma kartı "A" kartı alan yabancı işçi çocuklarıda aynı hakka sahip oluyordu.

Sadece çocukların Belçika'da "Geç gelmiş olsalar bile" anne ve babalarıyla birlikte yaşamaları şartı vardı. Yeni karara göre ülkeye anne ve babalarıyla birlikte gelmiş veya en geç altı ay sonra gelmiş Türk çocukları çalışma kartı alma hakkına sahip olacaklar. Ama yeni gelecekler bu haktan yararlanamayacaklar.

Çalışma bakanlığınca alınan bir diğer karara göre kesin dönüş yapacak yabancı işçiler ellerindeki süresiz çalışma kartlarını geri vermek zorundalar.

DÜZELTME

Demokrat Türkiye'nin 20 Ağustos sayısında yayınlanan açlık grevleri haberinde yer alan Avustralya haberinde yanlışlık olmuştur düzeltir özür dileriz.

Viktoria ve Melborun'de açlık grevi başlatıldı yazılmıştır. Viktoria Melborun'un bir eyaletidir. Ayrıca İşçi Partisi senatörlerinin katıldığı bir basın toplantısı yapılmıştır denilmekte. Basın mensupları gelmediği için basın toplantısı yapılamamıştır.

BARIŞ HAFTASI PROGRAMI

Almanya sonbaharda büyük gösterilere hazırlanıyor. Orta Avrupa'ya ve Almanya'ya yerleştirilmek istenen füzelere ve silahlanmaya karşı Barış için çeşitli eylemler ve gösteriler yapılacak. Bu çerçevede düzenlenen Barış haftası'nın programı açıklandı. 15 Ekim ile 22 Ekim tarihleri arasında yapılacak olan Barış Haftası programı şöyle:

15 Ekim 1983: Her şehir ve kasabada yerel gösteri ve eylemler yapılacak.

16 Ekim 1983 :Kilise ve dini cemiyetlerde protestolar.

17 Ekim 1983 : Kadınlar protestosu.

18 Ekim 1983 : Silahlanmaya karşı Enternasyonal Dayanışma(Bu protesto ile, silahlanmanın sömürge, yarı-yeni sömürge halklarını baskı altına alma nasıl bir işlevi olduğuna yer verilecek)

19 Ekim 1983 : İşyeri ve kırsal kesimlerde gösteriler

20 Ekim 1983 : Okul ve Üniversitelerde eylemler

21 Ekim 1983 : Parlamento ve parti gruplarında tepkiler

22 Ekim 1983 : BONN, HAMBURG, STUTGART-NEU ULM'da büyük halk gösterileri

Düsseldorf'lu gençler askerlik bedelinin en az yarıya indirilmesini istediler

Daha önceleri de değişik çalışmalar yapan "Düsseldorf ve Çevresindeki Askerlik Çağındaki gençler" Ağustos ayı içinde izin döneminden yararlanarak bir gezi düzenlediler. Geziye 45 kişi katıldı.

Geziye katılan gençler bugün uygulanan askerlik bedelini eleştirerek şöyle dediler:

"Bedelin bu kadar yüksek olması bizleri zor durumda bırakmaktadır. Çalışanların bile bu miktarı ödeyebilmeleri çok güç.

İşsiz ve kısa çalışma yapanların ise ödemesi imkansız. Kredi çekip kısa dönem askerlik yapan, şimdi ise işsiz kaldığı için bu borcu ödeyemeyen bir çok genç bulunmaktadır.

Bunun için bu yasa gözden geçirilmeli, askerlik bedeli ödenebilecek bir düzeye indirilmelidir. En azından yarıya, 8-10 bin Mark olmalıdır."

Brüksel'de ICFTU Türkiye üzerine yuvarlak masa toplantısı düzenledi

Darbe'nin yıldönümü nedeniyle, Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu (CISL), 8 Eylül günü Brüksel'deki Uluslararası Basın Merkezi'nde bir Yuvarlak Masa Toplantısı düzenlendi.

Belçika Sosyalist Sendikası (FGTB) Ulusal Sekreteri Henri Carpentier, ICFTU Bölüm Şefi Pieter de Jonge, Avrupa Sendikalar Konfederasyonu Genel Sekreteri Mathias Hinterscheid, DİSK'in Avrupa Temsilcisi Yücel Top'un konuştukları toplantıda basın mensupları, çeşitli demokratik örgütler temsilcileri ve tanınmış kişiler katıldılar.

Belçika televizyon sunucusu Christiane Lepere'in yönettiği toplantıda, CISL adına Türkiye'ye gözlemci olarak giden Norveçli avukat Thor- Eric Johansen'in DİSK duruşmalarına ilişkin bir raporu da kamuoyuna açıklandı. Raporda duruşmaların hukuka aykırı bir şekilde sürdürüldüğü, şimdiye kadar 116 celseye çıkartılan DİSK yöneticilerinin yargılanmasının en azından bir yıl daha sürebileceği belirtilerek Türkiye'de demokrasiye dönüldüğü iddiasının bir aldatmaca olduğu vurgulanmaktaydı.

DİSK Temsilcisi Yücel Top, şimdiye kadar açılan 25 sendika davasında 757 kişinin yargılandığını, 1200 kadar sendikacının da askeri makamlarca arandığını, ayrıca darbeden hemen sonra 5 bin'e yakın sendikacının "misafir" statüsünde 4-5 ay gözaltında tutulduğunu, sıkıyönetimin emriyle fabrikalarda geniş tasfiyeler yapıldığını, faaliyetleri yasaklanan DİSK'e bağlı sendikaların merkez ve lokal binalarına elkonulduğunu, grev, toplu sözleşme haklarının askıya alındığını, Yüksek Hakem Kurulu aracılığıyla yürütülen ücret sınırlamaları nedeniyle satınalma gücünün üç yılda yüzde 50 oranında düştüğünü, tutuklu sendikacıların Otağı Humayun'da işkenceye çekildiğini, mahkemelerde işkenceleri açıklayan DİSK Başkanı Baştürk ve diğer sendikacıların hücre cezasına çarptırıldığı, hapishanede "asker" sayılarak saçlarının kesildiğini ve kendilerine tek tip elbise giydirildiğini açıkladı.

ASK Genel Sekreteri Hinterscheid, Türkiye'deki rejimin iddia edildiği gibi terörü önlemek üzere değil, demokrasiyi ortadan kaldırmak için kurulduğunu, Avrupa sendikalarının başından beri bu rejimi mahkum ettiğini anımsatarak, Türkiye'de demokrasi kuruluncaya kadar da askeri ve ekonomik yardımın durdurulması, darbeden önce kurulmuş ilişkilerin askıya alınması için kendi hükümetleri üzerinde baskı yapmaya devam edeceklerini söyledi, "Nasıl eskiden Yunanistan, Portekiz, İspanya'daki dikta rejimlerine ödün vermediysek, sırf stratejik endişelerden ötürü Türkiye'deki rejime ödün verilmesine de sonuna kadar karşı çıkacağız," dedi.

FGTB Sekreteri Carpentier, Belçikalı işçilerin Türkiyeli demokratlarla sürekli dayanışmada olduğunu belirttı. Belçika Fransızca Konuşanlar Topluluğu bölgesel hükümetinin Türkiye ile her türlü kültürel ilişkiyi askıya aldığını açıklıyarak, Belçika Dış İşleri Bakanlığı'nın da aynı yönde hareket etmesi için bakana baskıda bulunduklarını söyledi.

Daha sonra Türkiye'ye özel olarak gidip incelemelerde bulunmuş olan iki Belçikalı sendikacı, Joseph Charlier ve Marie - Therese Vanaschen, Türkiye'de ki siyasi tutukluların içinde bulunduğu durumla ilgili gözlemlerini anlattılar. 14 Ağustos'ta, en az 160 tutuklunun İstanbul'da hücrede bulunduğunu, altlarından yataklarının alındığının ve tecritte sık sık işkenceye tabi tutulduğunu belirterek, Türkiye'de ki durumu protesto etmek üzere 10 Eylül Cumartesi sabahı Brüksel'de ki Türkiye Büyükelçiliği önünde düzenlenen protesto gösterisine tüm Belçikalı demokratların katılması çağrısında bulundular.

Yuvarlak masa toplantısında, Belçika basını ile radyo ve televizyonlarının, Solidarnosc ile ilgili haberlere en geniş yer verirken, Türkiye'de ki baskılar ve özellikle DİSK ile ilgili haberler konusunda gösterdiği ilgisizlik şiddetle eleştirildi.

Bu arada, ICFTU ve ASK temsilcileri, DİSK Yürütme Kurulu üyelerinin duyurusu üzerine, Avrupa'da ki tek DİSK Temsilcisi olarak Yücel TOP'u tanıdıklarını, DİSK adına başka kimseyi muhattap kabul etmediklerini özel olarak vurguladılar.

Ordu valisi İngiliz milletvekiline beynin yıkanmış dedi

12 Eylül'ün 3. yıldönümü nedeniyle Türkiye kampanyası tarafından Londra'da düzenlenen toplantı da Hackney, İslington ve Haringey belediyeleri Fatsa ile kardeş olduklarını ve Fatsa davasında yargılananları desteklediklerini açıkladılar. 10 Eylül günü Londra'da yapılan toplantıya, Türkiye ve Kürdistan Dayanışma Komite lerinin yanısıra İngiliz İşçi Partisi Milletvekili Ceremy Corbyn, DİSK Yeraltı Maden İş Sendikası Genel Sekreteri Gültekin Pekdemir ile Banksen yöneticisi Cahit Baylam'da katıldılar. Toplantıda ilk sözü alan İslington Belediye Başkanı Pat Haynes, 3 belediye adına hazırlanan broşürü dinleyicilere tanıttı ve her 3 belediyeninde Fatsa davası ile dayanışma içinde olduğunu belirtti. İkinci sözü alan Hackney Belediye Başkanı Anthony Kendall, 3 belediyeninde Fatsa halkını kardeş halk ilan ettiğini duyurdu. Yeraltı Maden İş Genel Sekreteri Gültekin Pekdemir Fatsa halkının demokrasi mücadelesini anlattı. Bank-Sen yöneticisi C. Baylam'ın konuşmasından sonra söz alan Türkiye ve Kürdistan dayanışma görevlileri ülkemizdeki durumu anlattılar.

Toplantıda son sözü Ağustos ayı sonunda Türkiye'ye giden İşçi Partisi Milletvekili Ceremy Corbyn aldı. Konuşmasına, "mahkemelerde yargılanan insanların şimdiden suçlu ilan edildiklerini" belirterek başlayan İngiliz Milletvekili, gezisi sırasında Ordu Valisi ile görüştüklerini ve Valiye Fatsa davasının nedenini sorduklarını anlattı. Bunun üzerine Ordu Valisinin kendilerine, "Fatsa davasında yargılananların hepsi suçlu, hepsinin beyni yıkanmış, siz de buraya bu amaçla geldiğinize göre sizin de beyniniz yıkanmış" dediğini anlatan İşçi Partisi Milletvekili Ceremy, Ankara'daki Devrimci Yol davasını izlediklerini, burada gördüklerinin kendilerini çok etkilediğini söyledi. Mahkeme salonunda tercümanı ile kendisinin arasına bir subayın oturduluğunu, bu nedenle tercümanı ile rahat konuşmasının engellendiğini belirten Milletvekili, cuntanın gerçek yüzünün ortaya çıktığını vurguladı. İşçi Partisi Milletvekili Türkiye'deki gelişmeleri izlemeye devam edeceğini ve İngiltere Hükümetinin cuntaya yardımı durdurması için mücadele edeceğini sözlerine ekledi.

Londra'daki toplantıyı kalabalık bir topluluk izledi.

R.V. WEİZSECKER'E AÇIK MEKTUP VERİLDİ

BERLİN

1 Eylül 1983 günü Berlin Belediye Başkanı R.Von Weizsucker'e bir Açık Mektup verilerek bir müddet makamında karşılıklı olarak görüşüldü. C.Kemal Altun Komitesi ve Alternatif Liste tarafından hazırlanan Açık Mektup'ta şunlar dile getirildi;

- Türkiye'de çeşitli askeri hapishanelerde yapılan açlık grevleri, kötü hapishane koşulları, işkenceler,
- DİSK davası, yargılanan sendikacıların zor durumları ve tüm sendikal hakları - grevi - toplu sözleşmeyi ortadan kaldıran yeni Sendikal Yasalar-
- Barış derneği davası.
- C. Kemal Altun ve İltica davasında Alman hükümetinin izlediği zorbalık politikası,

Açık mektup Türkiye'de insan haklarına uyulması, Kürt halkına karşı girişilen katliamlara son verilmesi, Türkiye'ye yapılan Askeri yardımın derhal kesilmesi ve İltica yasasının değiştirilmesi talepleri ile son bulunyordu.

1 Eylül 1983 günü C. Kemal Altun Komitesi adına 3 kişi, AL milletvekili Angelika Höhne, Rita Kantemis, Cihan Arın ve Arif Özserin Açık mektubu Richard Von Weizsucker'e bizzat verdiler.

Yapılan kısa görüşmede Türkiye'deki son siyasi durum, iltica yasası ve C. Kemal Altun olayı görüşüldü. Belediye Başkanı Açık mektubu inceleyeceğini belirterek görüşme sona erdi.

(Ukranya halk masalı)

Yoksul köylü cinlerden nasıl kurtuldu

Köylünün biri o kadar yoksulmuş ki, kendisi de, çoluk çocuğu da çoğu geceler aç karnına girerlermiş yatağa. Oysa zavallı köylü, çalışkanlığına müthiş çalışkanmış, sabahtan akşama kadar didinir dururmuş, ama ne hikmetse, her işinde bir uğursuzluk varmış. Ne derler, altına elini dokunsa taş kesilirmiş. Karaya vurmuş balık gibi çırpınır sızlanırmış, fakat yoksulluk bir türlü peşini bırakmazmış. Ya buğdayları doludan hasar görür, ya öküzleri salgında telef olur ya da tavukları hastalıktan birer birer kırılırmış.

Yoksul köylünün emsali olmayan bir meziyeti de varmış, çalgı çalmakta eline kimseler su dökemezmiş. Bu nedenle düğünlere, bayramlara neşe katmak için hep onu çağırırlarmış. Ortalığa neşe saçar, halk da onun bu hizmetini karşılıksız bırakmaz, gönlünden ne koparsa verirmiş.

Günlerden bir gün yoksul köylü yine böyle bir düğünden dönmüş. Bol bol votka içmiş, neşesini bulmuşmuş. Üstelik çoluk çocuğuna da, çoktandır tadını unuttukları sucukla bir somun da ekmek getirmiş. Onlarında karınlarını tıka basa doyurduktan sonra çalgısını çıkarıp neşeli bir oyun havası çalmağa başladı. Çocuklar da hoplayıp sıçramaya koyulmuşlar, hoplala...rilala!.

Çocukların neşelendiğini görünce köylü iyice keyfe gelmiş. Fakat o da ne? Çocukların arasında eciş bücüş acaip yaratıklar da oynayıp zıplamıyor mu? O kadar çokmuş ki bu uzun kollu, çarpık bacaklı, kötü bakışlı yaratıklar, saymakla biter gibi değilmiş.

Köylü hayretten donakalıp birden çalgı çalmayı kesmiş. Bunun üzerine acaip yaratıklar da, itişe kakışa kaçışarak sobanın altına gizlenmişler.

Köylü sormuş:

-Neyin nesisiniz acaip yaratıklar?

Sobanın altından cırlak bir sesle cevap vermişler:

-Biz uğursuzluk cinleriyiz. Eğer biri bir parça kuru ekmekle bir tutam tuza muhtaçsa değme bizim keyfimize! Biz yoksulluğun çocuklarıyız.

-Aha, demiş köylü içinden, demek bunlar yüzünden ters gidiyor bütün işlerim. Demek ki bu uğursuzlar yüzünden bizim evde herşey tamtakır kuru bakır...

Sonra dönmüş onlara:

-Sobanın altı hoşunuza gidiyormu?

-Nasıl gitsin? Bu dapdaracık yerde nerdeyse boğulacağız! Görmüyormusun ne kadar kalabalığız.

-Öyleyse bekleyin biraz, demiş, köylü size daha büyük bir yuva yapacağım.

Yoksul köylü samanlığa varıp büyük bir küp getirmiş.

-Haydi çıkın sobanın altından, demiş, yeni evinize taşının!

Cinler hemen koşup küpün içine tıkılmışlar. Sormuş köylü:

-Hepiniz de girdinizmi içeri?

Hepimiz...Hepimiz...

-Sobanın altında topal bacaklı falan da kalmadı ya?

-Hayır, hayır... Hepimiz buradayız. Aramızda topal bacaklı falan da yok...

Köylü bu anı bekliyormuş. Birden bire küpün ağzına bir kapak geçirmiş, kenarını da bir güzelce hamurla sıvamış. Küpü dışarı çıkartıp bayır aşağı bir armut ağacının bulunduğu yere kadar yallah yuvarlamış.

-Eh artık, diye düşünmüş kendi kendine ellerini oğuşturarak, bundan sonra işlerim rast gider, mutlu olurum.

Aradan yarım yıl, belki de daha fazla bir zaman geçmiş. Köylünün kaderi tamamen değişmiş. Buğday ekse göğüs boyu bitiyormuş. Başaklar da dolgun mu dolgun...Domuzu mu gebe kaldı, en azından oniki yavrusu oluyormuş pembe mi pembe... Tavukların her biri günde ikişer yumurta, arazisi bol bol meyve verir olmuş. Velhasıl yoksul köylünün talih yüzüne bir gülmüş bir gülmüş...

Bolluk evin kapısından pencerelerinden taşıyormuş...Çocuklar açlıktan ağlamaz olmuş, giyim kuşamları tertemiz olmuş, düzelmiş.. Komşuları hayretler içindeymişler. Bu bereketin nereden geldiğine bir türlü akıl erdiremiyorlarmış.

Aynı köyde bir de zengin köylü yaşarmış. Zengin olduğu kadar da aç gözlü ve haset biriymiş. Bir gün yanına varıp yoksul köylüye sormuş sinsice nasıl zengin olduğunu: Bir çömlek altın mı bulmuş, yoksa bir sihirbaz mı yardım etmiş kendisine?

-Ne define buldum, ne de şeytan bir şey ihsan etti, diye cevaplamış yoksul köylü, görmüyormusun, durmadan çalışıyorum, bunun için de işlerim iyi gidiyor.

-Daha önceleri az mı çalışıyordun sanki?

-Yine çalışıyordum ama...

Yoksul köylü dayanamamış, sırrını açmış:

-...uğursuzluk önüme çıkıyordu, engel oluyordu. Ne yaptıysam hepsinde zarara soktular. Ama onları def ettiğimden beri her işim tıkırında gidiyor.

Zengin köylü sormuş yine merakla:

-Peki nasıl oldu da, onları başından defedebildin?

Köylü olup bitenleri birbir anlatmış.

-Ya küpü nereye götürdün?

-Vadide kuru bir armut ağacının altında yatıp duruyor.

Zengin köylü öğreneceğini öğrendikten sonra hemen fırlayıp soluğu vadide almış. Küpü bulmuş, kapağını açıvermiş:

-Çıkın artık dışarı! demiş, tekrar o köylüye gidin. Çok zengin oldu. Sizlerin de hasretine dayanamıyor.

Oğul veren arılar gibi cinler küpten dışarı fırlamışlar, ulumağa başlamışlar.

-Hayır, hayır... Biz ondan korkarız. Yine bir hinoğluhinlik düşünür, bu sefer hepimizi mahfeder. Ama sen iyi bir adamsın, bizi kurtardın. Biz sana gelmek istiyoruz.

Bu cevap üzerine zengin köylünün yüreği ağzına gelmiş, hemen oradan palas pandıras kaçmaya başlamış. Cinler de peşinde...Perişan ve bitik bir halde nefes nefese varmış evine, içeri dalar dalmaz da kapıyı ardından sürgülemiş.

Ama uğursuzluk cinleri bunlar... Kapının yarıklarından deliklerinden süzülüp içeri girmişler, köşe bucak gizlenmişler. Öyle bir gizlenme ki, kim bulursa aşkolsun!

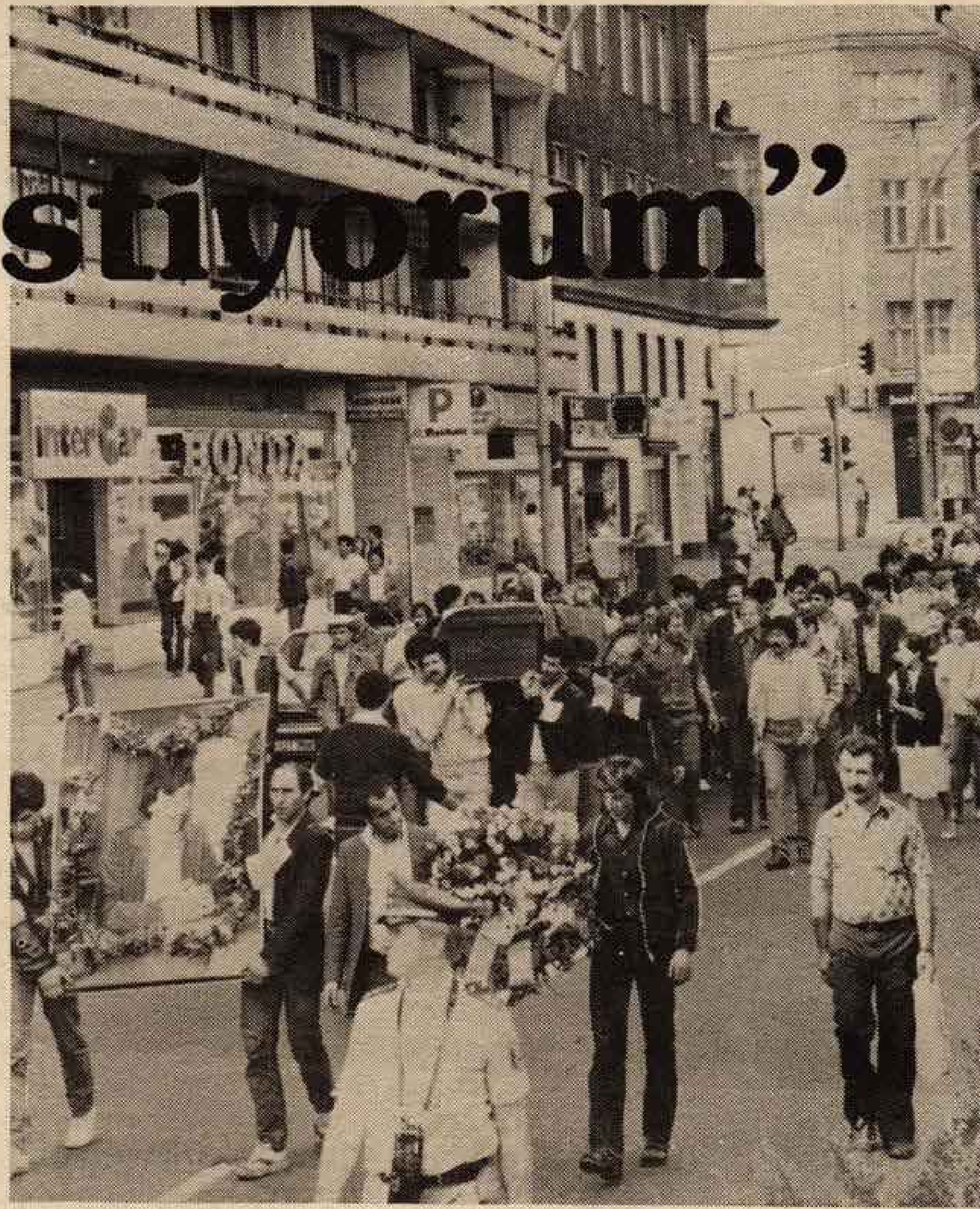
Gel zaman git zaman fırında üreyen hamamböcekleri gibi çoğalmışlar, çoğalmışlar...

Onlar çoğaldıkça zengin köylü daha fakir düşmüş. Sığırları kırılmış, atları çalınmış, koyunlarını kurtlar kapmış. Üstüne üstlük bir gece de evi yanmış, bir çöpünü bile kurtaramamış.

Haset zengin, öteki köylünün eski halinden de perişan duruma düşmüş, bir lokma ekmeğe muhtaç olmuş...Ama ne demişler: Son pişmanlık fayda vermezmiş.

Kemal Cemal Altun

“Yaşamak istiyorum”

Cemal Kemal Altun iltica mahkemesi sırasında hakimlere “Yaşamak istiyorum” diye seslenmişti. Altun'un bu isteğini Alman Devleti de gördü ve aylardır süren uygulamaları ile onu ölüme sürükledi.
Cemal'in ölümü bütün Almanya ve Avrupa ülkelerinde geniş yankılar yaptı. Protesto gösterileri birbirini izledi. F.Alman Parlammentosunda Zimmermann'ın görevden alınması istendi. Ama bu öneri parlamento'da 217 oya karşılık 270 oyla reddedildi. Tepkiler böylesine yoğunlaşınca Başbakan Kohl'de Zimmermann'ın yardımına koştu ve onu savundu.

TEPKİLER

Cemal Kemal Altun'un ölüme sürüklenmesinin hemen ardından başta Berlin olmak üzere tüm Almanya'da protesto gösterileri düzenlendi, yürüyüşler yapıldı.

BERLİN' de Altun'un ölmesini izleyen gün ve gece 20 bin Alman ve Türkiyeli'nin katıldığı protesto eylemlemleri ve yürüyüşler yapıldı. HAMBURG' da da hemen harekete geçen gruplar olay günü akşam saat 18'de bir yürüyüş yaptılar. Yürüyüş sırasında Alman Yabancılar Daire önünde yapılan bir konuşmayla sonuçlandı. 2 Eylül günü ise Hamburg'a gelen Zimmermann 5 bini aşkın kişi tarafından protesto gösterileriyle karşılaştı. Gösteride Zimmermann'ın bir kuklası yargılandı. HANNOVER' de yapılan yürüyüşü ise WDR naklen yayınladı. Bremen, Münster, Darmstadt, Dortmund, Oberhausen, Aachen'da da çeşitli gösteriler yapıldı. BRAUNSCHWEIG'da DGB mitinginde söz alan Türkiyeliler Altun olayını anlattılar. Mitingten sonra bin kişi şehir merkezine kadar yürüyerek ilticacılarla ilgili uygulamaları protesto ettiler.STUTGART' ta da tüm Türkiyeli örgütlerin katıldığı bir yürüyüş yapıldı. Yürüyüşçüler Eyalet Meclisinin önüne siyah çelenk bıraktılar. FRANKFURT'ta yurtdışı edilmek istenen 160 kişinin adına 160 mum yakılarak mahkeme binası önüne bırakıldı. ASCHEFFENBURG'da Uluslararası Af Örgütü ile Türkiyeli grupların düzenlediği bir protesto gösterisi yapıldı. Bu arada Doğu-Kassel Barış İnsiyatifi'de bir protesto bildirisi yayınladı.

ALMANYA DIŞINDA PROTESTOLAR

Altun'un ölüme sürüklenmesi Hollanda İsviçre'de de tepkiyle karşılandı. 3 Eylül günü BASEL'de protesto yürüyüşü yapıldı. Yürüyüşe tüm Türkiyeli örgütler ile bazı yabancı örgütler katıldı. ZÜRİH'te ise Alman Konsolosluğunun önüne siyah çelenk konuldu ve bir korsan gösteri yapıldı.

Hollanda'da ise Amsterdam'daki Alman Başkonsolosluğu önünde bir protesto eylemi yapıldı. Konsolosluk önüne bir siyah çelenk bırakıldı ve Konsolos'a bir mektup verildi.

Daha sonra Alman Info Merkezi bir saatliğine işgal edildi. Hollanda Meclis Binası önünde debellibaşlı Hollanda Sendikalarının, Komünist ve Sosyalist Partisinin ve Evangalisch kilisesinin desteğiyle bir gösteri yapıldı.

Fransa'da ise Alman Paris Konsolosluğu önünde bir protesto gösterisi düzenlendi.

CEMAL KEMAL ALTUN'UN CENAZE TÖRENİNE BİNLERCEMİZ KATILDI

Onbine yakın Türk-Kürt ve Alman devrimcileri, ilericileri, demokratları uzun bir konvoy şeklinde SESSİZCE, YASLI yürüyordu Berlin sokaklarında..

30 Ağustos Salı günü Alman Hükümetinin iade kararını protesto etmek için kendini feda eden Devrimci C.Kemal Altun' yapılan son görevdi bu yürüyüş.

Kemal'in cenezesi için önce halkının önemli bir parçasının yaşadığı Kreuzberg'de toplanılmış ve gömüleceği mezarlığa kadar uzanan yolda yürüyüşe geçilmişti..

Yürüyüşün önünde çiçekler, güller içinde mahkemede çekilen son fotoğrafı taşınıyordu. Hemen arkasından devrimci arkadaşları tarafından omuzlanan tabutu geliyordu. Tabutu, rahatsız olduğu için bir arabayla gelen ablası izliyordu. Arabanın arkasında AL'nin, IG METAL ve GEW sendikalarının, HDF'nin, Berlin İnsan Hakları Derneğinin, Türkiye Postası ve Demokrat Türkiye gazetelerinin çelenkleri sıralanıyordu..

Kemal'in ağabeyi eski CHP milletvekili Ahmet Altun, Kemal'in avukatı ve diğer AL milletvekilleri-sendikacılar-dernek yöneticileri ile birlikte yürüyordu.

Yürüyüş sırasında sanki gökyüzü Kemal Altun için son görevini yapıyor, arada bir yağmurunu boşaltıyordu. Buna rağmen yürüyüş giderek kalabalıklaşıyordu...

“C.Kemal yaşıyor”

“C.Kemal Altun'un katili Batı Alman Devleti ve Askeri Faşist Cuntadır”

“C.Kemal Altun tot ist ein politischer Mord”

“Ein Rechtsstaat mordet subtiler als eine Diktatur”

“Mücadele sürecek”

Pankartlardaki bu sloganlarla yürüyüş Berlin ara sokaklarından geçerek mezarlığa (Heilig-Kreuz-Friedhof) ulaşmıştı.

Mezarlıktaki ağaçların altındaki son törende önce tabutun başında SAYGI DURUŞU yapıldı..Sonra ilk konuşmacı olarak daha önce C.Kemal Altun için açlık grevi yapılan kilise de de görevli Papaz Jürgen Quandt söz aldı;

“Kemal bu kente yaşamak ümidiyle geldi, fakat ölüme gitti. Derin keder duyuyorum. Onu içimize almak yerine hapse attık, izole ettik ve öldürdük.. Bu olaydan, geç kalmaktan ve bir insanın ölümünden dolayı gerçekten suçluyuz.. Bu bir SKANDALDIR.. Kemal'in ölümü bize henüz geçmiş tarihimizle olan hesaplaşmamızın bitirilmediğini göstermektedir. Biz anlaşılan tarihten ders almamısız.. Bu insanın ölümünden politikacılar suçludur. Ve ne yazık ki bu politikacılar kendilerini Hristiyan politikacılar olarak nitelendirmektedirler...Kemal bizim için öldü. Bizim barış içinde yaşayabilmemiz için öldü..Bu ölümü unutmamalıyız..

Daha sonra Kemal Altun'un avukatı Wolfgang Wieland konuştu;

“Kemal artık görüşme olanağımız kalmadı, Türkiye'deki generaller seni canlı olarak ele geçirmek istiyorlardı ama artık elde edemeyecekler... 13 ay sürekli tereddüt, yalnızlık ve acı içinde yaşamak zorunda kaldın..Şimdi kurtuldun...Bugün tüm politikacılar kendilerini temize çıkarmak istiyorlar, hepsi onun iadesine karşı olduğunu bildiriyor... Biz bu yalancı çabaları kabul etmiyoruz..Kemal beni ençok etkileyen müvekkilimdi.. Sade, sessiz, anlayışlı ve azla yetinen bir insandı... Almancayı kendi kendine öğrendi. Geçenlerde mahkemede hakimlere karşı bir isteği olduğunu söyledi, ayağa kalktı ve “YAŞAMAK İSTİYORUM” dedi..Senin ölümün boşuna olmadı Kemal..Bu bize bu ülkede faşizmin tekrar canlanmaması gerektiği konusunda kararlılığımızı iletme olanağını verdi..

KAHROLSUN ASKERİ DİKTA TÖRLÜKLER KAHROLSUN FAŞİZM

Daha sonra kürsüye gelen ağabeyi Ahmet Altun şunları söyledi,

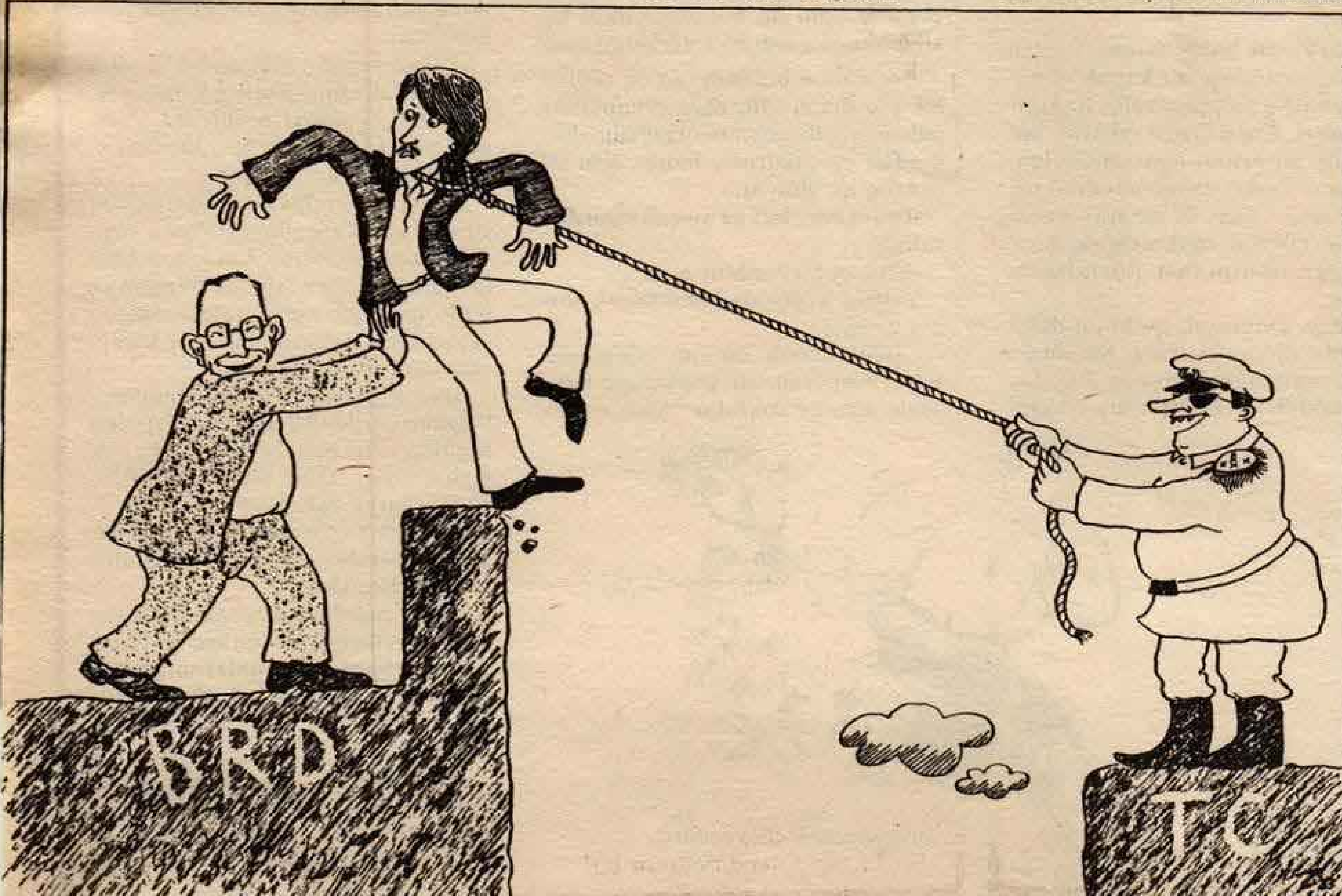
“Sevgili kardeşim C.Kemal Altun'un genç yaşında ülkesine, insanlığa karınca kaderince hizmet vereceği dil, din, toprak, mezhep ve düşünceleri ne olursa olsun halkların mutlu, barış ve özgürlük içinde yaşayabilmelerine katkıda bulunabileceği bir sırada yaşamına son vermesinden dolayı derin bir üzüntü içindeyim.. Değerli dostlar, kardeşimin yaşamını yitirmesi, düşüncelerinden dolayı kişilerin yargılanması, işkence görmesi ve yaşamlarını yitirmelerine engel olmasına, insanlığın yücelmesine, değişik dil, din, ırk ve düşüncede olanların barış ve özgürlük içinde birarada kardeşçe yaşamalarına küçük bir katkısı olacaksa bu bizim acımızı hafifletecektir... Sen sürekli içimizde yaşayacaksın. Ve bugün burada bulunan binlerce demokrat insanın huzurunda doğduğun ve çocukluk yıllarını geçirdiğin ülkene döneceksin bir gün.... Kardeşim Kemal rahat uyu, sen yalnız bizim kardeşimiz, evladımız değil aynı zamanda milyonlarca insanın evladısın.....”

Son olarak C.Kemal Altun Komitesinin bildirisi okundu. Bildiride şunlar söyleniyordu “ **Arkadaşımız Kemal Altun öldü, diğer bir değişle öldürüldü.. Onun ölümü tüm insanlığın, onun ölümü tüm devrimci-demokratların bir kaybıdır.. Altun'un ölümüne yol açan koşullar bizzat Federal Hükümet tarafından adım adım hazırlanmış ve Alman emperyalizmi ve generaller çetesinin giriş olduğu kanlı ilişkilerin bir sonucu olarak onu ölüme sürüklemiştir....**

TÜM POLİTİK TAKİBAT ALTINDAKİ İNSANLARA İLTİCA HAKKI

TÜRKİYE'YE İADELERE SON
C.KEMAL ALTN'UN ONURLU MÜCADELESİ MÜCADELEMİZDE YAŞAYACAKTIR
YAŞASIN ULUSLARARASI DAYANIŞMA

Yapılan bu konuşmalardan sonra “MÜCADELE SÜRECEK” sloganları altında Kemal toprağa verildi. Törene katılan herkesin “bir avuç toprağı” ve “bir demet çiçeği” ile Kemal'in mezarı kapandı.. Ama onun anısı hepimizin içini yakan bir umut olarak yaşıyor..Yaşayacak...

Ahmet Altun

“Generallerin partileri seçimlere katılabiliyor”

Cemal Kemal Altun'un ağabeyi, eski CHP milletvekili Ahmet Altun'la kardeşinin ölümünden sonra görüştük. Ahmet Altun sorularımızı şöyle yanıtladı:

D.Türkiye: Kemal nasıl bir insandı?

Kendisi bir demokrat, bir sosyalistti. İnsanlara fikirlerin zorla kabul ettirilmesinden yana değildi. Onunla aynı görüşte olmayanları sözle ikna etmeye çalışırdı. Silahla hiçbir ilişkisi olmamıştır, hatta benim ruhsatlı tabancam olduğunu bildiği halde, bir kere dahi eline almamıştır.

Alman halkının Hitler faşizmi döneminde, çektiği sıkıntıları ve bundan çıkarılan dersleri düşünerek, kardeşime batı Almanya'da iltica isteminin kabul edilebileceğini söyledim. Şimdi bunun çok yanlış bir tavsiye olduğunu kabul etmek zorundayım. Kardeşim burada tutuklandıktan sonra Fransa ve Avusturya Hükümetleri kardeşimi politik ilticacı olarak tanıyacaklarını garanti ettiler, İsviçre'de de bu yönde girişimler vardı. Alman Hükümeti, İçişleri Bakanı Zimmermann ve Adalet Bakanı Engelhard, kardeşimin ölümünden en az Türkiyedeki generaller kadar sorumludurlar.

D.Türkiye: Türkiyedeki politik durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

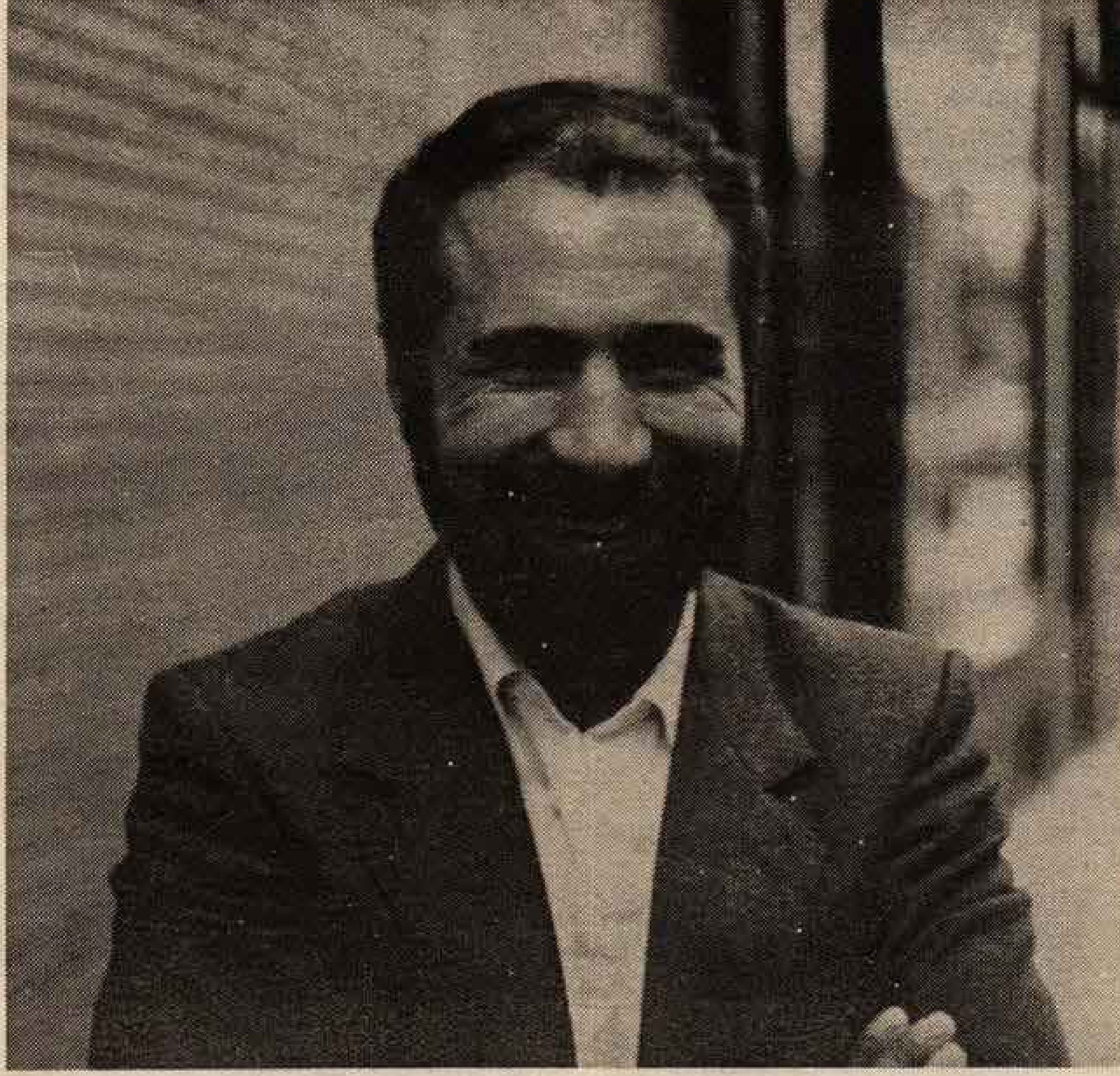
Şu anda seçimlere katılmalarına izin verilen üç parti, zaten generallerin kurdurduğu partilerdir. Ve bunların tabanları bulunmamaktadır. Seçime katılmaları engellenen SODEP ve DOĞRU YOL partilerinin, 1984 senesinde yapılacak olan yerel seçimlerde çoğunluğu elde ederek, birçok ilde belediye başkanlığını kazanabileceklerini umuyorum. Fakat en son haberlere göre, Danışma Meclisi, bu iki partinin yerel seçimlere de katılmasını yasaklamayı öneren bir kanun tasarısını görüşmektedir. SODEP, birçok kurucu üyesinin veto edilmesine rağmen, kanımca sosyal demokrat çizgiyi yürütebilecek niteliklere sahip bir partidir. Türkiye'de demokrasinin kurucusu olan CHP'nin ise, bir takım yasaklamalarla ortadan kaldırılamıyacağına ve günü geldiğinde yeniden siyasi bir güç olarak yerini alacağına inanıyorum.

Baharın bir gülü

Şivan Perwer

Şivan sevda, silah, direnme ve inançtır

Mahmut BAKSI

Derlerki bir gülle bahar olmaz. Bu hep böylemidir acaba ?

Hayır...

Bu, ülkeden ülkeye, iklimden iklime, doğaya, güneşe, yıldızlara göre değişir; anlam taşır, gelişir, yeşerir, güçlenir... Gül vardır tek başına meydan okur doğaya. Açar, koku salar, dal budak olur. Kokusu buram buram sırar dağları, ovaları, yaylaları, kucaklar, etkiler, okşar. Gül vardır Dicle ile akar, sevişir. Gül vardır, Fırat olur genişler; sevdası tomurcuklanır dolanan Fırat'ın yüreğinde, bin yılların sevdasında. Gül vardır Kürt ozanı Şivan olur. Deler yırtar Harran'ın bağrını. Doğayı kızıla boğar, dağlar sevda kesilir...Gül vardır Harran'ı gebe yapar, canlandırır, doyurur. Harran'ın bozkırında, sıcağında tek başına yeşerir, filiz filiz olur, boy atar. Harran'ın gülü, rengi, kokusu özdür, yerlidir. Ve Harran ezik bağrında bir gül doğurur; onu gurur yapar, inanç yapar, amaç kesilir. Harran sanatı, sanatı yaratan, geliştiren, oya gibi işleyen insan doğurur. Tıpkı Şivan Perwer gibi.....

Şivan'ın bir yanı, Urfa bir yanı Suphan'dır. Şivan Mem-ü Zin'dir. Yüreği Kürt ozanı, Kürt sevdalısı Ehmede Xani'dir. Yüreği Van Gölü, mızrabı bin yıllardır sevda kokan Zin'in volkanıdır. o Botan suyunda parlıyan, Herekol dağlarında gezinen, Feqiye Teyra'nın mezarında kızıla kesilen: sevda türküleriyle, şiirlerle, tarihle, sanatla gelişendir. O, Zin'in uzandığı, Mem'in konduğu kardan gelinliğiyle Van Gölüne sevdalanmış yaylanın kuşudur. O, Suphan'nın yüreğinde Xezaldır, Xece'dir, Siyabende Silividir.....

Başka ülkeleri, başka halkları pek bilmem ama, çağdaş tarihimizde tek gülle baharı getiren, gönüllerde tomurcuklanan; kine, zulme, sömürüye gül yaprağı yumuşaklığıyla karşı koyan Şıvan'ı iyi bilirim.

Kürdistan tarihi direnmelerle, yenilgilerle, acılarla doludur. Kürt halkı sevdasını acıya çalarak dimdik ayakta. Kürt anaları Şivanları doğurdukça tek gülle koca baharları yarattıkça, doğayı tek gülün yapraklarıyla süsledikce varolacaktır.

Sömürgeciler, Kürdistan'ı tutsak yapanlar, Kürt halkını boğmak, ortadan kaldırmak için ellerinden geleni yapmışlar ve de yapıyorlar. Dilini, kültürünü, yüreğini; zincirlerle, tanklarla, süngülerle boğmuşlar. Ama yaptıkları boşunadır. Şivan'ı olan bir halk kolay kolay ölmez, bitmez, tükenmez... Şivan, Şivan'ın erişilmez güçlü sanatı, uslubu, okulu; dağı, Dicle'yi, Fırat'ı, Habur'u alabildiğine sarmış....

Bundan dört yıl önce, yani Irak halklarının Kava'laşıp zalim Dahak'ı kovduğu bir ortamda ülkeme, Kürdistan'a dokuz yıllık bir ayrılıktan sonra gitmiştim. Tahran'ın Kürdistan garajından kalkan bir otobüs beni gün patlamadan Mahabat'a bırakmıştı. Bu özgür Kürdistan topraklarına ayak basışımın ilkiydi. Özgürlüğe susamış koca Mahabat kenti kollarını açmış beni kucaklıyordu. Kürdistan Meclisinin giriş kapısında asılı duran koca bir Hoperlo kenti gümbürtede, okşaya akşama dek Şivan'ı çalıyordu. Ve Şivan'ın sihirli, büyüleyici, iç açıcı sesi, silahların serbestce satıldığı koca alanı, Şah tarafından idam edilen Mahabat Kürt Cumhuriyeti Reisi quazı muhammet köşkünü, idam sehpalarını çokca tanık olmuş Çayçıra Meydanını umuda boğuyordu...

Sonra dağları, tepeleri, ovaları aşarak Irak Kürdistanı'na vardım. Peşmergeler hasret gidereyim diye bana yüce dağın yüreğinde koca bir çadır kurdular...

Ve bir gece... Ayın dağları korkusuzca dolandığı, milyonlarca yıldızın oynaştığı, seviştiği, düşmanı kolladığı bir gece yarısı çadırımdan dışarı çıktım. Çocukluğumu, gençlik anılarımı yaşamak, doğamı, sevdiğim dağlarımı ölesiye sevmek, okşamak için aşağılara doğru kaydım. Sol yanımda tüfeğini dizlerine koymuş onbeş yaşlarındaki Peşmerge Diler ile göz göze geldim. Diler'in teybinden bir türkü yükseliyordu. Bu türkü, bu ses, bu haykırış Şivan'dı.

- Gecenin bu saatinde, düşmanın her an baskı yapabileceği bu bu ses tehlikeli değil mi Diler ? diye sordum.

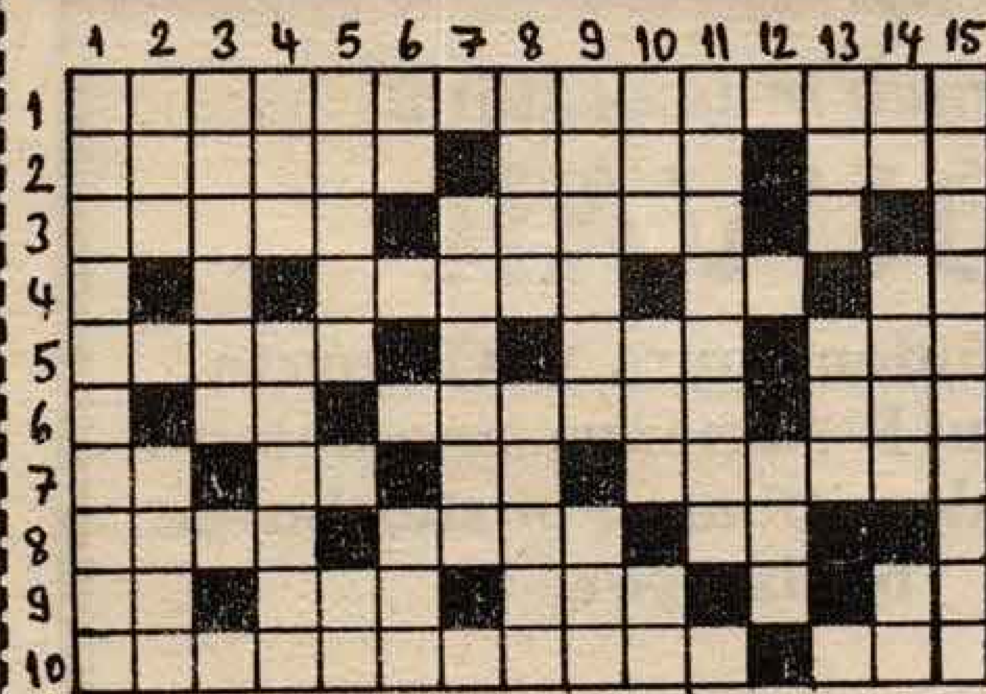
Diler başını yıldızlara doğru dikti, kalktı ayağa.

- Tam tersine, dedi Diler. Düşman bu sese, bu sesin duyulduğu, yükseldiği yere kesinlikle gelmez. Bu ses onların korkulu rüyası, yüreklerinde patlayan güllerdir. Yalnız ben değil, bu ses Kürdistan'ın tüm dağlarında, yaylalarında, vadilerinde sabahlara dek yankılanır durur. Bu ses silahtır, direnmedir, inançtır, sevdadır.

Diler haklıydı. Bağdat'ın celladı, kasabı, diktatörü Saddam ne demişti: " Beni esàs korkutan, ürküten Kürt örgütleri değil... Korkum, Şıvan'ın sesinde, sazında kurşun olan, gülle olan, inanç olan Peşmergedir. O ses, o umud, o bağımsızlık simgesi mutlaka yok edilmelidir..."

Cellad Saddam doğayla, tarihle, gerçekle çelişkide. İşi zor, geleceği karanlık... Kişi oğlu bir kez doğaya ters düştümü, artık bitiktir. Kürdistan'ın erişilmez dağlarında yankılanan, Harran'ın yüreğinde filizlenen, yirmi milyon Kürt halkını sevdasıyla yoğuran, coşturan, harekete geçiren o sese; Saddamların, Evrenlerin ve de diğer zalimlerin gücü yetmiyecektir.

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1- Berlin'de bir yıl önce tutuklanıp cuntaya teslim edilmek istenen ve 30 Ağustos 1983 günü mahkeme salanunun penceresinden atlayarak yaşamına son veren devrimci arkadaşımız. 2- Belirti, iz yada olağandan çok iri anlamına. - Tersi, bir hayvan, tersi, zaviye. 3- Bir isim. - Fiyakalı, cakalı. 4- Matematikte bir dal. - Kara leke. - Pişirilerek hazırlanmış yemek. 5- Kan kanseri. - Uzay. - Bir ırk. 6- Soru eki. - Tersi, Orta Anadoluda bir ilçemiz halkından olan kimse. - Tersi, Yozgat, Tokat yörelerinde yapılan bir tür meze. 7- Kimya'da Helyum. - Kimya'da bakır. - Bir kürk hayvanı. - Keselemekten emir. 8- Kalabalık bir şeyin arkası kesilmeyecek bir geliş durumunda olması. - Tersi, bir askeri antlaşma biçimi. 9- Kimya'da nikel. - Uyumaktan emir. - Tersi, adale. - Tersi, Danimarka'nın trafikteki işareti. 10- Verilen şeyleri belli bir süre saklama, koruma mesleği. - Tersi, karakter.

YUKARDAN AŞAĞIYA

1- Cambazların gösteri yaptıkları yer. 2- Bir göz rengi. - Bir ay adı. 3- Şarap deposu. 4- Tersi, dolayısıyla anlatma. - Aşık, deli anlamına. 5- Misk keçisine benzer bir hayvan. - Bir emir. 6- Tersi, Türkiye'nin uluslararası deniz taşımacılığında ki simgesi. - Bir emir. 7- Tersi, halk dilinde kalabalık. 8- Arapçada yok anlamına. - Asıl, ana. 9- Bir askeri rütbe. - Bir güvercin cinsi. 10- Değerli bir taş. - Tersi, pasak. - Bir ek. 11- Sivas yöremizden ünlü bir halk ozanımız. 12- Bir şeyin tutulacak kısmı. 13- Bir kara taşıma aracı. - Dinsiz. 14- Bir şeyin en ileri yanı. - Bir şarap cinsi. - Türk parasında bir birim. 15- İslamda bir tarikat adı.

GEÇEN BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA

1- Materyalizm. 2- Adale. - Hamat. 3- Hediye. - Ced. 4- Böcek. 5- Raf. - Cia. 6- Çemkirme. 7- Atik. - Ay. - Kir. 8- Ka. - Adalı. 9- Ana. - Udi. 10- Nazım. - Ulaş.

YUKARDAN AŞAĞIYA

1- Mahir Çayan. 2- Ade. - Aet. - Na. 3- Tad. - Fmi. - Az. 4- Elif. - Kkk. 5- Rey. - Ci. 6- Ira. 7- Ah. - Bamya 8- Lacö. - Dul. 9- İmece. - Kada. 10- Zade. - İliş. 11- Mt. - Kamrı.

avukatınız diyor ki

Av. Michael Böttcher
(Çev. Orhan T.)

"Kesin dönüş yardımı" ve "kesin dönüş isteyenlere iltimas geçme" tedbirleri

Federal Alman Hükümeti "yabancılardan kesin dönmek isteyenlere iltimas geçme" adı altında yeni bir kanun tasarısı gündeme getirmiştir.

Bu kanun tasarısının gündeme getirme nedenlerine ayrıca şunlarda eklenmiştir: Yabancıların sayısının gittikçe artması nedeniyle" Kaynaşma" ya da "uyum politikası" gerçekleştirilebilecek gibi bir şey değildir.Eğer işsizlik durumu da göz önüne alınacak olursa böyle bir uyum politikasının gerçekleştirilmesi savunulamaz. Her şeyin yeniden yoluna girmesi diğer bazı tedbirlerin yanında yabancıların büyük bir bölümünün de geri gönderilmesi ile gerçekleştirilebilir.

Kesin dönüş isteyenlere geçilebilecek olan iltimas şöyle olmalıymış:
—Belli bir miktar"Kesin Dönüş Yardımı".

"Kesin Dönüş Yardımı" demek, kesin dönüş yapmak isteyen ve bu paraya HAKKI OLAN yabancının Federal İş Kurumu'ndan 10.500,—DM kadar bir para yardımı alması demektir. Kimlerin buna hakkı olduğu aşağıda daha açık anlatılacaktır.
—Kişinin sahip olduğu haklarının hemen ödenmesi.

"Kişinin sahip olduğu haklarının hemen ödenmesi" demek ise iki türlüdür.

I. Kesin dönüş yapacak olan işçiler, kendi emeklilik sigortalarını daha önceki gibi iki yıl sonra değil de hemen alabilecekleri ve duruma göre belki kendi çalıştıkları yerden bir miktar yaşlılık parası da alabilecekleri demektir.

II.Kesin dönüş yapan yabancı işçiler —eğer yaptılarsa— inşaat sigortası, yaşam sigortası ve diger devlet tarafından olan indirimli sigortaları hemen alabilecekleri demektir.

Daha kanunlaşmamış olan bu kanun tasarısının içeriği bunlar demektir. Federal Kabine daha onaylamamıştır.

"Kesin dönüş yardımı'nı kimler alabilir? Ve içeriği nedir?

I.a) Bu yardım,sadece Avrupa Ekonomik Topluluğuna üye olmayan ülkelerden gelen yabancı işçilere verilecektir ve bu ülkelere Türkiye dahildir.
—Yabancı işçinin, bu kanun kabul edileceği tarihten 30.06.1984 tarihine kadar, firmasının bazı bölümlerinin ya da tümünün kapatılması ya da iflas etmesi nedeniyle işsiz olması gerekir. Ayrıca işçinin Federal Almanya'yı (tabi ki batı Berlin'i de) terk edinceye kadar işsiz olarak (Arbeitsamt'ta) yazılı olması gerekir.
—Yabancı işçinin"Kesin Dönüş Yardımı"nı almak için vereceği dilekçe tarihinden 6 ay öncesine kadar firmasının toplam iş saatinin %25'ini kapsayan kısıtlandırılmış iş süresi için " az iş parası" denen "kurzarbeitergeld" denen hakka sahip ise bu kesin dönüş yardımından yararlanabilir.

b)Yabancı işçinin 30.06.1984 tarihine kadar bir dilekçe ile başvurmuş olması gerekir.

c)Yabancı işçinin kesin dönüş yapacağı tarihe kadar ya bir oturma izni ya da oturma hakkı olmalıdır.

d)Yabancı işçinin, bu kanunun kabul edileceği tarihten 30.09.1984 tarihine kadar ailesi ve bakmaya mecbur olduğu çocuklarıyla beraber Almanya'yı terketmesi gerekir.

II. Kesin dönüş yardımı 10.500,—DM'tır.(Ana para)
—Bu paraya ayrıca 01.06.1983 tarihinden önce ailesinin yanına gelmiş olan her çocuk için 1.500,— er DM eklenir.
—Bu paradan, eğer işçi işsiz olduğu andan ya da kısa süreli çalışmaya başladığı andan, bir aydan fazla bir süre sonra Almanya'yı terkederse"ceza" kesilir.Yani iki ay sonra terkederse işsizlerden 1.500,—DM. Kısa süreli çalışanlardan 750,—DM. Her fazla kaldığı ay için bir kat daha bu para kesilir. Eğer işçi yedi aydan fazla işsiz ya da kısa süreli işçi olarak çalıştı ise 10.500,—DM ÖDENMEZ.

III.Bu yardımı almak için hazırlanan dilekçe en son oturulan yerin"Arbeitsamt"ına verilmesi gerekir.

Kişinin kendi şahsi haklarının hemen ödenmesi için öngörülen şartlar ise diğer yardıma diğer yardıma öngörülen şartlar gibi çok sıkıca tutulmuş değildir.
—Kanuna göre iki yıl bekletildikten sonra emeklilik sigortasını almaya hak kazananların iki yıl beklemesine hiç gerek yoktur. Ancak işçi 01.10. 83 tarihiyle 30.09.84 tarihi arasında Almanya'yı terketmeye mecburdur.
—Devlet tarafından kolaylaştırılmış olan tasarruf hesaplarının hemen ödenmesi EG'ye (Avrupa Ekonomik Topluluğu) üye olmayan ülkelerden gelen yabancı işçiler için geçerlidir. (Türkiye'de dahil) Diğer bir şart ise, işçinin Almanya'yı 30.09.84 den sonra terketmiş olması gereklidir.

PLANLANMIŞ OLAN BU KANUN TASARISININ ASIL AMACI NEDİR?

En önemli noktalar şunlardır.

I"Kesin dönüş yardımı" alacakların sayısı öngörülen şartlardan dolayı çok azdır. Bu nedenle bu kanun tasarısı pratikten ayrı,daha önemli olarak propaganda amacı taşımaktadır. Gerçekten de yabancı işçiler ve Alman Halkı arasında birçok yanlış düşünceler oluşturdu.

II. Terketme süresi çok kısa. (1 ay) Eğer bir ay da başarılamazsa "ceza" ödemek gerekiyor.

III.Kesin dönüş yapanlara bir Pfennig bile hediye edilmeyecek. Tam aksine bir durumdur!

Kesin dönüş yardımı olan 10.500,—DM'ı göz önüne alırsak emeklilik ve hastalık sigortası da içinde olmak şartı ile "7 aylık işsizlik parası" kadar bir miktardır bu. Demekki bu 10.500,—DM'lık kesin dönüş yardımı hakların kısıtlandırılmasından başka bir şey değildir.

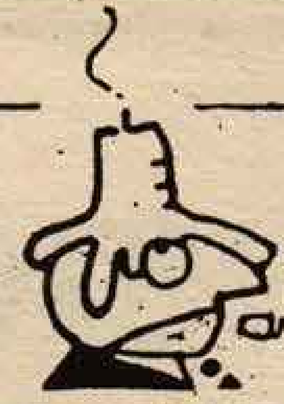
"Kesin dönüşe hazır olanlara iltimas" tedbirleride gerçek bir yardım değildir. En çok daha önce ödenen para alınabiliyor. Hem de öyle ayarlamışlar ki işçi emeklilik sigortasını alsın ve alırsa ileride hiç bir emeklilik hakkına sahip olamayacaktır.

Büyük bir dolandırıcılıktır bu!

Sayın ve şerefli Türk basınından gelişi güzel seçmeler

YALANCININ MUMU

Antenler yalan söylüyorsa
Yalan söylüyorsa sotatifler

Olsa olsa yatsıya kadar söyler.

Milliyet 7

KÖSE
M. Ali BİRAND

POPÜLER BİR YAZAR OLMANIN YOLLARI...

BİZİM amcazade Hüseyin yazılarımdan birini okurken, uzun süredir söylemek istediğini artık açığa vurmayı kararlaştırmış kişilerin kararlılığı ile söze başladı:

"Enişte, eğer popüler bir yazar olmak istiyorsan, ele aldığın konuları değiştirmen gerekir."

Benim de içimde yatan arslan buydu da, pek ortaya atamıyordum. Fikir birden ilginç geldi. Kendimi herkesin konuştuğu bir insan gibi görüverdim.

"Peki ne yapmak gerekir bunun için?"

* * *

"Önce, şu nükleer dengeymiş, AET/NATO ilişkileriymiş gibi konuları bir kenara bırak. Türkiye'nin büyüklüğünden, güzelliğinden, işlerin ne kadar iyi gittiğinden, yani Türkiye'nin gerçeklerinden söz et."

Çocuğun belki de bir bildiği vardır diye, ilk yazı olarak önerdiği konuyu hemen işledim:

"Bildiğiniz gibi dün gece saatte 80 kilometre hızla esen bir rüzgâr İstanbul'u birbirine kattı. Elektrikler söndü, direkler yıkıldı. Kopan tellerden üç kişi öldü... Biz de evde kapı ve pencereleri sıkı sıkıya kapatıp korunmaya çalıştık... İşte tam o sırada aklıma geldi. Acaba şu anda İstanbul'a demir atmış yabancı yatlar ve Türk vatandaşlarına ait yatlara ne olmuştur? Öyle ya, koskoca İstanbul'un bir yat limanı dahi yok. Olacak iş değil, utanılacak bir durum. Böyle turizm mi olur? Nereye sığınsın bu zavallıcıklar, korku içinde titreşerek yatlarının ne olacağını mı seyretsinler?.. Bu önemli soruna derhal bir çözüm bulunmalıdır. Gerekiyorsa en üst düzeyde toplantılar yapılmalı ve kesin emirler verilerek, dünyanın incisi olan İstanbul'umuzun bu hayatî sorunu halledilmelidir."

Aman efendim ne sükse... Ertesi gün telefonlar, mektuplar ve tabiî hemen birkaç davete çağrı. İşten bayağı zevklenmiştim doğrusu.

Amcazadeye okuttum. Tam tatmin olmadığı görüntüsüne rağmen, yaptığım aşamadan dolayı memnundu.

"Daha iyileştin. Dün gece Kefken Şirketi sahibinin davetinde senin yazı elden ele dolaştırıldı. Ancak, bir tutukluğun var daha. Çekimserliğini bırak ve içtenlikle yaz." **dedi ve ekledi:** "Etrafındaki insanlar değişecek, davetlere cevap veremez olacaksın ve bir süre sonra herkes senin yazılarındaki ilhamı bekler olacak."

Eh, böylesine nurlu bir gelecek için biraz daha gayrete değerdi doğrusu... Ardı ardına kalemimden kan damlatan yazılar yazmaya başladım...

"...Her şirket kurtarılmalıdır. Onlar batarsa ülke batar. Ülkenin batmaması için kurtarma operasyonlarına devam edilmeli..."

Alkışlar daha da artıverdi...

"...Türkiye'de işsiz filan yoktur. Diğerlerine oranla daha az çalışan insanlar vardır..."

Bu yazının çıktığı geceki Şişman Holding'in davetinde neredeyse omuzlarda dolaştırılacaktım.

"...Başta Ermeniler ve yardakçıları durumundaki Fransız ve Yunanları mahvetmeliyiz. Hâlâ ne bekliyoruz?.."

Ertesi gün tebrikler daha da görkemlileşti.

Bu minval üzere ben bu tip gayrıciddî yazıları epey götürdüm.

Ancak, bir süre sonra, alkışlar nedense yavaş yavaş azalmaya başladı. Hep övgü yazdığımdan, hep doğruları söylediğimden midir nedir, bilemedim. Ancak, pek dinlenir olmamaya başlamıştım. Adetâ eski heyecan kalmamıştı. Bazıları, "Bu işin içinde bir oyun olsa gerek" **diyor, bazıları,** "Bu adam dönek, sözüne inanılmaz" **şeklinde konuşuyor, öbürleri,** "canım sen bizdensin zaten" **deyip yazdıklarıma kulak vermez oluyordu.**

O zaman eski tip yazılara dönelim dedim, daha kötü oldu. Zira bu defa kimse yüzüme bakmamaya başladı.

En sonunda, gazetenin yetkilileri büyük başarılarımdan, gazeteye ve vatana olan katkılarımdan dolayı teşekkür edip, bu başarılarımın diğer basın organlarınca da paylaşılması gerektiğini söylemezler mi?..

* * *

Sabah rüyadan kanter içinde uyandım.

Kahvaltıya oturduğumuzda amcazade, ayıp olmasın kabilinden o günkü gazetede çıkan bir yazımı gözucuyla okurken dayanamadı... "M.Ali dün gece fırtına sırasında ne düşündüm biliyor musun?" diye söze başlamaz mı? Hemen kestim: "Biliyorum, ama ben popüler olmak istemiyorum. Bırak bu işi daha iyi yapanlar var, onlar popüler olsun."

Zavallı çocuk çok şaşırdı... Hiçbir anlam veremedi.

Sevgili okurlar,

Geçen sayımızda, boyalı Türk basının medar-ı-iftihar'ı büyük usta Tahsin amca ile, genç fakat yetenekli çömezi Tanju'nun acıklı güldürüsünün birinci perdesini kapatmıştık aklımız sıra.

Ama "Tahsin" ler ve "Tanju" lar öylesine edepsizliği ele almış gidiyorlar ki, mesleğine saygısı olan yazar-çizerler-patronların titizlikle uyguladığı "it iti ısırmaz" prensibini de aşıp bu rezilliği sergiliyorlar sayfalarında..

İşte farklı iki üslupta, -bir köşe yazarı bir karikatürist- Tahsin'lerden, Tanju'lardan yakınıyorlar...

Hamburg 1. Uluslararası Kültür Festivali yapıldı

Yıllardan bu yana Hamburg şehri yaşamadığı bir kültür olayına sahne oldu. 27-28 Ağustos günleri çeşitli yabancı örgütlerin ortaklaşa düzenledikleri 1. Uluslararası Kültür Festivali umulandan daha çok ilgi gördü, ve izlendi.

27 Ağustos Cumaertesi günü başlayan festivalde çeşitli ulusların mutfak kültürleri ile folklor ve benzeri gösterileri sergilendi.

Ayrıca festivale katılan Yazar Dursun Akçam kitaplarından hikayeler okudu.

"Hannover Kollektiv Theater" tarafından hazırlanan "Demokrasi oyunu" adlı pandomim seyirciler tarafından beğeniyle karşılandı.

Çeşitli Alman müzik gruplarınında katıldığı festivalde Sümeyra Çakır, Ozan Heval türkülerle kültürümüzden örnekler verirken, Ufuk Adalı ve grubu türkçe ve Almanca olarak söyledikleri şarkılarla yabacı düşmanlığına karşı seslerini yükseltiyorlardı. Festivalde 13 takımın katıldığı bir futbol turnuvası'da yapıldı.

Altı binin üzerinde insanın ziyaret ettiği festivalde Almanlardaki genel kanı çok olumlu idi.

Festivali düzenleyen bütün örgütler gelecek yaza daha geniş kapsamlı bir festival düzenleyeceklerini belirttiler.

Almanya cezaevlerinde tutuklu bulunan devrimciler açlık grevine başladılar

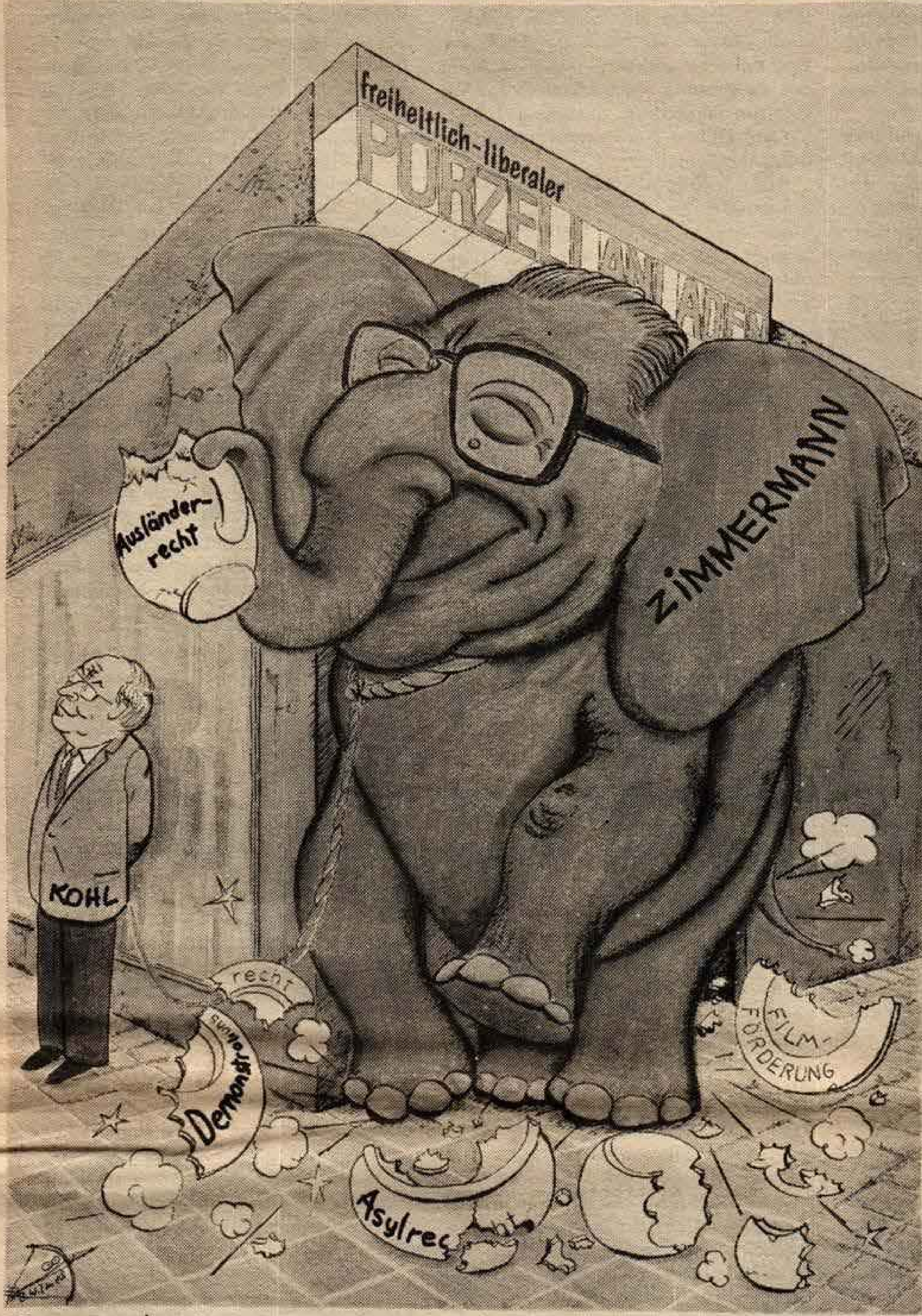
Federal Almanya cezaevlerinde tutuklu bulunan 6 devrimcinin açlık grevine başladığı öğrenildi. Tutuklular Cemal Kemal Altun'un ölüme itilmesini ve Federal Almanya'nın iade politikasını protesto amacıyla açlık grevine başladıklarını açıkladılar. Açlık grevine başlayan tutuklulardan 5'i Köln Konsolosluk baskını olayı ile ilgili olarak Köln hapishanesinde kalıyor. Birisi ise Düsseldorf Cezaevinde tutuklu bulunan Zeynel Aydındağ, tıpkı Cemal Kemal Altun gibi cuntaya iade edilmek üzere 1.5 yıldır tutuklu bulunuyor.

acı söyler
ama
doğru söyler

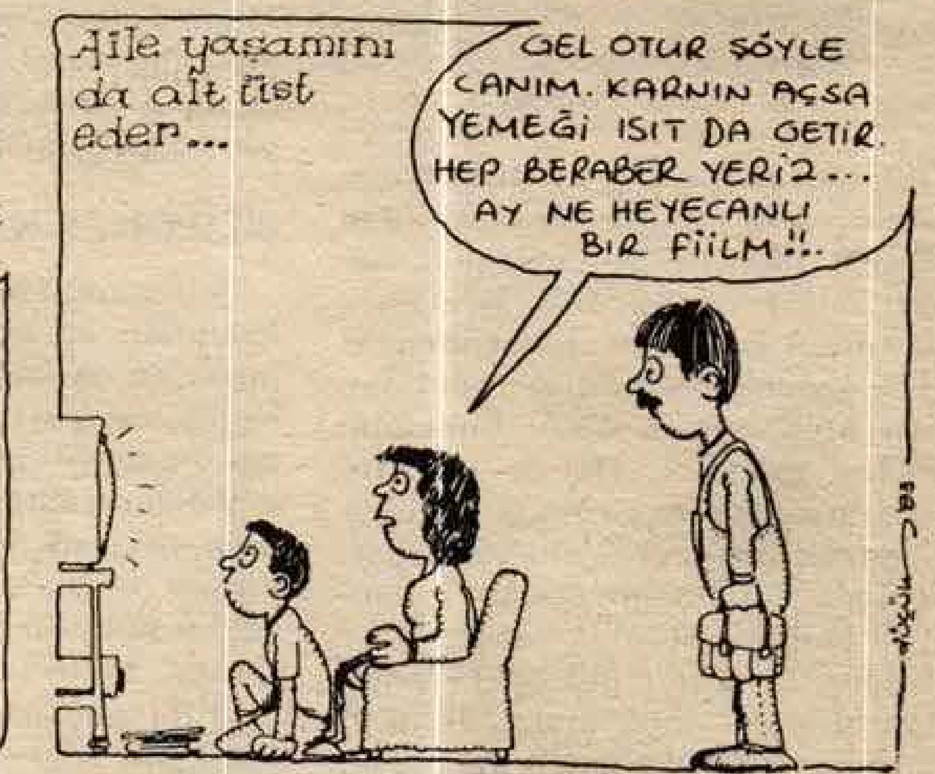

Çizer arkadaşımız Barbara, Almanların bir sözünü bizler için karikatürize etdi: "Porselen dükkânına Filgirerse"...

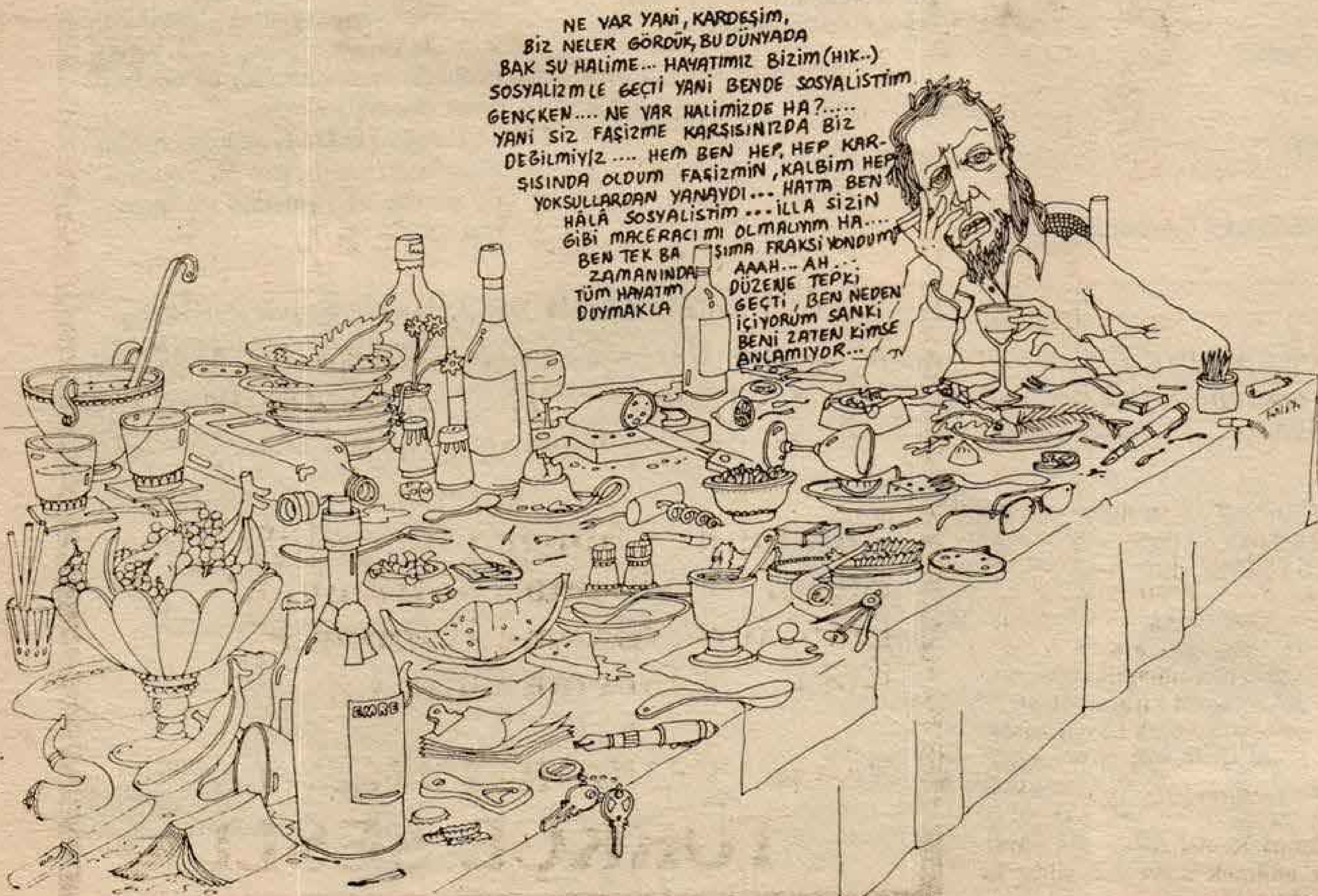

Filipinler muhalefet Lideri öldürüldü

Diktatör Markoz

Filipinler muhalefet lideri Beningo Aguino 3 yıldır sürgünde bulunduğu ABD'den ülkesine döndüğü gün, havaalanında vurularak öldürüldü. Aynı anda suikastçi olduğu iddia edilen bir sivil de güvenlik kuvvetleri tarafından açılan ateş sonucu öldü. Suikastin ardından muhalet, Devlet Başkanı Marcos'u cinayette parmağı olmakla suçlayarak büyük protesto gösterileri düzenledi. Aguino'nun cenaze törenine 100 binlerce Filipinli katıldı.

Marcos, yönetime geldiği 1969 yılından bu yana ılımlı muhalefetin lideri Aguino'nun rekabetiyle karşılaştı. İkinci dünya savaşından Filipinlerin kurtarıcısı olarak çıkan Marcos, daha sonra aşırı sağcı Milliyetçi Partiye girdi ve 1964' de Devlet Başkanı oldu. Aguino'nun ise sırasıyla Filipinler Belediye Başkanlığı, Eyalet Valiliği ve Senatörlükle başlayan politik hayatı, 1972 de ilan edilen sıkıyönetimden hemen sonra tutuklanmasıyla kesintiye uğradı. Aguino sekiz sene hapiste kaldı. Üç sene önce de bir kalp ameliyatı için ABD'ye gitmesine izin verildi, ancak geçici olarak başlayan bu gezi geçtiğimiz aya dek sürdü. Bir süre önce ülkesine döneceğini açıklaması üzerine Aguino, Filipinlerde ölüme mahkum edildi. Ardından ülkenin en güçlü kişilerinden olan bayan Imelde Marcos (devlet başkanının eşi) ABD'de Aguino'yu ziyaret ederek ülkeye, kocası Marcos'un yanında yer almak koşulu ile dönmesini istedi. Marcos ise ardarda yaptığı açıklamalarda, dönmesi halinde Aguino'nun can güvenliğini sağlayamayacağını, kendisini öldürmek isteyenler bulunduğunu bildirdi.

Bütün bunlara rağmen, Filipinlerde ekonomik durumun kötüye gitmesi sonucu yönetimle muhalefet arasındaki çatışmaların arttığı bu dönemde Aguino ülkeye dönmeye karar verdi. Uçaktaki beraberindeki gazetecilere, tehdit mektupları aldığını, havaalanında öldürüleceğinin ve katilin de hemen ardından ortadan kaldırılacağının söylendiğini, bu nedenle çelik yelek giydiğini, ancak kafasına sıkılacak bir kurşunla öldürülebileceğini söyledi. Aynen de öyle oldu.

FİLİPİNLER NASIL BİR ÜLKE

Ferdinand Marcos'un 1964'de beri kesintisiz yönetimde bulunduğu Filipinler'de işsizlik %25-30 arasında. Halkın %56'sı yaşamak için gerekli minumum yıllık gelir olarak saptanan 200 doların altında gelire sahip. Ölümlerin yaklaşık %40'ı yetersiz beslenmeden kaynaklanıyor. Milli gelirin %53'ü nüfusun %20'sinin payına düşerken, nüfus'un %40'ı milli gelirin %11'ini paylaşıyor. Muhalefetin gücünü son yıllarda arttıran en önemli etkenlerden biri, ekonominin süratle kötüye gitmesi.

Marcos ise 1972 de ilan ettiği sıkıyönetimin ardından muhalefete karşı büyük bir temizlik hareketine girişti. Sıkıyönetim döneminde yüzbinlerce muhalif ortadan kaldırıldı, "kayboldu" veya firarda vurulduğu açıklandı. Gerçi sıkıyönetim 1981'de kaldırıldı ama Marcos daha önceden çıkardığı yasalarla tüm yetkilerin sıkıyönetim sonrası dönemde de korunmasını sağladı. Bu dönemde Marcos'un en büyük yardımcısı, aynı zamanda Bakan, Vali ve Marcos'un yerine geçecek aday olan karısı Imelde oldu. Imelde'den Filipinlerin gerçek diktatörü olarak da bahsediliyor. Son yıllarda Imelde'nın önderliğinde uluslararası turizmi ülkeye çekmek için yapılan yatırımların, kamu yatırımlarının 20 katına çıkması da, eleştirilere yol açtı.

Marcos, 1981'de tek aday olarak katıldığı seçimlerle **"demokrasiye dönüşü"** ilan etti. Demokrasiye dönüşten hemen önce de Anayasa'da daha 2-3 dönem **"seçilmesini"** sağlayacak değişiklikleri yapmayı ihmal etmedi. Muhalefet, komedi olarak nitelendirdiği seçimleri boykot etti.

Marcos ise oy vermeyenleri hapisle tehdit ederek, oy kullanmamayı **"günah işlemek"** olarak niteleyerek ve seçim gününün arifesinde ortaya çıkardığı **"komplo"** larla yürüttüğü seçim kampanyası sonucu girdiği tek kişilik seçimi kazandı. Seçmenlerin %30'unun oy kullanmadığı saptandı. Muhalefet seçim sonuçlarını reddetti.

Tüm bunlara karşın, Reagan yönetimindeki ABD, Filipinler'de **"demokrasiye dönüşü"** coşkuyla karşıladı. Bush, başkent Manilo'ya kadar gelerek Marcos'u **"demokrasiye saygısından dolayı"** kutladı. Daha sonra aralarında Japonya ve Avustralya'nın da bulunduğu bazı ülkeler bu komediye katılarak Marcos'u desteklediler. IMF ve Dünya Bankası ise, Filipinlerde Marcos rejiminin geçirdiği evrimi daha bir şevkle alkışladılar: Marcos'un yeniden seçilmesini Cesar Viroto'nın başbakan atanması izledi. Virato, Dünya Bankasının neredeyse Filipinler temsilcisi.

ABD ile Filipinler arasındaki askeri anlaşmalar ise ABD yararına gelişmeye devam ediyor. 1979'da imzalanmış olan ve 84'te süresi dolacak olan anlaşma, Haziran ayı içinde daha 5 yıl için uzatıldı. Böylece ABD için stratejik önemi çok büyük olan, ABD'nin, Doğu ve Güneydoğu Asya ile Hint okyonusuna ve Golf ülkelerine müdahalesini kolaylaştıracak olan iki askeri üs, daha 5 sene için garantiye alınmış oldu. Bu üslerde toplam 10 bin amerikan askeri bulunuyor. Tahran'daki ABD Büyükelçiliğindeki rehineleri kurtarmak amacıyla Carter yönetiminin giriştiği başarısız harekata katılan uçaklar Filipinler'deki ABD üslerinden kalkmışlardı.

Üsler anlaşmasının uzatılması karşılığında Marcos yönetiminin aldığı ücret 900 Milyon dolar. Ancak, bunun bir kısmının üsler civarındaki alanların modernleştirilmesinde kullanılması gerekiyor.

FİLİPİNLERDE MUHALEFET

Filipinlerde **"Ulusal Demokratik Cephe"** de birleşmiş olan muhalefet, çok değişik görüşlerde kişileri ve örgütleri içeriyor. Muhalefet güçlerinin ortak amacı, Marcos'u devirmek. Cephede Filipinler Komünist Partisi (CPP), Moro Ulusal Kurtuluş Hareketi(FLNM) ve Marcos klanı tarafından iktidardan uzaklaştırılan burjuva kesimler bulunuyor. Burjuva kesimlerin lideri, geçtiğimiz ay öldürülen Aguino idi. Moro Ulusal Kurtuluş Hareketi (FLNM) ise güneydeki Müslüman azınlığın örgütü. FLMN müslüman azınlık için bağımsızlık istiyor, özellikle ülkenin güneyinde etkili durumda. Filipinler Komünist Partisi ise 70'li yıllarda muhalefete karşı giriştiği hareket sırasında gücünden çok şey yitirmesine rağmen, son yıllarda yeniden toparlandı. Şu anda eskisine oranla daha güçlü olduğu ve 73 eyaletin hemen hepsine yayılmış olduğu bildiriliyor. Bu partinin askeri kanadını Yeni Halk Ordusu (NPA) oluşturuyor. NPA 1968'de kuruldu, şu anda 8000 kadar savaşçısı ve 100 binin üstünde taraftarı olduğu sanılıyor. Ayrıca, Marcos'un ordusu içinde bir çok milliyetçi subay da, ülkenin ABD ve Dünya Bankası etkisi altında kalmasına, rüşvetçilik ve vurgunculuğun yayılmasına öfkelenerek, Marcos'un karşısında yer almaya başladılar.

Ulusal Demokratik Cephe'de ise ideolojik birlik pek sağlanmış değil. Bir **"Devrimci Program"** tasarısı şu günlerde elden ele dolaşıyor. Bu taslağa göre Cephe, 1944'ten önce Japonya'ya karşı savaş veren komünist Kotipunon Hareketini benimsiyor. **"Devrimci Program"** tüm anti-ABD ve anti-Marcos güçleri Halk Ordusunda birleşmeye çağırıyor, verilecek **"Halk Savaşı"** sonunda **"Halkın Koalisyon Hükümeti"** ni kurmayı amaçlıyor. Bu hükümet Filipin'in ABD emperyalizmine geleneksel bağımlılığına son verecek. Ulusal Cephe, bu savaşta tüm anti-emperyalist ve ilerici uluslardan destek görebileceğini belirtiyor. Programda bu ulusların hangileri olabileceğine değinilmekten özellikle kaçınılıyor, ancak Cephedeki anti-Sovyetik güçlere karşın, Sovyet yanlılarının ağır bastığı biliniyor.

Muhalefetin giderek güçlenmesine karşın henüz Filipinlerde iktidara aday olabilecek güçte olmadığı belirtiliyor. •

ÇOCUKLARLA BERABER

SİZLERE

ZARİFECİK

Bir kaya dibinde
Tanıdım O'nu
Çiten taşıyordu
Hem de ağlıyordu...

Anası doymadan
Kalkarmış sofradan.
Babası düşünürmüş hep,
Nasıl kurtulmalı borçlardan?

Gün gelmiş
Babası veremden ölmüş,
Anası açlıktan...

A.GENÇLİ / Zonguldak

BİLMECE BULMACA

NOKTALARI DOLDURALIM

Noktalı yerlere, aşağıdaki sözcüklerden hangileri uyuyor?

1. Cisimlerin titreşmesinden . . . oluşur.
2. . . . . .öküzün gücü ile hareket eden taşıttır.
3. İki mıknatısın ayrı kutupları birbirine yaklaştırılırsa . . . .olur.
4. Uzaydaki her cisimde . . . . . vardır.

a)Enerji b)Kağnı c)Çekme d)Ses

YANIT: 4. a 3. c 2. b 1. d

BUNU BİLİYOR MUYDUNUZ?

Pastörize Süt

Sütü kaynatırsak, içindeki bakterilerin tümü ölür. Oysa yararlı olanları da vardır. Bu nedenle süt özel aygıtlarla 65 dereceye kadar ısıtılır ve birdenbire soğutulur. Böylece, içindeki yararlı unsurlar kalır, zararlı olanları yok olur. Süt de böylece uzun süre saklanabilir.

Modern bakteriyolojinin babası olan Pastör bulmuştur bu yöntemi. Bu yüzden de yöntemin adı "pastörize etmek"tir.

KUDUZ AŞISI VE PASTÖR

AYŞE RADYODA BİR ÇOCUK YAYINI DİNLİYORDU. BİRDEN: "DİKKAT!.... YURTTAŞIMIZI ISIRAN KÖPEĞİN, KUDUZ OLDUĞU ANLAŞILMIŞTIR, ZAMAN GEÇİRMEDEN EN YAKIN SAĞLIK KURULUŞUNA BAŞVURMASI" SÖZLERİNİ DUYDU.

ÜZÜLMÜŞTÜ, BABASINA:
— BABA O ADAM ÖLECEK Mİ?
— HAYIR! ÖNLEM ALINIRSA ÖLMEZ KIZIM. YAYINI DUYDUYSA HASTANEYE GİDER. KIRK GÜN SÜRE İLE ONA, KUDUZ AŞISI YAPARLAR. KARNINDAN YAPILAN AŞI CANINI YAKAR O KADAR.
AYŞE RAHATLAMIŞTI:
— NE GÜZEL! DEMEK KUDUZUN DA AŞISI VAR.
— EVET KIZIM, KUDUZ HASTALIĞI, YILLARCA ÖNCE ÇOK CAN ALDI. YAKALANAN SALDIRGANLAŞIYOR. ÇOK ACI ÇEKİYOR SONUNDA ÖLÜYORDU...

BİR GÜN DOKUZ YAŞINDA BİR ÇOCUK GETİRDİLER. KUDUZ KÖPEKLE BOĞUŞMUŞ, AĞIR YARALAR ALMIŞTI. PASTÖR DAHA ÖNCE HAYVANLARA UYGULADIĞI AŞIYI, BU ÇOCUĞA DA UYGULADI. BAŞARMIŞTI. ÇOCUKLA BİRLİKTE İNSANLIK DA KURTULMUŞTU. 1881'DE PASTÖR ADINA KURULAN ENSTİTÜ'NÜN BAHÇESİNE BU ÇOCUKLA BOĞUŞAN KÖPEĞİN HEYKELİ DİKİLDİ. BU HEYKEL KUDUZ KORKUSUNUN BİTİŞİNİN SİMGESİ OLDU.
AYŞE'NİN ŞÖYLE MIRILDANDIĞI DUYULDU:
— BİLGİNLERE ÇOK ŞEY BORÇLUYUZ.

Şili Sosyalist Parti Temsilcisi

Siyasi partilerin Pinochet ve Reagan'a karşı birleşememeleri üzücüdür

Bugün Şili yeniden gündeme gelmiştir. 10 yıl önceki, sosyalizme giden bir yola karşı yapılan bir darbe, uluslararası bir düzeyde, bu deneyi izleyen milyonlarca kişinin hayallerini kırmıştı. 1970 ve 1973 yılları arasında, sosyalist Salvador Allende, dünya çapında bir barış düzenlemesine girişmiş ve ülkesinde, uluslararası kapitalistlerce kendi çıkarları doğrultusunda düzenlenen sosyal haksızlıkları gidermeye çalışmıştı. Bu çıkar hesapları, yalnız Şili'de değil, aynı zamanda, beraberinde zulmü ve baskıyı getiren, bugünkü Türkiye'de de gördüğümüz bir diktatörlüğü getirmiştir. Bugün Şili halkı, darbeden 10 yıl sonra, diktatörlükten kurtulma mücadelesi başladığı için tüm demokratik güçler, yeni bir siyasi sistem oluşturmak için birleşmişlerdir. Ama bu ulaşılacak demokrasinin kağıt üstünde mi kalacağı ya da gerçek bir işçi-emekçi demokrasisi mi olacağı belli değildir. Bu geçen 10 yıl içinde edinilen deneyimler ve Şili Halk Hareketinin perspektifleri üzerine bilgi edinebilmek için, Şili Sosyalist Partisinin F.Almanya'daki temsilcisi Jorge Coloma ile bir görüşme yaptık. **Coloma sorularımızı şöyle yanıtladı:**

D.Türkiye: Darbeden önce ve sonraki deneyimleri anlatırmısınız?

Coloma:Eğer kısaca söylemem gerekirse, genelde solun bir militanı ve özelde Sosyalist Partinin bir üyesi olarak yaptığım deneyimler hem sevindirici ve tatmin edici, hem de üzücü ve acıydı. Olayın sevindirici ve tatmin edici yanı, küçük oranda bile olsa, benim, parti aracılığıyla, anti-kapitalist halk güçlerine katılmamdı. Olayın üzücü ve acı yanı da, siyasi partilerin, kendi çıkarlarını bir yana bırakarak, ortak düşman olan Pinochet ve Reagan birliğine karşı birleşmeyi başaramamış olmamızdır. Şili'ye diktatörlüğün gelmesine neden olan güçler, yalnızca CIA ve gerici güçler değildi. Solun parçalanmış durumda olması da bu durumu kolaylaştırmıştı.

Bu durum, benim için; hapise girmek, fiziksel ve psikolojik baskı altında olmak, profesörlük ünvanımı yitirmek, bizim Sendikalar Birliğinin açtığı Ulusal Okul'daki işimi yitirmek, yurt dışına kaçmak zorunda kalmak ve binlerce yurttaşım gibi, ülkemin güncelliğinden zorunlu uzaklaştırılmış olmak demekti.

Bütün bu koşullar altında bile gelişme ve öğrenmeyi sürdürebilmek te, olayın tatmin edici yanıydı. Bu durum, kendisini, partinin iç yapısının ve halkın somut yaşam koşullarının değerlendirilmesinde ve bunların herhangi bir siyasi program için çıkış noktaları olarak kullanılmasında kendini gösteriyor. Diktatör Pinochet, temel hedeflerini şöyle açıklamıştı: Kurucu Meclisin seçilmesi, bu meclisin bir anayasa hazırlaması ve bu anayasanın halkı temsil eden siyasi güçlerce zorla onaylattırılmasıydı.

D.Türkiye: Sen devrimci bir programdan sözetmiştin...

Coloma: Evet. Demokratik Birlik (Alianza Demokratica) içinde yer alan güçlerden bir tanesi de, benim F.Almanya'da temsil ettiğim Sosyalist Parti'dir. Bu parti, Komünist Parti ve diğer sosyalist kuruluşlara demokratik bir tasarı önermişti ve sözü geçen gruplarca, bu tasarı kabul edilmişti. Bu tasarının en önemli noktaları şöyle özetlenebilir: a) Diktatörlüğün yıkılması ve bunun yerine, tüm halkı temsil eden demokratik bir hükümetin iş başına gelmesi. Aynı zamanda da, diktatörlükle hiçbir siyasi diyaloğun kurulmaması ve solcu güçlerin hiçbirinin dıştalanmaması,(bu halk güçleri arasında önemli bir yeri olan Komünist Parti'yi de içeriyor) ve faşist eğilimli ya da diktatörlükle ilişkide bulunan güçlerin dıştalanması,

b) Bütün baskı aracı olarak kullanılan güçlerin dağıtılması, askeri ve hukuki güçlerin demokratikleştirilmesi, c) Tüm özgürlük ve hakların yeniden tanınması,

d) Monetarist uygulamalar nedeniyle gelişen ekonomik bunalıma karşı gelebilmek ve ekonomiyi yeniden canlandırabilmek için ivedi bir programın oluşturulması. Buna yönelik olarak, Friedmann Ekonomisi ve benzerlerinin yürürlükten kaldırılması önerilmiştir. Ekonominin, pazarın değil, halkın gereksinmelerine göre yönlendirilmesi gerekmektedir. Bunun için devlet, çoğunluğun isteğinin yerine getirmek amacıyla çaba gösterecek ve uluslararası kapitalizmden kurtulmak için gerekli bütün yöntemleri uygulayacaktır. Bundan başka, diktatörlük ve bugün bizim gibi olan ülkelerin bağımlılığını arttırmak için bir motor olarak kullanılan İ.M.F arasındaki anlaşmalar kaldırılacaktır.

D.Türkiye: Bunu gerçekleştirmek için ne gibi olanaklar var?

Coloma: Bu, bugünkü ulusal protesto hareketlerinin tavrına bağlıdır. Sizler de biliyorsunuz ki, bu geçtiğimiz yıl içerisinde, ülkede, demokratik hak ve özgürlükler uğruna, Pinochet rejimine karşı yapılan hareketler yaygınlık kazanmıştır. Ve bu yaygınlaşan halk hareketleri karşısında, ılımlı partiler de (Hristiyan Demokrat Parti gibi) radikalleşmeye başlamış ve partilerinin sol kanatlarından gelen önerilerle, bugün hareketin, yalnızca birlik ortamında başarıya ulaşacağı kanısına varmak zorunda kalmışlardır. Bugünkü protesto eylemlerinin yanısıra, bu ılımlı partilerin sağdaki kanatları da, diktatörlükle bir diyalog ortamı yaratma çabası içine girmişlerdir. Bütün bunlarla birlikte, devrimci ve demokratik bir program, halkın Pinochet'ye karşı direnmesine ve buna bağlı olarak da ılımlı partilerin radikalleşmesine bağlıdır. Yukarıda sözü edilen birlik ortamına ulaşmak için, solun, beraber hareket etmesi ve ülkenin geleceğini tayin edebilecek bir güç olarak ortaya çıkması, önemli bir etkendir. Sol'un güçsüzlüğü ve bölünmüşlüğü, ortadaki partilerin popüler perspektifler getirip, direnişi yok ederek sağcı bir çıkış bulunmasına yol açabilir. Böylece, yeni bir tür diktatörlüğün işbaşına gelme tehlikesi ortadan kalkmamış olacaktır.

D.Türkiye: Halk hareketinin, bugünkü eylem ortamına gecikmiş olarak ulaşmasının nedenleri nelerdir?

Coloma: Bu sorunun yanıtı yukarıda anlattığım bölümlerin bazı yerlerinde vardır. Ben bu yanıtları sistemleştirmeye ve en önemlilerini kısaca özetlemeye çalışayım. Yapılan darbe, işçi ve diğer partileri yok etmek ve emperyalistlerle komprador burjuvaya yönelik tehlikeyi, yani, bir sosyalist toplumun kurulmasını engellemek içindi. Solcu militanların öldürülmeleri ya da **"kaybedilmeleri"**, ülkeyi terketmek zorunda kalmaları ve başka türlü baskılar, solun gücünü büyük oranda zayıflattı. Aynı zamanda açlık ve terörle, halkın bilinç düzeyi de bastırılmaya çalışıldı. Ve buna birde, 1975' e kadar faşist diktatörlükle birlikte çalışan faşist karakterdeki hristiyan demokratlar da katılmıştı. İlk direnişler, bu denli zayıflatılmış bir sol tarafından, kilisenin de yardımıyla-halkın güncel sorunlarını çözebilmesi için yapılan yardımlarla-; organizasyonların, **"kayıp"** olan kişilerin durumlarının açıklanması isteğiyle ve

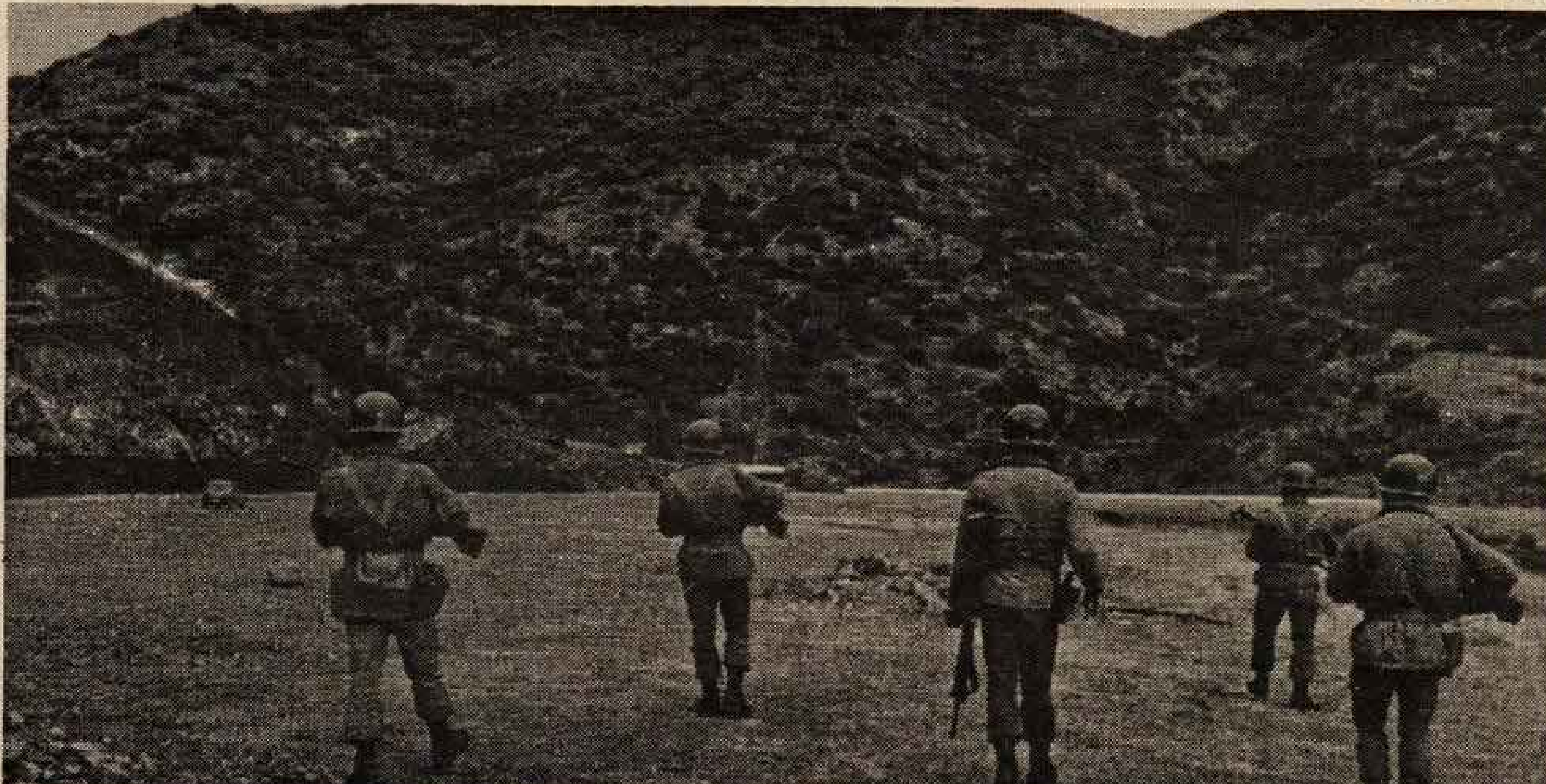

halkın, ılımlı partilere, diktatörlükle beraber çalışmamaları için yaptıkları baskılar ile başlatıldı. Sol, hareketi yavaş yavaş organize ediyor, göze batmamak için dikkatli çalışıyordu. Ama bu arada kendisi çeşitli baskılarla karşı karşıya kalıyor, bölünüyor, ayrılıyor ve hemen hemen bütün gücünü kaybediyordu. Bunlar, gecikmenin önemli nedenleridir. Ama neden bugün? Aslında bugün değil. Bu tarihi sarsıntıyı geçiştirebilmek için bize 10 yıl gerekiyordu. Sola uzunca bir tedavi ve doktor olarakta kendi militanlarının güçleri gerekiyordu.

D.Türkiye: Bu son açıklamanın evrensel bir doğruluğu olmasına karşın, konumun "genel" olarak ele alındığı kanısındayız. Diktatörlüğe karşı yapılan mücadelede bu durum kendisini güncel olarak nasıl gösteriyor ve muhalefetin demokratik platformunu nasıl etkiliyor?

Coloma: Bu geçen 10 yıl içinde, darbenin ilk günlerinden bu yana uygulanan temel baskı eylemleri, tüm proleter organizasyon formlarına karşı yapılmıştı. Hemen hemen yeniden başlamak zorunda kalındı. Proleter partiler, bu koşullar altında yasadışı eylemlere başvurdular ve faşist terörün ezici hakimiyeti altında yeniden canlanmaya çalıştılar. Örneğin hapishanelerde düzenlenen futbol gruplarıyla, o zamana kadar bastırılan kollektivizm hayata geçiriliyordu. Dışarıda aile bayramları, çocuklar için yemek dağıtım yerleri açılması ve bölge komiteleri, bugünkü büyük demokratik halk hareketinin temeliydiler. Bu gelişmede, iki noktayı gözönüde tutmak gereklidir. Bir yanda kilisenin oynadığı rol, kamulaştırma doğrultusunda tavır koyması için kiliseyi zorlamamız ve hristiyan temeldeki demokrat düşünceli komünlerin ortaya çıkması ve bunların, işçilerle emekçilerin güncel gereksinme ve sorunlarına eğilebilmeleridir. (Bu komünler iç hiyerarşinin desteğiyle, adım adım, yeni bir organize formu bulabildiler.) Diğer yandan partiler, bürokratik çalışmaları aşıp, işçilerin güncel bilinçlerine dayanarak, bir devrimci-demokratik program gerçekleştirmenin zorunluluğunu gördüler. Bugün Şili'nin, ulusal sorunlarından kurtulması için 3 program öne sürülüyor. Bunlardan birincisi yalnızca diktatörlüğün yan çelişkilerini gösterip, bunları da diktatörlüğü yok etme çabasında olan halk hareketine karşı kullanıyor. Muhalefetin bazı güçleriyle ilişkiye geçip, demokrat görünüşlü bir diktatörlüğe geçmeye çalışıyor. Bu yalnız, şu andaki sistemi yok olmaktan kurtarmaya yarayacak bir yöntemdir. Bir başkası, çeşitli çıkar gruplarını bir harekette birleştiriyor. Bunun adı **"Demokratik Birlik"** (Alianza Democratica) tir. Bunun içinde, bugüne kadar diktatörlükle işbirliği yapmamış sağcı güçler; 1975'te diktatörlükle arası açılan, bu nedenle sağ kanadın kendisinden ayrıldığı ve ancak bugün ilerici yüzünü gösterebilen Hristiyan Demokrat'lar ve eski Allende partisinin içinde yer alan güçleri temsil eden **"Birleşik Sosyalist Komite"** bulunmaktadır. Bu **"Demokratik Birlik"** ten (Alianza Democratica), diktatörlüğe karşı olan çoğunluğun çıkarlarını temsil eden bir program çıkıyor. (Bu çoğunluk, yıllarca çeşitli zorluklar içinde yasadışı çalışmayı proleterce sürdürmüş bir çoğunluktur.) Buna kiliselerin ve şimdiden radikalleşmiş ortadaki güçlerin yardımıyla, birkez daha yineliyorum, kendilerine proleter bir yol çizen partilerin yardımıyla ulaşılabildi. Uluslararası siyasi baskıdan çekinen diktatörlüğe, ilkönce bir yoldaş, sonra bir grup ve daha sonra da bir sendika kabul ettirilebildi. Ve ancak yıllar sonra partiler kamuoyuna açılabildiler. Böylece, iktidar kriz içinde olduğu böyle bir günde, ülke içinde çeşitli siyasi hareketler ortaya çıkıyor ve bastırılamıyorlar. Aradan 10 uzun yıl geçti ve diktatörlüğün günleri sayılı duruma geldi. Sosyalist Parti, bizi, önderimiz Salvador Allende'yi anma törenlerine davet etti. Bu, iktidarın ne kadar zayıfladığını gösterir. Ve bu, 10 yıl baskı altında kalmış, açlık ve teröre karşı direnmiş gücün, yeniden Başkan Martir'i anmak için ayağa kalkabilmesini gösterir. O, 10 yıl önce öldürülmüştü. Bugün O'nun idaelleri, yakında öleceğini bile bile baskısını sürdüren diktatörlüğe meydan okuyor. Sosyalist Parti'nin ve diğer organizasyonların halkla olan güçlü bağı hareketin bugüne kadar ayakta kalmasını ve bugün güçlü bir şekilde devrimci projeyi ele almak için ayaklanmasını sağlamıştır.

Şili Sosyalist Parti Temsilcisi
03.08.1983
Jorge Coloma

DÜNYA'DAN KISA... KISA...

WAŞİNGTON: Waşington'da bulunan Filipin Büyükelçiliğine 28 Ağustos gecesi yangın bombası ile saldırı eylemi düzenlendi. Saldırı sonucu çıkan yangında kimse yaralanmadı. Eylemi şimdiye kadar herhangi bir örgüt üstlenmedi.

HONDURAS: Honduras'ta 24 saat içinde 2 bombalı eylem düzenlendi. Birincisinde Amerikan meyve-sebze ithalat-ihracat işlemlerini yürüten büronun ön duvarları yıkıldı. İkinci eylemde ise yine ABD Uluslararası Besin Şirketinde büyük zarar olduğu bildiriliyor.

URUGUAY: Uruguay'ın başkenti Montevideo'da düzenlenen ulusal protesto eylemlerinden sonra 177 gösterici yakalandı Ve bunların 48'i tutuklandı. Bu eylem askeri cuntaya karşı 10 yıldan beri yapılan ilk gösteri oldu.

WAŞİNGTON: 28 Ağustos günü Waşington'da öldürülen zenci lider Martin Luther King'i anma yürüyüşü düzenlendi. Yürüyüşe siyah-beyaz yaklaşık üç yüz bin kişi katıldı.

BOLİVYA: Başkent La Paz'da ikinci bir koalisyonun hükümeti oluşturduğu açıklanmışdı. Yeni hükümette Ulusal Devrimci Hareket (MNRI), Yeni Komünist Dayanışma (PCB), Hıristıyan Demokratlar (PDC), Ulusal Devrimci Birlik (MNR), bir bağımsız parlementer ve bir askeri üye bulunuyor.

YENİ DELHİ: Bir öğrencinin polisler tarafından sokak gösterisi sırasında öldürülmesinden sonra Raksaul şehrinde sokak çatışmaları yeniden başladı. 25 Ağustos günü başlayan eylemler halen sürüyor. Son gösterilerde ölen öğrencilerin sayısı 2'ye, yaralıların sayısı ise 16'ya yükseldi. Raksaul şehrinde iki haftadır akşamları sokağa çıkma yasağı uygulanıyor. Üniversitelerdeki boykotlar ise devam ediyor.

KOSTA RİKA: ABD'nin Orta Amerikadaki Politik askeri gelişmeleri gözlemekle görevlendirdiği Rıchard Stene Kosta Rıka'ya bir ziyaret yaptı. R. Stene, Kosta Rika hükümeti aracılığıyla El Salvador'daki FMLN/FDR politik temsilcileriyle özel görüşmeler yapacağı açıklandı. Güvenlik nedeniyle görüşmenin yapılacağı yer ve zaman basına açıklanmadı. Kosta Rıka, Orta Amerika Olaylarında demokratik çözümlerin geçerliliğini savunan ve El Salvador Kurtuluş hareketini uluslararası alanda destekleyen ilk sosyal liberal yönetimdeki bir ülkedir.

PERU: Başkent Lima'da 5000 kişi parlemento binası önünde açlığa, işsizliğe ve yeni fiyat politikası ve zamlara karşı tencere, tepsi ve tenekeler ile protesto gösterisi düzenlediler. Gösteriye sendikalar, kiliseler ve partilerde katıdı.

MISIR: Kahire'de İç İşleri ve Güvenlik Bakanı Abu Bascha düzenlediği basın toplantısında Tahrir Partisine üye 26 kişinin ve yeraltı sol örgütüne üye 19 kişinin yakalandığı, sorgu sonrası tutuklandıklarını açıkladı. İç Güvenlik Polisi örgüt üyelerini rejimi yıkmak, ülkenin güveliğini sarsmak ve devlete karşı halkı ayaklanmaya çağır makla suçluyor.

İRLANDA: Kuzey İrlanda'da Bessbrook şehrinde kaldırıma park etmiş bir otomobilin içindeki bombanın patlaması sonucu yüze yakın konutun zarar gördüğü, camların kırıldığı ve birkaç otomobilin bomba sonucu yandıkları İrlanda Polisi tarafından açıklandı. Bu bölgenin bir yıldan bu yana İngiliz askeri işgali altında olduğu ve bu evlere İngiliz askerlerinin oturdukları belirtiliyor. Eylemi İRA- İrlanda Kurtuluş Örgütü üstlendi.

Bitmeyen savaş:

Nazilerin dünyaya dağılmaları rezaleti

Nazım ALFATLI

İkinci dünya savaşı bittiğinde savaşı kazanan kadar, Polonya, Çekoslovakya, Yugoslavya... gibi Alman'ların gazabına uğrayanlarla nazi soykırımından kurtulabilen yahudiler, savaş suçlusu nazilerin cezalandırılmasında kararlı idiler. Bu yönde yapılan ilk atılım Nürnberg Askeri Mahkemesinin kurulması oldu.

Bugün görülense, ecelinden ölenlerin dışında büyük sorumluların özellikle Güney Amerika ve Orta Doğu ülkelerinde yaşadıklarıdır. Temmuz, Ağustos 83 aylarında LE MONDE DİPLOMATİQUE aylık dergisi IGNACIO KLICH imzası ile bu konuyla ilgili büyük bir araştırmanın sonuçlarını açıkladı. Demokrat Türkiye adına yayınlanan araştırmadan yararlanma izni aldık. Çok ilginç bulduğumuz bu araştırma sonuçlarının özünü aktarmaya çalışacağız. Gösterdikleri ilgiden dolayı LE MONDE DIPLOMATIQUE yöneticilerine teşekkür ederiz.

NAZİLER ORTADAN KAYBOLUYOR

Savaş biter bitmez milyonlarca nazi ortadan kaybolur. Almanya üzerine yapılan şakalar bile oldukça ilginçtir. Şöyle denir: Almanlar 80 milyonmuşta bilmiyormuşuk. O da nasıl olurmuş sorusuna verilen yanıt: Savaştan önce 40 Milyon nazi vardı, savaştan sonra 40 Milyon anti-nazi çıktı ortaya. Bununla beraber bir günde gömlek değiştirebilen milyonlarca kişinin yanında elleri kanlı büyük suçluların kendilerini unutturmaları, izlerini kaybettirmeleri gerekmişti.

suçluların cezalandırılması kararının alınmasına rağmen binlerce, onbinlercesinin Avrupayı terkedebilmeleri oldukça kolay oldu. Bunun önemli nedenleri arasında Almanların doğru dürüst bir temizlik yapmak istemeleri, Amerika ve İngilterenin kurdukları "Nazileri bulma" komisyonlarına gerekli olanakları tanımamaları, büyük savaş suçlusu nazileri -özellikle C.I.A - gizli ajan olarak kullanmaları ve Kilisenin büyük suçluları koruması sayılabilir.

NAZİLER KAPIŞILIYOR

Bir ordu bozulunca askerleri akıntının yönünde başka güçlerin hizmetine girerler. Bu naziler içinde geçerlidir. İnsanlık düşmanı naziler alan memnun veren memnun hesabı kolayca kaçacak yer ve iş bulmuşlardır. Herşeyden önce hemen hemen hepsi teknik alanda olsun, askeri açıdan olsun birer uzmandılar. Dahası var. Gösterdikleri bonservislerde hepsi azılı komünist düşmanı idiler. Kendilerine kucak açan ülkelerde aynen Türkiye'de olduğu gibi Almanlara karşı olumlu bir ön yargı vardı. Arap ülkelerine gelince, nazilerin yahudilere ve ingilizlere karşı olmaları çok önemli bir etken oluyordu. Son olarak yirminci yüzyılın başlarında bir çok ülkede Alman subaylarının askeri eğitmen olarak görev almış olmaları organik bağların kurulmasını ve sürdürülmesini sağlamıştı. İşte bu ortamda adeta kapışıldı nazi suçluları.

HER YOL ROMADAN GEÇER

Savaş biter bitmez bazı suçlular yakalanıp ABD ve İngiltere kontrolunda kayıplara konulmuşlardı.

Sözüm ona yargılamacılardı. 5000 Sanıklı Nürnberg mahkemesinde davasına bakılan kişilerin sayısı 210 dur. Bunun dışında İngiliz, Amerikan ve Fransız mahkemeleri tarafından savaş suçlusu olarak cezalandırılan Alman sayısı 5006 dır. Verilen 668 ölüm cezasının büyük bir kısmı infaz edilmez. Hele soğuk harp başladığında tutuklular sessizce salıverilirler. Bunun tek koşulu casusluk yapmayı kabul etmektir.

Klaus BARBIE

Geçenlerde A.B.D. Adalet Bakanlığı, LYON KASABI diye bilinen, on binlerce Yahudi ve Fransız direnişçisinin ölümünden sorumlu olan KLAUS BARBİE'yi casus oarak kullandıkları için Fransız adaletine teslim etmediklerinden dolayı özür diledi. Yine geçenlerde Fransızlarında büyük bir naziyi ajan olarak kullandıkları açıklandı.

Polonya, Çekoslavakya, Yunanistan, Yugoslavya gibi ülkelerde işledikleri suçlardan dolayı bu ülkelerce iadesi istenen, 14 İngiliz ve Amerikan kontrolünde kamplarda bulunanlar ise nasılsa kaçıverdiler hep kamplardan. M. Ali Ağca'nın elini kolunu sallıya sallıya çıkışı gibi

Çok ılımlıda olsa sözüm ona batı yargı organlarının pençesinden kurtulabilen suçluların Avrupa'yı terketmeleri gerekiyordu. Yolumuzun yine VATİKAN'a düştüğü yer burasıdır. ALOIS BUDAL adında bir erkek 1937 yılında Viyana ve Leipzig'de Nasyonal sosyalizmi öven bir kitap yazar. İkinci Dünya Savaşı başlamadan öncede kilisenin karşı tavır almayacağını HİTLER'e ileten aynı adamdır. Fakat bir kişinin binlerce caniye Avrupa'yı terkettirmesi olanaksız bir şeydir. Bu iş papa'nın rızası ve Vatikan ileri gelenlerinin iş birliği ile yapılmıştır. Yöntemde şöyledir: Sahte kimlik kartları, pasaportlar hazırlanır. Bol para sağlanır. Almanya'nın Bavyera bölgesinden papaz cübbeleri altında manastırdan manastıra İtalya'ya geçilir. Orada güdülen yol da aynıdır. Otel görevi manastırlara, tebdili kıyafet papaz cübbelerine bırakılmıştır. Yol gösteren papazlar, yollarına tanrı ve İsa adına ışık tutan Vatikan'dır. İlk limanda orta doğu, hele Güney Amerika'ya giden bir gemiye kapağı atınca karada ölüm yok demektir. Kilise nazilere sahte pasaport sağlamakta işi o kadar azıtmıştır ki Kızıl Haç gibi uluslarası bir kuruluşu dahi dolandımıştır. Yukarıda anlatılanları 1947 senesinde Amerikan Askeri Ateşesi gizli rapor halinde hükümetine bildirmişti. Kilise ve Amerika'nın anlaştıkları nokta şudur: Faşist bir geçmişleri vardır. Suçluda olsalar, katilde olsalar komünist düşmanıdırlar. Orta Doğu ve Güney Amerika ülkelerine sızmalarında kilise ve Amerika için yarar vardır.

ARAPLAR NAZİLERE SARILIYOR!

İngiliz mandasında yada İngilizAmerikan ekonomik kontrolünde olan ülkeler bu boyunduruktan yakayı kurtulamayacaklarını düşünerek II. Dünya Savaşının ilk yıllarında Almanların başarılarına imrenme ile bakıyorlardı. Tıpkı I. Dünya Savaşında Osmanlılar gibi. Üstelik İngiltere birinci savaşta bağımsızlık ninnileri ile araplarını Osmanlı İmparatorluğundan ayırmış sonrada kendi boyunduruğunu vurmuştu. Hitler, Türkiye'ye uyguladığı gibi, Orta Doğu ülkelerine de akıllıca bir politika uyguluyordu. Bağımsızlık vaatlerinin altında yatan aslında o ülkeleri kendisine çekmek, hiç olmazsa İngilizler'den uzak tutmaktı. Almanların savaşı kaybetmeleri vaatlerini tutma zorunluluğundan kurtarırken, Almanya'ya karşı duyulan dostluk ve hayranlık hislerinin daha da güçlenmesini sağladı. Orta Doğu Arap ülkelerinin o zaman ki yöneticileri Alman emperyalizminin diğerlerin den farklı olmadığını görmediler. Bu olumlu ön yargıya birde Arap İsrail çatışması eklenince düşmanımın düşmanı benim dostum hesabı kaçacak delik arayan naziler adeta kapışıldı Mısır, Suriye ve Irak tarafından. Kendilerini tamamen güvencede görmek için isim değiştirip şakacıktan müslüman oldular. Eichmann ve yardımcılarından olup 70 bin yahudinin ölümünden sorumlu ALOIS BRUNNER 1960 senelerinde Suriye eski başkanı EMİN HAFIZ'in güvenlik kuvvetlerine işkence tekniğini öğretmişti. Halen Suriye polisi tarafından korunmaktadır. Şam'da yaşar.

Bu ülkelere yerleşen nazilerin büyük çoğuluğu ordu'da, Polis'te, Haberleşme Servislerinde uzman olarak çalışırlar. Bir kısmı Mısır'da olduğu gibi uçak ve silah üretimine girerler. Mısırdakiler İsrail'in Amerika üzerine yaptığı baskı şantaj üzerine uçak ve silah sanayisini terk edip ya başka sektörlere yönelir ya da Mısır'dan çıkarlar.

GÜNEY AMERİKA'DA Kİ FAŞİST YÖNETİMLER NİYE

İkinci Dünya Savaşından önce Güney Amerika Ülkelerinde özellikle Bolivya, Brezilya, Arjantin Şili ve Paraguay'da Alman azınlıkları vardı. Ekonomi ilim alanında etkinlikleri büyüktü. Almanlara karşı gösterilen olumlu ön yargı savaş sırasında daha da artmıştı. Bu ortamda kucaklar doğal olarak açılıyordu kaçak katillere. Paraguay'da bu görevi üstlenen kuruluş 1886'da kurulan Yeni Almanya idi. Kurucusu filozof NIETSCHE'nin kardeşi idi ve yahudi düşmanlığıyla tanınıyordu. Şili'de ise 1950'de Alman sermayesi ile kurulan Colonia Dignidad kaçak nazilere sığınak olduğu gibi 1973 darbesinden sonra Şili siyasi polisi DINA'yada işkence merkezi olarak yataklık yapıyordu.

Şili'de kaybolan bir çok kişinin o işkence merkezine götürüldüğü merkezde çalışan iki kişi tarafından açıklandı. Aynı suçlama Uluslararası Af Örgütü ve Amerikan Senatosu iç işleri komisyonu tarafından yapıldı. "Colonia Dignidad'da nazi işkence uzmanları Şili Polisi ile ortaklaşa çalıştılar."

1920 senelerinde birçok Güney Amerika ülkesinde Alman subayları vardı. Bu ilişkiler nazilerin ülkeye girmesini kolaylaştırdığı gibi ordu'ya sızmalarınıda sağladı. Daha 1941'de Arjantin Parlementosu bir araştırmanın sonucu şöyle diyordu "Arjantin nazilerin Güney Amerika'da ki casusluk ve propaganda merkezidir." 1943'te Peron diye bir albay idareye el koyuyordu. Nazilere 7500 boş pasaport sağladığı söylenir.

Nazilerin Güney Amerika'ya elleri boş gitmediklerinede değinmek gerek. Vatikan'in kendilerine verdiği paraların dışında ve onlardan daha sağlam gelir kaynakları vardı.

Savaşın kötü gitmeye başladığını gören Alman kapitalistleri varlıklarını Almanya dışına çıkarma kararı aldılar. O güne kadar kurdukları ilişkiler doğrultusunda doğal olarak Güney Amerika'yı seçerler. Karar 44 Ağustos'unda Strasburg'da Alman sanayicileri ve parti kodamanları tarafından alınır. Böylece oralara kaçan naziler kendilerini tıkır tıkır çalışan şirketlerin başında bulurlar. Oluşturdukları ekonomik güç nedeniyle hemen yönetimle sıkı fıkı olurlar. Ülkenin kilit noktalarına sızıp bazı sektörleri tekelleri haline getirirler. Güney Amerika'da olan her darbe de, kurulan her askeri faşist diktatörlükte nazilerin payı büyüktür. Onların daha gençleri CIA'nın yardımıyla bugün Çankaya'da, Mamak'ta, Metris'te, Fatsa'da kimi danışman, kimi işkenceci görevi yapmaktadırlar.

YA İSRAİL

II. Dünya Savaşının getirdiği olgulardan biri de yahudilere karşı duyulan suçluluk hissi idi. Batı dünyası tarihin ikinci soykırımına dolaylıda olsa katılmış olmaktan kendine büyük suçluluk yüklemiştir. 1947'de Filistin'in parçalanmasında bu hissin büyük payı vardır ve İsrail kuruluşundan beri bu durumu sömürmektedir. Bu çerçevede yahudi soykırımı suçlusu kişileri dünyanın neresinde olursa olsun cezalandırmayı öngören bir yasa çıkarmış ve bunu uluslararası alanda kabul ettirebilmişti. Yine aynı doğrultuda Arjantin'den Eichmann'ı kaçırmış, dünya televizyonları önünde büyük bir adalet şovu yapmıştı. Bunun dünya ve İsrail kamu oyunun gözünü boyamaktan başka bir şey olmadığını görmek için hükümetin 1948'den beri tutumuna bir göz atmak gerek.

İsrail hükümetleri 1948'den beri nazilerin bulunduğu ülkelerin hiç biri ile suçlu iadesi anlaşması yapmamıştır, hiç bir ülkeden bir nazinin iadesini istememiştir. Bilindiği gibi İsrail bir çok Güney Amerika devletine askeri uzman göndermekte, savaş araçları, silah satmaktadır. Gittikçe gelişen bu pazarları kurutmak istememesi nazilere gösterdiği hoş görüyü açıklamağa yeterli. Adı geçen ülkelerin üst düzeyda ki uluslararası kuruluşlarda genellikle İsrail'le birlikte oy kullandığını gözden kaçırmamak gerek. Biz de keçinin hendek atlarken kıçını gördüğü koyuna vay utanmaz demesine döndürmemek gerek işi. İsrail hükümetlerinin Filistin, Ürdün, Lübnan halklarına uyguladığının nazilerin yaptığından farkı nedir?

İsrail'in bu tutumunu iki örnekle bitirelim. 70 senelerinde bir Avusturya heyeti İsrail savaş uçaklarının yapıldığı tesisleri gezmektedir. Heyette eski bir SS subayı vardır. Savaş sırasında sayısız yahudinin kanına girmiştir. Bir gazeteci kendini tanır ve haberi yayınlamak ister. Askeri hierarşiden çok yüksek bir kişi tarafından engellendiğini açıklar gazeteci. İzin veremez. Zamanın savunma bakanı işçi partisinin bugünkü başkanı Sosyalaist Enternasyonal üyesi S.PERES'dir.

Büyük İsrail diye yüzbinlerce Filistinli'nin kanına giren Begin'in kodaman nazilere olan tavrı farklı değildir. 1980'de Kudüs'te, savaş sırasında askerlerin nazi ideolojisini iyice kavramalarını sağlamakla görevli bir konuğu devlet başkanıymış gibi karşılar. Konuk F.J.STRAUSS dur. Strauss Filistinlilerin bağımsızlığına karşıdır.

Son aylarda ABD doğu ülkelerinde suç işlemiş olan ve bu ülkelerce istenen yaşlı nazileri Amerikan vatandaşlığından çıkarmakta ve sınırdışı etmektedir. Almanları suç işledikleri ülkelere vermediğinden ve de şakacıktan cezalandırılmalarını istediğinden İsrail'in iade isteminde bulunmasını beklemektedir. İsrail'de buna yanaşmadığından naziler kendilerini beşikleri Almanya'da bulmaktadırlar.

AMERİKAN ÖZÜRÜ

Onbinlerce yahudi ve fransız direnişçisinin katili, Fransız direnişi yöneticilerinden J. MOULIN i büyük olasılıkla kendi elleriyle öldüren Klaus BARBİE yi ajan olarak kullandığı için Fransız adaletini aldattığından özür diliyor amerikan hükümeti. Bu ne perhiz bu ne turşu. Ve yüzlerce, binlerce naziyi ajan olarak kullandığı yavaş yavaş su yüzüne çıkıyor. Adı geçen nazilerin çoğunun "özgürlük", "hür dünya", "Dünya anti-komünist ligi" v.b. aşırı sağcı kuruluşlarla yakın ilgileri olduğu açıklanıyor. Adı geçen kuruluşların CIA ile olan ilgileri kongrede saklanıyor. Amerikan Kongresinin senelerden beri askerler ve gizli servisler tarafından aldatıldığı da kongre tarafından saptandı. Ozgürlük anıtını demokrasinin simgesi gösteren A.B.D. ve kongresinin yasal görevlerinin yapamadığı gün geçtikçe bütün çıplaklığı ile göze batıyor. Bunun en güzel ve canlı örneği Nicaragua ile ilgili son gelişmelerde görülmektedir. Kongrenin kararlarına rağmen bir yandan C.I.A diğer yandan Askerler bunak bir kovboyun "HE" demesiyle Nicaraguada iki buçuk milyon kişiye savaş açmışlardır.

OKURLARIN DİLİNDEN

'Ulusal olmayanlar enternasyonalist olamazlar"

Demokrat T. Gazetesi'nin 20. sasının 8. sayfasında Sayın A Kalfa'nın Hedef Gönüllü Birlik" yazısının tarşmasına ben de birkaç paragrafla atılmak istiyorum.

Yazar "halkların önüne açık seçik edefler koymak gerekir" diyor. Ve kliyor "TürkiyeKürdistan Federasyounu hedef alan açık seçik bir tutum, övenizme bir darbe olacaktır." Açık eçik hedef ne demektir? Misakı milli ınırlarının bozulmaması demektir! u M. Kemal'in şövenizmine yaklaşnak demektir! Eğer bir 'açık seçik edef' konulacaksa, bu: Ulusların endi kaderlerinin tayin hakkı olan yrılma hakkının açık ve net bir şekile konulmasıdır. Ve, eğer bugün 'Türk alkının ulusal duygularını istismar den "bölücülük" propagandası etkili se bunun suçlusu Kürdistan sol hareeti olamaz. Bura da görmemiz gereen ilk hatalı tutum, sosyal şövenizm lmalıdır. Sorumlusu (istisnalar dında) Türkiye devrimci hareketidir. Çünkü uygulanan, şövenizm, ezen lus şövenizmidir. Bunun berteraf eilmesi de büyük çapta Türkiye devimci hareketine düşmektedir. Yeterli jitasyon ve propaganda yürütüldüjünde doğru hedef alındığında görüecektir ki, şövenizm erimeye ve parçalanmaya yüz tutacaktır.

Aslında üzerinde tartışmak istediğim esas konu, 'Türkiye Kürdistan Federal Devleti"dir. Yazar 'açık seçik' konulmasını istiyor. 'Açık seçik' ortaya koyalım: Bugün 'açık seçik' konulması gereken 'Türkiye-Kürdistan Federal Devleti' değildir. Konulması gereken hedef, Kürdistan'ın ayrılma hakkıdır.Eğer sosyal şövenizmden uzaksak! Yazar bir yandan da bunu 'geleceğin bir sorunu" olarak ortaya koymuş. İşte bunda biraz hak payı olduğu kanısındayım. Bu "UKTH" ayrılma hakkı olarak konulduğunda, yani şimdiden güven verildiğinde o zaman iş bize kalmaz.

Artık 'geleceğin sorunu' Kürt halkının sorunu olur. Belki Kürdistan halkı ayrılabilir de veya tam tersine birleşmeden yana tavır alır. Yani bir 'Türkiye ve Kuzey Kürdistan Birleşik Halk Cumhuriyeti"nden yana tavır alır. Ama şimdiden bir TKKBHC'den yana tavır takınamayız. Bize düşen 'ayrılma hakkını"açık seçik ortaya koymaktır. Lenin "ezen ulusun devrimcileri ayrılma hakkını" ,"ezilen ulusun devrimcileri de birleşmeyi savunmalıdır" derken, bu konu da enternasyonalizmi savunmanın, tutarlı Marksistler olmanın kıstasları için de temel olanı belirtmektedir.

İkinci bir sorun Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da devrimin birlikte olup olmayacağı sorunu. Türkiye'de siyasal mücadele durgun halde iken Kuzey Kürdistan'da mücadelenin boyutlarının yükselebilirliği. Yani kimse onu tanımadığı halde onun zorla dayatması. Bu görünen köy müdür? Böyle bir iddiada da kesin bulunamam. Ama hayat öyle de gelişebilir. İran'ı sanırım örnek verebilirim. İran'da devrimci hareket bastırılırken, Kürdistan'da mücadele yeni boyutlarıyla sürüyor. Irak'ta mücadele yokken veya cılızken 1970'te özeriklik antlaşması imzalandı.

Bugün Kuzey Kürdistan, Kürdistan'ın diğer parçalarına (sosyal ve ekonomik) oranla daha ileri durumdadır. Bu demektir ki, ulusal demokratik mücadele için daha elverişli ve devrimci mücadelenin yükseleceği bir zemine sahiptir.

Proleteryanın önderliğinde ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişebileceği en uygun parça kuzey Kürdistan'dır. Anayasa referandumunda çok iç açıcı olmasa da Kürdistan'da 'hayır' oyları genel ortalamanın üstündeydi.

Ulusal sorunun hallolunmadığı bir ülkede ulusal sorun Marksistlerin önemli bir sorunu olmak zorundadır.Enternasyonalist olmak ulusal olmaktan geçer. Ulusal olmayanlar enternasyonalist olamazlar.

Ben kısaca da olsa konu üzerine görüşlerimi yazdım. Söz konusu yazar, konu üzerine bir daha tartışır mı, onu bilemem. Ama şüphesiz ki hatalarım varsa yazar tarafından eleştirilmesi olumlu olur kanısındayım.

Bir Demokrat T.okuru

Afganistan'dan getirilen insanlara karşı değiliz ama...

Malatya'mızın çevresi su dolu ama bir çok köyünde hatta merkez mahallelerin çoğunda bile su yok. Şehrin merkezinde bakarsın haftanın bir iki günü su kesilmiş, akan günlerde de hiç değilse her gün bir kaç saat akmaz. Etrafı denizle çevrili İstanbul'da da böyleymiş.

Ama ne yazık ki ne sultanlık vaktinde ne de ondan sonraki devlet ve hükümetler şehre, halkımıza suyu getirmemiştir. Bizlere getirmediler, ama Afganistan'dan insanlar getirdiler, adlarınada öz Türkler koymuşlar, Türkiye'de doğup büyümedikleri hade. Bu Afganistan'dan getirilenlerden bir kısmını bizim köyle Boztepe arasına yerleştirdiler, afet evlerine. Ya afetzedeler ne yapıyor? Onlar yıllardır ortalarda sürünüyorlar. Bu Afganlılara milyarlarca Türk Lirası harcamışlar. Yollarını sağlık ocaklarını yaptılar.

Afgan mültecisinin şimdi adam başına 4000 TL. maaşı ve her ailenin donatılmış bir evi ve evinde bedava suyu elektiriği var. İşittiğime göre bir o kadar Afgan göçmeni için Van ve o kadarı içinde Hakkari ve Diyarbakır illerinde şimdi daha geniş toprakların üzerinde evleri ve otlakları var Afganistan'dan getirilenlerin.

Daha önceden de Yugoslavya ve Bulgaristan'dan getirdiler. Bizim köyün aşağısına yerleştirdiler "Yeni Köy adını verdiler. Köylerimizin otlaklarını, hazinenin en kıymetli topraklarını verdiler, ev, ziraat aletleri ve kredi verdiler, o da yetmiyormuş gibi Tütün, Mensucat,Demiryoları'nda en iyi işe yerleştirdiler.

Sorun bakalım bizim neyimiz var? Babam büyük babam onlarında babaları aynı köyde doğmuşuz. Hepsi vatan için askerlik yapmış, kimi 8 yıl kimi 4 yıl bende 2,5 yıl askerlik yaptım. Devlete vergi verdik, bağışlarda bulunduk, 6 baş 2 göz kerpiç evde atımızla, ineğimizle birlikte oturduk, yer sallandı çatlıyan toprak evin duvarlarını yine çamur sıvayla kapattık, işte öyle yaşadık, halen yakınlarımız öyle yaşıyorlar.

Afganistan'dan getirilmiş adına Türk konulmuş insanlara, hiç bir emek çekmeden su var, ev hazır, elektirik var, doktor ve ilaç var hepsi bedava. Bu ne iştir, orada sülalesini canını vermiş insanlar bir iş, su ve yol istese, devlet kapısına varsa, hemen ona ya anarşist ya da kommünist gözüyle bakarlar . Belki de içeri tıkarlar.

Sözün kısasını söylemeliyim, demiştim ya ilk okuldan fazla okumadım, aklım çok karışık şeylere ermez, ama gözüm bazı şeyleri görüyor. Ben de köylülerim de Afgan'dan, Bulgaristan'dan, Yugoslavya'dan getirilen tek insanlara karşı değiliz. Ama bunların getirilişinin arkasında bir gizlilik, bir plan, bir bit yeniği var. İşte bu getirilişlerin altındaki oyunlara karşıyız. Bize çoğa mal oluyor.

Demirel

Hiçoğluhiç

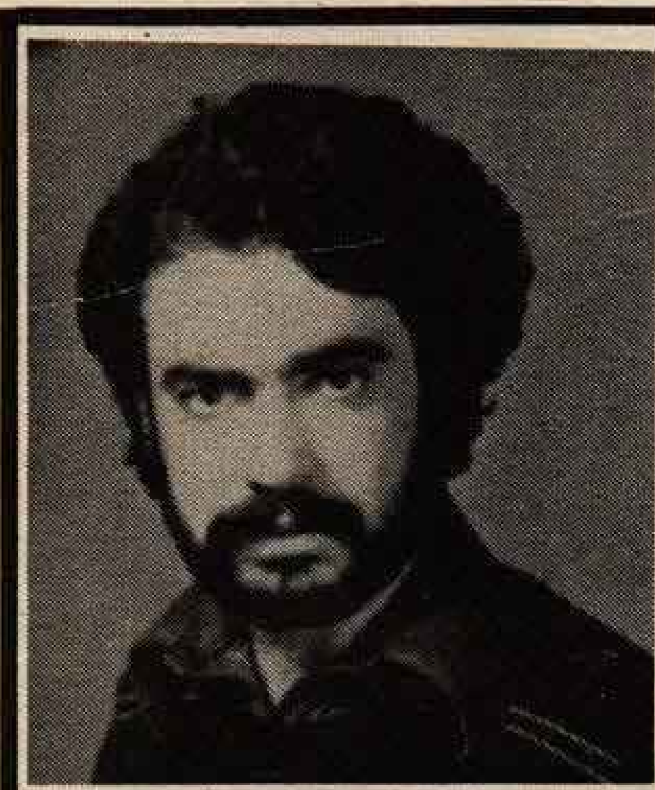
Kendini, beni,
halkını, arkadaşını
suçlamaktasın....

Halbuki bilmez misin ki,
seni bana, halkına, arkadaşına,
kendine düşman eden,
terbiyeli maymuna çeviren
gene o Almandır.

Seni hiçleyen,
beni hiçleyen,
insanı hiçleyen
hiçoğluhiç Alman....

Senin dostun gene
senin insanlarındır.
"Lanet olsun yüzünüze" *de,*
dön geri insanlarına!

Halil

AHMET BİÇER
07.09.1980'de Karaman (Konya)'da MHP'li faşistlerce pusu kurularak katledildi.
Anısını muhakkak yaşatacağız. Devrimciler

DEMOKRAT TÜRKİYE
GELECEK GÜZEL GÜNLERE MERHABA

12 Eylül yürüyüşleri cuntaya karşı güçlü bir gösteri oldu

Yurt dışında düzenlenen eylemlere çok sayıda anti-faşist katıldı. Binlerce ilerici ve devrimci kolkola yürüyerek halklarımızın mücadelesine destek oldu.

•

Avrupa'nın bir çok ülkesinde düzenlenen eylemlere, bu ülkelerin ilerici ve demokret kuruluş ve kişileri de aktif olarak katıldı.

•

Köln'de binlerce kişinin katıldığı miting ve yürüyüş tüm grup ve kuruluşların katılımıyla gerçekleşti.

•

Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde düzenlenen 12 Eylül protesto eylemleri güçlü birer gösteri oldu. Köln'de, Berlin'de, Paris' te, Basel'de, Stockhom'de, Amsterdam'da yapılan yürüyüşlere binlerce anti-faşist katıldı.

Tüm grup ve kuruluşların ortaklaşa düzenledikleri eylemlere diğer uluslardan da ilerici ve demokratlar aktif olarak katıldılar.

KÖLN:

12 Eylül aAskeri Faşist Darbesinin 3.yıl dönümünde Köln'de 10 Eylül Cumartesi günü yapılan miting ve yürüyüşe 10 binle 12 bin arasında Türkiyeli ve Alman anti-faşist katıldı.Eberplatz'dan başlayan yürüyüş yaklaşık üç saat sürdü. Kortejin ilk sıraları mitingin yapılacağı Neumark'a gelirken yürüyüş kolunun en arkasında bulunanlar henüz Köln sokaklarında idiler. Neumarkt'a saat 3'e doğru gelen binlerce kişi, meydanda ancak bir saatte toplanabildi. Türkiye'deki zulüm ve baskıyı anlatan ve yabancı düşmanlığını yeren pankartların taşındığı yürüyüşte cuntayı protesto eden sloganlar sık sık söylendi. Kalabalık bir Alman grubunun da katıldığı yürüyüşte, Alman ilericileri, Türkçe, "Faşizme karşı omuz omuza"sloganı atıyorlardı.

Mitingte konuşmalara geçilmeden önce ilerici bir Alman şarkıcısı "yarınlar-yarınlar" adlı bir şarkı okudu. Daha sonra yine ilerici bir Alman grubu marş söyledi.

Mitinkteki ilk konuşma yürüyüşü ortak olarak olarak düzenleyen kuruluşlar adına yapıldı. Konuşmada cunta sonrası Türkiyede yaşanan olaylar dile getirildi, cuntaya karşı yurtdışında sürdürülen mücadelenin birlikte yapılmasının önemi üzerinde duruldu.

Daha sonra devrimci ozan Ufuk Adalı, birisi Türkçe birisi Almanca olmak üzere iki türkü söyledi. Ufuk Adalı'dan sonra Grüne Milletvekili Dirk Schneider söz aldı. Schneider konuşmasında daha çok Federal Almanya'nın cunta ile ilişkilerine değindi ve cuntaya yapılan yardımların durdurulmasını istedi. Cemal Kemal Altun olayını da dile getiren Grün e Milletvekili Türkiye'de demokrasiye dönüş iddiasının aldatmaca olduğunu, bu rejime karşı mücadele etmenin bir insanlık görevi olduğunu vurguladı.

Dirk Schneider'den sonra kürsüye Kürt ozan Şivan geldi. Şivan Kürtçe söylediği türkülerle binlerce kişiyi coşkulandırdı.

Daha sonra tüm Şili'li gruplar adına konuşan MİR üyesi bir devrimci Şili ile Türkiye halklarının aynı zorbalar tarafından yönetildiğini, her iki halkın da mutlaka zafere kavuşacağını söyledi.

Mitingteki son konuşmalar TÖBDER ve DİSK adına yapıldı. TÖBDER Genel Başkanı Gültekin Gazioğ-

lu konuşmasında, faşist cuntanın ülkemizdeki uygulamalarını ve öğretmenler üzerindeki baskı ve zulmü anlatarak, "Zafere emekçi halk güçlerinin olacaktır" dedi. DİSK Avrupa Temsilcisi Yücel Top ise konuşmasında 12 Eylül sonrası Türkiye'nin yaşadığı gelişmeleri anlattı. DİSK Avrupa Temsilcisi Yücel Top, cuntanın sendikalar üzerindeki ve işçiler üzerindeki baskılarına örnekler verdi. DİSK yöneticilerinin idamla yargılandığını belirten Yücel Top, cuntanın tüm halka zulüm uyguladığını, buna karşı birlikte mücadele edilmesinin gerekli olduğunu vurguladı.

Bu konuşmalarda sonra marşlar söylenerek ve sloganlar atılarak miting sona erdirildi.

Bu yıl ki miting ve yürüyüşe tüm sol grup ve kuruluşlar katıldı. Gruplar arasında oluşturulan bir platform gereğince düzenlenen yürüyüşte TÖBDER ve DİSK Kortejleri de yer almıştı. Demokrat ve ilerici kişilerin de katıldığı yürüyüşü geçen yıl ki yürüyüş gibi görkemli oldu.

Berlin'de Evren ve Pinochet cuntaları protesto edildi

Berlin'de 12 Eylül 1983 günü Şili ve Türkiyeli örgütlerce ortaklaşa düzenlenen bir mitingte Evren ve Pnochet cuntaları protesto edildi. 5000 dolayında kişinin katıldığı yürüyüş ve mitingte Şili ve Türk ve Kürt halklarının mücadeleleri anlatıldı, bu mücadele ile dayanışma içinde olduğu yurgulandı. Berlin'deki yürüyüşün önemli bir konusu da Cemal Kemal Altun'un ölümünü protesto eden pankartlar taşındı, sloganlar söylendi. Yürüyüşün Köln'deki platform çerçevesinde düzenlendiği bildiriliyor.

İSVİÇRE:

Türkiye'deki 12 Eylül darbesi ile Şilideki 11 Eylül darbesini birlikte protesto eden 2000'e yakın anti faşistin Basel'de yaptığı yürüyüş başarılı bir eylem oldu. Zürich Polisinin 12 Eylül yürüyüşü için izin vermemesi üzerine Basel'de yürüyüş kararı alan Türkiyeli, İsviçreli ve Şili'li sol gruplar, yaptıkları eylemle uluslararası dayanışmanın güzel bir örneğinin sergilediler. Tüm grupların katıldığı yürüyüşe basın ve TV. geniş yer verdi.

Yürüyüşün bitmesinden bir kaç saat sonra, 200 dolayında İsviçreli antifaşist, cuntayı ve Zürich Polisinin tutumunu protesto için izinsiz bir gösteri düzenledi. Gösteriyi İsviçre Polisi gaz bombası ve plastik mermi kullanarak dağıttı. Çıkan olayda 1 polis, 2 gösterici yaralanırken 4 gösterici de tutuklandı.

HOLLANDA

Faşist cuntanın 3. yılı 10 Eylül günü Hollanda'da yapılan yürüyüş ve gece ile protesto edildi. Amsterdam'ın en işlek caddesinde 1000'e yakın insanın katılımıyla yapılan yürüyüşte yer alan özel giysili yürüyüşçüler ve davul eşliğindeki folklor ekibi ilgiyle izlendi. Yürüyüş Türkçe, Kürtçe ve Hollanda'ca yapılan konuşmalarla sona erdi. Yürüyüşe Hollanda'da bulunan tüm gruplar katıldı.

Aynı günün akşamı devrimci Ozanlar, Fuat Saka, Heval ve Meftuni'nin katıldığı bir gece yapıldı. Gecede Hollanda- Türkiye insan Hakları Komitesi adına bir konuşma yapan milletvekili Van Der Spek, Türkiye'deki gelişmelerden kaygı duyduğunu, demokrasiye geçişin bir aldatmaca olduğunu belirterek Avrupa'daki demokrasi güçlerinin cuntaya tavır almaları gerektiğini söyledi. Aynı gecede bir konuşma yapan DİSK Yeraltı Maden İş Genel Başkan Vekili Hüseyin Akbulut, Türkiye'deki son gelişmeleri anlatarak, cuntanın programını adım adım uyguladığını ve bunu bir seçimle noktalayarak kitlelere demokrasi diye kabul ettirmeye çalıştığını belirtti.

Yeraltı Maden İş Genel Başkan Vekili, "Gerçek anlamıyla demokrasi ancak halklarımız ve işçisınıfımız tarafından kurulacaktır" dedi. Hüseyin Akbulut konuşmasında Yeni Çeltek İşçilerinin "üreten biziz - yönetende biz olacağız" dedikleri için idam talebiyle yargılandıklarını anlatarak üretenlerin yönetenler olması için mücadeleye devamedileceğini vurguladı.

Gece folklor ekiplerinin gösterileriyle sona erdi.

PARİS:

Tüm Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Fransa'da da 12 Eylül yürüyüşü bütün grupların katılımı ile gerçekleştirildi.

Paris'te yapılan mitinge ve yürüyüşe 1500 dolayında kişi katıldı. Yürüyüşte Türkiye'deki faşist rejimi protesto eden pankartlar taşındı, sloganlar söylendi. Miting alanında yapılan konuşmalarda cuntanın politikaları teşhir edildi ve Türkiye'de demokrasiye geçilmediği, faşizmin kurumlaştırıldığı vurgulandı.

Diğer ülkelerdeki eylemler

İsveç - Stockholm'de, Avusturya - Viyana'da, Avustralya - Sydney'de, Belçika - Brüksel'de ve ABD'de buralarda yaşıyan Türkiyeliler 12 Eylül'ün 3. yıl dönümünde çeşitli eylemlerle cuntayı protesto ettiler.

12 Eylül 1983 Pazartesi günü Faşist Cunta'nın yönetime el koyuşunun 3. yılını protesto etmek için yazar, sanatçı, sendikacılar Bonn'da çok geniş ilgi uyandıran bir gösteri düzenlediler. Bu konuya ilişkin geniş haber ve resimler sayfa 11'de.